Michel Zevaco

Michel Zevaco

Pardaillan

Vol. 4 – Fausta învinsă

CUPRINS:

Capitolul 1
Biciuirea lui Isus 2
Capitolul 2
Henric al III-lea 30
Capitolul 3
Henric al III-lea (urmare) 55
Capitolul 4
Pardaillan şi Fausta 74
Capitolul 5
Hanul „La cântatul cocoşului” 88
Capitolul 6
Viaţă de huzur 111
Capitolul 7
Marie de Montpensier 127
Capitolul 8
Calvarul de pe Montmartre 147
Capitolul 9
Cuvântul lui Maurevert 179
Capitolul 10
Cardinalul 196
Capitolul 9
Mama 213
Capitolul 12
Fiica 230
Capitolul 13
Sfârşitul vieţii de huzur 239
Capitolul 14
Domnul Peretti 249
Capitolul 15

21 octombrie 1588259
Capitolul 16
În faţa mânăstirii 279
Capitolul 17
Recunoştinţa Faustei 296
Capitolul 18
Maurevert 312
Capitolul 19
Încăierarea din insula Cité 320
Capitolul 20
Unde Fausta se mulţumeşte cu o coroană 335
Capitolul 21
Scrisoarea 357
Capitolul 22
Drumul spre Dunkerque 363
Capitolul 23
Blois 396
Capitolul 24
Împăcarea 405
Capitolul 25
Caterina primeşte scrisoarea… 419
Capitolul 26
Pardaillan la mânăstire 434
Capitolul 27
Să mori sau să ucizi? 447
Capitolul 28
Şanţurile castelului 456
Capitolul 29
Cheile castelului 478
Capitolul 30
În preajma Crăciunului 483
Capitolul 31
În preajma Crăciunului (urmare) 492
Capitolul 32
În preajma Crăciunului (sfârşit) 505
Capitolul 33

Ducesa de Guise 528
Capitolul 34
Prăbuşirea 540
Capitolul 35
Ultimul gest al Faustei 563
Capitolul 36
Urmărirea 588
Capitolul 37
Pădurea Marchenoir 609
Capitolul 38
O stafie care dispare 619
Capitolul 39
Cheltuielile de drum ale lui Pardaillan 639
Capitolul 40
Palatul Riant 649
Capitolul 41
Sfârşitul palatului Riant 662
Capitolul 42 „Ventre saint-gris” 678
Capitolul 43
Două dinastii faţă în faţă 689
Capitolul 44
Jacques Clément 698
Capitolul 45
Gazda cea bună 711
Capitolul 46

Capitolul 1
Biciuirea lui Isus.

O mulţime de oameni se adunaseră în piaţa Grčve. Aţteptau plecarea marii procesiuni organizate pentru a duce regelui Henric al III-lea plângerile bunului oraţ Paris.

Pentru marea majoritate a parizienilor, asta însemna împăcarea regelui, cu capitala sa.

Pentru o altă categorie, mai puţin numeroasă şi care avea cunoştinţă de anumite proiecte ale monseniorului de Guise, asta însemna să i se vâre frica în oase lui Henric al III-lea şi să se obţină din partea lui, cu preţul supunerii Parisului şi al căinţei sale pentru ziua Baricadelor, un război nemilos împotriva hughenoţilor, adică exterminarea lor.

Pentru o a treia categorie, asta însemna să se pună mâna pe rege şi să i se ia tronul, după ce mai înainte i se va tunde părul.

În sfârşit, pentru o a patra categorie, care se reducea la o duzină de iniţiaţi, asta însemna uciderea lui Henric al III-lea.

Nu numai piaţa Grčve era neagră de lume, dar şi străzile dimprejur gemeau de târgoveţi care, cu un baltag într-o mână şi cu o lumânare în alta, se pregăteau să pornească în procesiune până la Chartres.

Călătoria spre Chartres, ţinând seama de încetineala cu care se mişca un asemenea exod, trebuia să dureze patru zile. Ducele de Guise pusese crainici să strige că pregătise trei popasuri de-a lungul drumului şi că, la fiecare popas, se vor înjunghia cincizeci de boi şi două sute de oi pentru hrana norodului drumeţ.

În ziua aceasta deci, pe la ora nouă de dimineaţă, clopotele parohiilor din Paris prinseră să bată. În piaţa Grčve veniră să se înşiruie, pe rând, delegaţii primăriei, reprezentanţii feluritelor biserici, apoi breslele, şirurile de călugări, cum ar fi cistercienii, capucinii şi, în sfârşit, penitenţii albi.

Printre rândurile fără de sfârşit ale lumânărilor şi archebuzelor, în această procesiune se vedeau lucruri minunate. Mai întâi cei doisprezece apostoli în carne şi oase, îmbrăcaţi cu veşmintele care se purtau pe vremea lui Isus Hristos şi câţiva soldaţi romani ducând uneltele patimilor lui Isus.

Într-adevăr, însuşi Isus Hristos era reprezentat prin Henri de Bouchage, duce de Joyeuse, care îmbrăcase rasa de

capucin sub numele de fratele Anghel şi care, mai târziu, avea să-şi lepede anteriul pentru a se război, ca apoi să intre din nou în călugărie.

Ducele de Joyeuse, deci, sau fratele Anghel, cum doriţi, purta pe umeri o cruce care, din fericire, era de carton. Pe cap, o cunună de spini tot din carton zugrăvit şi, în jurul gâtului, printr-un anacronism bizar, mătăniile celor din Sfânta Ligă Catolică.

În spatele lui Joyeuse, deghizat în Hristos, veneau doi voinici care îl biciuiau sau se prefăceau că îl biciuiesc, ceea ce îndemna norodul să scoată strigăte de revoltă. Şi revolta asta, adevărată sau prefăcută, căpăta proporţii de furie când, printr-un anacronism, încă şi mai bizar (dar nimeni nu lua în seamă asemenea amănunte), cei doi biciuitori strigau din douăzeci în douăzeci de paşi:

— Astfel s-au purtat hughenoţii cu Domnul nostru Isus Hristos!

— Moarte nelegiuiţilor! răspundea mulţimea.

La vreo douăzeci de paşi în urma lui Isus, sau a fratelui Anghel, sau a ducelui de Joyeuse, mergeau alături patru penitenţi care, ţinându-se de braţ, cu capul plecat şi gluga trasă peste faţă, băteau la ochi prin mătăniile enorme şi prin smerenia lor nemaipomenită. Puţin câte puţin, dezordinea dând iama în rândurile procesiunii, cei patru penitenţi se pomeniră în cele din urmă în spatele lui Isus în clipa când acesta, cu glas tunător, striga:

— Fraţilor! Moarte hughenoţilor care m-au biciuit! …

Ovaţii salutară aceste cuvinte ale lui Hristos care, ştergându-şi sudoarea ce-i şiroia pe frunte, spuse mai departe:

— Întrucât mergem să-l vedem pe Irod…

— Pe rege! întrerupse un glas poruncitor. Spune: pe rege, jupâne, fiindcă Parisul doreşte împăcăciune cu majestatea-sa!

— E-adevărat, domnule de Bussi-Leclerc! zise Isus Hristos. Deci, fraţilor, întrucât mergem să-l vedem pe rege, mai

înainte de toate trebuie să-i cerem să-i trimită la plimbare pe lefegiii lui! …

— Bine spus, întări Bussi-Leclerc. Moarte celor Patruzeci şi cinci!

— La moarte! La moarte! îngână gloata penitenţilor.

Procesiunea se întindea pe o lungime de o leghe. Cu mult înaintea acestei turme, de Guise, Mayenne şi fratele lor, călare şi înconjuraţi de vreo cincizeci de gentilomi înarmaţi până în dinţi, vorbeau în şoaptă despre lucruri tainice.

În ce-i priveşte pe cei patru penitenţi, despre care am pomenit, vorbeau între ei fără teamă.

— Ia spune, Chalabre, zicea unul dintre ei, l-ai auzit pe fratele Anghel?

— Tare mă mai mănâncă palmele să-i rup puţin coastele jupânului Isus!

— Te-ai întremat, dragul meu Loignes? … Şi rana?

— Ei! Lovitura a fost bine dată. Ducele, dragul de el, când loveşte n-o face cu mâna moale. Am crezut că mor. Oricum, vreau ca de Guise să primească din mâna mea aceeaşi lovitură pe care mi-a dat-o! …

— Eşti nerecunoscător, Loignes! zise Monisery. Cum am îi ieşit noi din Paris dacă n-ar fi avut el ideea să meargă în procesiune pentru a-l vedea pe rege? …

— Da, bombăni Loignes. Se duce la Chartres să-i ceară regelui capetele noastre!

— Şi să le dăruiască apoi lui Bussi-Leclerc şi lui Joyeuse! continuă Sainte-Maline.

— Domnilor, zise Chalabre, Joyeuse a strigat adineauri: „Moarte Lefegiilor!” Bussi-Leclerc a strigat: „Moarte celor Patruzeci şi cinci!”… Joyeuse este un păcătos nebun şi nu merită nici măcar o împunsătură de pumnal. Însă Leclerc nu va apuca să ajungă la Chartres. Ne-am înţeles?

— Ne-am înţeles! răspunseră ceilalţi trei.

Lăsându-i pe cei patru spadasini – patru dintre Lefegii lui Henric al III-lea – să-şi urzească planurile de răzbunare şi de omor, să ne întoarcem la fantastica procesiune care se

îndrepta spre Chartres şi să ajungem din urmă o litieră închisă, care venea la câteva sute de prăjini în urma coloanei…

Litiera era înconjurată de zece călăreţi. Înăuntru se aflau două femei: Fausta şi Marie de Montpensier.

— Şi omul? întrebă Fausta în clipa când noi ne apropiem de litieră.

— S-a amestecat în mulţimea penitenţilor şi merge în tăcere.

— Eşti sigură că acest călugăr se află în rândurile procesiunii? stărui Fausta.

— L-am văzut, răspunse ducesa, l-am văzut cu ochii mei.

— Pardaillan nu m-a minţit, suspină Fausta. Jacques Clement, liber, merge spre împlinirea destinului său. Ce mai! Valois este condamnat. Acum nimic nu-l mai poate scăpa…

— Ce spuneţi, frumoasa mea suverană? Mi se pare că aţi rostit un nume… numele domnului de Pardaillan…

— Da! spuse Fausta, privind-o drept în faţă pe ducesă.

— Vedeţi, fratele meu şi gentilomii lui rostesc adesea numele acesta de vreo trei sau patru zile…

— Ei bine, dacă doreşti ca fratele domniei tale să nu mai rostească acest nume…

— Eu? Puţin îmi pasă! zise Marie râzând.

— Da, domniei tale puţin îi pasă. Dar e nevoie ca ducele de Guise să aibă mintea neîmpovărată de gânduri pentru ceea ce se va înfăptui. Şi, pentru a-i despovăra mintea…

— Ce-i de făcut? întrebă Marie.

— Spune-i, trimite-i veste, de îndată ce vom intra în Chartres, că Pardaillan e mort! … Şi, spre a nu avea nici o îndoială, spune-i că eu l-am ucis…

Rostind aceste vorbe, Fausta plecă fruntea şi închise ochii, dând parcă de înţeles că doreşte să se închidă în gândurile ei. Şi aceste gânduri ale ei erau de bună seamă funebre, întrucât chipul neclintit părea că oglindeşte moartea.

Personajele noastre sunt deci astfel împărţite: în fruntea acestui şarpe lung alcătuit de gloata, care mărşăluia pe drum, un grup de călăreţi: de Guise, fraţii săi, gentilomii săi. Alături de el, Maineville nepăsător şi Maurevert neliniştit. Bussi-Leclerc supraveghează procesiunea, fără îndoială, deoarece îi străbate rândurile şi este văzut când într-un loc, când în altul.

Apoi, în urma acestei bande de seniori, la o oarecare distanţă. Începe procesiunea.

Apoi, aproape la coada coloanei, un călugăr merge singur, cu gluga trasă peste faţă, strângând în mâini, la piept, un pumnal lung: este Jacques Clément.

În sfârşit, foarte în urmă, vine litiera Faustei.

După a treia zi de mers, procesiunea se odihni în satul Latrape, unul dintre popasurile organizate de domnul Cruce, însărcinatul cu încartiruirea acestui exod. Penitenţii ajunseră în sat pe la ora patru şi, de îndată, se aşezară la masă, adică năvăliră pe o pajişte întinsă unde se lungiră pe iarbă.

Fireşte, de Guise şi suita sa se instalaseră în cele mai bune case din sat.

Pe pajişte, sătenii din Latrape umblau de colo până colo, străduindu-se să le facă o bună primire penitenţilor. Bravii oameni puseseră la copt nenumărate pâini, dădură cep la vreo treizeci de butoaie de cidru sau de vin şi aprinseră pe pajişte, focuri mari la care se frigeau berbeci întregi, hălci de boi şi de porci.

După asemenea chiolhan, fiecare se înfăşură în mantie şi-şi căută un locşor unde să se culce. Orologiul din clopotniţa mică a satului bătu ora zece.

În clipa asta, în penultima casă cum mergi spre Chartres, doi bărbaţi dormeau alături, întinşi pe snopii de paie din şură.

Sau, cel puţin, dacă unul dintre cei doi nu izbutea să adoarmă, oftând şi tot răsucindu-se pe paie, celălalt în schimb dormea pentru amândoi.

În aceeaşi casă, dar nu în şură şi nici pe paie, ci într-o odaie destul de curăţică, dormea un alt personaj. Acela care s-ar fi apropiat de omul adormit l-ar fi recunoscut pe unul dintre cei mai credincioşi, mai de nădejde şi mai strălucitori gentilomi ai ducelui de Guise, adică domnul de Bussi-Leclerc în persoană.

Îndată după ce orologiul sună de ora zece, patru bărbaţi se apropiară de casa pe care am zugrăvit-o: erau cei patru soldaţi credincioşi ai lui Henric al III-lea care, profitând de procesiune pentru a ajunge la rege fără primejdia de a fi arestaţi, merseseră până aici împreună cu convoiul. Erau Montsery, Sainte-Maline, Chalabre şi Loignes, care pândeau prilejul de a-şi pune în valoare talentele de spadasini pe pieptul domnului de Bussi-Leclerc.

— Eşti sigur că-i aici? întrebă Sainte-Maline.

— Nu l-am slăbit din ochi, răspunse Chalabre. Cu siguranţă că-l vom găsi pe mistreţ în vizuina lui.

— Cum o să facem? întrebă Montsery.

— Eu aş vrea să mă bat cu el, spuse Sainte-Maline.

— Şi dacă te omoară?

— O să mă răzbunaţi voi…

— Aşa, bravo! strigară Chalabre şi Montsery. O luptă! …

— Domnilor, spuse Loignes, cred că v-aţi pierdut capul. După ce că bădăranul ăsta v-a ocărât cum i-a venit la gură, cât v-a ţinut închişi la Bastilia, acum vreţi ca, pe deasupra, să vă scoată şi maţele, la toţi…

Loignes era cel mai vârstnic dintre cei patru. Era un bărbat serios şi cumpănit, care îşi făcea cu pricepere meseria de asasin regal.

Ceilalţi trei, foarte tineri, aşa cum am mai spus, nu aveau încă destulă experienţă. În faţa observaţiilor înţelepte ale mai marelui lor – meşter şi în capcane – îşi plecară capul.

— Ce trebuie să facem? întrebară ei.

— E foarte simplu. O să-l strigăm, ca şi când ducele lui l-ar chema grabnic. Să avem pumnalele în mână. Şi când iese îl

ciuruim pe cinste, până când o să-şi dea blândul suflet în mâinile diavolului.

Trebuie să recunoaştem meritul celor trei tineri smintiţi de a se alătura pe loc acestui plan atât de limpede.

— Pe unde se intră? întrebă contele de Loignes.

— Trebuie să dăm ocol casei, zise Chalabre, care toată ziua îl pândise pas cu pas pe Bussi-Leclerc. Luaţi-vă după mine, domnilor!

Chalabre o porni îndată pe o potecă şi, la douăzeci de paşi depărtare de drumul mare, sări sprinten peste un pârleaz. Ceilalţi îl urmară. Se pomeniră într-o curte mustind de bălegar. În spatele lor era o şură unde, pe paie, dormeau cei doi necunoscuţi despre care am vorbit adineauri. Dinaintea lor, casa, sau mai degrabă coliba, împărţită în două: la dreapta, locuinţa destul de încăpătoare a stăpânilor casei şi la stânga o odaie izolată, cu o uşă a ei. Chalabre arătă uşa cu degetul.

Toţi patru îşi scoaseră pumnalele din teacă. Sainte-Maline şi Montsery se aşezară în stânga uşii, gata să sară la Bussi-Leclerc de îndată ce se va arăta. Chalabre se aşează la dreapta. Apoi Loignes, după ce aruncă o privire plină de mulţumire asupra dispozitivului de atac, izbi zdravăn în uşă cu garda săbiei.

— Hei! Domnule de Bussi-Leclerc! răcni contele de Loignes. Repede! Sculaţi-vă şi duceţi-vă în fuga mare la monsenior care vă cheamă să veniţi într-o clipă!

— Să-l ia dracu pe monsenior! mormăi Bussi-Leclerc. Aşteptaţi, domnilor, să mă îmbrac.

— Nu, nu! Eu alerg să-l trezesc pe domnul de Maineville, căci şi pe el îl cheamă ducele. Grăbiţi-vă, aşadar!

Acestea fiind spuse, Loignes se lipi de zid, lângă Chalabre. Leclerc, obişnuit cu asemenea alarme necurmate, nu avea nici o bănuială. Cei patru, încordaţi şi cu pumnalul în mână, aşteptau. Deodată auziră zgomotul pe care îl făcea Bussi-Leclerc încercând să deschidă uşa.

— Bună seara, domnilor! spuse în aceeaşi clipă un glas foarte potolit şi fără umbră de batjocură. S-ar părea că vreţi să-l înjunghiaţi pe bunul domn de Bussi-Leclerc.

— Drace! mormăi Leclerc, care, înăuntru, ezita să mai deschidă uşa. Ce înseamnă asta?

— Trădare! strigară cei patru spadasini, îndreptându-şi pumnalele ridicate spre bărbatul care vorbise şi care înainta salutând politicos şi repetând:

— Bună seara, domnilor!

Pumnalele ridicate se plecară. Cei trei tineri se opriră şi făcură o plecăciune adâncă. O rază de lună se juca pe obrazul cutezător şi calm al celui care intervenise şi, astfel, îi recunoscură chipul.

Lignes, neînţelegând nimic din această scenă neaşteptată, făcu un salt spre a se năpusti asupra nedoritului apărător al lui Bussi-Leclerc. Dar, în acelaşi timp, se simţi prins de braţ.

— E salvatorul nostru! zise Chalabre.

— E cel care ne-a scos din Bastilia! zise Montsery.

— E cavalerul de Pardaillan! zise Sainte-Maline.

Loignes se dădu un pas îndărăt, îşi scoase pălăria şi spuse:

— Şi papa dacă-aţi fi fost, tot aţi fi simţit gustul săbiei mele pentru tot răul pe care-l faceţi aici. Dar sunteţi domnul de Pardaillan şi nu mai am nimic de spus. Retrageţi-vă deci, cavalere şi lăsaţi-ne să ne ducem la sfârşit treaba.

— Dacă vă mai las eu acum! strigă glasul batjocoritor al lui Bussi-Leclerc din spatele uşii.

— Bine, bine! Mai rabdă tu puţin şi o să vezi cum se sparge o uşă şi cum se striveşte un piept! răspunse Loignes. Domnule, adăugă el adresându-se lui Pardaillan, înăuntru e Bussi-Leclerc, duşmanul domniei voastre şi al nostru, deopotrivă. Cred că, dacă nu vreţi să ne ajutaţi, ne veţi lăsa cel puţin să-l ucidem în tihnă pe acest nevrednic.

— Domnilor, spuse Pardaillan, când am avut fericirea de a vă scoate din mâinile guvernatorului Bastiliei, mi-aţi făgăduit trei vieţi şi trei libertăţi, în schimbul alor voastre.

— E-adevărat! spuseră într-un singur glas Chalabre, Montsery şi Sainte-Maline.

— Am deci onoarea să vă rog a plăti în noaptea asta o treime din datoria domniilor-voastre. Vă cer viaţa şi libertatea domnului de Bussi-Leclerc.

Dintr-o singură mişcare, cei trei spadasini se înclinară. Până şi Loignes îşi vârî în teacă pumnalul şi spada.

— Domnule, zise Sainte-Maline salutând curtenitor, vi-l cedăm pe Bussi-Leclerc.

— Mai rămân doi, spuse liniştit cavalerul.

— Foarte adevărat, zise Montsery şi ne vom ţine de cuvânt până la capăt.

Cei patru bărbaţi salutară şi se retraseră fără să-i răspundă lui Bussi-Leclerc care, din dosul uşii, striga:

— La revedere, domnilor! Am să vă pregătesc o carceră demnă de voi, la Bastilia…

Dar Sainte-Maline se întoarse brusc:

— Domnule cavaler, spuse el, ar fi o mare indiscreţie dacă v-am întreba de ce îl salvaţi pe blestematul ăsta de Leclerc, care vă doreşte răul atât domniei voastre, cât şi nouă?

— Deloc, domnule, răspunse Pardaillan. I-am făgăduit domnului de Bussi-Leclerc că-şi va lua revanşa. Or, cum mi-aş fi ţinut făgăduiala dacă aş fi lăsat să fie ucis în seara asta?

Sainte-Maline îl privi mirat pe cavalerul care zâmbea, salută şi se grăbi să-i ajungă din urmă pe tovarăşii săi.

Pardaillan se apropie de uşa în spatele căreia se afla Bussi-Leclerc şi bătu cu pumnul, strigând:

— Domnule! Hei! Domnule de Bussi-Leclerc!

— Ce doriţi, domnule de Pardaillan?! întrebă Leclerc, în zeflemea.

— Eu? Nimic. Vreau doar să vă spun că, acum, sunt singur. Aşa că, dacă vă convine să încercaţi a vă lua revanşa după care tânjiţi de multă vreme, ei bine, sunt omul domniei voastre.

— Bine! Prefer să aştept…

— Cum doriţi, domnule, dar am toate şansele să fiu ucis de alţii, încât poate nu vă mai rămâne niciuna să mai daţi de mine. Cine ştie dacă voi apuca să ajung la Chartres?

— Dacă muriţi până atunci, zise Bussi-Leclerc duşmănos, fiţi sigur că o să-mi pară rău, căci acum, cea mai dulce speranţă a mea este să mă gândesc la clipa fericită când am să vă pun maţele la uscat!

— Mulţumesc, zise Pardaillan. Ce vă împiedică, în acest caz, să încercaţi a vă satisface aceasta dulce poftă pe loc?

— A! răspunse Leclerc. Faptul că nu sunt egoist. Am să vă spun. Suntem patru oameni care vă urâm şi ne-am legat să vă ucidem. Pot chiar să vă spun cum se vor petrece lucrurile.

— Aş fi măgulit s-o aflu…

— O să vedeţi cât e de simplu: mai întâi, o să vă străpung burta cu sabia, fără ca totuşi să vă ucid. Apoi Maineville o să vă lege de aripa primei mori întâlnite în cale. Asta-i o manie a lui, pricepeţi? Apoi, după ce vă veţi fi învârtit îndeajuns, adică după ce vă veţi da duhul, Maurevert o să vă scoată inima din piept, căci a făcut prinsoare că o va mânca friptă şi împănată cu slănină. În sfârşit, monseniorul de Guise vă va da hoitul pe mâna călăului pentru a fi tras de cai în cele patru vânturi.

Pardaillan înţelese că Bussi-Leclerc, vorbind astfel, făcea spume la gură. Auzi cum îi scrâşneau dinţii.

— Înţelegeţi că, reluă Leclerc, dacă v-aş ucide acum, ceilalţi trei asociaţi ai mei m-ar sorti unei morţi tragice. Încercaţi deci să mai rămâneţi în viaţă câteva zile, până când vom putea pune mâna pe domnia voastră.

— Voi încerca, zise Pardaillan. Dar, zău, vă repet, mă tem că nu voi ajunge viu până la Chartres. Ar trebui să profitaţi de ocazie…

— Nu! răcni Bussi-Leclerc.

— Atunci, asta înseamnă că ţi-e frică, Leclerc!

Pe dinăuntru, uşa fu lovită cu vârful pumnalului. Se auzea cum omul bătea furios din picioare.

— Lui Bussi-Leclerc i-e frică! strigă Pardaillan în gura mare.

— Haimana, jerpelitule, nemernicule! Dacă Maurevert îţi mănâncă inima, eu o să-ţi mănânc ficaţii!

Bussi-Leclerc începu să lovească în uşă cu pumnalul. Pardaillan ridică din umeri şi, în curte, la lumina lunii, văzu oamenii din colibă, care, treziţi de zgomot, ieşiseră din casă şi, albi la faţă de spaimă, asistau a fantastica discuţie. Fără să-i pese de ei, poate chiar fără să-i vadă, cavalerul se îndreptă spre şură şi, la intrare, îşi întâlni tovarăşul care, cu arma în mână, aştepta sfârşitul incidentului.

— O! murmură tânărul duce de Angoulęme. E îngrozitor. Ameninţările acestui om sunt oribile.

— Da, e destul de hidos. Să plecăm, monseniore. Aerul din satul ăsta e nesănătos pentru noi acum. Iar, în ce-l priveşte pe Maurevert, desigur că-l vom găsi la Chartres.

Cei doi bărbaţi se înfăşurară în mantii şi, cu paşi iuţi porniră pe drumul spre Chartres. Bussi-Leclerc, cu pumnalul şi sabia în mâini, ieşi mormăind:

— Unde-i? Să-l omor!

Un ţăran răspunse:

— Nu ştiu pe unde a luat-o, monseniore, dar fapt este că a fugit şi gândesc că a ajuns departe.

— Am să dau eu de el, bombăni Leclerc.

Ieşi în grabă din colibă şi, pe o scurtătură pe care i-o arătară gazdele, ajunse în piaţa bisericii, în colţul căreia se înălţa o troiţă mare. În jurul troiţei fuseseră ridicate câteva corturi şi ducele de Guise dormea într-unul din ele pe un pat de campanie, pe când Maurevert şi un alt ofiţer dormeau pe paie. Maineville, ca şi Bussi, căutase adăpost în sat.

Leclerc trimise după Maineville care, după o jumătate de oră, sosi înjurând de mama focului că fusese trezit din somn. Atunci, puse oamenii să-l trezească şi pe duce şi, primind îngăduinţa de a intra în cort, cei patru se aflară împreună. Şi Bussi-Leclerc povesti ceea ce se întâmplase

mai înainte. Furios, de Guise şuieră printre dinţi un blestem. Maineville îşi scoase pumnalul din teacă şi-i cercetă vârful. Maurevert rosti aceste cuvinte stranii:

— Dacă-i vorba pe-aşa, monseniore, călătoria la Chartres este inutilă. Ar fi mai bine să facem cale-întoarsă la Paris.

— De ce? exclamară Maineville şi Bussi-Leclerc.

— Pentru că, spuse cu glas înfundat Maurevert, dacă Pardaillan se află în convoi, convoiul este blestemat! Pentru că nu Henric al III-lea va fi ucis, ci noi!

Şi cei patru bărbaţi, la fel de bravi, petrecură restul nopţii discutând cum să scape de aventurier. De Guise, întunecat şi gânditor, îi asculta pe cei trei sfetnici ai săi, fără să spună nimic. Dar, când se iviră zorile, dădu poruncă să se pornească la drum.

— Spre Paris? întrebă Maurevert.

— Spre Chartres! răspunse ducele.

Maurevert ridică din umeri şi verifică dacă pieptarul său de zale era bine prins în catarame.

Convoiul porni iarăşi la drum şi, îmbulzindu-se prin poarta Guillaume în bunul oraş Chartres, se îndreptă spre catedrală.

După ce trecu de poartă, capul procesiunii se pomeni în faţa unei numeroase trupe înarmate. De Guise îl recunoscu pe Crillon călare, care îi spuse salutându-l:

— Majestatea-sa, pentru a vă cinsti după merit, a stăruit să vă ies în întâmpinare cu opt mii de archebuzieri şi trei mii de călăreţi, pe care i-am adunat în jurul oraşului Chartres. Dar mi-am îngăduit să-i spun majestăţii-sale că două sau trei mii de oameni erau de ajuns pentru a escorta o procesiune…

— Bine aţi făcut, domnule. Unde şi când l-aş putea vedea pe rege împreună cu corpul de consilieri municipali din Paris?

— Regele este acum în catedrală.

— Să mergem deci la catedrală! zise de Guise.

— Monseniore, să vă arăt drumul. N-ar avea rost ca cinstiţii penitenţi să încerce a găsi un altul. Într-adevăr, toate străzile sunt pline de ostaşii noştri atraşi de o legitimă curiozitate, fără să-i mai punem la socoteală pe târgoveţii din acest minunat oraş, veniţi să-l aclame pe rege.

— Porniţi, domnule! spuse de Guise. Am venit ca supuşi credincioşi şi ne vom alătura ovaţiile acelora ale oraşului.

Şi, ridicându-şi toca împodobită cu pene şi cu trei şiraguri de perle, de Guise, cu glas puternic, strigă:

— Trăiască regele!

Dar, în spatele lui, o imensă aclamaţie răspunse:

— Trăiască Henric cel Sfânt! ...

Era procesiunea care îşi spunea astfel părerea, aşa încât, pentru o clipă, Crillon se întrebă dacă n-ar fi fost mai bine să închidă porţile şi să lase în afara zidurilor trei sferturi din penitenţii care aşteptau. Dar Crillon, bărbat viteaz, îşi zise că ar fi caraghios să pară că se teme de nişte purtători de lumânări. Ordonând deci oamenilor săi, dintr-o privire, să supravegheze îndeaproape pe noii sosiţi, se îndreptă spre catedrală. De Guise îl urmă împreună cu gentilomii săi. În spatele acestui grup venea procesiunea parizienilor, pe care locuitorii oraşului, înghesuiţi la ferestre, îi cerceta cu curiozitate şi nu fără o anumită simpatie.

Apariţia lui Isus, năduşind sub crucea enormă de carton şi mai biciuit ca oricând, fu salutată printr-un murmur prelung de milă.

Dinaintea catedralei, mulţimea era mai deasă, mai nestăpânită şi de Guise citi pe toate chipurile de provinciali cumsecade o curiozitate vie. Într-adevăr, după ce fugise, Henric al III-lea fusese primit de locuitorii oraşului Chartres cu mare curtenie, dar fără pic de entuziasm. Aici, ca şi în tot regatul, numele lui de Guise era popular şi numele regelui dispreţuit sau detestat.

Ducele îşi plimbă privirea în jur, căutând să-l zărească pe călugăr. În aceeaşi clipă, porţile imensei catedrale se deschiseră şi o grămadă de gentilomi ieşiră din lăcaŞ.

Făcându-i pe târgoveţi să se dea îndărăt. Totodată, soldaţii lui Crillon, printr-o manevră abilă, tăiară firul procesiunii şi nu lăsară în jurul lui de Guise decât vreo zece dintre oamenii săi.

— Nu prea inspirăm încredere! zise ducele încruntând sprânceana.

— Ba nu, monseniore, vi se dau onorurile cuvenite, răspunse Crillon.

Joyeuse, câţiva dintre apostoli şi doi flagelatori se aflau înăuntrul cercului alcătuit din ostaşi, gentilomii regali şi mulţime.

— Loviţi! Loviţi! spuse Joyesse.

Cei doi flagelatori începură să-l biciuiască vârtos, cu falsele curele ale cnuturilor.

— Sire! strigă Isus. Unde sunteţi? Vedeţi ce-mi fac hughenoţii! Şi totuşi nu mă plâng! …

Un vuiet al mulţimii de târgoveţi răspunse acestor cuvinte. Şi, la fel ca şi la Paris, izbucniră strigătele: Trăiască Henric cel Sfânt! când Isus, adică Joyeuse, începu să geamă, de data asta fără să se prefacă. Într-adevăr, patru penitenţi se apropiaseră de el şi începuseră să-l biciuiască, nu cu fâşii de cârpă sau cu betelii de carton, ci cu adevărate şi solide curele de piele.

Asta dură câteva minute, timp în care soldaţii potoleau mulţimea, iar de Guise, palid şi uluit, se întreba dacă nu cumva venise să se arunce singur în gura lupului. Cei patru îndrăciţi loveau cu sete.

— Destul! rosti deodată un glas puternic.

Un bărbat apăruse sub portalul catedralei. Cei patru flagelatori se opriră pe loc şi, intrând grabnic în biserică unde îşi scoaseră rasele, se arătară sub trăsăturile lui Chalabre. Montsery, Loignes şi Sainte-Maline.

Bărbatul care intervenise înainta cu un fel de demnitate spre nefericitul Joyeuse. La vederea lui se făcu mare tăcere, oamenii lui Crillon prezentară armele, de Guise descălecă şi, descoperindu-şi capul, făcu o plecăciune adâncă.

Bărbatul acesta era regele Franţei.

Capitolul 2
Henric al III-lea.

Regele, fără să-l ia în seamă pe de Guise, se opri în faţa lui Joyeuse şi, îngenunchind, strigă în tăcerea care se lăsase:

— Isuse Doamne, m-ai chemat tocmai pe mine, un biet rege, ai cărui supuşi l-au lovit, l-au părăsit, l-au alungat! Iată-mă, blândul meu Domn Isus! Şi, fiindcă ai binevoit să mă chemi în ajutor, lasă-mă să-ţi şterg sângele nepreţuit care-ţi curge din răni! …

La aceste cuvinte, Henric al III-lea se ridică, îşi scoase batista şi începu să-l şteargă pe Joyeuse.

Mulţimea îşi schimbă lesne simţămintele. Văzându-l pe rege cum stă în genunchi dinaintea figurantului care îl întruchipa pe Isus, cu alte cuvinte văzându-l cum se încorporează în procesiunea pariziană, oamenii izbucnită în aplauze furtunoase. Regele ridică braţele pentru a le impune tăcere.

— Să fie legaţi aceşti doi mizerabili! strigă el arătând spre cei doi flagelatori înspăimântaţi. Să fie aruncaţi în temniţă şi apoi spânzuraţi fără amânare!

— Dar, sire, bâigui Joyeuse, majestatea-voastră greşeşte… Nu sunt ei…

— Aşa ne vom purta cu duşmanii lui Dumnezeu şi ai Bisericii! strigă Henric al IlI-lea.

O imensă aclamaţie salută aceste cuvinte şi, de data asta, strigătul de Trăiască regele! se ridică până în slava cerului. Prin ochii lui Henric al IlI-lea trecu un fel de fulger. Atunci, se întoarse spre ducele de Guise şi spuse:

— Vere, să mergem spre a aduce laude şi a-l binecuvânta pe Dumnezeu pentru marea bucurie ce ne-a dat în ziua de azi. Şi apoi vom asculta în palat, din gura domnilor consilieri municipali ai minunatului oraş Paris, plângerile pe care parizienii i-au însărcinat să ni le transmită.

Şi, întorcându-i spatele lui de Guise, se îndreptă primul spre portalul central, cu uşile larg deschise.

„O! răcni de Guise în sinea lui. Acest rege fantomă îndrăzneşte să mă înfrunte şi să-şi bată joc de mine! Şi eu mai şovăiam…”

Porni împreună cu gentilomii săi şi pătrunse în biserica enormă, unde începu îndată liturghia prin care i se aduceau mulţumiri lui Dumnezeu. Afară, mulţimea de penitenţi parizieni amestecaţi cu târgoveţii din Chartres auzea din această liturghie ce putea să audă, adică ecourile imnurilor şi binecuvântărilor care răzbăteau prin uşile deschise.

Când liturghia se termină, Henric al III-lea, înconjurat de gărzi, ieşi din biserică şi se îndreptă spre palatul consilierilor, unde se oferise din partea oraşului Chartres o ospitalitate, dacă nu regală, cel puţin îndestulătoare pentru un rege fără regat. Nu-i adresase lui de Guise nici un cuvânt.

În piaţa din faţa bisericii, ducele se oprise, nesigur de ceea ce avea să facă, lăsându-se pradă furiei ce-l cuprinsese şi întrebându-se dacă n-ar fi mai bine să se întoarcă pe dată la Paris.

În acest moment, unul dintre gentilomii lui Henric al III-lea se apropie de el şi, după ce îl salută, îi spuse:

— Domnule duce, regele, stăpânul meu, m-a însărcinat să vă spun că vă va primi mâine dimineaţă la ora nouă, în audienţă, la primărie, împreună cu magistraţii şi târgoveţii care vă slujesc de escortă…

— Spuneţi-i majestăţii-sale, răspunse ducele, că îi mulţumesc pentru audienţa pe care binevoieşte să mi-o acorde şi că voi veni la ora sorocită.

După aceea, de Guise şi oamenii săi se îndreptară spre ospătăria „La Soarele de Aur”. Cardinalul de Guise şi Mayence se duseseră de la început acolo şi nu se mai arătaseră la faţă de când procesiunea intrase în Chartres. În momentul în care de Guise şi gentilomii săi intrară în ospătărie, Maurevert îl prinse de braţ pe Maineville, care şedea lângă el, şi, arătându-i un chip în mulţime, îi spuse pălind:

— Priveşte…
— Cine? întrebă Maineville nepăsător.
— Nu, nu-i el! zise Maurevert trecându-şi mâna pe frunte. Dar mi s-a părut la început că este Pardaillan…
Ducele auzi aceste cuvinte şi tresări.
— Unde-i? întrebă, cu glas şoptit şi răguşit.
— E mort! răspunse cineva de lângă el.
De Guise, Maineville, Bussi-Leclerc, Maurevert se întoarseră într-o singură mişcare şi o văzură pe ducesa de Montpensier care zâmbea. Ea îi făcu semn lui de Guise s-o urmeze.
— Drace! mormăi Bussi-Leclerc. Dacă-i aşa, înseamnă că n-a murit de mult.
Ducele, tulburat, merse până la apartamentul care îi fusese destinat, tras de mână de sora lui.
— Frate, îi spuse aceasta când rămaseră singuri, ar trebui să încetezi de a-ţi mai face griji în privinţa lui Pardaillan.
— Ai spus că e mort? De unde ştii?
— Ştiu de la aceea care le ştie pe toate, care până acum nu s-a înşelat niciodată şi nu ne-a înşelat niciodată…
— Fausta? întrebă ducele tresărind.
— Adineaori mi-a confirmat lucrul acesta.
De Guise căzu pe gânduri. Să se fi înşelat Bussi-Leclerc? Fausta însă nu se înşeală niciodată! Fără îndoială, ea ştia că Pardaillan se afla în rândurile procesiunii. Fără îndoială îi întinsese vreo capcană în care cavalerul căzuse chiar în noaptea trecută, după întâlnirea lui cu Leclerc.
De Guise îşi ascunse cu grijă bănuielile. Dar oftatul adânc care îi scăpă îi dovedi surorii lui cât de uşurat se simţea aflând această veste.
— Să lăsăm asta, zise el. Puţin îmi pasă dacă aventurierul ăla e mort sau viu. Unde-i omul?
— În Chartres, răspunse calm ducesa. A venit odată cu procesiunea. Eşti pregătit, frate?
— Pregătit? … Ce înţelegi prin asta? întrebă ducele fremătând. Nu vreau să fiu amestecat în nici un fel în cele

ce se vor întâmpla. Sunt pierdut dacă se află vreodată…

— Fii liniştit! Moartea regelui nu va fi decât unul dintre acele accidente pe care Dumnezeu le îngăduie uneori. Nimeni nu va şti. Jacques Clément însuşi nu ştie. Fii doar pregătit, frate! …

— Când se va întâmpla… accidentul?

Marie de Montpensier îşi privi fratele şi răspunse:

— Mâine.

— Aşa degrabă! … murmură ducele tresărind.

— Mâine, după audienţă, Valois se va duce la catedrală, în pelerinaj, cu picioarele goale, o lumânare în mână şi îmbrăcat cu un cămăşoi de sac. E un legământ pe care trebuie să-l ţină dacă se împacă cu Parisul. Or, mâine se va pecetlui împăcarea. Călugărul va merge alături de rege, deoarece, în asemenea procesiuni, oricine se poate apropia de el. Îi va implânta pumnalul în trup în faţa catedralei. Între timp vei aduna, în afara zidurilor, pe toţi gentilomii ca şi pe cei din Ligă de care dispui… Restul te priveşte!

Ducele de Guise îi chemă pe Mayenne şi pe cardinal şi stătu multă vreme la sfat cu ei. Apoi, către seară, se aşeză la masă şi dori ca Maurevert, Leclerc şi Maineville să stea alături de el. Şi, în ciuda actului cumplit care se pregătea în umbră, tot despre Pardaillan vorbiră. Bussi-Leclerc îşi aminti că acesta îi spusese: „Poate nu voi apuca să ajung la Chartres! …”

Nu încăpea nici o îndoială: Pardaillan murise.

Cam pe la aceeaşi oră, acela care făcea obiectul acestor gânduri sinistre cina liniştit împreună cu ducele de Angoulęme într-un han mic, la o masă aşezată lângă o fereastră. În faţa hanului se înălţa un palat şi, din timp în timp. Pardaillan, ridicând un colţ al perdelei, arunca o privire asupra faţadei cufundate în întuneric.

— Al cui este palatul acesta? o întrebă Pardaillan pe slujnică, ridicând încă o dată perdeaua.

— Palatul ăsta? … Păi, care va să zică, nu-i al nimănui. Adică, pe vremuri, era palatul seniorilor de Bonneval. Dar,

de când mă ştiu eu şi sunt douăzeci şi nouă de ani de-atunci, n-am văzut pe nimeni intrând înăuntru, nici uşa sau ferestrele deschizându-se.

— Da, şopti Pardaillan, dar în clipa asta în palat s-au adunat oameni. Şi tare-aş vrea să ştiu ce fac…

— Ce vrei să facă, dragă prietene, bombăni ducele de Angoulęme, dacă nu să urzească vreo lovitură urâtă, pentru că doar Fausta i-a adunat aici?

— E-adevărat. Am văzut cum tigroaica cea frumoasă şi oamenii ei se strecurau în palat pe uşa dinspre grădină.

— Pardaillan, zise tânărul duce suspinând, cât de departe suntem de…

— De Violetta, nu-i aşa? … Răbdare, prinţule. Răbdare! Nu există decât două fiinţe pe lume de la care putem afla în ce parte trebuie să ne îndreptăm: Fausta… şi Maurevert. Îi urmărim. Nu ne mai scapă. Până la urmă unul sau altul o să ne cadă în mână. În orice caz situaţia noastră este mai puţin tragică decât când eram în vârşă.

Închipuie-ţi că vârşa asta. În loc să fie de nuiele, era de fier, o plasă solidă din zăbrele de fier şi că abia îmi puteam vârî braţul prin găuri… Din fericire, erau acolo şi cadavre, fără de care aş fi rămas şi acum în vârşă… E o invenţie năstruşnică a doamnei Fausta, Dumnezeu să mi-o ţină în viaţă, căci m-am hotărât să-i plătesc spaima cu spaimă…

Tânărul duce se înfioră. Din spusele lui Pardaillan îşi dădea seama prin ce trecuse cavalerul. – încercare hidoasă în urma căreia până şi minţile cele mai solide pot să se piardă.

Cavalerul nu slăbea din priviri ochiurile de geam rotunde şi verzi ale ferestrei. Charles privea şi el şi, în bezna de pe ulicioară, desluşi o umbră care venea spre ei.

— Ştiam eu că va veni! Şi că va veni chiar aici! murmură Pardaillan.

Umbra se apropia de uşa cea mare a palatului. Era un bărbat înfăşurat într-o mantie care îi acoperea chipul. Dar, fără îndoială, Pardaillan îl recunoscuse după statură şi după mers, căci repetă:

— El e!

Bărbatul nu izbi cu ciocănelul în uşă, ci bătu din palme. Îndată uşa cea mare se întredeschise şi necunoscutul se strecură în palat.

— Cine-i? întrebă Charles.

— Vei afla curând, zise Pardaillan. Când m-am trezit, ştii, şedeam călare pe două grinzi: una era vârâtă în apă şi cealaltă pornea în diagonală să susţină podeaua sălii în care se afla borta pătrată… intrarea în vârşă. Dormisem. Cum? Habar n-am. Am văzut că afară era ziuă. Lumina intra pe sub podeaua care era deasupra capului meu şi astfel am văzut că eram împresurat de grinzi care se îmbinau ca la podina unei schele. „Drace! mi-am spus, n-am decât să sar din grindă în grindă până ajung afară!” Şi am vrut să mă caţăr pe grinda de-alături, ajungând astfel mai aproape de deschizătura mare pe unde curgeau împreună şi apa fluviului şi lumina zilei. Abia atunci m-am izbit de zăbrelele de fier… Uitasem de vârşă! … Atunci am cercetat această maşină de prins oameni. Şi mi-am dat seama că eram pierdut. Într-adevăr, vârşa era ca un puţ făcut din zăbrele de fier, care pornea chiar de sub podea şi intra în apă. Am fost nevoit să abandonez ideea care îmi venise de a mă căţăra pe plasă din ochi în ochi pentru a ajunge să trec deasupra. Ideea inversă mi se păru mai bună: adică, m-am agăţat de ochiuri şi am început să cobor, în speranţa că voi putea trece pe dedesubt intrând în apă. Ajuns la suprafaţa apei, am fost din nou izbit de cadavre. Înţelegând că îmi voi pierde minţile dacă nu ieşeam cât mai degrabă, m-am lăsat să alunec printre cadavre. Şi, atunci, am priceput de ce cadavrele stăteau pe loc şi de ce nu intrau în apă… Când apa mi-a ajuns până la umeri, am simţit cu picioarele că zăbrelele de fier se uneau din toate părţile în apă, alcătuind un fel de fund de butelcă! Cu nici un chip nu se putea ieşi pe sus! Cu nici un chip nu se putea ieşi pe jos! … M-am căţărat de-a lungul ochiurilor de fier spre a mă feri de atingerea cadavrelor şi, agăţat la o oarecare înălţime, m-am

oprit şi mi-am dat seama cu groază de situaţia în care mă aflam: eram sortit să mor cu încetul în acest puţ de fier! …

— E îngrozitor! spuse Charles cutremurându-se.

— Întocmai. Cum spui domnia ta, era îngrozitor. Aşa încât, după câteva ceasuri, am luat hotărârea să mă caţăr până sus şi să bat în podea până când mă va auzi careva, până când m-or ucide de-a binelea!

— Şi cum ai ieşit de-acolo?

Pardaillan începu să râdă şi răspunse:

— Foarte simplu. Am ieşit împreună cu cadavrele. Desigur, nu era prea plăcut pentru Fausta să doarmă deasupra atâtor leşuri. Din pricina asta, sau din altă pricină, sigur este că, dacă morţii erau prizonieri în vârşă, Fausta trebuia să se fi gândit de a le reda libertatea. Şi cum să redai libertatea unor leşuri prizoniere? Pescuindu-le unul după altul? Nu, nu! Fausta este femeia căreia îi plac combinaţiile simple! Pentru a elibera morţii, cel mai simplu lucru era să-i laşi să plece pe firul apei!

Pardaillan începu să râdă, apoi aruncă afară o privire neliniştită.

— Nu trebuie să scăpăm clipa când omul nostru o să iasă, zise el, acum primeşte ultimele ordine ale frumoasei Fausta…

Deci, cum îţi spuneam, eram de mai multe ceasuri agăţat de zăbrelele de fier, şezând într-o rână pe o grindă, când, deodată, aud deasupra mea un soi de scârţâit şi, în acelaşi timp în cealaltă parte a zăbrelelor văd un lucru pe care nu-l zărisem încă: o funie! … Şi funia se urca în sus! Era trasă de sus. Ridicând ochii, am văzut că trecea printr-o gaură scobită în podea. Atunci, dintr-o privire, am urmărit funia de sus în jos şi m-am liniştit pe loc… Într-adevăr, monseniore, funia ridica un pătrat din zăbrele, făcând astfel o deschizătură largă. În aceeaşi clipă, am văzut cadavrele care o luaseră la vale, îmbulzindu-se de parcă s-ar fi grăbit să plece. După două minute plecaseră toate, duse de fluviu.

Pardaillan dădu pe gât o cană mare de vin şi adăugă:

— Am făcut şi eu ca ele… Asta-i tot! M-am aruncat în apă, am ajuns până la deschizătură înotând zdravăn şi m-am pomenit afară din vârşă. După două minute m-am urcat pe chei.

O lungă tăcere urmă după aceste cuvinte. Charles se uita la tovarăşul său cu un fel de spaimă. Cavalerul fluiera printre dinţi şi privea mai departe pe fereastră.

— E vremea să ieşim, zise el în sfârşit.

Şi, adresându-se slujnicei, adăugă:

— Ia spune-mi, frumoaso, prietenul meu şi cu mine am vrea să luăm puţin aer înainte de a ne culca. Cum facem la întoarcere? Vreau să zic, cum să intrăm în casă fără să batem la uşă, nici să trezim pe cineva…

— Păi, intraţi prin grajd, c-o să-l las deschis. Şi, ajunşi în curte, n-aveţi decât să urcaţi scara de lemn care-i acolo.

Pardaillan cunoştea desigur împărţirea casei, întrucât aprobă din cap şi, urmat de Charles, ieşi pe uşa hanului, care se închise îndată în urma lor. În stradă, sau, mai degrabă, în ulicioara îngustă şi întortocheată unde se aflau, Pardaillan făcu vreo zece paşi, apoi se opri în nişa unui zid.

— Să aşteptăm aici, şopti el. Omul nostru va ieşi curând.

— Cine-i? întrebă Charles pentru a doua oară.

— Nu l-ai recunoscut? … E călugărul! E Jacques Clément! E omul care, în hanul „La Teascul-de-Fier” şedea lângă noi şi trăgea cu urechea… Omul care a zis că te va răzbuna răzbunându-se…

— Da… pe Caterina de Medici!

— Adică ucigându-i fiul, pe Henric al III-lea, zise cu răceală cavalerul.

— Pardaillan! exclamă tânărul duce. Asta-i un lucru îngrozitor.

— Cum? Te plângi? Gândeşte-te că tatăl domniei tale a fost aruncat în ghearele deznădejdii, împins în pragul nebuniei, adus la moarte de trei fiinţe care erau mama lui, Caterina, fratele lui, ducele de Anjou, acum rege al Franţei şi, în

sfârşit, monseniorul duce de Guise! Vrei să cauţi o pedeapsă cumplită pentru rege?

— Da. Totdeauna m-am gândit că unchiul meu, Henric de Franţa, va cădea într-o bună zi ca răscumpărare pentru una dintre durerile pe care le-a semănat de-a lungul căii vieţii sale. Dar, dacă-i în puterea mea, Pardaillan, Jacques Clement nu-l va lovi pe rege. Nu asta voiam eu! …

— Aşadar, monseniore, dacă îţi stă în putere, vei opri braţul călugărului?

— Îl voi opri, zise Charles, cu glas înfundat.

Pardaillan clătină din cap:

— Haide! murmură el satisfăcut. De Guise nu este încă rege al Franţei!

În acea clipă îl prinse de braţ pe tânăr şi îl strânse tare. Cu un semn, îi arătă uşa palatului care se deschidea, lăsând să treacă un călugăr cu glugă care se apropia acum încet de ei.

— Vreau să zic, continuă el cu răceală, că în clipa asta ţii în mâini soarta regatului şi a creştinătăţii, monseniore. Îl vezi pe omul acesta care vine spre noi. Dacă trece mai departe, se îndreaptă spre crimă… Mâine, unchiul domniei tale, Henric al III-lea, va fi ucis cu pumnalul, mâine ducele de Guise ajunge rege… Monseniore, iată, soarta trece pe lângă noi! Un gest şi faţa lumii este schimbată!

Călugărul ajunsese în dreptul lor. Pardaillan se ghemui într-o adâncitură a zidului şi îşi încrucişă braţele. Călugărul trecea… Charles d’Angoulęme, după o clipă de şovăială, făcu doi paşi repezi, îşi puse mâna pe umărul omului şi rosti:

— Hei, jupâne călugăr, două vorbe, dacă nu-ţi este cu supărare!

Călugărul se opri. Îşi înălţă capul plecat şi, cu mirarea dispreţuitoare a omului care se ştie protejat de o menire înaltă, zise:

— Ce doriţi de la mine?

— Vreau să te rog a-mi acorda câteva clipe în care să stăm de vorbă.

— Daţi-vă la o parte, spuse cu dojană în glas călugărul, căci în noaptea asta nu pot sta de vorbă decât cu Dumnezeu!

Pardaillan, în acest moment, înaintă repede şi, cu cei mai vesel glaS. Strigă:

— Cum aşa? refuzi să te odihneşti o clipă alături de prieteni, jupâne Jacques Clément?

Călugărul tresări. O bucurie adâncă îi descreţi obrazul de fildeş şi îi coloră fruntea. Întinse mâna.

— Cavalerul de Pardaillan! zise el cu glasul schimbat.

— Şi monseniorul duce de Angoulęme, zise Pardaillan. Vino deci cu noi. Ce dracu, chiar şi pe timp de procesiune, un pahar de vin n-a înspăimântat niciodată un călugăr!

Jacques Clément făcu semn că primeşte invitaţia şi toţi trei se îndreptară spre micul han închis, orb şi mut la ceasul acesta. Dar, aşa cum făgăduise slujnica, n-aveau decât să împingă uşa grajdului. Câteva clipe mai târziu, şedeau în jurul unei mese luminate de un opaiţ care scotea fum. Pe masă se aflau câteva sticle cu un vin anumit, mult preţuit în toată ţara.

Pardaillan umplu trei pahare şi îl goli pe-al său dintr-o înghiţitură. Jacques Clément duse paharul la gură şi îl lăsă aproape plin… Totuşi, ochii lui stinşi erau însufleţiţi de un fel de cordialitate voioasă.

— Vinul ăsta încălzeşte inima, zise el. Dar inima mea creşte mai tare în prezenţa unui prieten ca domnia ta, cavalere. Vrei să-ţi spun drept? În viaţa mea tristă, în clipele mele de deznădejde, când mă simţeam singur pe lume, doar la domnia ta mă gândeam. Eu, care nu purtam în amintirile mele nici chipul unei mame, nici chipul unui tată, aveam simţământul că ai fost pentru mine ca un frate mai mare… Îţi aminteşti de ziua când făceam flori de măceş din hârtie şi când te-ai oprit lângă mine? …

— Desigur! spuse Pardaillan cu emoţie în glas.

— M-ai încurajat… Apoi te-am văzut în ziua aceea cumplită… când mi-ai arătat mormântul mamei mele. Şi, din ziua aceea, chipul domniei tale mi s-a întipărit în inimă…

Jacques Clément se cutremură, îl prinse pe Pardaillan de mână şi adăugă cu glas grav:

— În noaptea asta care, fără îndoială, este ultima din viaţa mea, atât de aproape de ceasul când o faptă cumplită se va săvârşi, ce stranie întâlnire! Dumnezeu a vrut să-mi dea o ultimă bucurie scoţându-mi-l în cale pe singurul om din lume care înseamnă pentru mine toată familia inimii mele! … Pardaillan, inima mea vrea cu străşnicie nenorocirea acelora care mi-au ucis mama!

— Da, n-ai cunoscut-o niciodată, zise Pardaillan dus pe gânduri. Şi cine ştie dacă nu tocmai de aici vine dragostea cu care îi păstrezi amintirea!

— Ştiu ce vrei să spui, mormăi călugărul pălind la faţă. Îţi spun că am primit spovedania uneia dintre femeile bătrânei Caterina! Îţi spun că am aflat totul despre viaţa mamei mele… şi crimele ei!

— Alice n-a fost criminală, spuse grav cavalerul. A fost doar nefericită.

— Nu-i aşa? strigă călugărul radios.

— Desigur! … Bătrâna Medici a fost singura vinovată. Iar viaţa mamei domniei tale, martiră a unei dragoste, strânsă ca într-un cleşte în alternativa de a fi sau dispreţuită de bărbatul pe care îl adora, sau de a-l ucide pe acest bărbat, viaţa ei deci n-a fost decât o admirabilă apărare! Nici nu se poate închipui câtă forţă şi minte a cheltuit pentru a lupta împotriva Caterinei. Şi suferinţa ei întrece pedepsele cele mai crude! …

Jacques Clément îşi trăsese gluga peste faţă. Îl auzeau cum plânge, stăpânindu-şi hohotele.

— Pardaillan, spuse el după câteva minute, îţi înţeleg gândul. Nu vrei să-i spui fiului cum a fost mama, dar nici nu vrei să minţi.

— Nici o femeie de pe lume n-a meritat mai multă milă decât Alice de Lux, spuse Pardaillan.

Jacques Clément se ridică şi îşi lăsă iarăşi gluga pe umeri.

— Cavalere, spuse el cu glas mohorât, mă readuci la realitatea cumplită. Mâine, mama mea va fi răzbunată. Mâine, bătrâna Caterina va cunoaşte disperarea fără margini.

— Deci vrei să-l ucizi pe regele Franţei!

— Este o taină între mine, Dumnezeu şi doi dintre îngerii lui, spuse Jacques Clément, Da, cavalere, mâine îl voi ucide pe regele Franţei! … Mâine vei fi răzbunat de răul pe care ţi l-a făcut Caterina. Mâine şi domnia ta, fiul lui Carol al IX-lea, vei fi răzbunat de răul pe care Caterina şi Henric l-au făcut tatălui domniei tale!

Călugărul rămase câteva clipe pe gânduri. Apoi, cum făcea o mişcare ca pentru a se retrage, Pardaillan zise:

— Fiindcă ai făcut un lucru atât de mare încredinţându-ne această taină, spune-ne şi cum înţelegi să treci la fapte…

— Fie! zise călugărul după ce chibzui o clipă. Nu văd de ce v-aş ascunde amănuntele, tocmai domniilor-voastre. Deci, mâine, la ora nouă, Valois îl va primi pe ducele de Guise în audienţă, la primărie. După audienţă, trebuie să se ducă la catedrală. Ştiu că regele va fi prevenit că un duhovnic trebuie să se apropie de el ca să-i înmâneze indulgenţa deplină pentru păcatele sale. Acest duhovnic va veni lângă el, în clipa când va intra în catedrală. Acest duhovnic voi fi eu!

Charles d’Angoulęme se cutremură şi întrebă:

— Vei merge deci în urma regelui în timpul procesiunii?

— Nu, răspunse călugărul. Îl voi aştepta la uşa catedralei. Numai atunci mă voi apropia de el şi, când va cădea în genunchi… atunci să priviţi cu luare-aminte… Valois va cădea în genunchi şi nu se va mai ridica niciodată.

Jacques Clément îşi plecă fruntea, apoi, cu glas înfundat, repetă:

— Adio! Rugaţi-vă pentru mine!

Şi se îndreptă spre uşă. Charles se ridică iute pentru a se năpusti asupra lui. Dar Pardaillan îl opri cu o mână şi, în clipa când călugărul deschidea uşa, zise:

— Jacques Clément, vreau să-ţi cer un serviciu!

Călugărul se opri locului, tresări, se întoarse repede şi, cu faţa inundată de bucurie, strigă:

— Într-adevăr voi avea fericirea să pot fi de folos înainte de a muri! Ai vorbit de un serviciu… cavalere?

— Unul marE. Răspunse Pardaillan cu o simplitate care avea în ea ceva solemn. Iată despre ce este vorba: am nevoie ca Henric al III-lea să mai trăiască o bucată de vreme… Îţi cer viaţa lui Henric de Valois, regele Franţei…

— Ai nevoie ca Valois să mai trăiască o bucată de vreme? bâigui Jacques Clément, alb la faţă.

— Da. Viaţa mea este legată de viaţa acestui rege pe care vrei să-l omori. Şi, pentru că Dumnezeu, zici, a vrut să se întâmple întâlnirea noastră din seara asta, îţi spun: Clément… Îţi cer să mă laşi să trăiesc, lăsându-l să trăiască pe Valois, regele Franţei!

— Blestemată fie clipa în care te-am întâlnit! răcni Jacques Clément.

Tremura din tot trupul. Dinţii îi clănţăneau. Îşi pironea asupra lui Pardaillan ochii holbaţi… Şi, dacă Pardaillan ar fi putut să-i audă gândurile, iată ce ar fi auzit: „Viaţa regelui! Asta îmi cere el! … Păi atunci…: Îngerul… Îngerul dragostei. Mă aşteaptă la miezul nopţii! … Îmi voi căpăta răsplata pe lumea asta şi dragostea ei! … Şi Pardaillan îmi cere să renunţ la asta… la dragostea Mariei! …”

Pe când lui Jacques Clément îi treceau prin minte asemenea gânduri, sună de miezul nopţii în marea tăcere a oraşului adormit… La prima bătaie, călugărul îşi îndreptă trupul, tremurând ca de friguri. La a şasea bătaie, îşi împreună mâinile şi şopti:

— Fie-ţi milă, Pardaillan!

Pardaillan asista, uimit, la o dramă pe care nu o putea înţelege. Răsună şi a douăsprezecea bătaie.

— Fausta învinsă.

Apoi se aşternu o tăcere îndelungată. Călugărul se prăbuşi în genunchi, îşi plecă fruntea şi şopti:

— Regele Franţei va trăi! … O, mamă, fac asta pentru cavalerul de Pardaillan!

— Cred, zise Pardaillan, că acest călugăr a înfăptuit un act eroic.

Capitolul 3
Henric al III-lea (urmare)

A doua zi de dimineaţă, regele Henric al III-lea se trezi devreme în încăperea pe care o locuia în palatul domnului Cheverni, guvernatorul regiunii Beauce.

Henric plecase din Paris cu moartea în suflet. Dar, când găsi în primăria din Chartres o deputăţie de târgoveţi veniţi să-l salute, când trecu în revistă călăreţii lui Crillon, începu să-şi spună că meseria de rege în exil n-o fi poate prea neplăcută.

De nenumărate ori îl bătuse gândul să se întoarcă la Paris, să intre iarăşi în palatul său, Luvru şi să le spună parizienilor: „Iată-mă… să încercăm să ne înţelegem!”

Căci nu era deloc lipsit de curaj. Dar intimii săi, cum ar fi Villequier, d’Epernon şi d’O, nu scăpau prilejul de a-i aminti că regina-mamă rămăsese la Paris să pună la punct situaţia şi că regele ar strica totul printr-o întoarcere pripită!

Deci, în dimineaţa aceea, regele se trezi foarte vesel, trecu în apartamentul vecin, unde Caterina de Medici, sosită cu opt zile în urmă, îi trimisese vorbă că îl aşteaptă. Intră voios la maică-sa şi o sărută pe amândoi obrajii, lucru neobişnuit la el.

— Fiul meu, spuse Caterina, de multă vreme n-ai mai îmbrăţişat-o astfel pe bătrâna ta mamă.

— Azi sunt foarte mulţumit, doamnă, răspunse Henric trântindu-se într-un jilţ. Graţie domniei tale, mamă, bunii mei parizieni vor să se împace cu mine şi, cum nu văd nici o piedică în calea acestei împăcări, vreau să mă înapoiez la

Paris şi să-mi fac o intrare în oraş despre care bănuiesc că o să se ducă vestea.

Caterina de Medici îşi privi fiul cu mirare, dar văzu că era sincer.

— Henric, dacă ţi-aş spune tot ce vrea poporul din Paris, tot ce aşteaptă poporul din Franţa, ai rămâne uluit. Ajunsă atât de aproape de groapă, am aruncat o privire mai clarvăzătoare asupra universului, dar nu-ţi voi spune nimic despre toate acestea, sire… Întrucât n-ai fi în stare să înţelegi limba pe care o vorbesc… Pe Sfânta Fecioară, sunt hotărâtă să mă apăr şi să te apăr. Fiule, ascultă-mă, nu te poţi înapoia la Paris acum.

Henric al III-lea sări în sus. Cunoştea prudenţa Caterinei, dar mai ştia şi că era rănită de moarte în orgoliul ei de regină şi de mamă, că pregătea cu înfocare întoarcerea la Paris şi pedepsirea parizienilor. Ştia, în sfârşit, că era o femeie în stare să înfrunte toate primejdiile. Dacă se hotărâse să-i vorbească astfel, era sigur că întoarcerea la Paris era cu neputinţă de înfăptuit.

— De ce, întrebă el cu o iritare surdă, de ce n-aş putea intra în Paris? Nu sunt regele ţării? … Ce înseamnă asta?

— Înseamnă, fiule, că vor să te atragă într-o capcană şi să te măcelărească! Pe tine, pe mine, pe prietenii mei…

Henric al III-lea se prăvăli în jilţ şi îşi şterse fruntea şiroind de sudoare, spunând:

— Ce-i de făcut, mamă? … Chartres era destul de aproape de Paris, unde mă puteam duce dintr-un salt. În împrejurările cumplite pe care mi le înfăţişezi, Chartres este prea aproape de Paris!

— Potoleşte-te, fiul meu drag, spuse bătrâna mamă. Chartres este prea aproape de Paris, zici? Ei bine, avem Blois, cu castelul lui de necucerit, unde, la nevoie, putem rezista unui asediu de zece ani!

— Da, da! … Să plecăm, mamă, să plecăm! strigă Henric.

Apoi, lovindu-se deodată peste frunte:

— Şi oamenii ăştia care au venit aici! … Mizerabilii ăştia! … Impostorul ăsta de Guise! … O, nici nu vreau să-i văd în ochi! …

— Fiule, te vei duce la primărie, cum a fost vorba, îl întrerupse Caterina. Vei părea cât mai încrezător când vei asculta plângerile burghezilor1 din Paris. Şi, când îl vei vedea pe de Guise triumfător, atunci îi vei da lovitura pe care i-am pregătit-o… Nici un răspuns! Tăcere! Un singur cuvânt, unul singur! … Şi cuvântul acesta… cuvântul acesta, care îl va strivi pe de Guise, îţi va readuce regatul aproape în întregime.

— Spune! Spune, mamă! Care-i cuvântul?

— Iată-l: regele convoacă stările generale la Blois! … Stările generale, înţelegi? De Guise nu mai înseamnă nimic! Parizienii nu mai înseamnă nimic! Regele discută cu tagmele adunate… fără să mai punem la socoteală faptul că astfel câştigăm timp, adăugă Caterina cu un mic zâmbet.

Henric al III-lea răsuflă adânc şi izbucni în râs:

— La dracu! Festa e bine jucată… Da, ai dreptate, doamnă! Stările generale vor potrivi totul.

— Du-te, fiule, du-te deci şi dă-i lovitura meritată lui de Guise… Iar în ce priveşte lovitura pe care se pregăteau să ţi-o dea, încă astă-seară, datorită spionilor mei, voi afla totul. Du-te la primărie, apoi fă-ţi pelerinajul ca şi cum nimic nu te-ar ameninţa.

Henric îşi sărută din nou mama şi se retrase. Era cu-adevărat fiul Caterinei: dacă nu dădea îndărăt în faţa unei lovituri de spadă care trebuia dată sau primită, viclenia i se părea totuşi cea mai bună armă. Lasă poruncă să se aprindă douăsprezece lumânări Sfintei Fecioare din Chartres, pentru a o îmbuna să-i apere interesele, apoi declară că sosise timpul să meargă la primărie.

Zece minute mai târziu, regele, înconjurat de gentilomii săi, păşea spre primărie, în mijlocul unui şir dublu de soldaţi pe care Crillon îi rânduise de-a lungul drumului. În

spatele fiecărui şir mulţimea tăcută şi aproape ostilă privea. Era ceva sinistru.

Drumul se încheie fără nici un incident şi regele, intrând în primărie, se aşează pe un tron care fusese înălţat în sala cea mare şi porunci să vină deputăţia parizienilor.

De Guise părea că ar fi înţeles bănuielile şi că ar fi vrut să-l liniştească deplin pe rege. Într-adevăr, nu la primărie trebuia să se joace drama urzită de Fausta, ci în catedrală, unde Jacques Clément trebuia să-l înjunghie pe Henric al III-lea. De Guise îşi adunase deci în afara zidurilor toţi oamenii pe care îi avea în stare să lupte, membri ai Ligii şi gentilomi. Îndată după primirea sa la rege, trebuia să se ducă la ei şi să aştepte împreună semnalul: douăsprezece bătăi ale clopotului mare aveau să însemne că regele era mort, şase bătăi, că Jaques Clément dăduse greş.

Şeful Ligii Catolice intră deci însoţit doar de câţiva târgoveţi conduşi de Maineville. La vederea acestei trupe firave, regele răsuflă uşurat. De Guise străbătu sala în toată lungimea ei. Ajuns în faţa tronului, făcu o plecăciune adâncă.

— Vere, zise cu graţie regele, se pare că o sământă de discordie a fost semănată între mine şi bunii mei parizieni Se afirmă că ai binevoit să aduni plângerile supuşilor mei, pentru a mi le înfăţişa. Vorbeşte deci cutezător şi fii sigur că sunt hotărât să dau deplină satisfacţie oricărei plângeri.

— Da, sire, răspunse de Guise. Prima datorie a nobilimii este să-l sprijine pe rege… Iată de ce, sire, am rămas la Paris pentru a le arăta târgoveţilor cât era de necesar să se restabilească o pace trainică între rege şi supuşii săi. La aceasta se mărgineşte rolul meu. Iar în ce priveşte plângerile parizienilor, n-am avut menirea să le adun. Dacă am avut fericirea de a-i convinge pe parizieni să se împace cu majestatea-voastră, nu-mi stă în puteri să ştiu pe ce temei trebuie să se încheie pacea…

La aceste vorbe, modeste şi totodată mândre, regele nici nu se clinti.

— Sire, continuă ducele de Guise, iată-i pe deputaţii corpurilor oraşului. Vă vor spune, dacă binevoieşte majestatea-voastră, care sunt dorinţele poporului…

Deputaţii făcură o plecăciune în semn de învoire.

— Vorbiţi, domnilor, sunt gata să vă ascult, zise regele.

Atunci, din grupul târgoveţilor se desprinse un bărbat pe care Henric îl recunoscu îndată.

— Domnia-ta, domnule de Maineville, eşti acela care vorbeşti în numele parizienilor?

Într-adevăr, era Maineville. Acesta făcu o plecăciune şi zise:

— Sire, cererea pe care voi avea onoarea să v-o supun este adresată majestăţii-voastre de către domnii cardinali, prinţi, seniori şi deputaţi din oraşul Paris şi din alte oraşe catolice, asociate şi unite întru apărarea religiei…

Regele tresări. Nu mai era vorba de câteva plângeri ale parizienilor, ci întregul regat, prelaţii, seniorii şi poporul vorbeau prin glasul lui Maineville.

— Să vedem plângereA. Zise regele pe un ton repezit.

— Sire, reluă Maineville, susnumiţii asociaţi, al căror reprezentant aici am marea cinste să fiu, au hotărât şi hotărăsc să o implore pe majestatea-voastră: întâi, să fie îndepărtat domnul duce d’Epernon, ca aţâţător la erezie, stricător şi delapidator al banilor publici.

D’Epernon izbucni în râs şi întrebă:

— Sire, trebuie să plec chiar acum? …

Se aşternu o tăcere cumplită. Regele zâmbi uşor, îşi întoarse puţin capul spre d’Epernon şi spuse:

— Cum doriţi, domnule duce…

La aceste vorbe, d’Epernon se făcu alb la faţă. De Guise îl privi pe rege uluit şi burghezii deputaţi îl aclamară pe rege.

Palid de furie, d’Epernon pusese mâna pe spadă şi avea de gând să facă vreo nebunie, când văzu privirea regelui aţintită asupra sa, cu acelaşi zâmbet. Înţelese, sau crezu a înţelege că Henric al III-lea juca o comedie.

— Sire, spuse el, voi pleca, nu când voi dori eu, nici când vor dori burghezii din Paris, ci atunci când majestatea-voastră, drept răsplată pentru serviciile mele şi pentru sângele vărsat pentru ea, îmi va porunci să plec. Până atunci, rămân!

— Continuaţi, domnule de Maineville, zise regele.

— Numiţii cardinali, prinţi, seniori şi deputaţi o imploră pe majestatea-voastră: în al doilea rând, să porniţi personal împotriva ereticilor din Guyenne2 şi să-l trimiteţi pe domnul duce de Mayenne împotriva acelora din Dauphiné. Majestatea-sa regina-mamă va ţine Parisul în pace în timpul absenţei regelui.

În al treilea rând, să i se ia domnului d’O orice demnitate de conducător în oraşul Paris.

În al patrulea rând, să se aprobe noile alegeri de consilieri municipali şi de armaşi, care au fost făcute atât în Paris, cât şi în alte oraşe.

În al cincilea rând, să vă înapoiaţi în oraşul maiestăţii-voastre, Paris şi să vă ţineţi toţi ostaşii departe de capitală, la cel puţin douăsprezece leghe.

Maineville tăcu. Îşi terminase rolul.

Brusc, regele se îndreptă în jilţul său şi aruncă asupra adunării privirea aceea rece şi sticloasă pe care o moştenise de la maică-sa.

— Domnule de Maineville, rosti el cu glas limpede şi domniile voastre, domnilor burghezi din Paris şi domnia voastră, vărul meu de Guise, ascultaţi-mă. Lucrurile ce ne-au fost înfăţişate mai înainte nu privesc numai vrajba, care, din nefericire, a izbucnit între noi şi bunul nostru oraş Paris. Şi, în acest caz, nu se cade să răspund aici, ci dinaintea regatului întreg. Astfel trebuie să dea regele un răspuns cinstit…

Aici, Henric al III-lea făcu o pauză, ca pentru a-i da mai bine lui de Guise lovitura pregătită de Caterina.

— Doar în prezenţa deputaţilor celor trei tagme trebuie să vorbim, continuă regele cu un glas mai puternic. Domnilor,

binevoiţi deci, până atunci, să duceţi acest răspuns, singurul demn de noi şi de poporul nostru: regele va întruni stările generale...

Un tunet de aplauze izbucni în sală şi se întinse afară, unde vestea se răspândi cu viteza fulgerului. Regele consimte să adune stările generale!

— Stările generale, continuă regele, se vor aduna în oraşul nostru Blois şi le fixăm deschiderea în cincisprezece septembrie.

— Trăiască regele! strigară deputaţii cu entuziasm sincer.

Şi, în oraş, târgoveţii din Chartres şi penitenţii din Paris repetară strigătul acesta, cu un soi de mândrie: convocarea stărilor generale era, într-adevăr, o victorie la care nu îndrăzniseră să spere.

În stradă, târgoveţii din Chartres, călugării şi penitenţii se adunară în şiruri strânse. Însă membrii Ligii Catolice, care veniseră înarmaţi, nu se aflau acolo. Curând, oamenii îl văzură pe Henric al III-lea, care înainta cu capul descoperit, în picioarele goale şi îmbrăcat într-un cămăşoi de pânză grosolană. Purta mătăniile la gât şi ţinea în mână o lumânare mare. Păşea, singur, într-un larg spaţiu liber. La câţiva paşi în urma lui veneau doi călugări cu gluga bine trasă peste faţă.

În afara zidurilor oraşului aşteptau Mayenne şi cardinalul de Guise. Adunaseră acolo trei sau patru sute de membri ai Ligii, bine înarmaţi. Ducele de Guise sosi în clipa când toate clopotele oraşului începură să bată. Cardinalul îl întrebă din ochi.

— Ei bine, spuse ducele ridicând din umeri, convoacă stările generale pentru cincisprezece septembrie, la Blois.

— O! O! zise cardinalul. Iată ce l-ar putea salva pe Valois, dacă soarta nu i s-ar pecetlui chiar azi, peste câteva minute.

— Cum vom afla vestea? întrebă Mayenne.

— Clopotul cel mare va bate de douăsprezece ori... Şase bătăi vor însemna că lovitura a dat greş... Dar nu poate da greş!

— O! exclamă în aceeaşi clipă cardinalul. Clopotele tac… Regele intră în catedrală… Acum e clipa tragică…

Şi toţi trei, aplecaţi pe grumazul cailor, ascultară tăcerea învăluitoare care venea din-spre oraş.

Trecură câteva minute. Cei trei fraţi se priveau. Clopotul cel mare al catedralei tăcea.

— Să ne apropiem de tabăra regală! zise de Guise, pentru a scăpa de apăsarea cumplitei aşteptări.

În aceeaşi clipă, în tăcerea câmpiei, un soi de muget, cu sonorităţi întinse şi profunde, se răspândi în văzduh. Era prima bătaie a clopotului cel mare de la catedrală! Cei trei fraţi rămaseră împietriţi.

— Una! murmură cardinalul, frământând mânerul pumnalului.

— Două! zise Mayenne, cu ochii ieşiţi din orbite.

— Trei! … Patru! … Cinci! … număra cardinalul, alb la faţă.

— Şase, mormăi ducele de Guise. Atenţie! …

Şi, atunci, un geamăt îi ieşi din gâtlej. Cardinalul îşi plecă fruntea, Mayenne bombăni printre dinţi o înjurătură. Şi toţi trei, privindu-se bănuitor, văzură că aveau chipurile schimonosite ca orice criminal de rând căruia îi este frică!

A şaptea bătaie nu se mai auzi! Clopotul cel mare tăcea! Henric al III-lea nu murise! Călugărul nu-l lovise cu pumnalul!

Timp de încă vreo jumătate de ceas, fraţii de Guise aşteptară, tăcuţi, încrâncenaţi, nemişcaţi şi palizi. În sfârşit, ducele de Guise se stăpâni, vinele de la tâmple i se dezumflară, ochii înroşiţi de firişoare sângerii îşi recăpătară strălucirea firească, răsuflarea gâfâită, care îi zbuciuma pieptul, se potoli.

— Fraţii mei, spuse el, am fost loviţi de o mare nenorocire.

— Cu atât mai mult cu cât situaţia se va schimba, pentru că Valois a făgăduit convocarea stărilor generale! zise cardinalul.

— Da şi noi avem nevoie să ne reculegem, să cercetăm noua situaţie cu răceala şi curajul oamenilor al căror cap nu

le stă pe umeri decât printr-o minune.

— Ei aş! spuse Mayenne. Parisul va fi oricum al nostru!

— E-adevărat! Duceţi-vă să mă aşteptaţi în satul Latrape, unde gentilomii mei trebuie să vină după mine. Acolo vom afla ce s-a întâmplat şi abia atunci vom putea vorbi despre viitor cu mai multă siguranţă.

Cardinalul şi Mayenne făcură un gest de încuviinţare şi, dând pinteni cailor, se îndepărtară pe drumul spre Paris.

De Guise porni către membrii Ligii, încercând să împrumute chipului o expresie de triumf, care era foarte departe de starea lui de spirit.

— Bunii mei prieteni, spuse el, cu puţin mai înainte l-am împins pe rege să facă un act care este, pentru Paris, mai mult decât o mare victorie. Regele făgăduieşte că va întruni stările generale…

— Trăiască marele Henric! … urlară membrii Ligii.

— Trăiască regele! rosti ducele cu mânie înăbuşită. Majestatea-sa dă dovadă de o bunăvoinţă pentru care îi datorăm deplina noastră recunoştinţă. Într-o asemenea împrejurare fericită, bunii mei prieteni, nu mai aveţi decât să vă înapoiaţi în linişte la Paris pentru a vă pregăti acolo jalbele. Ştiţi că o să vă ajut din toată inima atunci când va fi să le prezentaţi majestăţii-sale…

— Trăiască Lorraine! Trăiască stâlpul Bisericii catolice! strigară cu frenezie membrii Ligii.

Dar, marele Henri îşi şi strunise calul în galop şi dispăru spre miazănoapte, lăsând în urma lui oraşul Chartres, unde venise să caute o coroană. Era posomorât. Curând, calmul pe care se străduise să şi-l impună se topi ca gheaţa la soare. Înlăuntrul lui se dezlănţui furia. Singur, ca un fugar, alerga pe drum. Însângera burta calului cu pintenii. După o oră de alergare nebună, animalul se prăvăli spetit.

De Guise, călăreţ încercat, sări în picioare. Ceea ce îl rodea mai mult era că nu ştia de ce călugărul nu-l lovise pe rege. Lucrul fusese atât de bine plănuit! … Doar o minune l-ar fi putut salva pe Henric al III-lea.

Pe când medita astfel, vreo cincisprezece călăreţi apărură în zare şi se apropiară de el, cu iuţeală. Curând îi desluşi limpede: erau o parte din gentilomii săi, care i se alăturau. În fruntea lor mergeau Bussi-Leclerc, Maineville şi Maurevert. Zărindu-l pe ducele de Guise, în picioare, lângă calul său doborât la pământ, se opriră.

Unul dintre gentilomi descălecă şi îi oferi ducelui calul său. De Guise se urcă grabnic în şa. Toată trupa porni din nou la drum, în tăcere. Un ceas mai târziu, se întâlniră cu ducele de Mayenne şi cu cardinalul. Abia atunci, ducele de Guise îşi întrebă oamenii:

— Eraţi la catedrală, aţi văzut totul… Ce s-a întâmplat? Călugărul…

— Călugărul n-a venit, monseniore! spuse Bussi-Leclerc.

— Ne-a trădat! Bănuiam eu!

— Călugărul nu ne-a trădat! Cineva a pus mâna pe el, azi-noapte…

— Şi acest cineva, şuieră ducele cu un glas ce tremura de mânie, cine este? Nu ştiţi?

— Să ne fie cu iertare, monseniore, îl ştim foarte bine.

Atunci Maurevert înaintă şi, cu un zâmbet ciudat care îi brăzda chipul palid, rosti:

— Ei bine, monseniore, este Pardaillan!

Capitolul 4

Pardaillan şi Fausta.

Am spus mai înainte că, în clipa când convoiul regal pornea spre catedrală, doi călugări capucini se aşezaseră în spatele lui Henric al III-lea. Şi, din frânturile de conversaţie pe care le-am prins, ghicim cine se ascundea sub rasele călugăreşti: mai întâi, făptura graţioasă şi mereu zâmbitoare a ducesei de Montpensier, şi-apoi, făptura majestuoasă, întunecată şi fatală a Faustei.

Nimănui nu-i trecea prin minte să se teamă de aceşti doi călugări şi, dealtfel, regele dăduse straşnică poruncă să nu se aşeze gărzi în jurul lui în timpul procesiunii. Îmbrăcat în

pânză de sac, în picioarele goale, cu lumânarea în mână şi capul plecat, regele Franţei se îndrepta deci spre catedrală.

La uşa bisericii, regele trebuia să fie aşteptat de un duhovnic, care venea drept de la Roma şi îi aducea o grămadă de indulgenţe depline. Cei doi capucini, apropiindu-se de catedrală, aruncară o privire avidă spre portal. Acolo îl aştepta pe majestatea-sa, întregul cler din Chartres.

Dar, la stânga, ceva mai retras, sub o statuie, şedea nemişcat un călugăr, a cărui glugă avea în vârf o cruce de aur, menită desigur să-l facă de recunoscut.

— Iată-l! şopti Marie de Montpensier.

Când regele ajunse aproape de altar şi căzu în genunchi, Marie simţi cum i se taie picioarele. Călugărul crâncen venise… Chiar în clipa când regele îngenunchea, Jacques Clément trebuia să-l lovească…

Regele îngenunche. Marie se aplecă, să vadă parcă mai bine. Şi, atunci, o cuprinse un fel de groază… Regele îngenunche… şi călugărul nu lovi! Călugărul căzu în genunchi lângă rege! Călugărul îi vorbea în şoaptă regelui!

— O salutaris hostia! cântă regele.

Imnul era cântat cu încetineală. Ducesa se aşează în genunchi, fiindcă nu mai avea puterea să stea în picioare.

Ce gândea oare Fausta în acest minut tragic, când privirea ei de gheaţă rămăsese ţintuită asupra călugărului care nu scosese pumnalul? … Îl privea pe călugăr şi se gândea: „Nu-i el! … Cine-i oare? … Cine-i călugărul acesta? … O! Trebuie să aflu! … Am să aflu eu!”

Ceremonia de închinăciune se isprăvise… Regele se ridica în picioare… Regele pornea… Şi călugărul, ridicându-se şi el, rămânea locului!

Marie de Montpensier scoase un fel de geamăt răguşit. Şi în timp ce mulţimea se scurgea, Fausta se îndreptă spre călugăr… se opri dinaintea lui… Se priviră îndelung, pe când ducesa de Montpensier, înnebunită, pierdută, îl căuta

pe clopotar spre a-i da poruncă să bată clopotul de şase ori… semnalul înfrângerii.

— Cine eşti tu? întrebă Fausta cu glas aspru.

În acelaşi timp, căuta pe sub rasă pumnalul pe care îl purta totdeauna cu ea.

Auzindu-i glasul, călugărul avu o tresărire şi Fausta zări pe sub glugă licărirea unui zâmbet.

— Pe Dumnezeul meu, doamnă, răspunse călugărul, n-am nevoie să vă văd chipul! Căci aveţi un glas care nu se uită niciodată, mai ales de către cineva care a fost în vârşă! … Vreţi să ştiţi cine sunt? … Priviţi, doamnă!

La primele vorbe, la primele sunete ale acestui glas, Fausta se trăsese doi paşi îndărăt. Sub glugă, chipul ei deveni alb ca al unui mort. Şi, pe când călugărul vorbea, ea îşi spunea: „E glasul lui! El e! Şi totuşi e mort! E glasul lui pe care îl urăsc şi… pe care îl iubesc!”

În clipa când rosti ultimele cuvinte, călugărul îşi lăsă gluga pe spate şi apăru Pardaillan. Fausta îi văzu chipul palid, luminat de o ironie îmbinată cu milă. Fremătă din tot trupul. Înlăuntrul ei se dezlănţuiră delirul crimei, pofta de a ucide. Şi se strânse toată de parcă ar fi vrut să se năpustească şi să lovească.

Pardaillan nu făcu nici un gest. Un gest! … Şi poate ar fi fost mort! … Totul dură cât sclipirea unui fulger.

Nemişcarea lui de nălucă îl salvă pe Pardaillan.

Fausta, învinsă încă o dată de bărbatul acesta care nu era nimic în cârmuirea oamenilor, se sprijini de o coloană spre a nu cădea leşinată. Pardaillan se apropie de ea. Pe chipul lui nu se mai vedea nici o umbră de ironie.

— Doamnă, zise el cu glas scăzut, dar pătrunzător, îngăduiţi-mi să vă repet ceea ce v-am mai spus la ultima noastră întâlnire: sunteţi frumoasă, sunteţi întruchiparea tinereţii pline de viaţă. Întorceţi-vă în Italia… Încercaţi să fiţi o femeie pur şi simplu… şi astfel veţi afla fericirea. Îndrăgiţi dragostea. Dragostea o face pe femeie întreagă şi îl face pe bărbat întreg. Să fii regină sau femeie-papă nu-i

nici un chilipir! Plecaţi, doamnă! Şi lăsaţi-ne pe noi aici, să ne descurcăm singuri cu aceia care sunt regi, principi sau duci, căci vrem partea noastră de soare şi de viaţă. Aţi vrut să mă omorâţi. Dar, încercând să mă omorâţi, plângeaţi. Iată de ce, doamnă, înainte de a ajunge la lupte fără scăpare, am vrut să vă previn frăţeşte. Mai târziu, mila mea ar deveni o crimă…

Fausta tăcea. Părea că nici un fir de viaţă nu palpita în ea. Nici un fior nu-i clintea cutele rigide ale rasei călugăreşti care o înfăşură pe de-a întregul… Cine ştie ce gânduri de moarte îi treceau prin minte? … Pardaillan spuse mai departe:

— În legătură cu asta, doamnă, vreau să vă spun că mi-am vârât în cap trei lucruri: mai întâi, că domnul de Guise nu va fi rege. De când m-am întâlnit cu el în faţa hanului Devinicre, socoteala pe care o am cu el s-a mai încărcat. Pe urmă, că îl voi ucide pe domnul de Maurevert. În sfârşit, că domnul duce de Angoulęme ţi micuţa Violetta se vor cununa… Cum, doamnă, nu vă e milă de aceşti doi copii? Spune-ţi, doamnă, ce-aţi făcut cu Violetta? … Dacă nu-mi răspundeţi, voi fi silit să trec la cele mai cumplite violenţe…

Pardaillan tăcu. Biserica, în care mai plutea încă mireasma de tămâie, se umplu de tăcere.

— Doamnă, rosti iarăşi Pardaillan, gândiţi-vă că aştept răspunsul domniei voastre. Unde este micuţa Violetta?

Fausta aruncă o privire în jur. Se văzu singură, la bunul plac al cavalerului. Şi, cum îşi vârâse în cap să nu moară încă, îi spuse abia şoptit:

— Nu ştiu. Copila asta nu mă interesează. Nu înseamnă nimic pentru mine…

Pardaillan tresări. Fausta continuă cu glas mohorât:

— Nu v-am mai spus-o la Paris, atunci când n-aveam nevoie să măsluiesc adevărul? Nu ştiu ce s-a întâmplat cu copila aceea de când aparţine domnul de Maurevert…:

Pardaillan păli. Nu avea de ce să se îndoiască de spusele Faustei. Era limpede că ea nu avusese nici un interes să

mintă cu prilejul întâlnirii lor la Paris. Deci nu dinspre partea Faustei trebuia să caute: doar de la Maurevert putea afla ceva.

— Adio, doamnă, spuse el cu glas schimbat. Încerc o crudă decepţie. Dar, să vă spun oare? Sunt totuşi fericit aflând că, cel puţin în privinţa asta, nu vă am drept duşmană.

— Nu sunt duşmana domniei voastre, spuse Fausta.

Şi rosti vorbele acestea cu atâta blândeţe, încât Pardaillan se opri. Fausta se apropie de el şi îşi aşează mâna pe braţul cavalerului.

— Aşteptaţi o clipă, spuse ea tot cu blândeţe.

„Oare ce vrea de la mine?” bombăni Pardaillan în sinea lui.

Fausta părea că şovăie. Mâna ei, aşezată pe braţul cavalerului, tremura. În sfârşit, rosti cu glas gâtuit:

— Aţi vorbit, acum vreţi să vorbesc şi eu?

Fausta se întrerupse brusc, de parcă i-ar fi părut rău că vorbise. Şi, în această clipă în care un val dublu de patimi potrivnice se ciocneau înlăuntrul ei, umilită în visul ei de neprihănire supraomenească şi de dominaţie divină, împinsă de dragostea femeiască pe care o purta în suflet, Fausta înţelese cu groază că avea o dublă personalitate, că în ea existau două fiinţe…

Avea în ea un orgoliu sublim şi o dragoste pătimaşă. Şi, printr-un efort, cu adevărat demn de admiraţie, până acum orgoliul învinsese dragostea… Deci între aceste două fiinţe, între aceste două suflete contradictorii care sălăşluiau în acelaşi trup se dădea o bătălie mistuitoare. Trebuia ca unul din ele să învingă, nu puteau exista în acelaşi timp.

Sau Fausta rămânea fecioara, preoteasa, mai mult femeie dominatoare decât regină – şi atunci Pardaillan trebuia să moară.

Sau Fausta renunţa la visul ei, redevenea o femeie – şi atunci avea nevoie de dragostea lui Pardaillan.

Fausta, spunând că voia să vorbească, tăcea. O ultimă luptă se dădu înlăuntrul ei. Apoi, încetul cu încetul, conturul acesta de statuie se însufleţi, atitudinea ei deveni feminină

şi, în sfârşit, Pardaillan, cu o mirare împletită cu teamă şi milă, o auzi pe Fausta hohotind potolit.

Fausta îşi plângea visul năruit! Plângea pentru cumpăna care îi încerca orgoliul. O dată mai mult, în eterna istorie a omenirii, dragostea ieşea învingătoare.

Se apropie ceva mai mult de Pardaillan. Mâna i se crispă pe braţul lui. Şi, într-o şoaptă de o blândeţe disperată, rosti:

— Ascultă-mă. Mi se rupe inima. Astăzi sunt nevoită să spun lucruri definitive. Şi, dacă ţi le spun tocmai ţie, când aveam credinţa că nici un bărbat nu le va auzi niciodată, este fiindcă tu nu semeni cu nici un alt bărbat… Sau, ba nu, asta este o scuză nedemnă… Dacă îţi spun că te iubesc, o fac fiindcă, fără să vreau, dragostea există în mine. De ce tocmai pe tine te iubesc? Nu ştiu. În palatul meu ţi-am spus-o fără înconjur… Căci, atunci, eram sigură că-mi voi ucide dragostea, ucigându-te… Dar eşti în viaţă! Şi, când vreau să-ţi strig în faţă că te urăsc, buzele mele, fără să vreau, îţi spun că te iubesc… Mă înţelegi oare, Pardaillan?

— Din nefericire, doamnă, zise Pardaillan.

— Şi eu, continuă Fausta, în primăverile înmiresmate, tânără, frumoasă, adulată, îmi spuneam: vei iubi vreodată? Nu, nu vei iubi ca celelalte femei. Iată ce-mi spuneam, Pardaillan. Te-am văzut şi, dintr-odată, m-ai adus din cer pe pământ.

Fausta tăcu. Pardaillan îşi plecă fruntea şi, după câteva secunde de tăcere, rosti blând:

— Doamnă, iertaţi-mi nerozia. De ce dracu vreţi să căutaţi fericirea atât de sus şi atât de departe, când ea este pretutindeni în jurul domniei voastre?

— Pardaillan, zise Fausta, ca şi cum nu l-ar fi auzit, PardaillaN. Acum îmi cunoşti gândurile. Ascultă-mă: mi-ai spus şi îmi repeţi că voi găsi fericirea în jurul meu dacă vreau să renunţ la dominaţia sublimă pe care a visam. Pardaillan, renunţ la ea!

Cavalerul tresări şi nu se putu împiedica să răsufle uşurat.

— Renunţ la tot ceea ce am întocmit cu trudă şi răbdare. Mâine voi spune adio Franţei. Voi căuta într-un ungher al Italiei pacea, veselia, fericirea şi dragostea… Dar, continuă Fausta, tu trebuie să mă călăuzeşti! … Iată ce-ţi ofer… În Italia am moşii întinse, bogăţii nenumărate. Dacă vrei, mâine vom pleca, Pardaillan, spuse ea mai departe, cuprinsă ca de un fel de febră. Aceea care ţi se oferă ţie, nu se va mai oferi niciodată nici ţie, nici altcuiva.

Era frumoasă… Nu mai avea acea frumuseţe tragică şi fatală, care insufla deopotrivă spaimă şi admiraţie, ci o frumuseţe alcătuită din durere, speranţă şi dragoste, care o transfigura. Era radioasă şi fremătătoare. Pardaillan oftă şi se gândi, cutremurat: „Câte nenorociri va mai semăna încă în cale-i acest spirit al răului fără pereche! … O, biata şi micuţa mea Loďse! Tu nu ţtiai să ţii discursuri sublime, dar o singură privire a ochilor tăi albaştri era şi mai sublimă, pentru că, după atât amar de ani, amintirea ultimei tale priviri mă sfâşie şi mă încântă, pe când flacăra acestor superbi ochi negri mă face să mă simt rău şi să tremur! …”

— Doamnă, spuse el cu glas tare, ce vreţi să răspundă un biet aventurier ca mine la lucrurile admirabile pe care mi le spuneţi? Ce pot deci să vă spun altceva decât ceea ce ştiaţi de mai înainte: iubeam o copilă, o fată drăgălaşă care se numea Loďse. A murit… şi o mai iubesc încă… şi o voi iubi mereu…

Îşi plecă privirea.

Fausta, cu un gest domol şi ţeapăn, îşi trase gluga peste obrazul galben ca ceara. Nu mai rosti nici un cuvânt şi se îndepărtă. După câţiva paşi, se întoarse şi îl văzu pe Pardaillan cum plângea… Atunci, un fel de turbare, o gelozie plină de furie împotriva moartei izbucniră în inima ei.

Când Pardaillan îşi ridică privirile, văzu că era singur şi că Fausta plecase. Îşi scutură pletele şi ieşi repede la rândul său.

Fausta intrase în misteriosul palat din faţa hanului „La cântatul cocoşului”, adică hanul la care trăseseră Pardaillan şi Charles d’Angoulęme.

Nimeni din cei aflaţi în jurul Faustei nu bănui emoţiile puternice prin care trecuse. Poate chiar nici nu le mai simţea, deoarece, ajunsă în odaia ei, murmură cu răceală: „Fie! … Lupta merge mai departe! … La urma urmelor victoria trebuie să fie a mea! Şi, pentru început, să-l lovim pe călugărul mizerabil, care a trădat! …”

Luă o pană şi scrise grabnic: „Maiestate, o amică devotată regelui vă înştiinţează că un călugăr din Ordinul iacobinilor a venit la Chartres pentru a-l ucide pe rege. Doar printr-o minune lăsată de Dumnezeu majestatea-voastră n-a fost asasinată în timpul procesiunii.”

Câteva minute mai târziu, un gentilom lăsă scrisoarea la palatul Cheverni şi se făcu nevăzut pe dată.

Capitolul 5

Hanul „La cântatul cocoşului”

Între timp, Henric al III-lea, după ce îşi făcuse închinăciunile în catedrală, se întorsese la palatul domnului de Cheverni, unde se aşează îndată la masă şi mâncă cu mare poftă, în prezenţa gentilomilor săi cei mai intimi.

Curând apăru un trimis al reginei-mamă, care îi spuse câteva cuvinte la ureche.

— Spuneţi-i înaltei doamne, că voi veni la domnia-sa fără zăbavă după ce voi termina cu masa, răspunse Henric al III-lea.

Şi continuă să mănânce, râzând şi glumind. Când regele se ridică de la masă, acelaşi trimis al Caterinei reapăru.

— Regina este nerăbdătoare să afle înfrângerea domnului de Guise, rosti regele. Aşa că mă duc la ea…

Şi, de data asta, se îndreptă spre apartamentul mamei sale.

— Domnul fie lăudat! exclamă regina văzându-l.

— Ce aveţi, doamnă? întrebă regele. Sunteţi palidă, de parcă aţi fi trecut printr-o mare primejdie.

— Primejdia era pentru domnia ta, fiule… primejdie de moarte!

Henric al III-lea păli la faţă şi privi în jurul lui cu spaimă. Dar regina bătrână îl strânse în braţe şi îi spuse:

— Fii liniştit, Henric, pentru moment orice primejdie este îndepărtată…

— Pentru moment! … Primejdia deci poate să reapară?

— Sper că nu, dacă îmi vei asculta sfaturile. În numele Cerului, fiule, nu te mai duce singur şi neînarmat în nici o procesiune. Ştii că era cât pe ce să fii ucis? Citeşte asta, fiule.

Regina îi întinse lui Henric al III-lea misiva pe care abia o primise.

— Un călugăr! şopti regele după ce o citi. Şi încă un călugăr din Ordinul iacobinilor! Îl cunosc pe priorul3 Bourgoing. Este un om deasupra oricărei bănuieli de-a fi amestecat într-o asemenea trădare… Ce crezi, doamnă?

— Cred, spuse Caterina, că încrederea domniei tale este cel mai uimitor lucru pe care mi-a fost dat.

Apără-te, fiule. Aşa cum ai spus singur, Chartres este prea aproape de Paris. Ei bine! Porunceşte să ţi se pregătească plecarea la Blois încă de mâine dimineaţă. Când vei fi în siguranţă în vechiul castel, vei putea căuta, cu mai mult sânge rece, căile de a salva religia, poporul… şi monarhia. Până atunci, trebuie cu orice preţ să-l găsim pe călugărul acela, dacă mai este încă în Chartres şi să dăm o pildă straşnică, să le fie tuturor de învăţătură.

— Fii liniştită, mamă, spuse Henric al III-lea ridicându-se. Dacă omul este încă în Chartres, n-o să-mi scape!

Regina bătrână, rămasă singură, îşi apăsă fruntea ridată cu degetele-i uscate şi galbene ca fildeşul.

— Clément! murmură ea. Unde am mai auzit numele ăsta? … De mult… Foarte de mult… Cine-i Clément acesta? Trebuie să aflu… Să mergem la Ruggieri!

Străbătu două încăperi şi ajunse la o scară care ducea în podul palatului Cheverni.

Aici într-o latură a podului prefăcută în cameră, în faţa unei mese încărcate de hârtii, citea un personaj pe care l-am întrezărit la începutul acestei povestiri: era astrologul Ruggieri, foarte îmbătrânit, foarte ostenit, dar care mai alerga încă după himera vieţii sale, care-i scăpa din mână de îndată ce credea că o prinde… Piatra filosofală! … Elixirul vieţii veşnice! …

Ridicându-şi capul, Ruggieri o văzu în faţa lui pe Caterina şi zâmbi. O iubea pe regina bătrână. Aceste două vieţi erau legate pentru totdeauna.

— Majestate, începu Ruggieri, l-ai văzut pe Loignes? S-a vindecat, s-a vindecat de tot şi arată ca pe vremea când îşi dădea întâlniri cu doamna ducesă de Guise, dar acum are ceva nou în inima lui: o splendidă ură faţă de duce…

— N-am venit să-ţi vorbesc nici de Loignes, nici de Guise, zise regina bătrână. Ruggieri, vor să-l ucidă pe rege! … Vor să-mi ucidă fiul. De ce nu încearcă să-mi străpungă inima? Am vărsat mai multe lacrimi decât ultima dintre nenorocitele care stau în colibe. Dar aveam o mângâiere. Dacă o să mi-l omoare pe Henric, ce-mi mai rămâne? Ruggieri, familia de Guise e de vină. Sunt sigură de asta! Pentru a-l răpune pe Henric, au pus un pumnal în mâna unui călugăr…

— Călugăr?

— Da. Un iacobin. Călugărul trebuia să-l ucidă astăzi. Dar poate n-a îndrăznit. Nu asta însă mă înspăimântă… Ruggieri, călugărul ăsta poartă un nume pe care cred că l-am auzit şi l-am rostit eu însămi… Unde? Când… Memoria ta uluitoare mă va ajuta.

Ruggieri se uita uimit la bătrâna regină, care mototolea în mâini scrisoarea de denunţ.

— Călugărul, spuse ea mai departe, se numeşte Jacques Clément. Numele ăsta, Ruggieri, nu-ţi spune nimic?

Astrologul tresări. Chipul lui se făcu şi mai palid. Se apropie de regină, îi întinse mâna, se plecă spre ea şi, cu un glas din care răzbăteau groaza şi mila, rosti:

— Doamnă, ai dreptate să-ţi fie frică! Organizează în jurul domniei tale şi a fiului o supraveghere neîntreruptă!

— Ruggieri, Ruggieri, mă înspăimântaţi! … Cine-i, o, cine-i omul acesta?

— Zici că te înspăimânt, Caterina. Dar peste o clipă vei fi şi mai înspăimântată. Căci vei afla! Omul acesta nu vine nici în numele hughenoţilor, nici în acela al familiei de Lorraine, ci în numele său propriu! Deoarece omul acesta, doamnă, vine să-şi răzbune mama chinuită şi ucisă de domnia ta! … Iubitul Alicei de Lux se numea Clément! Şi Jacques Clément este fiul bietei Alice de Lux!

Regina rămase împietrită, cu ochii holbaţi. Apoi scoase un suspin greu şi răcni:

— Fiul Alicei de Lux! … Fiul meu este deci condamnat…

Atunci, cu un geamăt, ridică braţele spre cer şi, cu paşi nesiguri, se îndreptă spre uşă şi dispăru.

Ruggieri se înfăşură într-o mantie şi coborî.

În marele vestibul al palatului, vreo treizeci de gentilomi stăteau de vorbă şi râdeau. Când Ruggieri străbătu vestibulul, râsetele încetară. El trecu pe lângă grupurile devenite brusc serioase şi care se dădeau în lături din calea lui.

Ruggieri, fără să bage de seamă impresia pe care o producea, căuta cu privirea pe cineva din mulţime şi, zărindu-l în cele din urmă pe Chalabre, merse drept spre el şi îi spuse:

— Domnule de Chalabre, aş vrea să vă vorbesc, la fel şi celor doi prieteni ai domniei voastre.

— Suntem la ordinele domniei voastre, domnule.

Îl urmă deci pe astrolog şi le făcu semn lui Sainte-Maline şi lui Montsery să-l însoţească. Ajunşi în stradă, cei trei tineri se opriră în faţa lui Ruggieri, care le vorbi astfel:

— Domnilor, socot că sunteţi devotaţi majestăţii-sale… Ştiu de asemenea că sunteţi viteji şi că nu vă este teamă să spintecaţi un om…

— Când e vorba de a-l sluji pe rege, rostiră cei trei spadasini înclinându-se.

— Tocmai despre asta este vorba, continuă Ruggieri… Domnilor, vreţi să-l salvaţi pe rege? Un om a venit la Chartres cu gândul de…

— De a-l ucide pe rege! îl întrerupse Sainte-Maline. Ştim.

— Şi majestatea-sa ne-a însărcinat să-l găsim pe omul acesta! adăugă Montsery.

— Întocmai, zise Chalabre.

— Asta îmi înlesneşte misiunea de a vă vorbi, continuă Ruggieri. Domnilor, trebuie ca acest călugăr să moară!

— Asta se va face de îndată ce vom pune mâna pe el, zise Sainte-Maline.

— Domnilor, spuse Ruggieri, încă o întrebare: îl cunoaşteţi?

— Nu!

— În acest caz domnilor, trebuie să-mi urmaţi sfaturile. Eu îl cunosc pe călugăr! Dacă se mai află încă în oraş, răspund cu capul că îl voi găsi. Rămâneţi deci în palat, nu vă îndepărtaţi de lângă rege, nu-l slăbiţi din ochi nici o clipă!

Spunând acestea, Ruggieri se şi îndepărtă. Nici o clipă nu le trecu prin minte celor trei spadasini să fie miraţi de tonul autoritar cu care le vorbise astrologul. Se înapoiară deci în palat şi, urmând instrucţiunile primite, începură să facă de gardă la uşa regelui.

Toată ziua aşteptară întoarcerea lui Ruggieri. Se lăsă noaptea. Regele îşi primi gentilomii ca de obicei şi îi vesti că vor pleca spre Blois. Prezenţa celor trei spadasini pe care îi însărcinase să-l găsească pe călugăr îl făcu să se încrunte. Dar, fiind obişnuit să-şi ascundă impresiile, nu scoase o vorbă despre povestea asta.

Rezultatul meditaţiei sale fu modificarea datei stabilite pentru plecarea spre Blois şi hotărârea de a o porni la drum încă de a doua zi. Apoi se duse la culcare, cerându-i lui Crillon să dubleze pretutindeni gărzile.

La ora unsprezece seara Ruggieri apăru la palat şi îi trezi din somn pe cei trei tineri. Fiecare verifică dacă are asupra lui pumnalul, apoi îl urmară pe astrolog, mergând în tăcere. Ruggieri păşea în frunte şi ceilalţi trei veneau după el. În sfârşit Ruggieri intră pe o ulicioară şi se opri în faţa unei case destul de sărăcăcioase care avea un singur cat.

Noaptea era foarte întunecoasă. O lumină slabă, venind de la o fereastră de sus, arunca în beznă luciri vagi, care luminau nedesluşit o firmă ce se legăna în vârful unei vergele de fier. Casa era un han şi hanul purta firma „La cântatul cocoşului”. Ruggieri îşi ridică braţul spre fereastra luminată de la etaj şi spuse:

— Aici stă!

— Bine! mormăi Chalabre. Pe unde se intră?

— Pe uşa asta, răspunse Ruggieri. Intraţi într-o curte, unde se află o scară de lemn. În capătul de sus al scării e o uşă cu geam. Acolo-i!

Chalabre, Sainte-Maline ne şi Montsery se strecurară spre uşă, mlădioşi, întărâtaţi, cu pumnalele înmână. Ruggieri, văzându-i cum dispar, rosti în şoaptă:

— Jacques Clément e ca şi mort! Unul în plus! … Dacă mama a murit, poate muri şi fiul…

Trase o clipă cu urechea, apoi se întoarse la palatul Cheverni unde, ducându-se la regina-mamă, care stătea de veghe, îi spuse:

— Fii liniştită, Caterina. Dacă regele trebuie să moară, asta nu se va întâmpla de mâna lui Jacques Clément…

— Călugărul a fost ucis? întrebă regina bătrână.

— Este pe cale de-a fi ucis! răspunse Ruggieri care, pe dată, se întoarse în podul palatului.

Sainte-Maline, Chalabre şi Montsery străbătură repede curtea. Urcară scara exterioară fără să facă zgomot.

Chalabre încercă încet, foarte încet, să deschidă uşa. Dar uşa era încuiată cu zăvorul pe dinăuntru. Cu o lovitură de cot, Chalabre sparse un ochi de geam, îşi vârî mâna şi trase

zăvorul. Uşa se deschise. Toţi trei, cu pumnalul în mână, năvăliră în odaie.

— Drace! Iată o nouă modă de a intra într-o casă de oameni! rosti un glas.

— Domnul de Pardaillan, murmurară cei trei spadasini oprindu-se brusc, miraţi şi înspăimântaţi.

— Ei, domnilor, continuă cavalerul, aţi turbat? Sau aţi venit să-mi cereţi de băut? În primul caz, o să vă arunc pe fereastră, în al doilea, luaţi loc şi ajutaţi-mă să golesc damigeana asta cu Beaugencv…

Chalabre, Sainte-Maline şi Montsery stăteau cu ochii holbaţi. Aşezaţi în jurul unei mese, Pardaillan, Charles d'Angoulęme ţi un alt bărbat îi priveau. Pardaillan, care şedea cu spatele la uşă, se întorsese spre năvălitori rotindu-se pe scăunel.

— Domnule de Pardaillan, zise Sainte-Maline, iertaţi-ne felul cam repezit în care am intrat în odaia domniei voastre, dar nu pe domnia voastră bănuiam să vă găsim aici… şi cinstita faţă bisericească pe care o vedem ar putea să ne spună poate câte ceva despre acela pe care îl căutăm…

— Pe cine căutaţi? întrebă călugărul căruia i se adresaseră, în timp ce Pardaillan îi făcea semn lui Angoulęme să fie gata de a scoate sabia din teacă.

Montsery răspunse:

— Îl căutăm pe un blestemat călugăr vinovat de înaltă trădare faţă de majestatea-sa regele Franţei… Un călugăr blestemat cu numele de Jacques Clément.

— Şi ce doriţi de la el? întrebă iarăşi călugărul.

— Dorim să-i facem cunoştinţă cu astea trei pumnale zise Chalabre.

Călugărul se ridică şi, cu un glas foarte liniştit, rosti:

— Eu sunt Jacques Clément!

— Domnule de Pardaillan, zise Sainte-Maline întorcându-se spre cavaler, sunteţi credincios şi devotat măriei-sale?

— Pe cuvântul meu, domnule, răspunse Pardaillan cu sinceritate, asta depinde de zile… Astfel, astăzi, eram

devotat regelui, întrucât am luat măsura de precauţie de a-l însoţi până la catedrală, fără de care desigur că i s-ar fi întâmplat o nenorocire. E adevărat, jupâne Clément?

— E adevărat, rosti grav călugărul.

— Noaptea trecută, continuă Pardaillan, eram tot devotat măriei-sale, pentru că am obţinut favoarea ca regele să nu fie ucis astăzi. E adevărat, jupâne?

— E-adevărat, repetă călugărul.

— Şi-acum? întrebară Chalabre, Sainte-Maline Montsery.

— În seara asta, spuse calm cavalerul, nici mai mult ca ieri şi nici mai puţin ca mâine, nu vreau să capăt sfaturi din partea nimănui. Domnilor, cât voi trăi eu, niciunul dintre voi nu se va atinge de un fir de păr al cucernicului iacobin, care este oaspetele meu…

În aceeaşi clipă, Pardaillan şi Charles d'Angoulęme se ridicară în picioare, cu sabia în mână.

— Un minut, domnilor! … strigă Sainte-Maline. Cavalere, trebuie să vă previn că oraşul e plin de patrulele domnului de Crillon. Învingător sau nu, tot veţi fi prins. Chibzuiţi, până mai e încă vreme…

— Ceea ce spuneţi este plin de bun-simţ, zise Pardaillan coborând vârful săbiei. Trebuie să părăsesc Chartres în zori şi nu-mi fac griji că voi fi arestat. Aşa încât, domnilor, nu mă voi bate cu domniile voastre, decât dacă mă veţi sili să vă ucid, ceea ce mi-ar pricinui un viu regret…

— Deci ne lăsaţi în pace? strigă Chalabre.

— Ba deloc! … Numai că aveam în cap două vieţi pe care doream să vi le cer drept plată pentru datoria voastră. Renunţ la una din ele şi vă cer viaţa jupânului Clément… E a doua treime din datoria voastră, domnilor.

Vorbind astfel, Pardaillan îşi vârî liniştit sabia în teacă şi se aşează iarăşi la masă. Părea sigur că spadasinii se vor ţine de cuvânt.

Nu se înşela. Cei trei bravi, care la un semn al stăpânului lor ucideau fără scrupule, erau oameni de onoare. Faţă de

cererea neaşteptată a lui Pardaillan, fără nici o şovăială, cei trei asasini îşi vârâră pumnalele şi spadele în teacă.

— Domnule de Pardaillan, zise Montsery, cu asta înseamnă că am plătit două vieţi!

— Mai rămâne una, zise Pardaillan.

— Vom fi fericiţi, spuse Sainte-Maline, dacă această singură şi ultimă viaţă pe care mai aveţi să ne-o cereţi ar fi a domniei voastre.

— Când nu-mi va mai rămâne altceva decât să-mi cer propria viaţă, înseamnă că totul merge bine… zise el clătinând din cap.

Şi cum cei trei făceau o mişcare ca pentru a se retrage, adăugă:

— O clipă, domnilor! Faceţi-ne favoarea de a bea cu noi un pahar…

Cei trei spadasini se priviră, apoi, împăcându-se cu situaţia, se aşezară şi izbucniră în râs. Câteva clipe mai târziu, îşi ciocneau paharele cu al omului pe care veniseră să-l omoare!

— Asta nu-i totul, zise Chalabre, ce-i vom spune regelui? Nu-i putem povesti că, venind să vărsăm sânge, ne-am mulţumit să vărsăm pe gât vin de Beaugency în tovărăşia jupânului Clément!

— Domnilor, interveni Pardaillan, îmi daţi voie?

— Spuneţi, spuneţi! strigară cei trei. Un om ca domnia voastră dă totdeauna sfaturi preţioase.

— Iată deci ce vă propun, continuă Pardaillan. Căutaţi-ne trei cai zdraveni. Conduceţi-ne până la prima poartă a oraşului şi acolo, cum desigur cunoaşteţi parola, deschideţi-ne poarta… Atunci noi vom dispărea… Cucernicul intră în mănăstirea lui, domniile voastre nu veţi mai auzi vorbindu-se despre el şi vă va fi cu putinţă să-i spuneţi regelui că l-aţi scăpat de Jacques Clément.

— Pe Sfânta Fecioară, cum zice majestatea-sa regina-mamă, sfatul este excelent! stri-gă Sainte-Maline. Ce zici de asta, Chalabre?

— Zic că trebuie să-l punem în aplicare fără preget.

În ochii lui Pardaillan străluci o lucire maliţioasă.

Chalabre şi Montsery goliră un ultim pahar de Beaugency şi plecară repede. Sainte-Maline rămase cu Pardaillan, ducele de Angoulęme ţi Jacques Clément.

— E păcat, zise Sainte-Maline, că preacuviosul părinte iacobin nu are veşminte de cavaler…

Drept răspuns, Jacques Clément îşi scoase rasa, o împături şi o aruncă sub pat. Apăru atunci înveşmântat în haine de cavaler, având înfipt în cingătoare pumnalul pe care i-l dăduse îngerul… pumnalul cu care ar fi trebuit să-l lovească pe Henric al III-lea. Îmbrăcat astfel, era de nerecunoscut.

Charles d’Angoulęme lăsă pe masă un ban de aur, drept plată pentru cheltuiala făcută. Apoi, toţi patru coborâră fără să facă zgomot. Câteva clipe mai târziu, se aflau în stradă.

— Vrei să-ţi spun ceva? şopti tânărul duce la urechea lui Pardaillan. Intrăm cu bună ştiinţă într-o capcană. Ceilalţi doi s-au dus după ajutoare şi în curând ne vom pomeni în faţă cu douăzeci de atacanţi.

— Îi nedreptăţeşti pe aceşti gentilomi, zise Pardaillan. Sunt asasini în slujba regelui, e-adevărat, dar nu sunt în stare să-şi calce cuvântul dat.

Un sfert de oră trecu în tăcerea aşteptării. După acest răstimp, doi călăreţi apărură de după colţul unei străzi învecinate. Charles d’Angoulęme tresări şi murmură:

— Ai dreptate! Ei sunt!

Chalabre şi Montsery erau călare. Montsery ducea de hăţuri un al treilea cal. Cei doi spadasini descălecară. Pardaillan, Charles d’Angoulęme ţi Jacques Clément încălecară pe cei trei cai. Atunci Chalabre o luă înainte să parlamenteze cu ofiţerul postului de gardă care păzea poarta. Un minut mai târziu auziră scârţâitul lanţurilor podului mobil şi pe Chalabre strigând din depărtare:

— Poftiţi, domnilor!

Inima lui Charles bătea să-i sară din piept. Toate acestea i se păreau de neînchipuit. Jacques Clément, oricât ar fi fost

de nesimţitor, rostea în şoaptă o rugăciune. Pardaillan zâmbea.

— Domnilor, zise el, vom avea plăcerea să ne revedem…

Cei trei călăreţi trecură pe sub bolta porţii. După câteva minute, Jacques Clément, escortat de Charles d'Angoulęme ţi de Pardaillan, galopa pe drumul spre Paris. În zori, se opriră într-un târg, pentru a-şi lăsa caii să răsufle şi intrară într-o cârciumă.

— Aici am să vă părăsesc, spuse Jacques Clément care nu deschisese gura de la plecarea din Chartres. Trebuie să mă întorc în mănăstirea mea. Nu am ieşit de-acolo decât pentru a împlini poruncile lui Dumnezeu…

— Şi ale doamnei Fausta! mormăi Pardaillan.

— Aşa a vrut Atotputernicul, continuă Jacques Clément, să-mi ieşiţi în cale. Asta înseamnă că lui Valois nu i-a sunat încă ceasul. Mă întorc deci în chilia mea, unde voi aştepta să mi se dea o nouă poruncă. Întrucât nu mă îndoiesc că îngerul se va întoarce să mă vadă…

— Uite ce-i, spuse Pardaillan mişcat, vrei să-ţi spun ceva? Ar trebui să părăseşti mănăstirea, chilia, rugăciunile, posturile negre, singurătatea… Eşti tânăr… Poţi iubi… Poţi fi iubit…

Jacques Clément se făcu alb ca varul.

— Pardaillan, zise el dând din cap, trebuie să-mi urmez soarta. Cavalere, eu nu sunt numai trimisul lui Dumnezeu! Dacă Dumnezeu m-a ales pe mine să scap lumea de monstrul ăsta care se numeşte Valois, a făcut-o desigur la rugămintea aceleia care a suferit, a plâns şi a murit blestemând-o pe Caterina de Medici… Pardaillan, glasul mâniei mele mă călăuzeşte!

— Atunci mergi pe drumul tău, zise Pardaillan dus pe gânduri, văd că nimic nu te va putea abate din calea îngustă…

— Nimic! îl întrerupse călugărul.

— Un lucru doar, continuă cavalerul, pentru că eşti hotărât să-i curmi viaţa regelui Franţei… căci eşti mai hotărât ca

oricând, nu-i aşa?

— Acum ar fi fost mort," dacă domnia ta nu mi-ai fi spus: „Am nevoie să mai rămână încă puţin în viaţă…". Deci Valois va trăi atâta vreme cât vei avea nevoie de viaţa lui… Am răbdare… Voi aştepta…

— Ţi-am spus-o şi ţi-o repet. Puţin îmi pasă de viaţa regelui Franţei. Nu vreau însă ca moartea lui să slujească intereselor domnului de Guise.

— Da… Atâta vreme cât de Guise poate deveni rege prin moartea lui Valois, nu vrei ca Valois să moară! … Dar după aceea, Pardaillan?

— O, după aceea! … Te asigur că moartea sau viaţa lui Valois este ultima dintre grijile mele.

— Bine. Fac deci un legământ, spuse călugărul cu glas solemn. Pardaillan, pe memoria mamei mele, îţi jur că pumnalul acesta nu va mai ieşi din teacă atâta vreme cât mâna domniei tale va sta întinsă deasupra capului lui Valois…

La aceste cuvinte, Jacques Clément sări în şa şi se îndepărtă cu iuţeală înspre Paris.

Sainte-Maline, Chalabre şi Montsery se întorseseră la palatul Cheverni. Când să intre în odăile lor, o uşă se deschise pe coridorul pe care îl străbăteau şi apăru un bărbat. Îl recunoscură pe Ruggieri.

— Bună seara, domnilor, spuse astrologul.

— Bună seara, domnule de Ruggieri, ziseră cu multă politeţe cei trei spadasini.

— Ei bine, domnilor, s-a făcut treaba?

— Călugărul a răposat! zise Sainte-Maline.

— Ce aţi făcut cu trupul lui? întrebă bătrânul, după câteva clipe. Căci vă ştiu oameni precauţi…

— Trupul? … Pe cuvântul meu, dacă aveţi chef să-l înviaţi, cereţi-l înapoi râului Eure…

— Bine, bine… Sunteţi slujitori buni şi credincioşi… Bună seara, domnilor, bună seara…

Cei trei tineri intrară în odăile lor şi se grăbiră să pună zăvorul la uşă. Câteva minute mai târziu, bătrâna regină era informată că numitul Jacques Clément, călugăr, murise!
…

Capitolul 6

Viaţă de huzur.

Croasse şi Picouic, după tribulaţiile nenumărate pe care vi le-am povestit mai înainte, se pomeniră amândoi fără un ban în buzunar. Erau foarte amărâţi… şi foarte flămânzi şi se întrebau ce-or să se facă. Deodată Croasse avu o idee minunată, pe care i-o împărtăşi lui Picouic:

— În mănăstirea asta de benedictine, pe care o vezi la o aruncătură de băţ de-aici, pe dealul Montmartre, există o femeie sfântă, care mă iubeşte cum nu se poate mai tare. Mulţumită acestei dragoste, va fi un fleac pentru sora Filomena să-mi dea de mâncare!

— Este cu neputinţă ca tu să fi inspirat o asemenea dragoste acestei Filomena, zise Picouic.

— Şi de ce nu? întrebă Croasse fără să se simtă jignit.

— Pentru că eşti urât ca dracul.

— Poate tocmai din pricina asta mă iubeşte!

Tot vorbind aşa, cei doi prieteni ajunseră la mănăstirea de benedictine şi trecură prin spărtura zidului. Croasse, punându-şi mâna streaşină la ochi, studia cu atenţie grădina de zarzavat a călugăriţelor.

Văzu trecând vreo două sau trei surori, dar nu pe aceea pe care o dorea inima şi totodată stomacul său.

Croasse se bătu peste frunte, arătă spre gard şi spuse:

— Să ne apropiem de gardul ăla de nuiele, sunt sigur că acolo o s-o găsim pe aceea pe care o caut.

Dar, în curtea închisă cu gard se afla o clădire şi tocmai în această clădire, dacă ne amintim bine, Croasse primise de la Belgodčre o ploaie de reteveie, pe care n-o putea uita. Oare Belgodčre se mai afla acolo?

Nu era cu putinţă, pentru că ţiganul nu venise acolo decât s-o urmărească pe Violetta. Or, Violetta nu mai era acolo,

fiindcă el, Croasse, îl vestise pe cavalerul de Pardaillan, care plecase s-o elibereze. În ciuda acestor raţionamente. Croasse nu se apropie de gard decât cu mare băgare de seamă.

Curtea era pustie. Clădirea unde fusese ciomăgit părea părăsită.

— Ei, unde ţi-e frumoasa Filomena? întrebă Picouic. Ai o imaginaţie bogată!

— Nu, pe toţi dracii! Există în carne şi oase şi sunt sigur de dragostea ei... Unde-o fi?

Deodată, tresări. Picouic întrebă:

— Ce te-a apucat? Ai zărit-o?

— Priveşte şi tu! răspunse sumbru Croasse.

— Păi, nu văd nimic decât două fete care tocmai au ieşit din clădire...

— Da... O recunoşti însă pe una din ele?

— Stai puţin... Sunt cu spatele la mine... Se plimbă... Sau, mai degrabă, aş zice că merg furişându-se... Par speriate... Pe cuvântul meu! Ai crede că-s nişte prizoniere care încearcă să fugă... Desigur sunt două călugăriţe care s-au săturat de mănăstire!

Cele două fete tocmai se întorseseră cu faţa.

— Ai recunoscut-o? întrebă Croasse.

— Violetta!

— Hai să ne cărăm, continuă Croasse, pentru că dacă Violetta e aici, trebuie să fie şi Belgodčre pe aproape!

— Cine să fie cealaltă? se întrebă Picouic, urmărindu-şi gândul.

— Puţin îmi pasă... s-o luăm la sănătoasa!

Croasse era gata să-şi pună vorbele în aplicare, când rămase pironit locului la aceste cuvinte, rostite în spatele lui de un glas piţigăiat:

— Ce faceţi acolo?

Se întoarse sfios şi scoase un strigăt de bucurie:

— Filomena!

Într-adevăr, era Filomena care, recunoscându-l pe Croasse, îşi plecă pudic pleoapele de fată bătrână. Dar Filomena nu era singură. O însoţea o bătrână, un fel de ţărancă prost îmbrăcată, cu privire neîncrezătoare, cu glasul răstiT. Ea era aceea care ţipase mai înainte.

Bătrâna era sora Mariange.

— Ce faceţi acolo?

— Păi, bâigui Croasse, am venit să-l vedem pe BelgodčrE. Pe minunatul nostru prieten Belgodčre… E bine, sănătos?

— Belgodčre? … Cine mai e şi Belgodčre ăsta? zise Mariange înţepată.

— Ţiganul… ştiţi dumneavoastră… care locuia acolo…

— A, da! Păi, a plecat. Slavă Domnului, a scăpat mănăstirea de păgânul ăla.

— A plecat! exclamă Croasse. Ah! Filomena, draga mea Filomena, cât de fericit sunt că te revăd! …

Şi, mai înainte ca Filomena să se poată apăra, o prinse în braţe, o ridică în sus, o sărută pe amândoi obrajii şi o lăsă apoi jos. Mariange era indignată.

— Ieşiţi de-aici, le zise ea, grăbiţi-vă să părăsiţi domeniile mănăstirii, nelegiuiţilor…

— O! Soră dragă, zise cu blândeţe Filomena, domnul Croasse nu este un nelegiuit… Are un glas atât de frumos! …

— Mă rog, ce căutaţi aici, nătărăilor? se încăpăţână să-i întrebe baborniţa.

— Am să vă explic, doamnă, zise Picouic scoţându-şi pălăria.

— Mie să-mi spui soră Mariange, nu doamnă! zise bătrână.

— Ei bine, soră, preacuvioasă soră Mariange, iată ce mă aduce aici, ceea ce ne aduce… Căci trebuie să vă spun că sunt prietenul intim al domnului Croasse, aici de faţă şi suntem atât de legaţi unul de altul, încât lumea ne crede fraţi… Ei bine, de când a venit aici, prietenul meu nu mai doarme, nu mai mănâncă, nu mai e decât umbra a ceea ce a fost şi, dacă slăbeşte mai departe, nu mai rămâne nimic din

el, nici măcar umbra. Şi, toate acestea, domnişoare şi seniori… vreau să zic, soră dragă, toate acestea din pricină că prietenul meu, fratele meu, şi-a uitat aici, plecând, o comoară…

— O comoară! se miră Mariange, căreia începură să-i strălucească ochii.

— Da, o comoară, adică inima lui! Inima pe care şi-a lăsat-o în mâinile frumoasei Filomena, aici de faţă.

— Ce nelegiuire! strigă sora Mariange.

— Soră… imploră Filomena cu sufletul la gură.

Sora Mariange era gata să-i spună câteva, când, deodată, se năpusti spre poarta curţii care se deschisese, lăsând să treacă două fete.

— Sfântă Fecioară! strigă ea. Cele două păgâne vor să fugă.

Şi începu să alerge cât o ţineau picioarele-i scurte. Violetta şi tovarăşa ei, sprintene ca nişte căprioare, făceau salturi spre spărtura din zid… Sora Filomena şi Croasse rămăseseră pe loc, împietriţi.

Picouic, cu ochiul sigur şi rapid al omului înfometat care întrevede un mijloc de a-şi asigura un adăpost şi de-ale gurii, studia situaţia.

Într-o clipă luă o hotărâre: deschise compasul imens al picioarelor sale şi începu să măsoare terenul ajungându-le din urmă pe cele două fugare, spre a le tăia retragerea. Din câteva sărituri ajunse la spărtură înaintea lor.

Violetta şi tovarăşa ei se opriră. O expresie chinuită le întunecă feţele. Violetta îşi plecă fruntea cu un suspin de disperare şi aceea care o întovărăşea începu să plângă.

— Hei! Neruşinatelor! strigă în acest moment Picouic. Unde o ştergeţi atât de repede? Voiaţi să spălaţi putina şi să le lăsaţi singure pe aceste blânde călugăriţe, ca să vă apucaţi de hoinăreală?

— Domnule…, bâigui Violetta.

Şi, când îşi ridică ochii asupra lui Picouic, îl recunoscu. Şi începu să tremure de spaimă. Nu pentru că Picouic şi

Croasse i-ar fi pricinuit vreun rău pe vremea când făcea parte din trupa vagabonzilor. Ci, din moment ce îl vedea pe Picouic, putea presupune că Belgodčre nu era departe.

— Ah! murmură ea copleşită. Sunt pierdută! … Belgodčre dă târcoale prin împrejurimi…

În acest moment Picouic le ajunse şi le prinse pe amândouă de câte un braţ. În şoaptă şi iute le murmură:

— Nu vă fie teamă, nu vă speriaţi, dar mai ales prefaceţi-vă că mă socotiţi un duşman… Şi, totuşi, pe cerul care ne dă lumină şi căldură, sunt prietenul vostru şi vă voi salva… căci sunt sluga credincioasă a domnului de Pardaillan şi a monseniorului duce de Angoulęme…

Violetta rămase uluită, extaziată… La numele rostit de acest voinic scoase un strigăt de bucurie.

— Tăcere! zise Picouic. Aşa! continuă el cu glas tare: Veniţi cu mine să vă dau pe mâinile acestei femei demne, acestei sfinte, acestei minunate călugăriţe!

Mariange sosi abia acum, răsuflând din greu.

— Ei, bombăni ea, fără acest demn cavaler cele două păgâne ar fi luat-o la fugă şi nu ştiu ce s-ar fi ales de mine…

Picouic, continuând să le ţină de braţ pe Jeanne şi pe Violetta, le duse până la poarta grădinii, le vârî în curte şi închise poarta.

Atunci Mariange îşi sumeţi capul spre a vedea obrazul lui Picouic şi nasul lui cârn, ochii lui mici ca nişte găuri date cu sfredelul îi plăcură, fără îndoială…

— Cum te cheamă? îl întrebă ea.

— Picouic, sluga dumneavoastră, soră, draga mea soră, omul cel mai catolic din tot Parisul, dovadă că ştiu să cânt în strană şi iată proba!

Spunând acestea, Picouic, cu glas fals şi subţiratic, care nu suna neplăcut în urechile sorei Mariange, cântă:

— Tanutum ergo sacramentum…

Sora Mariange îşi împreună mâinile, rămânând cu gura căscată de admiraţie. Tocmai atunci, glasul de bas profund al lui Croasse se împleti cu acela al lui Picouic.

— Ce voce! Ce voce! repeta sora Filomena.

Sora Mariange se uita chiorâş la sora Filomena, care, mişcată, nu-şi putea desprinde ochii de pe Croasse, care îşi răsucea în sus vârfurile mustăţii.

„Cu siguranţă că, se gândea sora Mariange, dacă le fac o bună primire acestor doi bărbaţi, biata soră Filomena va fi ispitită să cadă într-un păcat de moarte… Dar, datorită acestui bărbat frumos, cele două păgâne n-au putut fugi…”

— Ascultă, meştere Picouic, zise ea cu glas tare, văd că m-am înşelat în ce te priveşte. Eşti un om de inimă. Punând mâna pe aceste nefericite eretice, în clipa când voiau s-o ia la fugă, i-ai făcut stareţei noastre un serviciu, pe care nu-l va uita… Mă duc chiar acum să-i vorbesc şi veţi fi răsplătiţi.

— Şi care va fi răsplata noastră, soră?

— Voi face în aşa fel încât să vă aleagă cântăreţi în capela noastră…

— Soră, zise Picouic, iartă-mi o nouă întrebare: cu cât îi plătiţi pe cântăreţi?

— Nu-i plătim, răspunse Mariange cu demnitate. Veniturile mănăstirii sunt prea mici deocamdată, dar mănăstirea va deveni bogată în scurtă vreme… Atunci veţi fi plătiţi îndoit…

— Uite ce e, soră, zise Picouic, ca şi dumitale şi mie îmi place să vorbesc pe şleau: sunt de o modestie, cum nu-ţi poţi închipui, sufăr dinainte de ideea că voi primi laude din partea sfintei şi preacuvioasei stareţe… Te rog, nu-i vorbi despre noi…

— Chiar aşa? zise Mariange care, dealtfel, având sarcina să vegheze asupra Violettei, nu ţinea deloc să-i povestească stareţei încercarea de fugă datorită neglijenţei sale.

— Chiar aşa cum îţi zic! Nici prietenul meu, domnul Croasse şi nici eu, nu voim să primim înalta, funcţie de cântăreţi, de care nu suntem demni. Ne vom mulţumi cu ce ne-aţi făgăduit adineauri, adică favoarea cerului şi a dumneavoastră…

— A! exclamă Croasse. N-o să vă mai părăsim niciodată!

— Cum adică, să nu ne mai părăsiţi? întrebă uluită sora Mariange.

— Doamne sfinte, păi o să ne statornicim aici… Nu-ţi fie teamă, soră! Veţi fi răsplătite pentru ospitalitatea pe care o să ne-o daţi. Mai întâi o să vă îngrijim grădina, pe urmă, o să le supraveghem îndeaproape pe păgâne…

Sora Mariange întrevăzu câştigul pe care l-ar putea avea de pe urma acestor doi argaţi care ar face treabă în locul ei şi care, mai ales, ar deveni temnicerii celor două eretice îndrăcite date sub paza ei.

— S-a făcut! zise ea deodată.

— Cum? zise Picouic. Primeşti să ne dai găzduire?

— Sigur… şi încă cu dragă inimă.

— Şi… ne dai şi de mâncare?

— Bineînţeles! Veniţi după mine, zise sora Mariange celor două namile.

Grupul se îndreptă spre pavilionul din apropierea spărturii.

— Aici o să staţi, zise Mariange. Deseară, la noapte, eu şi sora Filomena o să vă aducem paie moi şi proaspete, pe care o să le luăm din grajdul stareţei. Să nu vă arătaţi la faţă când surorile vor fi în grădină. În plus, o să păziţi curtea şi spărtura.

— Iartă-mă, soră, zise Picouic, adineauri ne-ai făgăduit un pat, dar ce-o să mâncăm?

— O să mâncaţi ceea ce gospodăria noastră ne dă în fiecare zi, căci, de-ar fi fost să ne bizuim pe proviziile mănăstirii, am fi murit de mult… Într-un ungher ascuns, creştem găini… Şi în fiecare duminică răsucim gâtul unei puici…

— Minunat! zise Croasse.

— În sfârşit, avem zarzavaturile pe care le răsădim singure şi din care facem câte o supă aproape în fiecare zi. Când putem pune la fiert şi o ciozvârtă de vacă sau de costiţă, nu ne dăm îndărăt.

— Şi vinul? strigă deodată Picouic.

— Noi bem apă, spuse cu modestie sora Filomena.

Cele două namile strâmbară din nas. Dar sora Filomena, cu ochii în pământ, adăugă cu acelaşi ton modest:

— Ştiu eu un loc pe unde se intră în pivniţa stareţei… Cred că putem nădăjdui la cel puţin una sau două sticle pe zi.

— Soră, o ultimă întrebare… zise Picouic, extaziat. La ce oră serviţi masa?

— Poate că bravilor cavaleri le este foame? insinuă Filomena.

— Păi, de fapt, am mâncat grozav, sub un stejar de la poarta Montmartre, dar alergătura ne-a cam deschis pofta…

— Soră, zise Filomena, mă duc să caut câteva ouă să le prăjesc şi să le-aduc împreună cu restul de vânat pe care ni l-a dăruit ieri cuviosul frate care face cheta.

Şi, fără a mai aştepta de data asta încuviinţarea tovarăşei sale, Filomena îşi luă picioarele la spinare. După un sfert de oră se întoarse cu bunătăţile despre care vorbise.

— În ce priveşte vinul, zise era roşindu-se, trebuie să aşteptăm până se lasă noaptea…

Călugăriţele se îndepărtară apoi pentru a-şi vedea de teribila însărcinare ce le fusese încredinţată, adică a le spiona şi a le păzi pe cele două fete închise în curte. Picouic şi Croasse se aşezară neîntârziat la masă.

— Ce ţi-am spus eu! zise Croasse înfulecând hulpav.

— Croasse, te proclam cel mai dibaci tovarăş!

— Păi, chiar aşa şi sunt… răspunse Croasse cu modestie.

— Dacă suntem şmecheri, când o s-o ştergem de-aici, o să fim oameni bogaţi! zise Picouic.

— Cum aşa?

— Ascultă… Micuţa Violetta e-aici, ţinută prizonieră. Dacă domnul cavaler de Pardaillan şi domnul duce de Angoulęme ies din Bastilia, aşa cum îi cred în stare, ajungem oameni bogaţi.

— Da, dar or să iasă ei vreodată din Bastilia?

— În cazul ăsta, mă gândesc la altceva. Trebuie s-o văd pe micuţa Violetta şi s-o întreb… Totdeauna m-am gândit că mititica asta e de neam mare. Cine ştie dacă familia ei n-o caută cumva? … Îţi spun eu că Violetta e norocul nostru, Croasse!

— Vrei să mă duc s-o caut şi s-o aduc aici?

Picouic ridică din umeri şi spuse:

— Nu. Nu te amesteca. Lasă-mă pe mine. O să mă ajuţi doar când va fi nevoie… Până atunci, fiindcă am dat de-o viaţă de huzur, mulţumeşte-te să te îngraşi puţin, că se cam simte nevoia.

Capitolul 7

Marie de Montpensier.

Jacques Clément, ajungând la Paris, se îndreptă grabnic spre mănăstirea lui, din strada Saint-Jacques.

Era ora şapte seara când ajunse în faţa uşii mici de la intrarea în mănăstire, după ce străbătuse în timpul zilei cele douăzeci de leghe care despart Chartres de Paris.

Priorul Bourgoing şedea la masă. Citea o scrisoare care îi fusese adusă şi încrunta din sprâncene, ceea ce nu-l împiedica să se înfrupte din bucatele minunate aşezate dinainte-i.

Lui Bourgoing nu-i prea plăcea să fie deranjat de la o treabă atât de serioasă cum este masa. Dar, când află că fratele Clément era în anticameră, împături repede scrisoarea pe care o citea şi porunci să fie adus tânărul călugăr.

— Frate! exclamă Bourgoing. Cum se poate să umbli în costumul ăsta, atât de nepotrivit cu regulile ordinului nostru? Şi asta nu-i încă totul. De cinci zile lipseşti din mănăstire şi am pus să te caute în tot Parisul! N-ai primit nici o misiune care ar putea explica o absenţă atât de îndelungată…

— Iertaţi-mă, preacuvioase, zise cu răceală Jacques Clément, sau mintea domniei voastre s-a tulburat dintr-o

pricină pe care n-o cunosc, sau atunci ar trebui să vă amintiţi…

— Nu-mi amintesc nimic!

— Cum, venerabile părinte! … Nu mi-aţi dat chiar domnia voastră binecuvântarea să plec?

— Vai, ce nenorocire, aiurezi! exclamă Bourgoing ridicându-şi braţele spre cer.

— Păcat că n-am înnebunit, într-adevăr! rosti cu amărăciune Jacques Clément. Cum! Nu m-aţi încurajat domnia voastră, spunându-mi că Sfânta Scriptură îngăduie anumite acte imorale, când este vorba de a-l sluji pe Dumnezeu!

— În numele Cerului! strigă priorul, agitând cuţitul. Despre ce acte imorale vorbeşti?

— Despre unul singur, părinte, despre unul singur!

— Despre niciunul! Despre niciunul! îl întrerupse priorul. Imaginaţia bolnavă a domniei tale născoceşte gânduri care, fără îndoială, sunt trimise de diavol…

— Asta-i prea de tot! zise Jacques Clément. Am plecat cu încuviinţarea domniei voastre, cu iertarea dată de domnia voastră! Am plecat, cum zic, împreună cu procesiunea cea mare a fratelui Anghel, pentru a-l găsi la Chartres pe regele Franţei şi a-l ucide cu pumnalul ăsta! …

— Ce tot spui acolo? Să-l ucizi pe rege! … La ce crimă îngrozitoare te duce gândul?

— Pe Dumnezeul meu, părinte, jur că…

— Nu mai jura! … Socoteşte-te fericit că nu te dau pe mâna justiţiei laice! Haide, frate, vino-ţi în fire! Începe să spui psalmii pocăinţei.

Jacques Clément îşi plecă fruntea. Înţelegea că, dând greş şi Henric al III-lea nefiind ucis, demnul prior voia să treacă sub tăcere această tentativă… Presupuse că priorul îi trimitea în chilia lui să facă penitenţă, dar, în anticameră, dădu peste vreo doisprezece călugări solizi, care îl înconjurară. Abia atunci înţelese Jacques Clément că încercau nu numai să i se închidă gura, ci îl şi pedepseau

pentru că dăduse greş! Voi să scoată un ţipăt, să se zbată… Căci carcera de penitenţă era o temniţă uitată din care rareori un om ieşea viu… Dar fu legat fedeleş, i se puse un căluş în gură şi fu dus…

Carcera de penitenţă se afla dedesubtul pivniţelor mănăstirii. Se cobora până la ea pe o scară cu patruzeci de trepte, în spirală. În carceră nu exista decât un ulcior vechi, pe care Jacques Clément îl găsi plin de apă şi un codru de pâine.

Aşadar, întemniţarea lui fusese hotărâtă mai înainte de a-l fi văzut pe prior!

Îl dezlegaseră şi îi scoseseră căluşul în clipa când fusese împins în carcera de penitenţă. Putea deci să se mişte liber. Dar întunericul era de nepătruns. Jacques Clément rămase deci nemişcat, se lăsă pe vine în colţul unde dăduse cu piciorul peste pâine şi ulciorul cu apă şi, cu capul în mâini, începu să chibzuiască.

În Jacques Clément sălăşluiau trei fiinţe: vizionarul, îndrăgostitul şi răzbunătorul. Era tripla manifestare a unei inimi pătimaşe.

Viziunea, dragostea şi răzbunarea erau într-un acord desăvârşit în mintea lui, în inima lui şi în sufletul lui.

Henric al III-lea, tiran al religiei catolice pentru că nu încuviinţa repetarea nopţii Sfântului-Bartolomeu, Henric al III-lea, fiul Caterinei de Medici, nu trebuia să moară decât de mâna lui.

După primele gesturi necugetate şi nestăpânite iscate din sila de a se afla într-un asemenea mormânt, îşi spuse că n-avea de ce să se teamă, întrucât regele era încă în viaţă… Deoarece el era sortit să-l ucidă pe Henric al III-lea, nimic nu-l putea lovi atâta vreme cât actul nu era săvârşit.

Se scurseră câteva ceasuri, după care simţi foamea şi setea. Mâncă deci jumătate din pâinea care i se lăsase şi bău din ulcior.

Până la urmă căzu într-un somn, dacă nu liniştit, cel puţin lipsit de temeri. Când se trezi, i se făcu iarăşi foame şi sete.

Mâncă restul, de pâine şi bău o parte din apa care mai rămăsese în ulcior. Cu toate acestea, orele se scurgeau fără ca el să audă nici cel mai mic zgomot.

Veni clipa când în ulcior nu mai rămase nici o picătură de apă… Îi era foame şi sete. Dar încă nu simţea o durere adevărată care să-i chinuie măruntaiele.

Trecuseră multe ceasuri de când umbla în jurul celulei. Bezna era la fel de neagră. Dar pipăind, atingându-şi umărul de ziduri, mergând cu paşi egali şi neschimbaţi, începuse să cunoască încăperea şi umbla prin ea cu oarecare siguranţă. Mersul acesta monoton îl frânse de oboseală în cele din urmă şi, o dată mai mult, adormi. De data asta visă…

— O, ce sete mi-e! gemu Jacques Clément trezindu-se.

Se ridică şi, pentru a-şi înşela setea. Încercă să umble din nou. Şi, atunci, îşi dădu seama că picioarele refuzau să-i mai dea ascultare. Şi, atunci, înţelese cumplita realitate: era menit să moară de foame şi de sete!

Se târî spre locul unde ştia că se află uşa şi încercă să bată. Dar pumnii lui abia mângâiară blana de stejar şi căzu zdrobit de oboseală. Atunci durerea se dezlănţui înlăuntrul lui cu un soi de frenezie… După un răstimp, pe care nu-l putea măsura, durerile se potoliră şi nu mai simţi decât o mare slăbiciune.

Câte ceasuri rămase astfel, gâfâind şi gemând, întins pe lespezi? N-ar fi putut să spună. I se păru în sfârşit că aţipeşte şi pierdu noţiunea lucrurilor. În acest soi de somn, sau, mai degrabă, de leşin, visul lui căpătă formă… Era Marie de Montpensier care-i apărea în faţa ochilor.

Se afla într-un apartament în care domnea o răcoare minunată. Desluşea anevoie că stătea întins pe un pat de o rară bogăţie. În aceeaşi încăpere. Marie de Montpensier umbla de colo până colo, uşoară, graţioasă, ca o vedenie ce era.

Din străfundul visului său, Jacques Clément o urmărea cu privirea, extaziat, tremurând la gândul că se va trezi

curând, aşa cum se întâmplă adesea în visurile acestea în care mintea se dedublează.

„Îndată, se gândi, voi începe iar să sufăr… Pentru că totul nu-i decât un vis…”

Şi o privi iarăşi pe Marie de Montpensier… Făcu un efort să-şi împreuneze mâinile şi, în mişcarea asta, văzu că mâinile lui mototoleau într-adevăr o ţesătură foarte fină şi foarte răcoroasă. În aceeaşi clipă îşi dădu seama că ochii lui erau într-adevăr deschişi şi că ţesătura era de fapt cearşaful de pe pat…

Nu visa! Şi nu mai zăcea pe lespezile umede ale carcerei! Cum ajunsese oare în camera asta? Când şi cum fusese transportat?

Izbuti să-şi împreuneze mâinile şi atunci Marie de Montpensier se apropie de el, zâmbind. Ţinea într-o mână un potir de aur, pe când cu cealaltă încerca să ridice uşor capul palid, ascetic şi totuşi încă frumos al tânărului călugăr.

— Bea puţin! spuse ea cu un glas plin de duioşie şi de milă, apropiindu-i de buze potirul.

Pe măsură ce bea, Jacques Clément simţea cum îl năpădeşte o răcoare suavă şi, în acelaşi timp, cum prinde viaţă şi cum i se risipeşte slăbiciunea.

Când capul îi căzu din nou pe pernele pufoase, vru să bâiguie un cuvânt… Dar ea îşi aşează mâna peste gura lui, ca şi cum l-ar fi povăţuit să tacă. Şi, pe mâna asta mică, el depuse o sărutare, care o făcu să freamăte.

— Acum trebuie să dormi, rosti ea blând.

Se supuse… Închise ochi şi, aproape îndată, căzu într-un somn de plumb.

Când se trezi, se simţi zdravăn, cu mintea descătuşată, cu mâinile şi picioarele uşoare. Pe un jilţ, alături de el, zări veşmintele de cavaler pe care le purtase când străbătuse drumul de la Chartres la Paris. Se îmbrăcă la repezeală şi atunci căută din ochi pumnalul. Dar pumnalul dispăruse.

Nu avu vreme să se neliniştească de această dispariţie, căci în aceeaşi clipă ochii îi căzu pe o masă aşternută, cu două tacâmuri şi aproape îndată după aceea o uşă se deschise. În prag apăru Marie de Montpensier. Cu mersul ei săltat, care-i slujea să ascundă faptul că era şchioapă şi care-i dădea un farmec în plus, sora ducelui de Guise se apropie şi îi spuse zâmbind:

— Ei bine, domnule, cum te simţi?

— Doamnă, bâigui călugărul, sunt oare în ceruri? … Mi-a fost dat să capăt fericirea veşnică?

— Din păcate, nu. Aici nu eşti în rai! … Ci doar în palatul Montpensier… Şi îngerul pe care-l vezi, domnule, departe de a fi un înger, nu-i decât o biată femeie păcătoasă, care are nevoie de multă înţelegere şi iertare… Dar, aşează-te acolo… şi eu mă voi aşeza aici!

Masa era încărcată cu mâncăruri şi dulciuri foarte gustoase şi cu vinuri alese. Nu venise nimeni să servească. Ducesa însăşi, cu o îndemânare savantă şi plină de graţie, tăia pateurile, friptura de căprioară, umplea paharele cu ambele-i mâini acoperite de diamante.

Tânărului i se părea că visează. Mânca şi bea fără să-şi dea seama şi, încetul cu încetul, vinul i se urcă la cap. Dar beţia aceasta i-o dădea mai ales spectacolul minunat de impur care i se desfăşura dinaintea ochilor. Într-adevăr, Marie de Montpensier purta un costum la care ar fi jinduit oricare desfrânată. Vălurile uşoare care pluteau în jurul ei abia îi ascundeau formele delicate. Un râs pervers, o voinţă maliţioasă străluceau în ochii ei. Cu toate acestea, din clipa când se aşezaseră, începuseră să vorbească despre lucruri care nu aveau nici o legătură cu gândul lor principal din acea clipă – gândul de seducţie în mintea ducesei, gând de delir, de îmbătare şi de apărare în mintea călugărului. Toată scena era făcută pentru seducţie. Cuvintele nu slujeau decât ca pretext.

— Sunt foarte fericită, spunea Marie de Montpensier, că ai revenit la viaţă şi ţi-ai recăpătat sănătatea. Acum eşti în

afară de primejdie. Dar, de nouă zile de când te afli aici… de câte ori n-am tremurat!

— Nouă zile?

— Desigur! Nu-ţi mai aduci aminte? … Peste toate celelalte, febra te-a făcut probabil să uiţi…

— Nu-mi amintesc de nimic, doamnă.

— Cum? Nu-ţi aminteşti nici măcar de clipa când te-am găsit pe jumătate mort… În insula Cité, în spatele catedralei Notre-Dame? Era cam pe la ora zece seara. Mă întorceam la palatul meu, venind într-o casă pe care o cunoşti… Deodată, unul dintre oamenii mei care-mi luminează drumul cu torţele strigă că vede un gentilom mort sau leşinat pe caldarâm. M-am aplecat din litieră… Te-am recunoscut… Am coborât şi, când m-am aplecat asupra domniei tale, ţi-ai venit în fire şi mi-ai spus că nişte cerşetori te urmăriseră şi te lăsaseră ca şi mort.

— V-am spus eu asta? … V-am văzut? … V-am vorbit? …

— Dovadă că te-am suit în litiera mea şi te-am adus aici…

Jacques Clément era uluit. Dar, în fond, admitea fără discuţie evenimentul, miracolul. Îngerul îl scosese din carcera de penitenţă şi îl aşezase pe drumul pe care Marie de Montpensier trebuia negreşit să treacă.

Jacques Clément îşi trecu încet o mână peste frunte: din nou începea să viseze.

Ori carcera era un vis, ori ceasul de faţă, care nu putea fi decât o iluzie!

Într-adevăr, Marie de Montpensier afirma că îl găsise lipsit de cunoştinţă în insula Cité în seara de după procesiune, adică chiar în clipa când intra în carcera de penitenţă, unde stătuse cel puţin o săptămână.

— Doamnă, strigă el cuprins de o groază surdă, vă implor să vă amintiţi exact cum s-au petrecut lucrurile… M-aţi găsit chiar a doua zi după procesiunea de la Chartres?

— Întocmai, domnule, în seara următoare zilei în care Valois trebuia să moară!

Jacques Clément tresări. Cel puţin asta nu era o iluzie! Regele trebuia să moară!

— Şi aţi dat peste mine în insula Cité? spuse el mai departe.

— În nesimţire, întins cât eşti de lung, nu departe de hanul „La Teascul-de-Fier”.

— Preaplinul recunoştinţei se revarsă din inima mea, zise cu înflăcărare Jacques Clément. Dar nu-i nevoie de această gratitudine pentru a vă asigura că viaţa lui Valois este prelungită doar cu câteva zile… Ceea ce nu s-a făcut la Chartres, doamnă, se va face în altă parte…

Marie de Montpensier păli. Pasul ei proaspăt şi sonor îi îngheţă pe buze şi un fulger funest îi scăpără din ochi.

Se ridică iute de pe scaun, împinse masa şi veni să se aşeze pe genunchii lui Jacques Clément, încolăcindu-şi braţele în jurul gâtului lui. Şedeau la fel ca în noaptea când ducele de Guise îşi surprinsese soţia în braţele contelui de Loignes.

Ca şi atunci, Jacques Clément simţea cum dubla beţie a vinului şi a dragostei i se urcă la cap şi îi încinge fruntea. Inima îi bătea cu putere. Patima îl făcea să vibreze din creştet până în tălpi şi, în străfundul sufletului său, groaza, ruşinea, remuşcarea faţă de păcatul de moarte clocoteau.

— Într-adevăr? şopti seducătoarea, frumoasa zână cu foarfece de aur. Într-adevăr? Ai fi gata să-l loveşti? … Deci nu frica te-a reţinut la Chartres?

— Frica? mormăi Jacques Clément. Nu, doamnă, nu frica m-a împiedicat să-l lovesc pe Valois. Şi nici mila, căci nici el, nici ai lui n-au avut milă de ai mei…

— Atunci… de ce? întrebă Marie cu glas stins, îmbrăţişându-l şi mai strâns.

— De ce? … A! doamnă, trebuie să cred că Dumnezeu a vrut să prelungească viaţa tiranului într-un scop pe care nu-l ştie decât suprema lui înţelepciune, întrucât mi-a scos în cale singura fiinţă care mă putea prinde de braţ să-mi spună: „Clément, nu vreau să loveşti astăzi!”… Acest om,

doamnă, este singurul care poate face ceva cu voinţa şi cu viaţa mea, deoarece atunci când mama mea îndura cea mai cumplită agonie, omul acesta a fost singurul căruia i-a fost milă de ea!

— Pardaillan! exclamă Marie de Montpensier cuprinsă ca de o bruscă inspiraţie.

— N-am spus că el ar fi fost! răspunse înăbuşit Jacques Clément. Doar că omul despre care vorbesc şi-a întins mâna asupra regelui Franţei şi începând de atunci regele a devenit sfânt pentru mine… Dar, în curând, protecţia aceasta va lua sfârşit şi atunci jur că regele Franţei va muri de mâna mea!

— Te cred, spuse Marie fremătând, te cred…

Şi, ca şi cum de aici înainte n-ar mai fi avut nimic de spus, se ridică brusc şi dispăru. Jacques Clément rămase singur, pradă unei tulburări de nespus.

Ziua trecu fără ca ducesa să mai apară. Tânărul încercase să iasă, dar toate uşile erau încuiate. Puţin câte puţin îşi recăpătă sângele rece, păstrând o singură grijă: aceea de a regăsi pumnalul sacru pe care i-l încredinţase îngerul în capela iacobinilor.

Spre seară i se făcu foame. Masa rămăsese întinsă, îmbiindu-l cu resturile îmbelşugate ale vinurilor şi mâncărurilor. Jacques Clément cină deci singur, apoi, neavând altceva mai bun de făcut, se urcă în pat şi căzu repede într-un somn greu… Vis, oare? … Himeră! … Deodată i se păru că o senzaţie stranie îl trezea… În pat, lângă el, se strecura o femeie care îl înlănţuia cu braţele… Adulmeca… recunoştea parfumul său preferat! … Şi pe neaşteptate, simţi pe buze pecetea violentă şi sfâşietor de dulce a unui sărut de dragoste…

Atunci, întredeschise ochii… şi recunoscu ochii şăgalnici ai Mariei de Montpensier.

Voi să bâiguie ceva, dar ea îi înăbuşi vorbele cu sărutări…

Când coborî iarăşi pe pământ, purta în inimă o amintire de neşters şi îşi spunea în şoaptă că, pentru o altă noapte

asemenea acesteia, pentru a o regăsi pe aceea pe care mâinile-i arzând de friguri o căutau încă, şi-ar da mai mult decât viaţa… Şi-ar vinde sufletul.

Marie dispăruse, într-adevăr.

O sete cumplită îi usca gâtlejul lui Jacques Clément. Lângă pat, lângă el, pe o măsuţă, văzu potirul de aur, îl luă şi îl duse la gură, recunoscând gustul şi răcoarea odihnitoare a băuturii pe care ea i-o dăduse câtă vreme delirase. Aproape îndată după ce bău, căzu butuc pe perne şi lucrurile i se învălmăşiră în minte…

Din vis în vis! … Jacques Clément îşi trăia fără îndoială o parte din existenţă pe tărâmul fantasticului. Vis sau realitate! …O! Unde începea visul? … Unde începea realitatea? …

Se trezi… O toropeală stranie îi îngreuna mintea… Îşi deschise ochii şi îi plimbă asupra celor înconjurătoare… Şi nu mai era carcera de penitenţă! … Dar nu mai era nici patul cu coloane de abanos… odaia deliciilor şi a voluptăţii… Se afla pe un pat îngust şi tare. Pereţii erau goi. Zărea doar un crucifix, o masă mică plină de cărţi… Şi tresări năvalnic: pe masă, obiectul acela care arunca o lucire vie… era pumnalul lui! Şi îşi dădu seama că se află în chilia lui din mănăstirea iacobinilor.

Se ridică, îşi îmbrăcă rasa aruncată la picioarele patului pe un scăunel. Cu un gest repezit prinse pumnalul şi îl sărută. Apoi îl vârî în teaca pe care o găsi pe masă şi îl agăţă de cingătoare, pe sub rasă.

În clipa aceea, uşa chiliei sale, întredeschisă după cum o cerea regulamentul, se deschise de perete şi priorul Bourgoing apăru.

— Deo gratias! rosti priorul intrând. Primeşte binecuvântarea mea, frate. Ai scăpat deci de frigurile rele? … Of! De zece zile de când te-ai întors în mănăstire, câte griji am mai avut!

— De zece zile? întrebă Jacques Clément.

— Bineînţeles, frate. Adică din seara când te-ai întors din călătoria la Chartres pe care ai făcut-o întru slava Domnului…

— Aşadar, continuă călugărul, am rămas în mănăstire de când m-am înapoiat de la Chartres? …

— Şi nu te-ai mişcat din chilie, frate… Doar că te-au chinuit frigurile, dar acum, mulţumită cerului, văd că nu mai delirezi…

— Nu mai delirez deloc, părinte, răspunse Jacques Clément, dus pe gânduri. Îngăduiţi-mi doar să vă pun o întrebare… Înainte de a intra în carceră… vreau să spun înainte de a începe să delirez, înalta domniei voastre bunăvoinţă mi-a acordat anumite libertăţi potrivite unui proiect pe care parcă-mi amintesc că vi l-am împărtăşit…

— Nu-mi amintesc deloc de asemenea proiect, spuse Bourgoing.

— Ei bine, atunci, părinte, aş vrea să ştiu dacă mă mai bucur de aceleaşi privilegii… de aceleaşi libertăţi…

— La fel ca mai înainte, frate, la fel ca mai înainte! exclamă priorul. Eşti liber să pleci şi să vii ziua şi noaptea, să ieşi din mănăstire şi chiar fără să mă previi în caz de nevoie urgentă. Vino cu mine, frate, vino… Toţi fraţii s-au adunat în capelă spre a aduce laude lui Dumnezeu pentru că ţi-a redat sănătatea şi limpezimea minţii…

Jacques Clément îl urmă pe prior în capelă şi se îndreptă spre locul lui obişnuit, unde îngenunche. Dar, pe când călugării începură să cânte un imn de mulţumire, el, prosternat, ţinându-şi capul în mâini, îşi şoptea:

— Unde începe visul? … Unde începe realitatea? …

Capitolul 8

Calvarul de pe Montmartre.

I-am lăsat pe cavalerul de Pardaillan şi pe ducele de Angoulęme pe drumul ce leagă Chartres de Paris, opriţi într-un han prăpădit unde încercau să-şi astâmpere foamea. Popasul dură două ceasuri, după care încălecară din nou şi îşi văzură de drum.

La urma urmelor, călătoria la Chartres nu dăduse nici un rezultat, cel puţin în ce priveşte dragostea tânărului şi nefericitului duce. Într-adevăr, Fausta nu putuse da nici o lămurire despre Violetta. Pardaillan îi povestise lui Charles scena din catedrală şi adăugase, flegmatic, că nu exista nici un temei de a presupune că Fausta minţise. Deci ţigăncuşa dispăruse nelăsând nici cea mai mică urmă.

— Ei, monseniore, zise la un moment dat Pardaillan, de ce eşti atât de trist? … Bagă de seamă, monseniore, că nu de mult erai întemniţat la Bastilia şi eu mă zbăteam în vârşa doamnei Fausta… Iar acum iată-ne călare, teferi la minte şi la trup, în stare să realizăm imposibilul, chiar şi să o regăsim pe Violetta… Ce ne trebuie mai mult?

— Să o regăsim pe Violetta! spuse cu amărăciune tânărul duce. Aşa cum spui şi domnia ta, Pardaillan, pentru asta ar trebui să realizăm imposibilul!

— Şi cine-ţi spune că a regăsi o fată, care şi ea nu aşteaptă decât să zboare spre domnia ta, este un lucru cu neputinţă?

— Nu avem nici o îndrumare. Unde să ne îndreptăm paşii?

— Vom merge pur şi simplu acolo unde se duce Maurevert, zise Pardaillan.

Charles încă nu avea ştire despre strania căsătorie care se încheiase în biserica Sf. Paul. Nu ştia că Maurevert avea asupra Violettei drepturile unui soţ.

— Maurevert, zise Pardaillan mai departe, este duhul rău al ducelui de Guise. Or, poţi fi sigur că de Guise are un oarecare amestec în dispariţia frumoasei ţigăncuşe. Putem oare să-l atacăm direct pe de Guise, care nu iese niciodată fără o escortă numeroasă?

— E-adevărat, Pardaillan, e-adevărat… dar Maurevert?

— Păi tocmai, ne înapoiem la Paris, unde vom da cu uşurinţă de Maurevert. Îl vom atrage într-un loc aflat la adăpost de orice privire indiscretă şi, când îl vom ţine în mână, îi vom pune jungherul în gât şi îi vom zice: „Prietene, din viaţă vei intra în mormânt dacă nu ne vei spune ceea ce

ilustrul domniei tale stăpân a făcut cu Violetta.” Ce zici de planul meu?

— Zic, dragă prietene, că eşti omul cu cea mai generoasă inimă, cu cel mai oţelit braţ, cu mintea cea mai rodnică în combinaţii.

— Atunci ai încredere în mine că voi pune mâna pe Maurevert, spuse Pardaillan. Simt că se apropie clipa când îmi va plăti o veche datorie.

Cei doi călăreţi, tot tăifăsuind, mergeau la pas sau în trapul cailor, fără să se grăbească. În ziua următoare intrau în Paris şi se duceau drept la hanul Deviničre, unde ajunseră fără piedici tocmai la ora prânzului. Huguette era în bucătărie, supraveghind slugile în ciuda necazurilor ce le avea pe cap, aruncând o privire asupra oalelor cu bucate, potrivind frigările.

Buna patroană a hanului Deviničre era foarte palidă şi tristă. Credea că Pardaillan tot se mai afla întemniţat la Bastilia. Pentru a-l salva făcuse o încercare disperată. Dar această aventură dăduse greş, cum avem să vedem mai departe. Şi biata Huguette îşi pierduse speranţele.

Intră în sala cea mare să vadă dacă toate se aflau bine rânduite şi, făcându-şi inspecţia, îl zări deodată pe Pardaillan care o privea cum se mişcă de colo până colo cu un zâmbet înduioşat. Huguette rămase împietrită. Pardaillan se ridică, se îndreptă spre ea şi o prinse de mâini.

— Of! Domnule cavaler, murmură Huguette albă ca varul, nici nu-mi vine să-mi cred ochilor.

— Atunci crezi în sărutările astea, zise Pardaillan care o sărută pe amândoi obrajii.

Huguette râdea şi plângea totodată.

— Ah, domnule, spuse ea mai departe, sunteţi deci în libertate! Dar cum aţi putut ieşi din Bastilia?

— Foarte lesne, scumpa mea gazdă, am ieşit pe poarta cea mare.

— Deci domnul de Bussi-Leclerc v-a iertat?

— Nu, Huguette! Eu l-am iertat pe domnul de Bussi-Leclerc!

Înseninată, bucuroasă, luminată de acel simţământ care semăna poate tot atât de mult cu afecţiunea unei mame care îşi găseşte copilul pierdut, ca şi cu dragostea smerită a unei iubite devotate, alergă în pivniţă şi aduse îndată o venerabilă sticlă acoperită de un praf autentic.

— E vinul care-i plăcea tatălui domniei voastre, zise Huguette. Acum nu mi-au mai rămas decât cinci sticle…

Pardaillan destupă sticla, umplu trei pahare şi trase un scaun pentru gazdă.

Huguette păli de plăcere.

— Draga mea Huguette, zise Pardaillan după ce goliră paharele, adineauri mi-ai vorbit despre domnul de Bussi-Leclerc. Îl cunoşti deci pe demnul guvernator al Bastiliei?

Huguette se roşi ca para focului. Cavalerul înregistră această emoţie.

— De ce te-ai înroşit?

— Domnul de Bussi-Leclerc, bâigui Huguette, a venit des pe-aici împreună cu domni spadasini pe care-i ospăta regeşte după ce-i bătea în partidele de scrimă…

— Ei, ce om binecrescut… şi mai departe?

— Păi… murmură Huguette, mă bizuiam pe el… pentru a vă elibera… Mi-a tot spus mereu…

— Ce anume, prietenă dragă? … Ştii că mie poţi să-mi spui orice…

— Că ar fi gata… să facă o mezalianţă!

Şi îşi sumeţi capul cu mândrie. Apoi continuă:

— Cum sunt văduvă, fără copii, liberă să fac ce-mi place cu mine, dacă nu cu inima mea, aş fi putut primi propunerea pe care mi-a făcut-o în repetate rânduri şi să mă leg a-i fi o soţie credincioasă… Viaţa mea ar fi devenit ceva mai tristă şi-asta ar fi fost tot…

Huguette rostea aceste vorbe foarte simplu, nedându-şi seama că îşi dezvăluia devotamentul sublim. Cavalerul o privea cu o înduioşare inexplicabilă.

— Deci, continuă el, te-ai dus la Bussi-Leclerc?

— Da, însă în prima zi când m-am dus, n-am putut intra în Bastilia. Un fel de răscoală izbucnise la Chartres, cu procesiunea domnului de Guise… Aşteptam să se înapoieze…

— Trebuie să se fi înapoiat, zise Pardaillan şi de data asta îl vei găsi cu siguranţă.

— La ce să mă mai ostenesc, dacă sunteţi în libertate? spuse Huguette.

Pardaillan ţi Charles d’Angoulęme căpătară camerele pe care le ocupaseră şi mai înainte în han. Ziua şi noaptea aceea şi apoi ziua şi noaptea următoare le petrecură în linişte. Odihna aceasta era binevenită după încercările de toate felurile prin care trecuseră Pardaillan şi tovarăşul său. Dealtfel le era necesară şi pentru a le îngădui să-şi stabilească planul operaţiunilor.

A treia zi de dimineaţă plecară devreme. Şi, pentru a face puţină ordine în cronologia acestor evenimente care se întretaie, n-ar fi poate fără rost să remarcăm că, în dimineaţa aceea, se împliniseră patru zile de când Jacques Clément se afla în carcera de penitenţă din mănăstirea iacobinilor.

Pardaillan se îndreptă grăbit spre vechea stradă Temple.

— Mergem deci la palatul de Guise? întrebă Charles pe drum.

— Dacă nu la palat, cel puţin prin apropierea lui, spre a-l întâlni, dacă se poate, pe jupânul Maurevert, care ştie tot ce face, zice sau gândeşte ducele de Guise. Îţi dai seama deci că, dacă există cineva pe lume care să ştie unde se află stăpâna gândurilor domniei tale, apoi acela este de Guise. La urma urmelor, poate crezi că-i mai bine să ne adresăm lui Dumnezeu decât sfinţilor. Aşadar, dacă vrei, vom intra în palat şi vom pătrunde până la duce trecând printre cele două sute de gărzi sau de gentilomi pe care-i ţine în jurul său.

— Ceea ce spui este cu neputinţă de realizat, zise tânărul duce. Dar de ce să ne adresăm mai degrabă lui Maurevert decât altuia dintre oamenii lui de Guise?

— Pentru că vreau să dau o lovitură dublă, să rânduiesc totodată şi treburile domniei tale şi pe ale mele. Ştii că am o veche socoteală de încheiat cu Maurevert şi că alerg de multă vreme după el…

Explicaţia era plauzibilă şi spulberă vaga nelinişte care începuse să-l cuprindă pe tânărul duce.

Curând cei doi tovarăşi de drum ajunseră în apropierea porţii de intrare a palatului, unde stătea veşnic o ceată de gură-cască, pălăvrăgind şi dând din mâini. Pardaillan şi Charles d’Angoulęme trecură neobservaţi prin această mulţime şi se strecurară în rândurile unui grup destul de numeros, adunat în jurul unui bărbat care îşi expunea ideile cu glas tare.

Vreme de două ceasuri, cavalerul şi micul duce stătură cu ochii aţintiţi asupra marii porţi deschise oricărui venit şi Charles începea să creadă că ideea de a merge să-l caute pe însuşi ducele de Guise nu era prea rea, chiar dacă îţi riscai pielea, când Pardaillan îl împinse cu cotul şi, făcând un semn din cap, îi arătă trei gentilomi care intrau în palat.

Aceştia erau Bussi-Leclerc, Maurevert şi Maineville. Maurevert era încadrat de ceilalţi doi. Un zâmbet cumplit crispă buzele lui Pardaillan, devenite brusc palide. Dar cei trei şi dispăruseră înlăuntrul palatului.

Totuşi, timpul se scurgea. Bătu de ora prânzului.

— Cine ştie dacă vor mai ieşi azi… sau dacă nu cumva au şi ieşit prin altă parte? şopti Charles.

Cum rosti aceste cuvinte, îi şi zări pe Bussi-Leclerc, pe Maineville şi pe Maurevert. Cavalerul îi văzuse şi el… Cei trei gentilomi se opriră în stradă, vorbind între ei în şoaptă. Apoi Bussi-Leclerc şi Maineville, prinzându-se de braţ, plecară împreună. Maurevert rămase o clipă pe loc, apoi porni şi el.

Pardaillan nu-l slăbea din ochi pe Maurevert. Acesta se îndreptă spre poarta dinspre strada Temple… Şi ieşi.

Maurevert mergea liniştit, cu spatele la bălţile Caręme-Prenant, pe drumul bătut care şerpuia pe lângă zidul de incintă al Parisului, drum presărat cu boschete şi adesea cu magherniţe, ceea ce le îngăduia celor doi urmăritori să se poată ascunde.

Maurevert se ducea în Montmartre! Când începu să urce colina, un zâmbet şi mai livid crispă buzele lui Pardaillan. Maurevert se îndrepta spre cătun, spre acea parte a colinei unde se află astăzi piaţa Calaire du Tertre … Era acelaşi drum pe care mersese, cu şaisprezece ani în urmă, împreună cu Loďse, cu mareţalul de Montmorency, cu tatăl lui care trăgea să moară într-o căruţă! …

Lângă un lan de grâu secerat de câteva zile… oprise căruţa… şi tatăl îi murise în braţe… tot aici apăruse deodată Maurevert şi o lovise pe Loďse cu pumnalul otrăvit al Caterinci de Medici! … Da! … Spre locul acela, pe care Pardaillan nu-l va uita niciodată, se îndrepta azi Maurevert! …

Pardaillan se făcu alb la faţă. Cu un gest iute îşi pipăi jungherul şi pistolul înfipte în cingătoare. Se opri o clipă şi încărcă pistolul.

— Ai de gând să-l răpui de la distanţă? îl întrebă şoptit Charles.

— Nu, răspunse cavalerul zâmbind, dar va încerca să dispară şi cum ştie să fugă cu iuţeala iepurelui… am văzut eu ce-i poate pielea… vreau să fiu sigur că nu ne va scăpa. Va fi de ajuns să-l rănim la un picior ca astfel să putem sta de vorbă…

Maurevert urca mai departe colina. Pardaillan se urni din loc şi, deodată, după un morman de bolovani prăvăliţi zări crucea de lemn care marca locul unde îl îngropase pe taică-său.

Lângă cruce Pardaillan întrezări o formă nemişcată. Cine era oare? … O femeie? … Şi ce făcea acolo? … Pardaillan

nu-i dădu nici o atenţie şi abia dacă o văzu.

Trecând pe lângă mormântul bătrânului Pardaillan, Maurevert se oprise. Desigur se gândea şi el la acea îndepărtată zi de august, însorită ca şi cea de acum, când, în acest loc liniştit, sărise dintr-un tufiţ spre a o lovi de moarte pe Loďse de Montmorency! …

Maurevert privi în depărtări spre un punct al urcuşului, unde astăzi se află piaţa Ravignan. Acolo, văzu un cal legat de un copac şi, în apropierea calului, o caleaşcă la care erau înhămaţi doi cai viguroşi. Un lacheu supraveghea totul, aşezat la umbra castanilor.

„Bine! îşi zise Maurevert. Totul este pregătit! … Peste douăzeci de minute ţigăncuşa va fi a mea… Ce voi face cu ea? N-are nici o importanţă, doar să nu fie a imbecilului duce care nu este în stare să mă protejeze şi nici, mai ales, a prietenului său Pardaillan! … O zăvorăsc în caleaşcă, încalec… şi în cel mult patru zile ajung la Orléans… şi acolo, mai vedem noi! … Hai! Adio, Guise! Adio, Pardaillan!”

Rostind în sinea lui aceste cuvinte, Maurevert îşi întoarse spre Paris privirea întunecată…

Pardaillan se afla în faţa lui, la douăzeci de paşi.

La un semn al lui Pardaillan, ducele de Angoulęme care mergea lângă el, se opri şi, bănuind intenţia tovarăşului său, îşi încrucişa braţele, pentru a arăta că, în cele ce aveau să urmeze, va fi martor şi nu actor. Cavalerul înaintă singur, dar când ajunse la zece paşi de Maurevert, se opri şi el.

Maurevert era singur… singur în faţa lui Pardaillan!

Înţelese că orice încercare de apărare era zadarnică, întrucât Pardaillan era mai mult decât Dreptul şi Justiţia, era Represiunea întruchipată care se ridica în numele morţilor, pentru o luptă dreaptă, cu arme egale!

Şi, într-o luptă cu arme egale, Maurevert în faţa lui Pardaillan era ca un şacal în faţa unui leu.

După ce se uită în stânga şi în dreapta, cu o expresie de spaimă care îi descompunea chipul, Maurevert murmură ceva confuz care ar fi însemnat: „Ce vrei de la mine?”

Atunci Pardaillan vorbi…

— Observă, domnule, zise el, că am spada şi jungherul, dar că şi domnia ta ai un pumnal şi o sabie… E-adevărat că am şi un pistol, dar nu mă voi sluji de el decât dacă vei încerca să fugi. Toate astea mi se pare că ne aşează pe un picior de egalitate deplină.

Maurevert făcu un semn de încuviinţare.

— Mă întrebi ce vreau de la domnia ta, continuă Pardaillan. Vreau să te ucid. Ucigându-te, domnule, cred cu toată sinceritatea că scap pământul de o făptură care îi face silă. Ceea ce mi-ai spus în carcera de la Bastilia mi-a dovedit un lucru de care puteam să mă mai îndoiesc încă: acela că eşti o reptilă veninoasă care trebuie strivită. Îţi jur că la trei minute după ce te voi ucide, îţi voi uita până şi numele… Deci, am să te ucid. Dar nu aici. Am să te rog să mă însoţeşti până la Montfaucon. Doar n-ai vrea ca sângele domniei tale să picure ca o rouă blestemată pe acest petec de pământ care adăposteşte rămăşiţele tatălui meu… Montfaucon mi se pare un loc nimerit pentru lupta pe care ţi-o propun şi pentru odihnirea oaselor domniei tale. Te învoieşti să mă însoţeşti până acolo?

Maurevert făcu un alt semn de încuviinţare. O speranţă i se aprindea în suflet. De la Montmartre la Montfaucon drumul era destul de lung. Poate că i se va ivi vreun prilej să fugă. În orice caz, avea de câştigat mai mult de o jumătate de oră… un veac! răspunse deci cu un fel de bucurie greu stăvilită:

— La Montfaucon, fie! Acolo sau în altă parte, fii sigur că nu mă voi lăsa ucis fără să încerc a te trimite lângă tatăl domniei tale…

Puţin mai liniştit, Maurevert recăpăta soiul de curaj care i se potrivea, adică neobrăzarea.

— Nu ştiu dacă voi muri în duelul pe care ţi-l propun, zise Pardaillan, s-ar putea. Dar sigur este că te voi ucide. Mi se pare deci că se cuvine să-ţi spun în două cuvinte de ce m-

am hotărât să te ucid. În acelaşi timp am să-ţi pun o întrebare…

— Şi o mie de întrebări, domnule de Pardaillan, răspunse Maurevert.

În clipa când rostea aceste cuvinte, făcu o săritură straşnică îndărăt şi se proţăpi în spatele crucii aşezate pe mormântul bătrânului Pardaillan. Îndată apoi începu să alerge cu avânt spre calul şi caleaşca pe care le examinase mai înainte.

— A! Mizerabile! urlă ducele de Angoulęme pornind în goană după el.

Pardaillan zâmbi, îşi scoase pistolul şi îl ochi pe Maurevert. Era gata să apese pe trăgaci… În clipa aceea, de la picioarele crucii, unde şezuse chircită, o umbră se ridică, se aşează între ţeava pistolului şi Maurevert… Năluca aceea era o femeie… Pardaillan se uită la cer cu o privire cruntă! … Braţul îi căzu în jos.

Dreaptă, sprijinită de cruce, cu o minunată claie de păr blond răsfirat pe umeri, părea că nu-l vede nici pe Pardaillan, nici nimic altceva din jurul ei…

Pardaillan abia îi aruncă o privire: ochii ei erau aţintiţi asupra lui Maurevert care fugea şi asupra lui Charles care îl urmărea… Maurevert alerga ca un nebun, în salturi mari. Deodată avu impresia că cineva… trecea pe lângă el, i-o lua înainte, se întorcea şi, cât ai clipi, se pomeni în faţa tânărului duce care îşi scotea sabia din teacă spunând:

— Îndărăt, domnule, sau te ucid!

Spada lui Maurevert scânteie în soare: în aceeaşi clipă intră în gardă şi se năpusti furios. Sabia lui Charles îl înţepă în obraz… Se dădu îndărăt!

În tăcere, cei doi adversari stăteau cu săbiile în poziţie de atac, fără să facă nici o mişcare… Din când în când un braţ se destindea… Apoi amândoi reluau poziţia „în gardă”.

Dar, la fiecare lovitură a lui Maurevert, Charles, după ce o para, rămânea pe loc, în timp ce, de fiecare dată când braţul său lovea, vârful săbiei aproape atingea obrazul lui

Maurevert care sărea îndărăt... Şi atunci tânărul duce făcea câţiva paşi repezi înainte... Cu spume la gură, palid la faţă ca un mort, Maurevert încerca să se ferească făcând un pas la dreapta sau la stânga... Dar, întotdeauna, se pomenea în faţă cu vârful ameninţător al spadei adversarului său. Se trase înapoi, urcă până la cruce... şi, ajungând în sfârşit lângă mormânt, auzi un straniu hohot de râs care părea că iese din groapă.

Atunci un tremur îi îngheţă trupul şi aruncă sau, mai degrabă, lăsă să-i cadă sabia şi se întoarse: îl văzu pe Pardaillan care nu se clintise din loc... Văzu femeia cu părul de aur care izbucnise în acel hohot de râs funebru...

— Monseniore, rosti Pardaillan, binevoiţi să-i înmânaţi sabia acestui om.

Ducele luă de jos spada, apucând-o de vârf şi o întinse cu mânerul lui Maurevert, care o prinse maşinal şi o vârî în teacă. Atunci, ca şi când nimic nu s-ar fi întâmplat, ca şi când nimic n-ar fi întrerupt vorbele pe care i le adresase adineauri lui Maurevert, Pardaillan continuă:

— Întrebarea pe care am să ţi-o pun, domnule, este următoarea: ce ţi-a făcut ea? Că ai încercat de zece ori, de douăzeci de ori să-mi dai o lovitură de moarte, era un lucru foarte firesc. Că m-ai căutat în palatul Coligny, că ai asmuţit împotriva tatălui meu şi a mea o trupă de ucigaşi pe care un măcel îi făcea să devină nebuni furioşi, o mai înţeleg şi pe-asta. Dar ea? ... Ce ţi-a făcut ea? Faptul că n-ai avut milă de atâta inocenţă, tinereţe şi frumuseţe, iată ceea ce caut să înţeleg de şaisprezece ani fără să izbutesc!

Şi, oricât ar fi fost de tare, oricât de clocotitoare ar fi fost în clipa aceea ura care îi răvăşea sufletul, Pardaillan nu-şi putu stăpâni un geamăt de durere şi de dragoste...

— Iată întrebarea mea, spuse el mai departe după câteva clipe. Nu-mi răspunzi?

Într-adevăr, Maurevert tăcea... Şi ce-ar fi putut oare să spună?

Pardaillan se apropie de el, aproape atingându-l. Maurevert scânci înfundat. Uitase că Pardaillan îi oferea o luptă dreaptă. Nu se gândea decât că avea să moară…

— Nu-mi răspunzi, spuse atunci Pardaillan. Ei bine, trebuie să-ţi spun: din această pricină m-am hotărât să te ucid. Pentru restul vei fi iertat. Dar mişelia asta am vrut s-o ispăşeşti prin şaisprezece ani de spaimă. Iar astăzi socot că destul ţi-a fost frică de moarte pentru a muri în sfârşit de-a binelea. Şi, pentru că te afli sub talpa mea, te strivesc…

Maurevert căzu în genunchi, îşi ridică fruntea şiroind de sudoare îngheţată şi bâigui cu un glas răguşit:

— Lasă-mă să trăiesc! … Cruţă-mi viaţa! … Fie-ţi milă! Fie-ţi milă! … În numele Loďsei! Nu mă ucide!

La auzul acestui nume, Pardaillan fremătă. Apoi, aruncând spre ducele de Angoulęme o privire pe care tânărul duce ar fi socotit-o sublimă dacă ar fi ştiut sacrificiul pe care îl exprima această privire, spuse:

— Ridică-te… şi ascultă-mă… S-ar putea să te cruţ, aşa cum mi-o ceri…

Dintr-o smucitură Maurevert se ridică în picioare. Începu să-şi frământe mâinile-i crispate.

— O! gemu el. Ce trebuie să fac? Vorbeşte! … Porunceşte! … Da, domnia ta ai asupra mea drept de viaţă şi de moarte! Da, am fost un ticălos! … Dar domnia ta, despre domnia ta se spune că eşti ultimul cavaler din epoca noastră… eşti însăşi vitejia şi generozitatea… O! Şi vei fi şi întruchiparea iertării!

Râsul femeii cu părul de aur, straniul râs funebru al acelei femei care stătea în picioare, sprijinită de cruce, izbucni din nou… Şi Pardaillan tresări…

— Vorbeşti despre iertare, spuse el scuturându-şi capul. Eu pot să te cruţ, dar nu să te iert. Iată ce pot face…

Un suspin frânse glasul lui Pardaillan. Dar, încordându-şi voinţa, continuă:

— Ai omorât o fată fragedă… Mai există şi alta căreia îi poţi reda viaţa şi fericirea: în schimbul vieţii Violettei, te

cruţ pentru moartea Loďsei.

Charles se apropie dintr-un salt, îl prinse pe cavaler de mână şi, cu inima năpădită de recunoştinţă, murmură:

— Pardaillan! … Fratele meu! …

— Violetta? zise Maurevert. Spui că dacă v-o dau pe Violetta, ai să-mi cruţi viaţa?

— Aşa am spus, zise simplu Pardaillan. Vorbeşte deci: unde se află fata?

Maurevert răspunse:

— Habar n-am! … Pe Dumnezeul meu, care mă aude, nu ştiu unde se află fata asta… dar…

La acest din urmă cuvânt, Pardaillan răsuflă uşurat. Charles, care simţea cum îl cuprinde disperarea, începu din nou să spere. Şi amândoi strigară:

— Dar, ce? … Ştii deci ceva? …

— Nu ştie nimic! Este un impostor! Cine poate şti unde se află ţiganca? …

Vorbise femeia cu părul de aur. Dar nici Pardaillan, nici ducele de Angoulęme nu-i dădură atenţie.

Cu sufletul la gură, Maurevert închisese ochii pentru a nu lăsa să-i scape bucuria frenetică şi gândul infernal din care izvora această bucurie.

— Da! zise el gâfâind. Ştiu ceva… Pot… trădând, e-adevărat… dar ce înseamnă o trădare faţă de faptul că-mi vei cruţa viaţa?

Maurevert îşi plecă fruntea. În clipa aceasta nu avea decât o singură teamă şi anume ca timbrul glasului său să nu pară prea emoţionat, ca gestul său să nu-i dezvăluie bucuria hidoasă care îl năpădea.

— Spui că nu ştii unde se află tânăra? întrebă Pardaillan.

— Acum, da! şuşoti Maurevert. Jur.

— Dar spui că ai putea să afli?

— Chiar în seara asta, domnule! … Asta nu depinde decât de mine! Of! De ce nu mi-a trecut oare prin minte să mă interesez de asta înainte de a ieşi din Paris!

— Pardaillan! suspină cu ardoare tânărul duce.

— Domnilor! Domnilor! continuă Maurevert frângându-şi mâinile. Jur pe sufletul meu că pot să vă dau această satisfacţie… Uite, unul din domniile voastre să mă însoţească! …

Pardaillan aruncă o nouă privire lui Charles, pe care îl văzu răvăşit de speranţă şi de disperare.

— Linişteşte-te, domnule, îi spuse.

— O! Există deci vreun mijloc? … Vorbeşte! …

— Dacă ceea ce spui e-adevărat…

— Jur pe raiul din ceruri! …

— Te cred. Ei bine! Nu te putem însoţi, într-adevăr. Domnul duce de Angoulęme ţi cu mine ne-am hotărât să nu mai punem piciorul în Paris, unde ne pândesc prea multe primejdii…

Maurevert asculta cu profundă atenţie.

— Ne-am instalat la Ville-l’Evęque, continuă Pardaillan. Nu în seara asta, căci noaptea-i trădătoare, ci mâine, în plină zi, la ora zece dimineaţa, poţi să ne aduci lămurirea în schimbul căreia ţi se va cruţa viaţa… Vei veni, domnule?

— Voi veni! răspunse înfipt Maurevert, palid de bucurie, la fel cum, mai înainte, fusese palid de groază.

— Asta-i bine, spuse Pardaillan. Du-te: eşti liber.

Pentru a treia oară izbucni râsul femeii cu părul de aur… Maurevert îşi scoase pălăria, îi salută cu acelaşi gest pe Pardaillan şi pe Charles şi se îndepărtă… Atâta vreme cât simţise asupra lui apăsarea privirii celor doi bărbaţi, izbutise, printr-un efort de voinţă, să meargă cu pas calm şi măsurat. Dar, de îndată ce socoti că nu mai poate fi văzut, îşi luă picioarele la spinare.

— Va veni! zicea în timpul acesta ducele de Angoulęme.

— Aşa cred! zise Pardaillan suspinând.

Şi Charles era atât de fericit, încât i-ar fi fost cu neputinţă să înţeleagă amărăciunea din suspinul acestui bărbat care renunţase la o ură veche de şaisprezece ani pentru a asigura fericirea tânărului său prieten.

— Dar de ce i-ai spus că ne-am instalat în Ville-l’Evęque şi că nu vom mai pune piciorul în Paris? întrebă ducele.

— Din precauţie… Maurevert va veni… Maurevert nu-i va trăda pe aceia care i-au cruţat viaţa… aşa cred! … Dar, cine poate şti! …

Rămaseră câteva minute pe gânduri. Charles se întreba dacă Maurevert va veni la întâlnire. Pardaillan n-avea nici o îndoială în această privinţă. Sinceritatea lui Maurevert i se părea certă. În orice caz, dacă Maurevert trăda încă o dată, Pardaillan va şti să dea de el…

Frământat de asemenea gânduri, se apropie de mormânt şi, scoţându-şi pălăria şi plecându-şi capul, îşi spunea în sinea lui lucruri prin care spera să-şi potolească durerea sacrificiului făcut… Şi, ridicându-şi ochii, o văzu pe femeia cu părul de aur care îl ţintuia cu privirea.

Abia atunci o recunoscu. Era Saďzuma, ţiganca. Era mama Violettei… Charles d’Angoulęme o recunoscuse ţi el ţi se apropiase.

Cititorul poate n-a uitat că, după prima sa vizită la mănăstirea benedictinelor, Pardaillan o dusese pe ţigancă la hanul Deviničre, unde o lăsase în grija doamnei Huguette. Dar, încă în seara zilei când cavalerul se dusese la ducele de Guise, Saďzuma dispăruse din han.

Se înspăimântase oare de larmă? Ce se întâmplase cu ea de atunci încoace? Cum trăise? Unde îşi găsise adăpost?

Saďzuma îl privea zâmbind. Era limpede că îl recunoştea şi că îşi amintea prea bine de scena din hanul „Speranţa”.

— Fereşte-te de trădător! rosti ea cu glas blând. Fereşte-te de aceia care fac jurăminte!

— Doamnă, îi spuse Pardaillan, veniţi cu noi. Nu se cade ca cineva din familia Montaigues să rătăcească pe drumuri…

— Montaigues! zise ea fremătând. Ce-i cu numele ăsta?

— Léonore, baroneasă de Montaigues, este numele domniei voastre!

— Léonore? Am cunoscut o biată fată pe care o chema aşa! … Dar a murit! …

Ţiganca se făcuse albă ca varul. Charles îi prinse mâna şi i-o strânse cu putere în mâinile sale.

— Domnia-voastră sunteţi Léonore, repetă el, domnia voastră sunteţi mama aceleia pe care o iubesc! … A! Doamnă! Ascultaţi-ne! Amintiţi-vă! Ţineţi minte pavilionul mănăstirii unde v-am găsit… Eraţi cu omul care v-a iubit… cu acela care ne-a spus numele domniei voastre şi al său… prinţul Farnese… episcopul! …

Femeia suspină. Pentru o clipă lumina raţiunii i se aprinse în ochii splendizi… căci, ochii aceştia erau plini de ură! … Charles o privea plin de nelinişte.

Cât n-ar fi dat ca această nefericită să-şi recapete mintea rătăcită! Să o regăsească pe Léonore de Montaigues, în ţiganca Sadźuma! Ţi ca Violetta să-şi recapete mama şi ea însăşi să fie găsită…

— Fiica domniei voastre, doamnă! strigă tânărul duce. Fiica domniei voastre! … Violetta!

— N-am nici o fiică… rosti ea cu glas mohorât.

Charles îi lăsă mâna şi îşi întoarse privirea spre Pardaillan voind parcă să-i spună: „Cine pe lumea asta i-ar putea reda mintea rătăcită, dacă până şi la numele fiicei sale rămâne nepăsătoare?”

Într-adevăr, chiar dacă Charles şi Pardaillan ar fi ştiut, pe când erau în pavilionul mănăstiriI. Adevăratul nume al ţigăncii şi faptul că ea era mama Violettei, încă nu cunoşteau în ce cumplite împrejurări se născuse copilul… Nebună înainte de a fi mamă, Léonore se trezise în temniţă fără să ştie că era mamă!

Stătea sprijinită de cruce, cu ochii pierduţi în depărtări, contemplând câmpia pustie şi arăta minunat astfel, încremenită, cu spatele rezemat de cruce, de o frumuseţe tragică şi emoţionantă, care îi impresiona pe cei doi bărbaţi rămaşi nemişcaţi.

— Cine a ţipat? spuse ea mai departe. Din ce abis de ruşine şi disperare a ţâşnit ţipătul acesta cumplit pe care-l voi auzi totdeauna? … Acolo, în catedrala aceea imensă,

acolo s-a iscat larma… Blestemată să fie vrăjitoarea! O! Toţi pumnii care se întind spre ea! Şi-apoi, apoi, nimic! Nimic decât tăcerea mormântului, bezna celulei… delirul agoniei… Şi-apoi, deodată, ea vede din nou lumina zilei, o zi întunecată, cu cerul cernit de vălul norilor… Şi iat-o pe ţigancă cum este dusă acolo… spre hidoasa maşină dătătoare de moarte… şi acolo… acolo… la picioarele spânzurătorii, cine strigă iarăşi? …

Saďzuma se întrerupse brusc. Ţi, pe buzele ei lipsite de culoare, râsul pe care Pardaillan îl auzise cu puţin mai înainte, acelaşi râs funebru prinse să hohotească.

— Adio, zise ea. Şi mai cu seamă să nu vă treacă prin gând s-o urmăriţi pe ţigancă, deoarece calea ei este calea nenorocirii.

La aceste vorbe, se îndepărtă cu pas majestuos. Disperat, gâfâind, ducele de Angoulęme alergă după ea strigând:

— Léonore!

Ea se întoarse, ridică un deget spre cer şi spuse:

— De ce o strigi pe moartă? Dacă o cauţi pe Léonore, du-te la picioarele stâlpului de care atârnă ştreangul.

— Stâlpul! bâigui Charles ca ieşit din minţi şi pironit locului. De ce mama Violettei vorbeşte despre spânzurătoare?

În aceeaşi clipă, Saďzuma dispăru în spatele bolovanilor prăvăliţi. Cei doi prieteni alergară pe poteca pe unde plecase Saďzuma. Dar, după ce dădură ocol bolovanilor, nu o mai văzură. Charles d’Angoulęme ţi Pardaillan cercetară în zadar toate împrejurările. Saďzuma era de negăsit. Atunci, o apucară iarăşi pe drumul spre Paris. Intrară în oraş prin poarta Montmartre.

Petrecură la hanul Deviničre o noapte lipsită de orice alarmă şi, a doua zi, la primele ceasuri, se duseră la întâlnirea hotărâtă cu Maurevert, dar se opriră la jumătatea drumului spre Ville-l’Evęque. Pardaillan era încredinţat că Maurevert, înfrângându-şi în sfârşit spiritul trădător, se va ţine de cuvânt. Dar, deşi Maurevert făcuse o

mulţime de jurăminte, putea foarte bine să le fi uitat peste noapte. Iată de ce, fără să meargă până la Ville-l’Evéque, se aşeză la pândă împreună cu tânărul duce într-un tufiş de stejari. Pe la ora nouă şi jumătate, zăriră un călăreţ care se apropia în goană.

— El e! zise liniştit Pardaillan.

— Aşa-i, pe cuvântul meu! zise Charles când Maurevert le apăru clar în faţa ochilor.

— Să-i ieşim în întâmpinare! zise Pardaillan.

Ieşiră din tufiş şi se îndreptară spre potecă. Curând Maurevert sări din şa, lângă ei. Îşi scoase pălăria şi la spuse:

— Iată-mă, domnilor…

Capitolul 9

Cuvântul lui Maurevert.

După ce se întorsese la Paris, cu o zi mai înainte, ca urmare a întâlnirii sale cu Pardaillan, Maurevert străbătuse oraşul, la întâmplare, din nevoia de a se mişca.

Uneori îi venea să ţipe de bucurie. Alteori, dimpotrivă, reconstituind clipa îngrozitoare când se pomenise faţă în faţă cu Pardaillan, era cuprins de şocul întârziat al spaimei şi simţea că se clatină pe picioare. Atunci, intra în prima cârciumă, bea, dintr-o înghiţitură un pahar de vin, azvârlea pe masă un ban, apoi pornea din nou să hoinărească.

Îl avea pe Pardaillan în mână! … În sfârşit! În sfârşit! În sfârşit!

Încă nu se gândea cum va pune mâna pe el. Dar îl avea la mână!

Seara pogorî asupra Parisului şi curând se lăsă noaptea… Maurevert umbla mereu, trecând iarăşi şi iarăşi, de douăzeci de ori pe aceleaşi străzi, fără să-şi dea seama. Se îndreptă spre hanul „La Teascul-de-Fier”. În clipa când îşi recăpătase calmul, îşi dădu seama că i se făcuse foame.

Intră, deci, în han în momentul când patroanele se pregăteau să tragă obloanele. Şi, când Roussotte (Roşcata) îi atrase atenţia că trecuse de ora stingerii, Maurevert

răspunse cu acelaşi semn misterios pe care îl făcuse şi Jacques Clement. Apoi adăugă:

— Acum puteţi închide ferestrele şi uşile şi să-mi pregăteşti o masă bună, căci mor de foame.

Roussotte şi Paquette, desigur fascinate de semnul făcut, se grăbiră să-l servească. Aprinseră focul şi pregătiră iute o cină pe care Maurevert o înfulecă cu mare poftă.

Apoi, brusc, îşi lăsă sticla neterminată şi căzu într-o meditaţie sumbră.

În sfârşit Maurevert se ridică şi îşi potrivi sabia. Roussotte alergă să-i deschisă uşa, dar el o opri cu un gest, spunându-i:

— Nu pe-aici voi ieşi…:

Şi făcu din nou semnul acela. Gazda se înclină, o luă înaintea lui Maurevert şi ajunse în sala care comunica cu palatul Faustei… Maurevert bătu în piroanele aşezate în formă de cruce. Uşa se deschise şi el intră… În lumina dulce care umplea veşnic această încăpere, Maurevert le zări pe cele două slujitoare favorite, Myrthis şi Léa.

— Stăpâna voastră poate oare să mă primească? întrebă el. S-a culcat?

Ele se priviră cu uimire, ca şi cum ar fi fost cu totul neobişnuit ca cineva să-şi închipuie că Fausta ar putea să se odihnească şi să doarmă. Şi, într-adevăr, abia sfârşise el de vorbit că Fausta apăru şi se aşeză în fotoliul său. Cele două slujitoare dispărură într-o clipă.

— Nu mă aşteptam să te văd în seara asta, domnule de Maurevert, zise ea. Trebuia să-mi aştepţi poruncile la Orléans.

— E-adevărat, doamnă…!

— Un cal şi o caleaşcă te aşteptau în Montmartre: caleaşca pentru ea şi calul pentru domnia ta.

— Doamnă, am văzut şi calul şi caleaşca. Erau la locul pe care mi l-aţi indicat.

— Îl făcusem pe domnul de Guise să-ţi dea o misiune, în aşa fel încât să nu te izbeşti de nici o piedică şi să poţi

câştiga opt zile.
— E-adevărat, doamnă. Ducele mă crede pe drumul spre Blois, unde am poruncă să notez cum s-a instalat regele şi care sunt forţele de care poate dispune dacă se iveşte vreun prilej.
— Deci totul era perfect ticluit spre a-ţi motiva absenţa şi a-ţi pregăti plecarea. Am poruncit să ai cai de schimb pentru a putea merge mai repede. Totul era pregătit. Nu-ţi mai rămânea decât să pleci… Şi, când colo, iată-te aici! Domnule de Maurevert, joci un joc periculos!
— E-adevărat, doamnă. Partida pe care o joc în clipa asta este periculoasă. Astăzi viaţa mea n-a atârnat decât de un fir de păr şi mâine voi fi poate mort. Urcând spre Montmartre, în clipa când mă îndreptam spre mănăstire, m-am împiedicat de un obstacol: Pardaillan!
Fausta se roşi uşor, ceea ce la ea însemna că este cuprinsă de o emoţie violentă. Rămase câteva clipe tăcută, desigur pentru ca vocea să nu-i trădeze tulburarea.
— Te-ai întâlnit cu Pardaillan? întrebă ea cu răceală. Te-a văzut?
— Mi-a vorbit! zise Maurevert înfiorându-se. Doamnă, citesc în ochii domniei voastre mirarea de a mă vedea în viaţă. Vă voi spune altceva care o să vă mire şi mai mult: Pardaillan e al nostru!
De data aceasta, într-adevăr, Fausta rămase atât de uluită, încât nici nu se mai gândi să se prefacă.
— L-ai rănit? întrebă ea fără a-şi putea stăpâni un simţământ pe care Maurevert îl crezu de bucurie şi în care, cu adevărat, era amestecată şi bucuria.
Maurevert clătină din cap.
— Explică-mi.
— Îl avem la mână, doamnă, zise Maurevert în care izbucnise ura. Mâine, la ora zece, n-avem decât să punem mâna pe el! Nu-i nevoie decât să înjghebăm o ambuscadă şi va veni aici cu capul plecat…

Trupul lui Maurevert fu scuturat de un râs cumplit. Atunci Fausta înţelese, aşa cum nu-l înţelesese încă…

— Iertaţi-mă, zise omul gâfâind, râd de după-amiază… râd cum n-am putut râde niciodată de şaisprezece ani! … Ascultaţi-mă, doamnă, nu avem altceva de, făcut decât să pregătim o ambuscadă: o sută de oameni voinici şi bine înarmaţi sunt de ajuns. Căci Pardaillan nu bănuieşte nimic. Vedeţi, încrederea lui este uimitoare. În fond, e un imbecil… Mi-a dat întâlnire, mâine, la ora zece, la Ville-l'Evęque. Restul ne priveţte! …

Fausta, sprijinită de braţul fotoliului, gânditoare, urmărea această manifestare de ură cu o curiozitate înspăimântătoare.

— Erau amândoi pe coasta colinei Montmartre, continuă Maurevert, întrucât nu mai îndrăznesc să intre în Paris. Au pornit-o în căutarea ţigăncuşei. Eu urcam spre mănăstire… şi, dintr-odată, îl văd pe Pardaillan… Şi-am văzut că mă paşte moartea, doamnă! Am văzut asta în ochii lui… Atunci, frica, frica hidoasă care mă strânge în ghearele ei de-atât amar de ani, m-a muşcat de inimă şi am căzut în genunchi… şi i-am cerut să-mi cruţe viaţa… A! Numai asta mai lipsea urii mele! … Lucrul cel mai îngrozitor din tot ce-am putut bănui: mi-a cruţat viaţa.

Fausta tresări uşor.

— Mi-a cruţat viaţa! continuă Maurevert. Şi, vă repet, doamnă, numai asta mai lipsea urii mele! … Chiar aşa: m-a cruţat pentru ca să-i pot spune mâine unde se află ţigăncuşa! …

Maurevert se porni iarăşi să râdă cu răutate.

— Mâine! murmură Fausta. Mâine… la ora zece… la Ville-l'Evęque.

Căzuse pe gânduri… căuta o soluţie…

Desigur nu se preocupa de soluţia exterioară! Să-l captureze pe Pardaillan? Să pună mâna pe el? Era uşor în această împrejurare! … În ciuda curajului, forţei şi vicleniei lui, Pardaillan ar pieri fără doar şi poate!

Nu! Nu asta o neliniştea. Soluţia pe care o căuta era interioară…

De când cu scena din catedrala de la Chartres, în inima acestei femei se săvârşea o prefacere ciudată. Înlăuntrul ei sălăşluiseră ura şi dragostea în cumpănă egală…

Ura, însemna orgoliul. Dragostea, era adevărul.

O secundă înainte ca Maurevert să-i fi indicat mijlocul de a pune mâna pe Pardaillan, Fausta se gândea să-l omoare. O secundă după ce Maurevert vorbise, hotărârea dispăruse. În cele zece minute care urmară, ea vru să-l cedeze, apoi să-l salveze, apoi să-l cedeze iarăşi pe Pardaillan duşmanilor lui şi înţelese, cuprinsă de o violentă nelinişte, că nu mai era stăpână pe sine însăşi.

Iată soluţia pe care o căuta Fausta… Să urască!

Să iubească? … Să ucidă şi să-şi reia rolul de înger, de fecioară-statuie? … Să-l salveze pe Pardaillan… şi să trăiască în ruşinea acestei înfrângeri? …

Maurevert se străduia să-i urmărească pe chip reflectarea gândurilor. Deodată, Fausta îşi ridică fruntea… Şi atunci Maurevert se înfioră. Fulgerul care ţâşni o secundă din ochii Faustei îi dădu impresia că ea luase o hotărâre cumplită… Şi era adevărat! Ura învinsese! … Fausta îl condamnase pe Pardaillan!

Şi Maurevert, care o văzuse mai înainte atât de calmă, o văzu o clipă palidă ca o moartă…

După ce hotărâse moartea lui Pardaillan, combina acum cu iuţeală locul morţii şi felul în care se va săvârşi… Să termine cu el pe dată! … Şi, în acelaşi timp, să-l scape pe ducele de Guise de dragostea care îl obseda şi îl paraliza. Iată problema care se punea acum în mintea ei îngrozitor de lucidă… Da, să facă astfel încât să dispară deodată, în aceeaşi catastrofă, tot ceea ce-i împiedica mersul înainte spre marele triumf. Pardaillan şi ducele de Angoulęme! … Ţi Violetta! … Ţi cardinalul Farnese! … Ţi călăul… meşterul Claude! Să-i distrugă pe toţi împreună!

Şi apoi, eliberată, să uite acest episod şi, mai puternică, mai tare, cu orgoliul fortificat datorită acestei victorii, să reia vastul proiect de dominaţie. Să, devină totodată regina Franţei, căsătorindu-se cu de Guise, care va ajunge rege prin moartea lui Valois… şi stăpâna Italiei… stăpâna creştinătăţii, strivindu-l pe bătrânul Sixtus al V-lea! …

— Domnule de Maurevert, zise ea atunci, ai primit o misiune din partea ducelui de Guise?

— Da, graţie domniei voastre, doamnă, răspunse Maurevert mirat.

— Ei bine, trebuie să duci la capăt această misiune. Te vei duce la Blois. Vei studia castelul, forţele lui Crillon şi felul cum sunt dispuse… cum este instalat regele şi ce precauţii au fost luate pentru a-l pune la adăpost de un eventual atac… După ce vei vedea toate acestea, te vei întoarce să-i raportezi stăpânului domniei tale…

Maurevert era uluit. Se uita la Fausta cuprins de un soi de furie neputincioasă.

— Pentru toate acestea ai nevoie de opt zile, spuse ea mai departe, să zicem de zece…

— Doamnă, mormăi Maurevert, cred că n-aţi…

— Cred, îl întrerupse Fausta cu răceală, că abia îţi mai ţii capul pe umeri şi că eu pot să-l fac să cadă doar arătându-i-l domnului duce…

— Mă supun, doamnă, murmură Maurevert. Dar capul meu pe care îl ameninţaţi, doamnă, vi-l ofer! … Da, consimt să mor cu condiţia ca mai întâi să-l văd pe el cum moare! …

— Ai răbdare. Supune-te şi îl vei vedea cum moare…

— Şi întâlnirea de la Ville-l’Evęque? întrebă Maurevert gâfâind.

— Te vei duce… Te vei duce singur…

Maurevert se înfiora.

— E un lucru necesar. Încrederea omului pe care vrei să-l omori trebuie să fie absolută… Întrucât călătoria domniei tale la Blois va dura opt zile… să zicem zece… ei bine! vei spune celor doi bărbaţi că dacă vor s-o revadă pe ţigăncuşă,

trebuie să fie peste zece zile, socotind de astăzi, la poarta. Montmartre, de unde îi vei conduce…

— Şi unde-i voi conduce atunci? întrebă Maurevert cu sufletul la gură.

— La moarte! zise Fausta cu un glas atât de calm şi de glacial încât Maurevert fu iarăşi scuturat de un fior.

— La ce oră să le spun să vină? …

— La ora prânzului, răspunse Fausta după o clipă de gândire. Poţi să le şi juri, de data asta nu strâmb, că o vor vedea pe Violetta…

La aceste cuvinte Fausta se ridică şi, mai înainte ca Maurevert să poată adăuga o vorbă, dispăru. Slujitoarele, Myrthis şi Léa, intrară şi îi făcură semn să le urmeze. Ele îl escortară până la uşă şi Maurevert se trezi în stradă.

Maurevert se duse acasă, intră fără să facă zgomot în grajd, puse şaua pe cal şi, lăsând porţile deschise în urma lui se îndepărtă, trăgându-şi calul de căpăstru. Pe la ora opt de dimineaţă ajunse în câmp, galopând frenetic spre a-şi frânge oasele de oboseală, cuprins iarăşi de o voioşie fioroasă, ea şi aceea din ajun…

În sfârţit, se întoarse în Paris ţi, cum ora întâlnirii se apropia, porni în trap spre Ville-l’Evęque. Văzu că o ambuscadă ar fi fost greu de organizat, când îi zări pe Pardaillan şi pe ducele de Angoulęme care, ieţind din tufiţ, apăreau în faţa lui, pe drumul mare.

Maurevert trăi încă o clipă de mare nelinişte. Cine ştia dacă Pardaillan nu se căia de generozitatea arătată! … Merse totuşi înainte şi, ajungând aproape de ei, sări din şa spunând:

— Domnilor, prezenţa mea la întâlnirea pe care mi-aţi dat-o trebuie să o socotiţi o dovadă că am vrut să mă ţin de cuvânt.

Se opri o clipă, aşteptând parcă un cuvânt, un gest de aprobare. Dar Pardaillan rămase neclintit.

— Domnilor, spuse mai departe Maurevert, acceptând mila domniilor-voastre, mă legam fie să vă dau satisfacţie, fie să

mă înapoiez spre a mă pune la dispoziţia domniilor-voastre. Trebuie să vă declar că n-am izbutit pe deplin, aşa cum speram. Şi, iată de ce, dacă nu-mi acordaţi un nou credit, voi fi prizonierul domniilor-voastre.

Charles se făcu alb ca varul. Pardaillan, la ultimele cuvinte ale lui Maurevert, îl privi mirat.

— Atitudinea domniei tale, domnule, răscumpără multe lucruri, zise el cu un soi de blândeţe. Spuneai că n-ai izbutit pe deplin. Asta presupune că cel puţin ai izbutit în parte.

Tânărul duce aştepta cu sufletul la gură.

— Iată, foarte exact, răspunse Maurevert, ceea ce am putut afla şi ceea ce n-am putut afla: tânăra despre care mi-aţi vorbit nu se mai află la Paris. Asta-i sigur. Dar în ce loc a dus-o monseniorul duce? Iată ce n-am putut afla. Şi totuşi, domnilor, mi-am petrecut toată noaptea făcând cercetări.

— Pierdută! Pierdută pentru totdeauna! murmură Charles.

— Domnule, zise Maurevert cu o aparentă emoţie, puteţi crede că n-am nici un motiv de ură împotriva acestei fete. Lăsaţi-mă deci să vă spun că, poate, nu-i pierdută orice speranţă!

— Vorbeşte! … Dacă ai vreun indiciu, oricât de slab ar fii…

— Domnule, zise Maurevert întorcându-se spre Pardaillan, sunt al domniei tale. Crezi că trebuie să ne batem, sau îmi acorzi un nou credit de câteva zile?

— Vorbeşte, spuse Pardaillan.

— Ei bine, domnilor, iată despre ce este vorba. Mă voi face luntre şi punte ca peste zece zile nu numai să vă spun unde se află tânăra, ci şi să vă aduc în prezenţa ei… Zece zile, domnilor, poate să vă pară un răstimp lung. Dar e tocmai timpul de care am nevoie pentru a mă duce într-un oraş, unde sunt sigur că voi găsi indicaţia căutată şi să mă înapoiez.

— Care-i oraşul acela? întrebă Pardaillan.

— Blois, răspunse Maurevert cu tonul cel mai firesc. Omul căruia i-a fost încredinţată tânăra este la Blois. E vorba de un secret politic, domnilor. Or, dacă îl pot trăda pe duce

într-o afacere amoroasă, aş prefera de-o mie de ori să fiu ucis pe loc decât să-l trădez într-o chestiune de stat…

Era admirabil… Asta confirma bunăvoinţa lui Maurevert.

— Nu sunt sigur că tânăra se află la Blois, continuă Maurevert. Dar la Blois, domnilor, îl voi găsi pe omul care ştie. Or, omul acesta, domnilor, nu-mi poate refuza nimic şi, când îi voi spune că viaţa mea depinde de informaţia pe care i-o cer, în aceeaşi clipă voi căpăta lămurirea dorită…

Charles îl privi pe Pardaillan. Şi privirea lui voia să spună: „Nu mai putem şovăi…”

Era şi părerea cavalerului, care îi spuse lui Maurevert:

— Suntem în 12 octombrie… În 21, la ora prânzului, vom fi în apropiere de poarta Montmartre, domnule.

— Pot deci pleca, domnilor?

— Pleacă, domnule, răspunse Pardaillan, cu glasul aspru pe care îl căpătase de câteva minute.

Maurevert sări în şa.

— La bună vedere, domnilor, în ziua de 21 octombrie, la prânz, zise el. Fac o treabă grea şi periculoasă. Dar chiar dac-ar fi fost vorba să înfrunt o mie de greutăţi, o mie de primejdii, tot cu bunăvoie aş fi făcut-o, căci amintirea zilei de ieri nu se va şterge niciodată din inima mea.

Îndată îşi porni calul în galop şi se îndepărtă spre a o apuca direct pe drumul spre Blois.

Pardaillan, dus pe gânduri, îl privi atâta vreme cât îl putu vedea cu ochii.

— Ce spui de asta? îl întrebă atunci tânărul duce.

— Spun, rosti Pardaillan trecându-şi o mână peste frunte, că omul acesta este mai puţin rău decât îl credeam…

— A luat-o pe drumul spre Blois…

— Drumul iertării! murmură Pardaillan.

Capitolul 10

Cardinalul.

A doua zi după ce Maurevert pornise spre Blois, Fausta ieşi din palatul ei, într-o litieră închisă, fără escortă. Purta veşminte întunecate.

Litiera se opri în piaţa Grčve, lângă fluviul Sena. Fără să ia niciuna dintre măsurile de precauţie obişnuite, Fausta se îndreptă spre casa în care l-am introdus pe cititor în diferite împrejurări. Ciocăni de mai multe ori, până când un om veni să-i deschidă. Omul nu era acela pe care îl adusese ea odinioară, în casă nu mai era nici o făptură credincioasă ei…

— Am venit, spuse ea, să mă sfătuiesc cu eminenţa-sa cardinalul Farnese…

Slujitorul o privi mirat şi răspunse:

— Vă înşelaţi, doamnă. Cel pe care l-aţi pomenit nu-i aici. Dealtfel în toată casa nu-i nimeni în afară de mine, care am sarcina s-o păzesc.

— Amice, îi spuse Fausta zâmbind, du-te şi spune-i stăpânului tău că vin să-i vorbesc despre Léonore de Montaigues…

Atunci, din adâncurile umbrei ţesute sub bolta portalului, se desprinse cineva, se apropie domol, îndepărtă cu un gest slujitorul şi, cu un glas care tremura, rosti:

— Binevoiţi să intraţi, doamnă…

Umbra aceasta care se apropiase, omul acesta cu ochii plini de văpaia patimii, dar cu părul şi barba aproape cu totul albe, era prinţul Farnese. Îi oferi mâna vizitatoarei, care se sprijini de ea şi, împreună, se urcară la primul cat, în sala aceea spaţioasă care dădea spre piaţa Grčve.

Fausta, în chipul cel mai firesc, se aşează în jilţul de abanos acoperit cu baldachin.

— Cardinale, zise Fausta cu glas dulce, degeaba încerci să fugi de mine. O! Ştiu că nu te temi de moarte. Ai vrut să trăieşti doar pentru a o revedea pe… ea! … Dar de ce te ţii departe de mine? … Te-am avut în mâna mea. Tribunalul nostru te-a osândit. N-aveam decât să te las să mori… Şi, totuşi, ţi-am redat libertatea… Fiindcă te mai iubeam încă, Farnese, în ciuda trădării domniei tale…

Se opri o clipă, apoi vorbi mai departe, ceva mai aspru:

— Dealtfel, dac-aş fi vrut să pun mâna pe domnia ta, aş fi putut, cardinale! … Vrei să-ţi spun ce ai făcut din momentul când, aproape mort de foame, ţi-am deschis poarta temniţei? … Ai rămas trei zile în hanul Devinicre… Apoi, ţtiind că mă întorsesem dintr-o călătorie pe care o făcusem la Chartres, ai socotit, fără îndoială, că strada Calandre era prea aproape de palatul Faustei. Ţi-ai spus că n-aş fi putut presupune că vei căuta un refugiu chiar aici… În casa mea! … Şi, văzând casa goală, ai ocupat-o.

— Amintiri cumplite mă atrăgeau aici! şopti înfundat cardinalul.

— Departe de mine gândul de a-ţi face vreun reproş. Am vrut doar să-ţi dovedesc că este de prisos să te fereşti de mine.

Cu un zâmbet livid pe buze, Fausta continuă:

— Farnese, mai bagă de seamă că am venit aici singură, astfel încât ai putea să mă ucizi cu uşurinţă… Poate chiar mă vei ucide?

Cardinalul îşi ridică spre ea ochii în care nu licărea nici un pic de ură.

— Sunt sigură de asta, zise Fausta. Dar ţi-am spus că voiam să-ţi vorbesc despre Léonore…

— Nu există altă fericire pentru mine, spuse cardinalul.

— Ce ştii domnia ta? … Eşti încă tânăr, o rază de dragoste poate topi gheaţa care-ţi învăluie inima… Dacă Léonore îşi recapătă sănătatea… dacă te iartă pentru trecut… dacă vei fi dezlegat de legământul religios…

Cardinalul o asculta fremătând. O nespusă uluială îl năpădea, îl paraliza…

— S-o revăd pe Léonore! murmură el.

Un fulger se aprinse în ochii Faustei.

Înţelese că îi dăduse cardinalului o lovitură hotărâtoare. Omul acesta rămăsese, deci, la fel cum fusese totdeauna… omul slab care nu îndrăzneşte să ia hotărâri.

— Cardinale, spuse Fausta, nu voi încerca să te strivesc sub greutatea unei generozităţi care nu există. Dacă te-am

lăsat să trăieşti, dacă-ţi ofer să ţi-o redau pe Léonore şi să-ţi redau fiica, o fac pentru că am nevoie de domnia ta.

— Violetta! murmură Farnese năucit, viaţa mea toată! …

Şi o speranţă mai temeinică, mai lucidă ď se strecură în inimă. Cunoştea orgoliul şi ambiţia Faustei şi, într-adevăr, desigur că avea mare nevoie de el dacă-i vorba astfel.

— Vorbeşte, doamnă, rosti el cu glas fremătător.

— Ei bine, zise Fausta, am nevoie de domnia ta, Farnese! În timp ce eu mă aflu aici, în timp ce pregătesc marile evenimente despre care ai cunoştinţă, Sixtus, care s-a întors în Italia, lucrează cu îndârjirea-i obişnuită… Planul nostru iniţial, care era de a aştepta moartea acestui bătrân pentru a ne manifesta, planul acesta s-a răsturnat… Mai întâi, Sixtus nu moare! Apoi, ceea ce se petrece în Italia ne obligă să grăbim lucrurile… În Franţa totul merge bine… Valois îşi va da duhul şi în curând regatul va avea regele pe care î-l vom alege noi.

— Deci în Italia slabele mele forţe v-ar putea fi de folos? … întrebă Farnese, foarte atent.

— Da, Italia îmi scapă printre degete. Mai mulţi dintre cardinalii noştri s-au supus Vaticanului. O grămadă de episcopi stau în aşteptare, gata să se întoarcă împotriva mea la prima lovitură care m-ar atinge. Or, domnia ta, Farnese, i-ai pregătit pe cei mai mulţi dintre aceşti episcopi şi cardinali… Atunci când au văzut că te-ai depărtat de mine şi-au îndreptat zâmbetul spre bătrânul Sixtus…

Un oftat adânc de bucurie surdă umflă pieptul cardinalului. Da, toate acestea erau adevărate!

— Iată deci ce am venit să-ţi cer… Cardinale, ar trebui să te duci în Italia, să-i vezi pe aceia care şovăie şi mai ales pe aceia care se proclamă împotriva noastră. Ai asupra lor un ascendent pe care l-au recunoscut cu toţii. Dar, pentru a le vârî în suflete o spaimă binevenită, le vei spune ceea ce este strictul adevăr…

Aici, Fausta se opri, şovăind.

— Vorbeşte, doamnă, zise Farnese, vorbeşte fără teamă. Chiar dacă ar trebui să fim duşmani, tainele pe care mi le vei încredinţa vor rămâne ascunse în inima mea sub grele peceţi…

— Ei bine, exclamă Fausta, le vei spune deci acestor preoţi orgolioşi şi răzvrătiţi, le vei spune mai întâi ceea ce ştii şi domnia ta: că Henric de Valois va muri! Că Henric I de Lorraine va fi regele Franţei… că o va repudia pe Catherine de Clčves… că eu, eu voi fi regina acestui mare şi puternic regat! … Le vei mai spune însă şi un lucru pe care nu-l ştii… Alessandro Farnese a pregătit şi a adunat în Ţările de Jos o armată care este cea mai tare, cea mai de temut ce a existat după marea armată a lui Carol Quintul! … Trupele acestea urmau să fie îmbarcate pe corăbiile lui Filip al Spaniei, pentru a fi aruncate asupra Angliei… La un semn al meu, Alessandro este gata să intre în Franţa… acum aşteaptă… şi, de îndată ce Valois va muri, trupele sale vor veni să se alăture trupelor Sfintei Ligi Catolice! … Ştii câtă admiraţie şi groază inspiră numele lui Alessandro Farnese în Italia… Spune-le deci că el îmi este cu totul devotat! Că acest torent îl voi năpusti asupra Italiei!

Fausta se opri, fremătândă… Şi cardinalul, subjugat de această femeie, îşi plecă creştetul şi murmură, învins:

— Sfinţia-voastră să binevoiască a-mi da ordine: ele vor fi executate…

— Cardinale, zise Fausta cu emoţie în glas, eşti deci din nou alături de noi, intri deci iarăşi în sânul Bisericii noastre?

— Doamnă, spuse cu glas înfundat Farnese, v-am făgăduit că mă voi supune poruncilor domniei voastre, dar fac aceasta pentru că şi domnia voastră mi-aţi făgăduit că-mi veţi da putinţa de a ieşi din această Biserică.

— E-adevărat, murmură Fausta dusă pe gânduri, înlăuntrul domniei tale patima este mai puternică decât credinţa. Farnese, eşti deci hotărât să pleci în Italia?

— De îndată ce-mi veţi porunci.

— Fii gata de plecare începând din ziua de 22 octombrie. Te vei întreba de ce tocmai ziua de 22 din luna asta, cardinale, nu-i aşa?

— Nu, doamnă, răspunse cardinalul cu inima bătând, numai că adineauri mi-aţi făcut o promisiune.

— Aceea de a ţi-o reda pe Léonore şi pe copilul ei… Să te lămuresc asupra unui lucru, Farnese: nu pretind că ţi-o voi reda pe biata nebună pe care ţiganul Belgodčre a întâlnit-o într-o bună zi rătăcind pe drumuri, fără adăpost şi pe care a legat-o de soarta lui nefericită. Aceea despre care vorbesc eu, Farnese, este Léonore de Montaigues, este logodnica prinţului Farnese… Cunosc mijlocul de a-i reda minţile rătăcite… de a arunca sămânţa iertării pe care ţi-o va acorda… În ce priveşte reaprinderea dragostei în inima ei, asta te priveşte! …

— Léonore, o, Léonore! bâigui Farnese, pierdut.

— Ţi-o voi reda pe Léonore, continuă Fausta cu un soi de gravitate, şi, odată cu ea, îţi voi reda copila care este ca un fel de trăsătură de unire între domnia ta şi aceea pe care o iubeşti. Deci, vei pleca în 22 octombrie… dar nu vei pleca singur… vei pleca împreună cu ele! … Şi, dacă am ales ziua aceea pentru plecarea domniei tale, am făcut-o pentru că la 21 octombrie se va întruni sfântul consiliu care te va dezlega de legământul religios, care va face din cardinal un bărbat şi care îţi va spune: iat-o pe soţia ta, iat-o pe fiica ta! …

Farnese căzu în genunchi. Prinse o mână a Faustei şi îşi lipi buzele de ea… Şi izbucni în hohote de plâns.

Fausta se îndepărtă, lăsându-l pe cardinal năucit, fascinat, înnebunit de fericire… O văzu cum se urcă în litiera care dispăru curând. Atunci scoase un oftat adânc şi se urcă în încăperea de la primul cat. Înăuntru era un bărbat, în picioare, care îl aştepta. Bărbatul acesta era meşterul Claude.

— Ai auzit? îl întrebă Farnese.

— Tot! zise Claude cu glas neguros.

Fostul călău îl privi pe cardinal şi rosti, cu un zâmbet de o înspăimântătoare tristeţe:

— Vă admir, sunteţi mai tânăr cu douăzeci de ani…

— O! şopti Farnese. S-o revăd pe Léonore, s-o revăd pe Violetta! … Pe logodnica mea… pe fiica mea… Să plec împreună cu amândouă! …

— Şi pe mine să mă lăsaţi în iadul meu!

— Ce vrei să spui?

— Adevărul, monseniore! spuse cu umilinţă meşterul Claude. Veţi pleca împreună cu aceea pe care o adoraţi… şi – adăugă el cu un suspin înăbuşit – împreună cu ea… cu copila…

— Meştere, am suferit destul în viaţa mea. Dumnezeu mă iartă. Nu-i oare drept să cunosc şi eu un ceas de bucurie după atâţia ani de disperare?

— Da, zise tărăgănat meşterul Claude. Dumnezeu vă iartă, tocmai pe domnia voastră care aţi făcut rău. Dar pe mine nu mă iartă, pe mine care n-am făcut rău. Aşa e drept…

Cardinalul îşi plecă ochii, dar nu scoase o vorbă. Claude deveni şi mai umil.

— Rămân aici, monseniore… Copila asta pe care o ador… care este fiica mea… plecaţi cu ea… mi-o răpiţi… Monseniore, n-aveţi să-mi spuneţi nimic?

— Ce-aş putea să-ţi spun? zise cu glas înfundat cardinalul. Doar că sunt alături de durerea domniei tale…

— Eh, monseniore, zise Claude cu şi mai multă umilinţă, într-adevăr e tot ce găsiţi să-mi spuneţi în semn de consolare? … Pe copila asta, de îndată ce-am luat-o în braţe, am început s-o iubesc! Monseniore… fie-vă milă de suferinţa mea! … De ce voiţi să-mi smulgeţi inima din piept, smulgându-mi fiica? …

— Vorbeşte, bâigui cardinalul, ce pot face? … Ce-ai nădăjduit? …

— Pe când vorbea femeia aceea, am nădăjduit că fericirea o să vă facă generos, monseniore! Că pentru o clipă veţi avea destul curaj spre a-mi spune: tu eşti călăul, e-

adevărat! Dar tu eşti adevăratul tată al Violettei! … Vino deci cu noi şi ia-ţi partea ta de fericire!

— Niciodată! urlă cu violenţă prinţul Farnese. Meştere, ţi-ai pierdut capul? Uiţi ce ai fost?

— Monseniore, îmi spuneţi ceea ce mi-am spus singur de nenumărate ori. Dar să ştii că ea ştie, v-o spun eu, ce am fost! Şi îngerul acesta n-a fugit de mine!

— Dar eu, eu… eu aş muri de ruşine şi de silă văzând cum fiica mea îţi dă mâna…

— Monseniore… nu mă înţelegeţi… Ce vă cer eu? … Doar să fiu unul dintre servitorii domniei voastre. Nici n-aş trăi în palatul domniei voastre. Iată, dacă vreţi, puteţi să-mi daţi sarcina de a vă îngriji grădinile…

— Meştere Claude, zise cu răceală Farnese, scoate-ţi din cap asemenea idei. Simţi şi înţelegi singur că fostul călău jurat al Parisului nu poate trăi în preajma unei prinţese Farnese, nici măcar în rândurile servitorilor… Numai că, mă jur pe mântuirea sufletului meu, la trei sau la şase luni odată îţi voi trimite o scrisoare în care îţi voi vorbi despre ea…

— Cu-adevărat? Îmi juraţi? … Şi asta-i tot? Spuneţi că niciodată nu veţi consimţi să mă lăsaţi să trăiesc alături de copila mea?

— Niciodată!

Urmă o clipă lungă de tăcere. Şi cardinalul crezu că îl înduplecase pe călău. Dar meşterul Claude, încruntat, părea că face un efort să-şi amintească ceva… În sfârşit se îndreptă spre uşă şi trase zăvoarele.

Farnese zâmbi silit şi se pregăti să se apere cu pumnalul. Dar, în loc să se năpustească asupra lui, Claude îşi lipi spinarea de uşă şi, cu glas schimbat, foarte liniştit, dar aspru, un glas din care răzbătea ecoul unei ameninţări, rosti:

— Ascultaţi, monseniore. Aveţi hârtia pe care am iscălit-o cu sângele meu! Acum, monseniore, iată şi hârtia pe care mi-aţi iscălit-o chiar domnia voastră! … Avem drept de viaţă

şi de moarte unul asupra celuilalt! M-am supus celor iscălite cu sângele meu? …

— Da! răspunse Farnese cu glas înfundat.

— Fiindcă pactul nostru ia sfârşit azi prin împăcarea domniei voastre cu femeia numită Fausta, am sau nu dreptul să vă amintesc că îmi aparţineţi, oricare ar fi ziua sau ora? …

— Da! răspunse Farnese cu glas înspăimântat.

Claude înainta câţiva paşi, se opri în faţa lui Farnese, fără să se atingă de el şi rosti:

— Monseniore, ziua şi ora aceea au sosit. Sunteţi al meu şi voi uza de dreptul meu!

— Fie! răcni cardinalul cu un accent de disperare sălbatică. Pentru că ţi-ai câştigat dreptul de viaţă şi de moarte asupra mea… omoară-mă!

— Monseniore, nu pe domnia voastră trebuie să vă ucid. Vă înşelaţi… răspunse cu simplitate Claude.

— Şi-atunci pe cine? bâigui cardinalul, tresărind.

— Pe Fausta! spuse Claude.

— Pe Fausta! … De ce pe ea şi nu pe mine?

— Deoarece vreau ca domnia voastră să trăiască, monseniore! Pe când, dacă o ucid pe Fausta n-aş face decât să execut pactul care ne leagă! Ne-am învoit împreună că această femeie trebuie să moară. Ascultaţi, monseniore, o voi ucide pe Fausta… o voi ucide în faţa domniei voastre… dar pe domnia voastră vă voi lăsa să trăiţi.

— Demon ce eşti! urlă cardinalul. O! Acum te înţeleg…

— La 21 octombrie vor veni să vă caute din partea Faustei, continuă Claude, spre a vă duce dinaintea conciliului. În ziua aceea va trebui să ieşiţi din sânul Bisericii şi să vă recăpătaţi libertatea…În ziua următoare, monseniore, va trebui să părăsiţi Parisul, împreună cu Léonore şi Violetta… Ei bine, ascultaţi-mă pe mine: la 21 octombrie nu se va ţine niciun, conciliu! Nimeni nu va veni să vă caute din partea Faustei, pentru că Fausta va fi moartă! …

Cardinalul respira anevoie. Claude îi puse pe umăr mâna lui lată.

— Cruţă-mă! urlă Farnese, căzând în genunchi.

— Domnia-voastră m-ar cruţa? …

— Da! ţipă Farnese într-un suspin dureros.

— Deci, sunteţi de acord? …

— Da, da! … Îţi dau tot ce mi-ai cerut! …

Cardinalul se ridică atunci şi săgetă cerul cu o privire în care se desluşea o întrebare supremă… Claude îşi plecase privirea. Cu un glas care redevenise umil, cu o blândeţe şi o tristeţe stranii, murmură:

— Vă mulţumesc, monseniore! … „O! răcni Farnese în sinea lui. Ce ruşine oribilă! Fiica mea să trăiască lângă un călău! …”

Şi, în aceeaşi clipă, meşterul Claude se gândea: „Violetta mea dragă, nu tremura din pricina mea! Nu te teme că îţi voi face ruşinea de a te sili să trăieşti lângă un călău! … Vreau doar să-ţi asigur fericirea! Să te văd odată strălucind de fericire alături de tânărul prinţ pe care îl iubeşti… pe care-l vei păstra prin mine! … Şi-atunci, adio pentru totdeauna… voi dispărea… În negura morţii!”

Capitolul 9

Mama.

Era o dimineaţă limpede. Orologiul din turnul vechii abaţii, cu zidurile pe jumătate dărâmate, tocmai bătuse de ora opt. În hăţişurile de pe coastele colinei Montmartre mărăcinarii, cintezoii şi vrăbiile ciripeau vesele.

Cu toate acestea, Fausta, care în clipa asta urca pe lângă gardurile colinei, n-avea urechi pentru ciripitul păsărelelor.

Ajunsă sus, litiera se opri. Fausta coborî. Dar, în loc să bată în poarta cea mare a abaţiei, se îndreptă spre cele câteva colibe care fuseseră ridicate în jurul mănăstirii benedictinelor şi intră într-o casă sărăcăcioasă. Interiorul era la fel de mizer ca şi exteriorul acestei cocioabe.

O femeie, aşezată în pragul uşii, torcea din caier. Văzând-o pe Fausta, femeia se ridică grabnic şi murmură:

— Doamna cea bună din Paris!

— Ei, ce faci, femeie? zise cu glas vesel vizitatoarea. Aşa devreme te-ai şi apucat de treabă?

— Vai, nobila mea doamnă! zise ţăranca. Uite că îmbătrânesc şi că se apropie ceasul când voi fi nevoită să-mi iau rămas bun de la lumea asta… Şi-atunci îmi ţes giulgiul.

Fausta rămase încremenită. Bătrâna o privea, nedumerită de uluirea ei.

— Datorită domniei voastre, nobila mea doamnă, spuse ea, datorită bănuţilor de aur pe care mi i-aţi dat, giulgiul meu va fi făcut din inul cel mai frumos şi o să-mi mai rămână bani ca să plătesc dinainte slujbele pentru mântuirea sufletului meu şi încă va mai rămânea destul pentru scutecele copilului pe care fiica mea îl va aduce pe lume…

— O să-ţi mai dau şi alţi bani, zise Fausta. Dar, spune-mi, ai făcut ceea ce ţi-am cerut?

— Da, nobila mea doamnă. De când cu binecuvântata vizită a domniei voastre, fiul meu n-o mai slăbeşte din ochi pe ţigancă. O urmăreşte pas cu pas, după poruncile domniei voastre, fără să se arate la faţă dinaintea ei, se înţelege…

— Şi, de atunci încoace, ea n-a încercat să se îndepărteze de aici?

— Nu. Ţiganca dă târcoale sfintei abaţii fără să intre vreodată înăuntru, dar şi fără să se îndepărteze prea mult de ea… Când i se face foame, vine aici.

— Îţi voi răsplăti sârguinţa, zise Fausta.

— Facă-se voia domniei voastre! răspunse bătrâna luând cei trei sau patru scuzi de aur pe care îi întinsese vizitatoarea.

— Şi unde-i acum ţiganca? întrebă Fausta.

— A plecat de când au prins să cânte cocoşii. Umblă de colo până colo şi îi place să se odihnească adesea lângă crucea aia neagră, pe care desigur aţi văzut-o, nobila mea doamnă. Cel mai des dă târcoale abaţiei…

— E bine, femeie. Vrei să trimiţi pe cineva după fiul dumitale?

Ţăranca, ieşind în prag, spuse câteva cuvinte unui ţânc, care porni în goana mare. Douăzeci de minute mai târziu sosea şi fiul ţărancei.

— Unde-i ţiganca? întrebă Fausta.

— Acolo, arătă tânărul întinzând braţul în direcţia mănăstirii.

— Du-mă la ea…

Ţăranul se înclină şi porni înaintea Faustei. Merse până lângă zidurile mănăstirii şi ajunse la spărtura de lângă pavilion. Acolo, Fausta o zări pe Saďzuma care, ţezând pe o piatră şi dominând astfel grădina de zarzavat a mănăstirii, privea ţintă drept în faţa ei.

— Poţi pleca, îi spuse ea călăuzei.

Atunci Fausta trecu prin spărtură, fără ca ţiganca să pară a-i da atenţie. Când ajunse în grădină, se întoarse spre Saďzuma ţi, cu un glas foarte blând, îi spuse:

— Biată femeie… biată mamă…

Saďzuma îţi plecă privirea asupra femeii care-i vorbea astfel şi o recunoscu pe dată. Saďzuma n-o văzuse pe Fausta decât câteva clipe în odaia stareţei, Claudine de Beauvilliers şi totuşi o recunoscu.

— Ah! rosti ea cu un soi de repulsie. Domnia-ta eşti aceea care mi-a vorbit de episcop! …

Fausta era uluită, dar hotărî să profite de ceea ce socotea a fi un acces de luciditate.

— Léonore de Montaigues, zise ea, da, eu sunt aceea care ţi-a vorbit de episcop. Eu sunt aceea care te-am condus până la el, în pavilionul acela. Dar, credeam că, poate, îl mai iubeşti încă…

— Episcopul a murit, zise Saďzuma cu glas înfundat.

Fausta îşi plecă privirea, cugetând la ceea ce i-ar putea spune pentru a trezi o scânteie de raţiune în acest creier.

— Aşadar, crezi că episcopul a murit?

— Fără doar şi poate! zise Saďzuma, cu o linişte sălbatică. Astfel aş mai fi eu în viaţă? …

— Ei bine, poate ai dreptate mai mult decât crezi. Dar, ascultă-mă, sărmană femeie… Mult ai mai suferit în viaţă…

— Boala mea nu-i dintr-acelea care pot fi alinate, zise Saďzuma cu blândeţe şi e de ajuns că m-ai plâns din suflet… Ce frumoasă eşti!

— Léonore, ai fost încă şi mai frumoasă! spuse înăbuşit Fausta. Ai suferit mult, ţi-a sângerat inima, Léonore! Iată de ce nu mai crezi în fericire… Dar dacă ţi-aş spune că mai poţi fi încă fericită? …

— Nu sunt Léonore, eu sunt Saďzuma, ţiganca ce hoinăreşte prin lumea largă, ghicindu-le oamenilor în palmă…

— Tu eşti Léonore, afirmă cu tărie Fausta. Şi vei fi fericită… Acum, ascultă… Da, episcopul a murit! Da, omul acela nu te va mai face să suferi… Există însă cineva care mai trăieşte încă şi te caută şi te adoră… Acela care te-a iubit… Acela pe care l-ai iubit…

— Cine-i acela? întrebă cu nepăsare ţiganca.

— Jean…

Saďzuma tresări şi ciuli urechea, ca şi când ar fi auzit o voce care-i vorbea de foarte departe.

— Jean? murmură ea. Da… poate… da… cred că am auzit de numele ăsta…

— Jean! Ducele de Kervilliers! repetă Fausta.

Saďzuma păli. Se ridică, dreaptă.

— Ce-i cu numele ăsta? bâigui ea cu durere în glas.

— E numele aceluia pe care l-ai iubit! spuse Fausta cu ton autoritar. Jean da Kervilliers este acela care trebuia să fie soţul tău… Vezi bine că îl mai iubeşti încă, de vreme ce tremuri şi te faci albă la faţă doar auzindu-i numele… Adu-ţi aminte, Léonore… Adu-ţi aminte. Adu-ţi aminte cât erai de fericită când îl aşteptai… când, din vechiul balcon al palatului Montaigues, îl pândeai să sosească.

— Da… da… murmură ţiganca cu avânt.

— Adu-ţi aminte cum te prindea în braţe şi cum simţeai că te sfârşeşti când te săruta. Jean de Kervilliers te adora… şi, dacă dintr-o fatalitate v-aţi despărţit, află că a suferit la fel ca şi tine. El însuşi mi-a spus-o. N-a încetat să te iubească! … Încă te mai caută… Nu vrei să-l vezi? …

Saďzuma, smulgându-ţi mâinile din strânsoarea Faustei şi le aduse în faţa ochilor, de parcă o lumină prea puternică ar fi orbit-o. Fremăta toată. Trupul îi era, străbătut de fiori. Crâmpeie de imagini din trecutul ei o asaltau.

Numele acesta, Jean de Kervilliers, era o făclie care îi lumina din plin tainiţele întunecate ale minţii.

Fausta o cerceta cu atenţia pătimaşă pe care o dădea tuturor lucrurilor ce le săvârşea.

— Urmează-mă, spuse ea, îţi jur că într-o bună zi, curând, îl vei revedea pe acela pe care îl iubeşti.

Palpitând, Saďzuma o urmă pe femeia aceasta care păstra asupra ei un prodigios ascendent. Nu ştia precis cine este acest Jean de Kervilliers. Dar ştia că numele acesta producea înlăuntrul ei o durere amestecată cu bucurie.

Fausta intră în pavilion. Saďzuma o urmă tremurând.

— O! exclamă ea. Aici l-am revăzut pe episcop! Dacă ţi-e cât de puţin milă de mine, fă să nu-l mai văd niciodată.

— Dar pe Jean de Kervilliers?

Un zâmbet luminează chipul fermecător al nebunei:

— Pe el aş vrea să-l văd! … Totuşi, nu-l cunosc… dar trebuie să-l fi cunoscut…

— Îl vei revedea, ţi-o jur! … Acum, ascultă-mă, Léonore… Nu-l vei vedea doar pe Jean de Kervilliers, ci şi pe fiica ta…

mă înţelegi… pe fiica ta…

— Fiica mea! murmură Saďzuma gânditoare. Dar eu n-am nici o fiică… Cei doi gentilomi mi-au spus şi ei c-aş avea o fiică… Ce ciudat…

— Cei doi gentilomi? o întrebă Fausta cu o nelinişte mocnită.

— Da. Însă nu i-am crezut.

— Şi totuşi, Léonore, îţi aminteşti de Jean de Kervilliers… numele şi chipul lui sălăşluiesc în inima ta…

Saďzuma îţi roti în jur ochii măriţi şi începu să tremure.

— Taci, doamnă, o imploră ea cuprinsă de îngrijorare. Nu mai rosti numele acesta… Dacă tata ar da peste noi… Dac-ar auzi! … Aş fi nevoită iarăşi să mă jur că nu-i nimeni în odaie! …

— Da, o dojeni Fausta, ar fi îngrozitor, Léonore! … Dar ar fi şi mai îngrozitor dacă bătrânul baron ar bănui adevărul pe care-l ascunzi…

Brusc, Saďzuma îţi acoperi faţa cu mâinile. Scoase un ţipăt slab.

— Masca mea! murmură ea. Masca mea roşie ca ruşinea ce-mi acoperă fruntea! … Am pierdut-o! … Doamnă, nici nu ştiţi… nu veţi şti niciodată…

— Ba ştiu! Ştiu care este ruşinea ta şi care este fericirea ta, Léonore! … Taina ta, taina ta scumpă, pe care o ascunzi de tatăl tău, dar pe care i-ai spus-o aceluia pe care îl iubeşti, o ştiu! … Vei fi mamă, Léonore! …

Mâinile Saďzumei căzură neputincioase de-a lungul trupului. O nespusă uimire se citea pe chipu-i răvăşit.

— Mamă? întrebă ea. Aşa ai spus?

— Nu-i asta taina ta? Nu-i adevărat că Jean ştie? Şi că te va lua de soţie…

— Da, da, repetă repezit nefericita. Căci tatăl meu nu trebuie să afle greşeala în care am căzut. Copilul meu, doamnă, bietul meu îngeraş, dac-ai şti cât îl iubesc… cum îi vorbesc… Va purta un nume de care va fi mândru.

— Copilul tău… fiica ta, vrei să spui! … O! încearcă să-ţi aduci aminte! … Fă un efort! … Mamă! Ai fost mamă! … Adu-ţi aminte, Léonore! … Adu-ţi aminte piaţa înţesată de lume, mulţimea, clopotele care bat dangăt de moarte, preoţii care te sprijină…

— Spânzurătoarea… urlă Saďzuma trăgându-se îndărăt, înnebunită, până într-un colţ al pavilionului.

Stăpânită în întregime de scopul său infernal, stăpânită în întregime de planul său, prefăcută în gâde care chinuie fără milă, Fausta alergă spre ea şi o ridică:

— Ascultă! … Ţi s-a iertat pedeapsa! Fiindcă trăieşti!

— Da… Da! … Trăiesc! … Oare prin ce minune? Trăiesc! … Dar ce s-a întâmplat în mine?

— S-a întâmplat că eşti mamă… S-a întâmplat că pruncul lui Jean de Kervilliers a venit pe lume! Şi că, pentru acest copil nevinovat, ţi s-a iertat pedeapsa!

— Cum? bâigui ţiganca. Am o fiică! …

Brusc începu să râdă în hohote şi, aproape îndată după aceea, se porni pe plâns. Poate că scena care se desfăşurase cu puţin mai înainte îi şi ieşise din minte. Dar ceea ce rămăsese întipărit cu străşnicie era ideea că devenise mamă… că avea o fiică…

Atunci Fausta începu din nou să vorbească:

— Ei bine, nu vrei să-ţi vezi copilul, Léonore de Montaigues?

— L-am chemat de-atâtea ori! murmură nebuna printre suspine. Nu ştiam că eram mamă. Unde poate fi copilul meu? … Daca am o fiică, cum se face că nu e cu mine?

— Eu ştiu de ce! zise Fausta.

— O! Ştii deci totul! strigă Saďzuma eu un glas mai natural şi, desigur, o licărire de raţiune i se aprinse în ochi. Cine eşti?

— A! izbucni Fausta. Îţi vii în fire! Mă întrebi cine sunt? O femeie căreia îi este milă, atât! Din întâmplare am aflat tainele vieţii tale necăjite şi tot din întâmplare am întâlnit două fiinţe pe care am vrut să le vezi: iubitul tău şi fiica ta…

Ai devenit mamă într-o vreme când durerea te-a făcut să-ţi pierzi minţile şi când te aflai în temniţă…

— Îmi amintesc de temniţă, zise Saďzuma înfiorându-se.

— Nişte oameni răi ţi-au luat copilul…

— Biata fetiţă! … Cât o fi suferit! …

— Nu! Fii pe pace. Dimpotrivă, a trăit fericită. S-a găsit un om de bine care a putut smulge copila din ghearele celor care o persecutau şi care a crescut-o ca pe propria sa fiică…

— Cine-i omul acela, doamnă? Cum îl cheamă, ca să-l pot binecuvânta?

— A murit, răspunse Fausta.

— A murit!

— A murit jalnic, în fundul unei temniţe…

Saďzuma îţi lăsă capul în piept şi începu să plângă.

— Cum îl chema? Vreau să-i ştiu măcar numele.

— Îl chema Fourcaud… era un procuror…

— Fourcaud! … De-acum înainte numele acesta mi s-a întipărit în inimă pentru totdeauna… Dar cum se poate ca un om atât de bun să moară în mizerie? Care a fost pricina nenorocirii lui?

— Fiica ta! … Ea a fost pricina nevinovată, din păcate, deoarece îl adora pe acela pe care îl credea a fi tatăl ei… Procurorul Fourcaud, omul acesta demn, a vrut să-ţi crească fiica într-o religie care era şi a ta… Aminteşte-ţi. Tatăl tău nu era catolic…

— Nu… Noi nu mergeam niciodată la biserica catolică…

— Eraţi ceea ce se cheamă hughenoţi… Procurorul Fourcaud a vrut deci ca Jeanne… fiica ta, să fie crescută în religia hughenoţilor, care era religia ta şi a tatălui tău… o religie proscrisă…

— Da, da, ce păcat! … Câţi dintr-ai noştri n-au murit!

— E-adevărat. Fourcaud a fost deci denunţat ca eretic şi aruncat în temniţă, unde a şi murit…

— Denunţat! … O! Dacă l-aş cunoaşte pe denunţător! … I-aş smulge inima din piept!

Atunci Fausta spuse cu glas tărăgănat:

— Ştiu de către cine a fost denunţat acest om de bine. Nu de un bărbat, ci de o femeie… o fată…

— E îngrozitor!

— Da… ai dreptate… e îngrozitor… fiindcă bietul Fourcaud a fost torturat… a fost legat de o cruce… şi lăsat să moară acolo…

— Şi spui că o cunoşti?

— Desigur! … Ea însăşi este o eretică, o fată fără căpătâi… un soi de cântăreaţă care umbla după o trupă de nomazi… o cheamă Violetta…

— Violetta! … Şi ea l-a făcut să moară pe o cruce? …

— Ea! … Dar mi se pare că numele de Violetta nu-ţi este cu totul necunoscut?

— Aşa-i, o cunosc, zise Saďzuma cu glas mohorât. Am trăit alături de ea, fiindcă şi eu umblam după o trupă de nomazi. Ea cânta. Vocea ei îmi mergea drept în inimă. Câteodată, când o priveam, îmi venea s-o strâng în braţe… dar părea că i-e frică de mine…

— Sau, mai degrabă, era o făptură perversă, zise cu glas înăbuşit Fausta. Era o fată dintr-acelea care n-au milă de nimic şi de nimeni, pentru că n-avea milă de suferinţa ta…

— E-adevărat, spuse Saďzuma suspinând, sigur că era o făptură foarte perversă de vreme ce l-a putut denunţa pe binefăcătorul fiicei mele… Uite ce e, doamnă, hai să nu mai vorbim despre ea!

— Totuşi merită să i se dea o pedeapsă!

— Da, da! Şi încă o pedeapsă cumplită! … Praful să se aleagă de această fiică a diavolului, dacă odrasla mea a suferit din pricina ei! …

— Bineînţeles c-a suferit, pentru că şi ea a zăcut în temniţă! … Dealtfel o să ţi-o spună singură…

— O să mi-o spună? Deci o voi vedea?

— Aşa ţi-am făgăduit…

— Când? … A! Doamnă… dac-ar fi aşa! … Dacă cel puţin aş putea şti ziua…

— Chiar şi mâine, zise Fausta, dacă este cu putinţă. Mai sigur peste câteva zile… Ţi-o jur că o vei vedea şi pe blestemata de Violetta… Numai că trebuie să faci ce-ţi spun eu… În timpul celor câteva zile, cât o s-o caut pe Jeanne, ca să ţi-o aduc… trebuie… trebuie să nu fim văzute împreună… Înţelegi?

— O să stau ascunsă în vârful muntelui, cunosc nişte oameni de treabă care îmi dau de mâncare şi mă lasă să dorm noaptea la ei… Acolo am să mă retrag…

— Şi-acolo îţi voi aduce fiica, pe Jeanne!

— Vino, zise Saďzuma radioasă, transfigurată, vino să-ţi arăt casa acelor oameni…

Ţiganca porni cu avânt, trecu prin spărtura din zid şi ajunse la coliba în care intrase Fausta puţin mai înainte… „Acum, îşi zise Fausta, acum cred că nici chiar Dumnezeu nu-i mai poate scăpa… Îi ţin pe toţi în mâna mea.”

Capitolul 12

Fiica.

Fausta intră apoi în mănăstire şi ceru să fie condusă la stareţă, care o primi ca întotdeauna, cu amestecul de nelinişte şi de respect, pe care i-l inspira acest personaj enigmatic. Cunoştea taina marii conspiraţii. Ştia că Valois era condamnat şi că ducele de Guise avea să domnească. O dată cu suirea lui de Guise pe tron, avea să înceapă o viaţă de bogăţie pentru ea şi pentru mănăstirea ei.

Claudine de Beauvilliers ştia că abaţia sa va fi înzestrată cu dărnicie de către noul rege. Pe de altă parte, ştia şi câtă influenţă are Fausta asupra ducelui de Guise. Era mai mult decât suficient pentru a da dovadă de respect şi de supunere sinceră faţă de misterioasa Fausta.

Când Fausta intră la stareţă, aceasta tocmai cerceta catastiful de socoteli. Şi, disperată, constatase că îi lipseau şase mii de livre pentru a ajunge să încheie anul cu bine.

La sosirea Faustei, Claudine se ridică şi făcu o reverenţă.

— Ce făceai acolo, dragă prietenă? întrebă Fausta.

— Ei, doamnă, zise Claudine trăgând un fotoliu în care se aşează Fausta, verificam conturile abaţiei…

— Şi ce ai descoperit?

— Că bietele maici vor muri cu siguranţă de foame, dacă nu ne pică o mană cerească…

— Spuneai, zise Fausta cu un soi de candoare, spuneai deci că vă lipsesc…

— N-am spus nimic, doamnă, dar îmi lipsesc şase mii de livre…

— Aşa încât, dacă o să vă mai pun la dispoziţie încă vreo douăzeci de mii de livre…

— O! Doamnă, aş fi salvată…

— Şi ai putea aştepta în tihnă marele eveniment.

— Desigur! … Mai cu seamă dacă nu se lasă prea mult aşteptat, adăugă Claudine râzând.

— Ei bine, ascultă-mă, copila mea. Peste puţine zile… să luăm o dată… de pildă 22 octombrie…

— Îmi convine ziua, doamnă.

— În ziua aceea să trimiteţi la palatul meu un om de nădejde, care vă va aduce cele douăzeci de mii de livre făgăduite.

Claudine sări în sus.

— Ce ai, copila mea? întrebă Fausta.

— Aţi spus adineauri… bâigui Claudine. Dar trebuie să fie o greşeală…

— Am spus douăzeci de mii de livre.

— Suma asta… suma asta enormă…

— Este a domniei tale din ziua pe care am fixat-o, cu condiţia ca, în ajun… adică în 21 octombrie, să mă ajuţi într-o mică afacere pe care am hotărât s-o duc la bun sfârşit.

— O! doamnă, oare nu sunt a domniei voastre în orice zi?

— Să nu mai vorbim de asta. La timpul potrivit, o să-ţi explic despre ce este vorba şi o să-ţi dau rolul pe care-l vei juca. Pentru moment, binevoieşte a trimite după aceea dintre prizoniere care se numeşte Jeanne.

Claudine, încă năucită, ieşi în grabă. După câteva minute se întoarse, aducând-o de mână pe tovarăşa de captivitate a Violettei, adică pe Jeanne Fourcaud.

De când şedea închisă între zidurile mănăstirii, Jeanne Fourcaud se aştepta mereu s-o vadă apărând pe sora ei Madeleine, aşa cum i se făgăduise. De o sută de ori îi repetase Violettei trista ei poveste şi miraculoasa ei eliberare.

Condamnată la moarte împreună cu sora ei Madeleine, într-o noapte, în carcera de la Bastilia, dădură buzna câţiva oameni. Crezuse că-i sunase ceasul şi că veniseră s-o ia spre a fi dusă la moarte. Dar o femeie, un înger pogorât în iadul acela, călăuzită de milă, se aplecase asupra ei spunându-i:

— Jeanne Fourcaud, nu vei muri. Şi nu numai că vei trăi, dar mai eşti şi liberă…

— Şi Madeleine? exclamase Jeanne.

— Madeleine, îi răspunse femeia, este eliberată mai demult şi se află în siguranţă…

Atunci, beată de fericire, o urmase pe eliberatoarea ei. Fusese condusă până la o litieră care aştepta în curtea întunecoasă a fortăreţei. Fu urcată în litieră. Un bărbat se instală lângă ea, litiera porni şi nu se opri decât în faţa porţii abaţiei din Montmartre… şi-acolo fusese închisă în pavilionul din dosul zidurilor…

Şi, de atunci, aştepta mereu… cu gândul la necunoscuta care o eliberase. Cine era oare femeia aceea?

Când Jeanne Fourcaud apăru, nu o recunoscu pe Fausta, care purtase o mască, în noaptea când coborâse în carcerile Bastiliei. Biata copilă tremura ca varga. Dar era la fel de frumoasă.

Fausta rosti cu blândeţe:

— Eu sunt aceea care a coborât în carcera ta de la Bastilia şi te-a eliberat…

Jeanne scoase un ţipăt de bucurie. Ochii i se luminară. Alergă şi îi sărută mâna Faustei.

— O, doamnă! murmură fata. Cât sunt de fericită că pot să vă mulţumesc!

Se opri, şovăind şi, sfioasă, îşi ridică spre Fausta ochii scăldaţi în lacrimi.

— Vorbeşte fără teamă, copilă, zise Fausta cu o duioşie care o răscoli pe biata fată.

— Da, zise ea, simt, bănuiesc cât trebuie să fiţi de bună… Pot deci să vă spun că, dacă v-am binecuvântat mereu începând din noaptea aceea, am şi plâns însă mult… doamnă, sora mea, Madeleine… unde-i? … Când o voi revedea?

Oricât de nepăsătoare ar fi fost Fausta, oricât de cumplit ar fi fost gândul care o călăuzea, nu se putu stăpâni să nu fie tulburată.

— O vei revedea pe sora ta, Madeleine, zise ea, dar, copilă dragă, am venit aici, unde te-am pus la adăpost de rele, spre a-ţi vorbi despre un lucru foarte grav… Spune-mi, îţi aminteşti de tatăl tău?

— Vai, doamnă! bâigui nefericita fată, care izbucni în plâns. Cum l-aş putea uita, când abia cu patru luni în urmă bietul nostru tată, plin de viaţă, ne mângâia cu duioşie şi pe mine şi pe sora mea? …

— Şi mama ta?

— Doamnă, nu ştiţi deci că mama a murit la scurt timp după ce m-a adus pe lume? Sora mea Madeleine, mai mare ca mine, ar putea desigur să vă vorbească despre mama…

— Şi ce spunea sora ta? Ce fel de femeie era mama voastră? … Frumoasă, nu-i aşa?

— Foarte frumoasă, doamnă. Madeleine îmi spunea că mama era nespus de frumoasă…

— Nu cumva avea ochi albaştri? … Părul lung şi blond?

— Este întocmai portretul pe care mi l-a făcut adeseori Madeleine… Dar, doamnă… aţi cunoscut-o pe mama?

— O cunosc, zise simplu Fausta.

— O! … Păi… vorbiţi de parcă mama n-ar fi moartă de mulţi ani…

— Spune-mi, copila mea, zise Fausta, tata vă vorbea despre mama voastră? …

— Niciodată, doamnă…

Fausta tresări de bucurie.

— Desigur că bietul tata încerca să nu-şi împrospăteze unele amintiri dureroase.

— Şi dacă ţi-aş spune că există o altă explicaţie mai firească pentru tăcerea tatălui tău? … Şi dacă ţi-aş spune că mama ta nu e moartă? Închipuie-ţi că în urma unei spaime mari mama ta s-a îmbolnăvit… Închipuie-ţi că este… că, de pildă, a înnebunit…

Jeanne tremura din tot trupul.

— Dacă aşa este, continuă Fausta, dacă mama ta, în urma vreunei catastrofe, şi-a pierdut minţile, dacă tatăl tău şi-a pierdut nădejdea că o va mai vedea vindecată vreodată, dacă, în sfârşit, într-o criză de nebunie ea a dispărut şi dacă tatăl tău, după ce a căutat-o multă vreme, a fost nevoit să renunţe la speranţa că o va mai găsi, nu este firesc să vă fi lăsat să credeţi că mama voastră ar fi murit? … Ei bine, Jeanne, tot ceea ce ţi-am spus mai înainte este adevărul adevărat! …

Jeanne căzu în genunchi şi începu să plângă încetişor. Fausta se aplecă spre Jeanne Fourcaud, o ridică şi îi spuse cu blândeţe:

— Nu mai plânge, sărmană fetiţă… Sau, ba nu, plângi… căci mama ta, din păcate, încă nu s-a vindecat… Însă eu cunosc mijlocul de a-i reda minţile rătăcite… Mijlocul acesta este să te duci la ea… Tu, numai tu singură îţi poţi vindeca mama…

Capitolul 13

Sfârşitul vieţii de huzur.

Câteva zile trecură până la ajunul acelui douăzeci şi unu octombrie, când Fausta trebuia să distrugă, dintr-o singură lovitură şi pe duşmanii săi şi pe Violetta!

Pardaillan ţi ducele de Angoulęme urmau să fie aduşi la ora prânzului de către Maurevert, spre a muri sub loviturile

ostaşilor lui de Guise.

Fausta îşi propunea să-i prevină pe ducele de Guise, la ora unsprezece, că Pardaillan şi tovarăşul lui se aflau în Montmartre. Oamenii lui de Guise aveau să ajungă la mănăstire aproape în acelaşi timp cu cei doi gentilomi.

Fausta îşi calculase planul foarte bine: dacă l-ar fi prevenit pe duce mai devreme, ar fi însemnat să-i pună faţă în faţă cu Violetta încă în viaţă şi de Guise, îndrăgostit de ţigăncuşă, ar fi fost în stare să o salveze.

Execuţia Violettei era fixată pentru ora zece, în prezenţa tatălui şi mamei sale, căci aşa voia Fausta. Ea socotea că moartea Violettei va aduce după sine şi moartea cardinalului Farnese şi pe aceea a Léonorei.

După asemenea hecatombă, nu-i mai rămânea Faustei decât să-l consoleze pe ducele de Guise de moartea Violettei, lucru uşor, gândea ea.

Şi, atunci, se vor îndrepta spre Blois. Atunci îi va sosi ceasul din urmă lui Henric al III-lea, atunci de Guise va deveni rege… Asta va însemna triumful Ligii, intrarea în Franţa a lui Alessandro Farnese, marşul asupra Italiei, zdrobirea lui Sixtus al V-lea, asigurarea suveranităţii asupra lumii creştine! …

Deci, în ajunul zilei de douăzeci şi unu octombrie, Picouic şi Croasse văzură cu uimire cum un grup de lucrători pătrund în grădina de zarzavat. De câteva zile, spre marea lor mirare, una dintre cele două prizoniere dispăruse. Cititorii noştri au văzut că Jeanne Fourcaud fusese adusă în faţa Faustei. Ce se întâmplase cu tânăra fată în aceste câteva zile? Am înclina să credem că fusese dusă la Sadʹzuma, în coliba unde locuia aceasta.

Picouic îşi vârâse în minte că Violetta va fi instrumentul norocului său. Avea deci tot interesul să se împotrivească la o eventuală fugă a fetei, dar o supraveghea îndeaproape doar pentru că voia s-o păstreze pentru el, prin asta vrem să spunem că, ducând-o pe micuţa cântăreaţă la Pardaillan, spera ca devotamentul să-i fie bine răsplătit.

Din nefericire pentru biata Violetta, Picouic nu se grăbi să-şi realizeze speranţele care se bizuiau pe ea. La ce bun? Atâta vreme cât avea casa şi masa asigurate, de ce să înfrunte destinul?

Croasse, pe de altă parte, plutea într-o deplină fericire.

De aceea mare fu uimirea şi neliniştea lui Picouic când, în ajunul zilei de douăzeci şi unu octombrie, zări câţiva zidari care se îndreptară spre spărtura zidului şi începură să o astupe metodic cu ajutorul unor pietroaie mari şi bine cimentate.

— Mi se pare că vor să ne închidă, îi spuse el lui Croasse.

Cei doi vlăjgani se aşezaseră în aşa fel încât să poată vedea totul fără să fie văzuţi. Când spărtura fu astupată în întregime, constatară că într-adevăr nu mai puteau s-o ia la sănătoasa decât pe poarta cea mare a mănăstirii.

Zidurile acestei mănăstiri erau cum erau pe vremea aceea toate zidurile, adică adevărate fortificaţii. Dacă Picouic putea sări peste ziduri, desigur că Violetta n-ar fi fost în stare să facă acelaşi lucru.

Această neputinţă de a o lua cu el pe fata care era menită să-l îmbogăţească deveni bătătoare la ochi, când Picouic zări cum şase soldaţi, purtând suliţi, se îndreptau spre curtea unde era încuiată micuţa cântăreaţă. Doi dintre ei se opriră la poarta gardului, alţi doi începură să se plimbe în lung şi-n lat prin curte, iar ultimii doi, în sfârşit, se postară la uşa clădirii care slujea de temniţă.

De data asta Picouic se făcu galben la faţă. Se petrecea ceva nou şi neobişnuit în mănăstire. Abia atunci se hotărî să iasă pentru a observa mai bine.

Furişându-se pe după copaci, ajunse curând la pavilion, pe care îl înconjură cu prudenţa lui cunoscută. Un spectacol straniu i se înfăţişă dinaintea ochilor. În spatele pavilionului, vreo douăzeci de lucrători roboteau de zor, sub conducerea personală a stareţei Claudine de Beauvilliers.

„Aici se pregăteşte o serbare religioasă…”

Acesta fu primul gând al lui Picouic. Într-adevăr, iată ce se petrecea.

În spatele pavilionului se întindea o esplanadă mărginită, pe o parte de pavilion, pe de alta de zidul de incintă şi, în fund, închisă de masivul de chiparoşi care încercuia cimitirul benedictinelor.

Pe faţada din dos a pavilionului era o uşă, astfel încât o persoană care ar fi intrat în clădirea veche pe uşa situată lângă spărtura zidului (acum astupată) putea, pe uşa aceasta din dos, să ajungă drept pe esplanada din faţa tufelor de chiparoşi care încingeau cimitirul.

Acum, să ne închipuim că pavilionul însuşi nu era decât o prelungire sau, mai bine zis, vestibulul unei clădiri mai vaste, care pe vremuri se ridica probabil în mijlocul esplanadei.

Clădirea dispăruse, căzuse în ruină. Dar câteva resturi, rămase încă în picioare, lăsau să se presupună că vechea construcţie, ruinată de vreme şi de nepăsarea oamenilor, fusese fără doar şi poate lăcaşul unor slujbe religioase.

Pitit între două coloane, Picouic zări ruinele unei ridicături pardosite cu marmură, pe care se înălţa probabil odinioară altarul! … Privi cuprins de nelinişte.

Cu ce se ocupa ceata de lucrători, ale căror mişcări le urmărise Picouic? O parte dintre ei smulgea iarba care crescuse anapoda, curăţa treptele de marmură şi acel soi de estradă căptuşită cu lespezi de marmură, pe care desigur se înălţa pe vremuri altarul. Răzuiau şi spălau cu apă şi o strană de marmură… asemănătoare cu acelea în care şed prelaţii, la marile ceremonii.

Deasupra stranei, deasupra acestui jilţ marmorean, alţi lucrători potriveau un baldachin de stofă broşată. Şi uimirea lui Picouic ajunse la culme şi se prefăcu în groază când constată că, pe faldurile baldachinului, erau brodate simbolicele chei încrucişate ale sfântului Petru…

Cine avea să şadă în strană? … Şi groaza bietului Picouic se înteţi când stareţa zise celor care lucrau sub porunca ei:

— Acum, urmaţi-mă în cimitir!

Picouic, împins de curiozitate, se strecură spre perdeaua de chiparoşi. Acum seara învăluia colina Montmartre şi primele stele începură să clipească pe cerul stins. Două torţe se aprinseră şi, la lumina lor, Picouic putu asista la lucrarea bizară care se săvârşea în cimitir.

În mijlocul cimitirului se ridica o cruce mare de lemn, care îşi întindea în întuneric braţele lungi, înverzite de apa cerului… La lumina torţelor, lucrătorii nocturni scoaseră din pământ această cruce, o transportară pe esplanada bine curăţată şi o ridicară în picioare, sprijinind-o de zidul pavilionului, lângă uşă.

— Săpaţi groapa acolo! porunci stareţa.

Locul pe care îl arăta se afla drept în faţa uşii din dos a pavilionului, la câţiva paşi de strana de marmură. După ce săpară groapa, oamenii aduseră crucea să o potrivească: şedea foarte bine în picioare şi, scoţând-o, lucrătorii acestei scene nocturne o culcară la pământ.

Când toate aceste pregătiri se încheiară, lucrătorii macabri dispărură şi stareţa plecă spre clădirea mănăstirii, Oricât de puţin visător ar fi fost, Picouic rămase multă vreme locului, întrebându-se dacă nu cumva visează. Apoi se hotărî să se înapoieze la locul unde îl lăsase pe Croasse, pe care îl găsi întins pe iarbă. Picouic avea o idee, aşa cum avem să vedem. Îl bătu pe umăr pe tovarăşul său şi îi spuse:

— Trebuie s-o ştergem.

— S-o ştergem? Să aşteptăm măcar până se face ziuă şi să ne petrecem noaptea la adăpost.

Picouic aruncă o privire spre clădirea unde era închisă Violetta şi văzu că ferestrele erau luminate. Atunci îşi aminti de cei şase oameni înarmaţi, care făceau de pază în grădină. Şi amintirea asta se suprapuse, ca să zicem aşa, peste aceea a pregătirilor sinistre la care asistase în spatele pavilionului…

— Of! murmură el. Ar fi oare cu putinţă? …

— Ce anume? Ai văzut ceva? întrebă Croasse privind neliniştit în juru-i.

— Nimic. S-o ştergem dacă putem. Cât despre adăpostul din grădină, nici să nu ne mai gândim la el. Este păzit…

Croasse, fără să se mai împotrivească, îl urmă maşinal pe prietenul său care, străbătând cu iuţeală grădinii de zarzavat, ajunse la zidul de incintă.

— Dragă prietene, zise atunci Picouic, lipeşte-te de zid să mă pot căţăra pe spinarea ta, pe urmă o să te salt în sus şi ne dăm drumul amândoi de partea cealaltă.

Croasse se aşează cum îi spusese Picouic şi acesta, în câteva clipe, i se urcă pe umeri şi de acolo izbuti într-adevăr să se caţere, nu fără greutate, pe creasta zidului, unde se aşează călare.

— Acum e rândul meu, zise Croasse, apleacă-te şi întinde-mi mâinile…

— E un mijloc admirabil de a mă face să cad înapoi, răspunse liniştit Picouic. Încearcă să-ţi găseşti o ieşire. Eu trebuie să plec fără zăbavă, dar, fii liniştit, mă întorc eu să te eliberez.

Lăsându-şi tovarăşul cu gura căscată, Picouic se sprijini în mâini, se lăsă să cadă de cealaltă parte a zidului şi porni în goana mare să coboare panta colinei.

Capitolul 14

Domnul Peretti.

Or, chiar în aceeaşi seară, un călăreţ, care tocmai trecuse prin Poarta-cea-Nouă cu puţin după asfinţit, se îndrepta spre moara de pe colina Saint-Roch, unde am avut prilejul mai înainte să-l conducem pe cititor.

Ajuns la poalele colinei Saint-Roch, călăreţul descălecă şi îşi legă calul de un copac.

— Stai! răcni deodată un glas.

Un bărbat, înarmat cu un pumnal şi un pistol, ieşi dintr-un tufiş şi îşi îndreptă ţeava armei asupra călăreţului, care, drept orice alt răspuns, îşi arătă mâna: pe un deget sclipea un inel de aur.

— Bine, treceţi, zise atunci cu respect sentinela, după ce se uită la inel.

Încă de trei ori, înainte de a putea pătrunde în moară, călăreţul fu oprit astfel şi, de fiecare dată, graţie inelului, îşi putu continua drumul. În moară fu condus într-o încăpere bine luminată, ale cărei ferestre erau acoperite cu draperii groase.

La lumina aceasta puternică, cineva care ar fi fost interesat să afle rosturile călăreţului ar fi recunoscut în el pe unul dintre principalii acoliţi ai Faustei. Era cardinalul Rovenni, acela care, în palatul Faustei, citise actul de acuzare împotriva lui Farnese şi a meşterului Claude.

În încăperea unde intrase, un bătrân stătea cuibărit într-un fotoliu mare. Adus de spate, foarte palid la faţă, scuturat de accese de tusE. Bătrânul părea gata să-şi dea sufletul. Cardinalul Rovenni se apropie de fotoliu, se plecă, se înclină, îngenunche şi şopti:

— Sfinte Părinte, iată-mă la ordinele sanctităţii-voastre…

— Ridică-te, dragul meu Rovenni, horcăi cu glas stins bătrânul şi să stăm de vorbă ca doi buni prieteni…

Muribundul era într-adevăr morarul care, chiar în această încăpere, stătuse de vorbă, sub numele de domnul Peretti, cu cavalerul de Pardaillan. Era Sixtus al V-lea…

— Am vrut, rosti papa, să gust din măreţia supremă şi iată că acum tiara mă apasă greu, mă striveşte… O! Dac-aş putea renunţa la putere! … Dar acum e prea târziu.

— Din fericire pentru Biserică, mai aveţi încă mulţi ani de trăit, zise Rovenni.

Sixtus al V-lea ridică din umeri.

— Şase luni, bunul meu Rovenni… iată ce am înaintea mea şi încă! … Şi încă atâtea treburi de dus la bun sfârşit! … Conspiraţia în care te-ai lăsat târât…

— Sfinte Părinte! …

— Nu-i un reproş. Domnia-ta şi alţii n-aţi păcătuit decât împinşi de greşeala mea… m-am arătat cam aspru… credeam că aşa fac bine… să nu mai vorbim de asta! înainte

de a da socoteală lui Dumnezeu, trebuie deci să las cheile unui paznic vigilent al Casei…

Rovenni tresări şi îl privi pe bătrân cu mai multă atenţie.

— Acela care îmi va lua locul… continuă Sixtus.

Îl întrerupse un acces de tuse, atât de puternic, încât Rovenni se ridică să cheme pe cineva în ajutor.

— Vezi bine, spuse el cu tristeţe… Când zic şase luni… mă tem că exagerez… Esenţialul, cred eu, este să zdrobesc această conspiraţie înainte de a muri şi apoi să asigur succesiunea la înaltul Scaun cuiva care va fi demn…

Papa îşi ţintui privirea tulbure asupra lui Rovenni, care fremăta.

— Pe acest urmaş, adăugă el, îl cunoşti… este unul dintre prietenii domniei tale… cel mai bun prieten al domniei tale…

— Sfinte Părinte! bâigui Rovenni pălind de bucurie.

— Ssstt! … N-am spus că pe domnia ta te voi face urmaşul meu, îl întrerupse papa cu un zâmbet. Am spus numai că era cel mai bun prieten al domniei tale…

— Ştiu că sunt nedemn de o asemenea cinste…

— Şi de ce? întrebă Sixtus. Pentru că m-ai trădat? … Per bacco, mai întâi asta-i o dovadă că ai energie şi mie îmi plac oamenii energici! Pe urmă, te-ai întors la timp în sânul Bisericii adevărate… Ei! înseamnă că eu am păzit o turmă de porci, dacă domnia ta ai trecut de partea unor trădători! … Urmaşul meu, încheie papa, va fi acela care mă va ajuta să o înfrâng pe cumplita duşmană pe care mi-a scos-o în cale Satana. Or, tocmai domnia ta, Rovenni, îmi aduci această bucurie nesperată…

Mai convins ca niciodată, Rovenni se înclină, fremătând de speranţă.

— Ea ştie unde mă aflu? întrebă pe nepusă masă bătrânul.

— Crede că sunteţi în Italia, Sfinte Părinte şi e departe de a presupune că vă aflaţi la porţile Parisului. Ştie despre întrevederea pe care aţi avut-o cu regele Navarrei şi s-a

folosit de ea cu mare dibăcie pentru a-l sili pe ducele de Guise să ia o hotărâre.

— Navarra! murmură Sixtus al V-lea. Hughenotul!

— Pe care l-aţi excomunicat, Sfinte Părinte şi i-aţi luat toate drepturile la orice tron sau principat ar fi! …

— Desigur! răspunse Sixtus zâmbind. Dar dacă ereticul ar reintra în sânul Bisericii! … Dacă Henric de Béarn ar abjura, excomunicarea s-ar ridica, înţelegi, Rovenni! … Henric de Béarn îşi va recăpăta astfel toate drepturile. I-aş da astfel coroana Franţei… şi cu o singură lovitură aş decapita şi erezia! …

— Aveţi vederi înţelepte şi profunde, murmură Rovenni.

— Oamenii sunt nişte porci. Trebuie să le făgăduieşti mult jir dacă vrei să-i duci la cocină, seara… Iar pentru mine a venit seara, Rovenni. Trebuie să-mi duc turma acasă înainte de a mă culca. Dar să-l lăsăm pe Navarre pentru moment. Spui că ea nu ştie că n-am părăsit Franţa?

— Crede că sunteţi în Italia, repetă Rovenni.

— Da… Şi mai mi-ai spus, bunul meu Rovenni, că s-ar putea să se ivească un prilej… În timp ce ea mă crede departe… Mi-a cam slăbit mintea…

— Vă spuneam, Sfinte Părinte, reluă cardinalul Rovenni, că în curând ar trebui să se ivească prilejul când sanctitatea-voastră i-ar putea găsi pe conspiratori adunaţi pentru a pregăti evenimentele despre care aveţi cunoştinţă…

— Cu alte cuvinte, detronarea lui Henric al III-lea şi suirea familiei de Guise pe tronul Franţei.

— Da, Sfinte Părinte! … Deci, cei mai de frunte dintre conspiratori, cardinali sau episcopi, trebuie să se adune pentru o ceremonie dintr-acelea pe care ea ştie să le organizeze cu talentul ei infernal. Aflaţi că nimeni nu ştie mai bine decât ea să izbească imaginaţia acelora care o înconjură.

— Da. Este un punct pe care eu l-am neglijat prea mult. Oamenii au nevoie de teatru, de spectacole magnifice sau îngrozitoare. Nu uita asta când vei fi papă, Rovenni…

— Oh, bâigui cardinalul, care păli şi îşi împreună mâinile, ce spune sanctitatea-voastră? …

— Mi-a scăpat… dar nu sufla o vorbă! … Socoate că n-am spus nimic… Spune mai departe, bunul meu prieten! …

— Sfinte Părinte, tocmai spuneam că n-ar fi nimic mai uşor decât să profităm de această adunare…

— Dar de Guise? întrebă papa, în ochiul căruia se aprinse un fulger.

— Ducele de Guise trebuie să vină la această ceremonie cu gentilomii şi soldaţii săi… Şi ştiţi cine trebuie să-l vestească? … Chiar eu, Sfinte Părinte!

— Şi? zise papa, ca şi cum n-ar fi înţeles.

— Şi, atunci, n-am să-l vestesc, asta-i tot! … Singura problemă este să ştim dacă sanctitatea-voastră ar putea…

— Fii pe pace, dragă prietene. În împrejurarea asta Dumnezeu va face o minune şi îmi va reda forţele necesare.

— Şi puteţi adăuga, Sfinte Părinte, că, datorită mie, majoritatea conspiratorilor acum şovăie şi că e nevoie doar de foarte puţin pentru a-i readuce de partea sanctităţii-voastre…

— Bine, prietene, bine… Şi unde urmează să se ţină această adunare? … La Paris? …

— Nu, din fericire. Într-un loc singuratic, destul de îndepărtat: la mănăstirea din Montmartre.

— Va bene… Îţi voi trimite înainte un om al meu care îţi va da instrucţiuni.

— După ce îl vom recunoaşte, Sfinte Părinte?

— Va purta pe deget un inel asemănător cu acela pe care ţi l-am dăruit… Acum nu-ţi mai rămâne, bunul meu Rovenni, decât să-mi spui ziua…

— Tocmai asta am venit să vă spun, Sfinte Părinte… Mâine! zise Rovenni triumfător. Dacă mâine, pe la ora şase dimineaţa, sanctitatea-voastră intră în abaţia din Montmartre, îi va găsi adunaţi în jurul răzvrătitei pe cardinalii care zăbovesc încă în schisma aceasta ciudată.

O tresărire imperceptibilă agită trupul bătrânului. Rovenni se ridicase şi întrebă cu destulă nelinişte:

— Eu şi ceilalţi care suntem gata să ne reluăm sarcinile trebuie să o aşteptăm pe sanctitatea-voastră?

— Da, rosti limpede Sixtus al V-lea. Chiar dacă aş fi încă şi mai bolnav, Dumnezeu va face o minune… Voi veni acolo!

Cardinalul Rovenni căzu în genunchi, primi binecuvântarea lui Sixtus al V-lea, apoi ridicându-se, ieşi din moară. La poalele colinei Saint-Roch îşi regăsi calul acolo unde îl lăsase. Se uită la moara care îşi desena profilul în lumina palidă a nopţii şi murmură:

— Papă! … Peste mai puţin de două luni voi fi papă! …

Abia ieşise cardinalul din încăperea unde domnul Peretti îl primise, că bătrânul gârbovit în fotoliu îşi îndreptă spinarea, apoi se ridică şi spuse cu sarcasm:

— E mult prea uşor să tragi oamenii pe sfoară! Făgăduieşte-le ceva şi sunt în stare să-l trădeze şi pe Dumnezeu! … Tu şi papă? … Să fim serioşi! … Dar, răbdare! Încă n-am murit!

Capitolul 15

21 octombrie 1588

Către ora opt de dimineaţă, prinţul Farnese îl aştepta în casa din piaţa Grčve pe trimisul Faustei. Meţterul Claude, întunecat ţi gânditor, umbla domol de colo până colo. Purtând cizme, pieptar din piele de bivol şi mantia de călătorie pe umeri, era gata de plecare. Câteodată mâna lui se oprea maşinal pe punga de piele agăţată la cingătoare. În pungă se afla o sticluţă şi în sticluţă era otravă.

„Şi totuşi, se gândea meşterul Claude, ce bine ar fi să trăiesc în epoca fericită care va începe pentru ea şi care ar putea începe iarăşi şi pentru mine. Oricum, sunt fostul călău al oraşului Paris. Dacă domnul duce de Angoulęme ar afla, ar vedea pete de sânge pe mânuţele micuţei, pentru că le-am ţinut în mâinile mele… Pe când dacă mor… da… dar nu înainte de a o vedea cu adevărat în siguranţă, fericită şi liberă…”

Prinţul Farnese, aşezat lângă fereastra deschisă, visa. Avea să le revadă pe Léonore şi pe Violetta, să plece cu ele.

Cu un zâmbet jucăuş îşi plimbă privirea asupra anteriului roşu, asupra însemnelor de cardinal, cu care se împodobise după îndemnul stăruitor al Faustei. Va scăpa pentru totdeauna de anteriul ăsta!

Astfel, prin aceeaşi lovitură a soartei, cel mai bun dintre aceşti doi bărbaţi era împins la moarte, pe când celălalt atingea fericirea. Deodată cardinalul se ridică şi rosti, fremătând de bucurie:

— Iată că vine cineva după noi să ne caute.

Claude scoase un oftat şi, apropiindu-se de fereastră, văzu o litieră care se oprea în faţa uşii de la casă. Câteva clipe mai târziu coborâră şi ei. Un bărbat îi dădu lui Farnese un bilet care cuprindea următoarele cuvinte: „Urmaţi-l pe purtătorul prezentului ordin şi conformaţi-vă indicaţiilor sale.”

Farnese şi Claude se urcară în litiera care porni îndată la drum. Dar, în loc să se îndrepte spre palatul Faustei, aşa cum crezuse cardinalul, ajunse la poarta Montmartre şi începu să urce spre mănăstire. Pe drum nici ţipenie de om. Era o dimineaţă calmă, frumoasă şi tăcută. Litiera ajunse fără nici un incident la mănăstire şi se opri în faţa portalului mare deasupra căruia se ridica o cruce. Farnese, punând piciorul pe pământ, se îndreptă spre poartă.

— Intraţi, monseniore, spuse călăuza adresându-se lui Farnese.

Fremătând, Farnese recunoscu locul unde o văzuse pe Léonore. Deschise poarta tremurând şi se pomeni în prezenţa unui grup de vreo cincisprezece oameni cunoscuţi: cardinali înveşmântaţi în roşu, sau episcopi în violet, pe feţele tuturor era zugrăvită o gravitate funebră. O căută din ochi pe Fausta şi n-o văzu. Cu un zâmbet nedesluşit, în care începea să se întrevadă neliniştea, privi pe rând toate personajele, dar tăcerea lor era

înspăimântătoare şi privirile lor fixe îl apăsau ca o mustrare.

— Domnilor, bâigui Farnese cu acelaşi zâmbet plin de nelinişte, mă aşteptam la… speram la un alt fel de primire şi sunt uimit să aflu chipuri atât de severe.

Atunci unul dintre ei se ridică şi spuse:

— Cardinale Farnese, nu severitate vedeţi pe chipurile noastre, ci tristeţe şi oare nu-i ea firească în momentul când cel mai ales, cel mai energic dintre noi toţi este gata să ne părăsească pentru totdeauna?

Farnese răsuflă uşurat… Nu! Nu era nimic funebru în ceea ce vedea…

— Binevoiţi să aşteptaţi, continuă acela care vorbise, prezenţa preasfinţiei-sale cardinalul Rovenni este necesară pentru ceremonia de renunţare care ne-a adunat aici…

Farnese se înclină şi, în aceeaşi clipă, o uşă pe care nu o remarcase încă din spatele pavilionului se deschise şi Rovenni apăru. Era palid. Farnese puse această paloare pe seama motivelor care îi fuseseră expuse mai înainte.

La intrarea lui Rovenni toţi cei de faţă se ridicară şi se îndepărtară cu pas măsurat, cu excepţia cardinalului Farnese.

— Ce înseamnă asta? bâigui Farnese. Unde este sanctitatea-sa? Numai el are calitatea să…

— Veţi vedea, răspunse Rovenni. Aveţi răbdare… Ce s-a spus rămâne spus. Farnese, am rămas singuri doar pentru a vă întreba mai întâi dacă v-aţi scrutat bine conştiinţa.

— Sunt hotărât, răspunse cu fermitate cardinalul. Aceea care este stăpâna destinelor noastre v-a spus, desigur, că numai cu această condiţie şi cu altele pe care ea le cunoaşte am acceptat misiunea primejdioasă de a mă duce în Italia…

Rovenni ascultase ultimele cuvinte cu mare atenţie Se apropie de Farnese şi murmură:

— Ştiţi că vă iubesc. Pe de altă parte, nu vă este necunoscut faptul că unui preot îi este cu neputinţă de a ieşi din sânul Bisericii cu consimţământul Bisericii însăşi…

Fausta a promis că o să vă dezlege de jurământ. Prin asta inaugurează o operă de vrăjitorie pe care nici un papă n-a îndrăznit s-o săvârşească… Fiţi sincer, continuă Rovenni aruncând o privire spre uşă. Cu ce misiune sunteţi trimis în Italia? …

— Aceea de a vorbi cu principalii afiliaţi ai noştri, de a le trezi iarăşi zelul, de a le face făgăduieli şi de a-i ameninţa pe aceia care par să se întoarcă spre Sixtus.

— Şi ce vi s-a promis în schimbul ajutorului domniei voastre în această împrejurare?

Farnese tăcu. O groază nedesluşită îl năpădea acum.

— Vorbiţi! îl îndemnă Rovenni prinzându-l de braţ. Peste o clipă va fi prea târziu.

— Dacă-i aşa, răspunse Farnese, mi s-a promis…

În momentul acesta un fel de geamăt se ridică de afară… un ţipăt care străbătu văzduhul ca o jeluire… apoi totul se învălui în tăcere.

— Prea târziu! murmură Rovenni.

— Aţi auzit? bâigui Farnese înspăimântat.

— Farnese, ascultă-l pe vechiul tău coleg… Vrei să-ţi urmezi mai departe sarcina şi să-l implori pe Sixtus să te ierte? …

De afară un hohot de plâns ajunse până la urechile prinţului Farnese care repetă:

— Nu auziţi? … Cine a ţipat? …

— Tu nu ai urechi să mă auzi! îl dojeni Rovenni. În curând Sixtus va muri. Ştiu cine va fi desemnat în testamentul lui Sixtus spre a fi votat de conclav! Farnese, încă mai e timp. Împacă-te cu papa, care-i pe moarte şi cu cel care îi va lua locul!

Afară domnea din nou tăcerea. Farnese îşi trecu o mână peste frunte şi murmură:

— Ce îmi propuneţi?

— Îţi propun avere, măriri… Fausta nu poate să-ţi dea nimic şi tu ai înţeles-o bine, întrucât ai părăsit-o primul! O vorbă! … Una singură! … Grăbeşte-te!

— Fausta face din mine un bărbat, pentru că mă face soţ, redându-mi-o pe aceea pe care o ador, pentru că mă face tată, redându-mi fiica! …

— Fiica! rosti Rovenni, cu un glas atât de îngheţat, încât Farnese se cutremură.

— Negreşit! … Suverana mi-a dat cuvântul… şi…

— Suverana ţi-a dat cuvântul! … Crezi în Fausta şi în cuvântul ei sacru! … Ei bine, ascultă deci! …

Un dangăt de clopot, grav şi funebru, sparse tăcerea.

— Clopotul de moarte! bâigui Farnese cuprins de disperare.

— Ascultă! Mai ascultă! rosti printre dinţi Rovenni. În spatele uşii din dos se auziră voci care intonau un cântec de îngropăciune… un cântec cu modulaţii largi, care când părea că se pierde într-un soi de geamăt, când se reaprindea, izbucnea în imprecaţii ameninţătoare… Farnese, scuturat de un fior puternic, se desprinse din strânsoarea lui Rovenni şi înspăimântarea lui prinse glas:

— Clopotul de moarte! … Cântecul celor torturaţi! … Cine moare aici? … Cine a murit? …

— Farnese! rosti Rovenni cu un accent de ironie. Suverana Fausta te aşteaptă acolo, după uşa aceea… Du-te deci şi cere-i-le pe iubita şi fiica ta!

Farnese se năpusti spre uşa din fund şi, împingând-o cu un gest sălbatic, o dădu de perete. Într-o clipă rămase cu ochii holbaţi, părul zbârlit, cuprins de ameţeală.

Ajuns în aer liber, izbuti să facă trei paşi repezi şi, ridicându-şi braţele spre cea supusă la cazne, cu un glas lipsit de orice accent uman urlă acelaşi cuvânt:

— Fiica mea!

Era într-adevăr fiica lui! Era Violetta! Pentru fiica lui bătea clopotul de moarte, aşa cum odinioară, în piaţa Grčve, bătuse pentru Léonore! …

Şi acolo, pe esplanadă, se ridica estrada de marmură căzută pe jumătate în ruină, pe care stăteau rânduiţi cardinalii şi episcopii schismatici. Şi, în centrul acestei

adunări, alcătuind un cadru de o solemnitate neliniştitoare, sub baldachinul roşu, cu franjuri de aur, în costumul său de o somptuozitate orientală, frumoasă, fatală, cumplită, cu ochii ei catifelaţi straniu de calmi, Fausta, suverana, papesa, i-o arăta pe Violetta cea schingiuită! …

Şi, dinaintea lui, se ridica o cruce mare, înverzită de muşchiul ploilor… crucea din cimitir. Şi, pe această cruce, legată de încheieturile mâinilor şi ale picioarelor, încununată cu flori, albă în rochia ei de osândită la chinuri, rochie de in, uşoară ca un voal alburiu, probabil năucită de un narcotic oarecare, leşinată… poate chiar moartă… era Violetta! Era fiica lui!

Tot acest ansamblu care întrecea orice măsură a închipuirii, toată această punere în scenă, somptuoasă şi tragică, trecură prin ochii lui Farnese cu rapiditatea fantastică a unui vis.

În clipa aceea, o femeie, aşezată lângă tronul pe care şedea Fausta, se întoarse spre el… Şi femeia aceasta, dintr-o mişcare, se ridică în picioare, se aruncă în braţele cardinalului, ascunzându-i parcă hidoasa scenă şi, la fel ca odinioară pe treptele altarului bisericii Notre-Dame, amândouă mâinile ei se lăsară grele pe umerii lui Farnese… Căci femeia aceasta era Léonore de Montaigues.

Léonore, cu chipul în flăcări şi totodată livid, Léonore, frumoasă ca o leoaică dezlănţuită, îşi înfipse privirea în ochii lui Farnese… Apoi privirea ei, cu o uluire amestecată cu mânie, ură, îndoială, disperare, se întoarse spre Jeanne Fourcaud, îngenuncheată, prăvălită, pierită şi ea de uluire şi de spaimă…

— Ce spui? rosti ea într-un soi de mârâit scurt. Fiica ta… Jean Farnese! … Fiica noastră… iat-o aici!

— Iat-o acolo! răcni Farnese întinzând braţele spre cea schingiuită.

— Violetta!

— E fiica ta! …

— Micuţa cântăreaţă pe care o alungam?

— E fiica ta!

Léonore se întoarse spre cruce. Mâinile-i tremurătoare se ridicară şi, cu glas slab. Într-un geamăt blând, bâigui:

— Fiica mea! E-adevărat oare? … Spune-mi, e-adevărat? … Da, da, tu eşti… te recunosc! … Fiica mea… copilul meu! … O! Ajutaţi-mă s-o cobor de acolo, poate că n-a murit încă…

Cardinalul Farnese nu se clinti din loc. Efortul pe care îl făcea pentru a putea păşi era enorm, dar nu se clinti din loc. I se părea că s-a prefăcut în bronz…În realitate din el nu mai rămăseseră vii decât ochii…

Ochii lui care ţintuiau femeia adorată şi în sfârşit regăsită… iubita care îl recunoscuse! … Léonore, nu o vedea decât pe Léonore!

Mama îmbrăţişă din fiică tot ceea ce putea îmbrăţişa, adică partea de jos a trupului. Nu plângea, nu gemea. Spunea în câteva secunde ceea ce ar fi putut spune în şaisprezece ani. Nu se oprea decât pentru a săruta pe furiş gingaşele picioruşe, umflate de funie şi învineţite. Şi, cu toate forţele adunate, încerca să scuture crucea, să o smulgă din groapă.

— Ajutaţi-mă, fie-vă milă… Vă spun eu că n-a murit încă şi, chiar dacă e moartă, o voi încălzi. Sunt mama ei… Domnilor, fie-vă milă…Nu mi-am văzut niciodată copilul… nu ştiam că era ea…

Făcu un efort şi mai mare, care îi slei forţele… Căzu în genunchi… Apoi, dintr-odată, se ridică drept în picioare şi, în aceeaşi clipă, se prăvăli pe spate cât era de lungă, fără o mişcare, lividă, cu ochii larg deschişi, întorşi spre fiica ei. Nu mai răsufla… Rămase nemişcată pentru totdeauna…

Iată ce văzu cardinalul Farnese în acel minut de groază care urmă după intrarea lui pe esplanadă.

Când o văzu pe Léonore căzând, când inima i se opri în loc şi simţi că ea murise, i se păru că în sfârşit picioarele i se dezlegau… Se târî spre ea, se aplecă şi spuse:

— Moartă!

Şi răcni atât de tare, încât halebardierii înşiruiţi în spatele tronului de marmură se înfiorară şi cardinalii sperjuri îşi plecară capetele. Numai înspăimântătoarea statuie albă şi neagră, numai Fausta rămase neclintită.

Atunci cardinalul scoase pumnalul pe care îl purta alături de cruce. Braţul lui se întinse spre Fausta şi un urlet prelung ţâşni de pe buzele-i tumefiate:

— Fii blestemată! ... Fii blestemată! ... Ţi-a venit rândul! ...

Crezu că se năpusteşte, că aleargă spre ea, că avea s-o lovească... În realitate nu se clintea din loc. Încă o dată înţelese că totul murea în el. Atunci îşi repetă strigătul sinistru şi, ridicând pumnalul, şi-l înfipse în piept. Aproape imediat căzu nu departe de Léonore.

Oricât ar fi fost de piatră cei care asistau la această scenă, un fior de groază străbătu adunarea. Poate că şi un alt simţământ îi frământa pe demnitarii schismatici. Ochii lor plini de o nelinişte surdă se îndreptau când spre Fausta, când spre cardinalul Rovenni care, palid şi tremurând, arunca priviri lacome înspre clădirea mănăstirii şi murmura:

— De ce nu soseşte Sixtus al V-lea? Unde-i omul care trebuia să vină înaintea lui aici, purtător al inelului? ...

Fausta, văzând-o pe Léonore cum cade şi după ea şi pe cardinalul Farnese, prinse să zâmbească misterios şi rosti în sinea ei: „Doi! ... Acum Maurevert să mi-i aducă pe ceilalţi! Să sosească şi de Guise şi totul s-a terminat! ...”

Atunci, privind lung la cele două cadavre, se ridică încet sub soarele strălucitor al acestei dimineţi, dreaptă, în costumul său greoi şi somptuos: nu mai era o femeie, nici măcar suverana cu gesturi de o irezistibilă autoritate, întruchipa Puterea în tot ceea ce are ea inuman. Cu un glas din care nu răzbătea nici milă, nici mânie şi nici frământare, rosti:

— Să ne rugăm pentru sufletele acestor două nefericite şi să-i cerem Atotputernicului să ierte trădarea cardinalului

Farnese, dar şi să-i lovească pe trădători aşa cum a fost lovit acesta. Astfel vor pieri toţi aceia care…

Se opri brusc. Buzele i se albiră. Un tremur o străbătu, privirea neagră i se ţintui asupra unui punct de pe zidul de incintă şi, în străfundul fiinţei sale, începu să ţipe de furie.

— Pardaillan! …

În aceeaşi clipă, Pardaillan sări peste zid. Aproape îndată Charles d'Angoulęme sări în spatele lui…

— Gărzi! porunci Fausta. Prindeţi-i pe aceşti doi bărbaţi!

La un semn al cardinalului Rovenni, halebardierii porniră la atac. Pardaillan îşi duse mâna spre garda sabiei.

— Mi se pare, doamnă…

Un ţipăt cumplit îl întrerupse: Charles o recunoscuse pe Violetta ţintuită pe cruce şi, nebun de disperare şi de groază, se năpusti asupra instrumentului supliciului…

— Că la toate întâlnirile noastre, continuă Pardaillan fără să se întoarcă, sunt destinat să vă prind în flagrant delict de omor! În lături! răcni el scoţându-şi spada.

Halebardierii îl înconjurară. Pardaillan îl avea pe Rovenni drept în faţă. Se puse în gardă şi tocmai se pregătea să lovească de câteva ori cu vârful spadei spre a-şi face loc în jur, când rămase pironit şi uluit… Rovenni, în loc să fugă, îi făcea o plecăciune adâncă! La câteva cuvinte ale cardinalului, halebardierii se dădură îndărăt! Şi Rovenni murmură:

— Care vă sunt poruncile? … Spuneţi repede! … Ce se întâmplă?

Se întâmpla pur şi simplu că în clipa când Pardaillan se pusese în gardă, ochii lui Rovenni se opriră pe mâna lui dreaptă… şi pe inelarul acestei mâini strălucea inelul de aur… pe care numai Sixtus al V-lea putuse să i-l dea!

În ochii lui Rovenni şi, aproape îndată. În ochii tuturor acelora care o înconjurau pe Fausta, gata să o trădeze, Pardaillan era omul trimis de papă! … Iar inelul era acela pe care domnul Peretti, cu cinci luni mai înainte, i-l dăduse în moara de pe colina Saint-Roch.

— Porunciţi! repetă Rovenni.

— Să fie arestat omul acesta! răcni Fausta.

— Poruncile mele o zise Pardaillan la întâmplare. Potoliţi-o pe femeia aceea, până una-alta…

Fausta, lividă, fierbând de mânie, cu sufletul la gură de ceea ce bănuia, coborî treptele tronului şi se îndreptă spre Pardaillan. Dar, în clipa aceea, un cântec se ridică din rândurile cardinalilor, un cântec care o îngheţă de spaimă, căci ei cântau Domine, salvum fac Sixtum Quintum…

Fausta îşi duse amândouă mâinile la frunte. Ochii ei aruncau fulgere. Un tremur convulsiv îi scutura trupul.

— Sunt trădată! … Trădată! …

În clipa aceasta, în fundul grădinii se auzi o fanfară de trompete, vreo treizeci de soldaţi apărură, apropiindu-se cu paşi mari.

— Ducele de Guise! urlă Fausta. Ajută-mă, ducele meu…

— Ba e Cajetan! răspunse Rovenni. Sanctitatea-sa papa Sixtus al V-lea! Domine, salvum fac Sixtum Quintum!

Fausta ridică spre cerul strălucitor o privire în care se citea un blestem de moarte, apoi îşi plecă fruntea. Şi, ţeapănă, dispreţuitoare, redevenind statuie nemişcată, nu mai rosti nici un cuvânt…

Toată scena aceasta, din clipa când Pardaillan se lăsase să alunece de pe creasta zidului, durase mai puţin de un minut… Când cavalerul constată rapida, inexplicabila şi fantastica schimbare de atitudine a gărzilor pe care se pregătea să-i străpungă cu spada, Pardaillan îşi vârî liniştit spada în teacă şi, dintr-o privire, îmbrăţişă cumplitul spectacol desfăşurat în faţa ochilor săi: cele două cadavre, crucea împodobită cu flori. Pe cruce, fata legată de încheieturile de la mâini şi de la picioare. La picioarele crucii, Charles în genunchi, zdrobit, prăvălindu-se pe spate…

Pardaillan alergă spre cruce… O prinse cu braţele lui puternice, o zgâlţâi, încercând să o ridice, să-i smulgă piciorul din alveolă… Crucea se clătina. Şi, în acest moment

când pe scenă apăru un bătrân cu dreapta ridicată, mai tare, mai puternic cardinalii şi episcopii prosternaţi intonau:

— Domine, salvum fac pontificem nostrum!

Numai Fausta stătea în picioare. Privirile ei se încrucişează cu privirile lui Sixtus al V-lea.

— În genunchi, fiică a trufiei! rosti papa ridicând trei degete… Fii binecuvântată sau blestemată.

— Fiu al trădării, răspunse Fausta dându-şi capul pe spate, această frunte mândră nu se va pleca docil sub securea călăului tău.

În momentul acela, crucea, zdruncinată frenetic, se plecă într-o rână. Pardaillan o ridică în braţe şi o aşează binişor la pământ. Într-o clipită tăie frânghia cu care erau legate încheieturile Violettei. Îşi apăsă mâna pe pieptul fetei…

În aceleaţi clipe, Charles d’Angoulęme, cu ochii rătăciţi, în genunchi, se târa spre Violetta.

Pardaillan îi aruncase o vorbă:

— E-n viaţă!

Atunci, fără să scoată un cuvânt, nemaiavând în el decât o singură idee: să fugă din acest loc blestemat…, uitând până şi de Pardaillan, o ridică pe fată în braţele sale şi porni în direcţia clădirii mănăstirii.

Când ajunse sub bolta care dădea spre poarta mare de la intrare, înţelese că îl părăseau forţele. O pâclă se întinse pe ochi şi simţi cum îi fuge pământul de sub picioare şi cum se prăbuşeşte.

Capitolul 16

În faţa mânăstirii.

Pentru ca Violetta să fie pusă pe cruce, fusese nevoie ca Fausta să găsească un executant, un călău tainic. Şi avea un asemenea călău la îndemână. Acesta era ţiganul Belgodčre, adică tatăl aceleia care se numea Jeanne Fourcaud… sau Stella.

Dar, oricât de puternic ar fi fost simţământul paternităţii care se trezise în sufletul crâncen şi necioplit al ţiganului,

nici nu era nevoie să se facă apel la acest simţământ pentru a-l hotărî pe Belgodčre să treacă la fapte, căci ura lui împotriva lui Claude era de ajuns.

Ţiganul se afla deci la mănăstire, în spatele vechiului pavilion, exact la ora fixată. Violetta fusese adusă, mai bine zis purtată, întrucât, ameţită fără îndoială de vreo licoare care îi amorţise puterile, ea nu s-ar fi putut ţine singură pe picioare. Belgodčre, cu un gest de bucurie hidoasă, o înşfăcase pe nefericita fată, o culcase pe cruce şi o legase zdravăn de mâini şi de picioare. Apoi, cu ajutorul câtorva halebardieri, crucea fusese înfiptă în groapa săpată încă din ajun de oamenii stareţei.

În acel moment, Fausta era singură pe esplanadă, cu vreo doisprezece soldaţi din gardă. Léonore şi Jeanne Fourcaud (Stella) erau închise în pavilion împreună cu Rovenni şi ceilalţi schismatici. După ce termină înspăimântătoarea însărcinare, Fausta îi spuse lui Belgodčre:

— Bine, poţi să te retragi. Aşteaptă-mă în faţa porţii mănăstirii.

— Şi Stella? mormăi ţiganul, care îşi aruncă spre Fausta ochii injectaţi cu sânge.

Şi atunci ea înţelese de ce Belgodčre nu mai voise s-o părăsească! … Înţelese că omul acesta o va omorî cu siguranţă dacă nu se va ţine de cuvânt! … Dar Fausta era hotărâtă să i-o dea ţiganului pe Stella.

— Ascultă, îi spuse, du-te cu toată încrederea în locul despre care ţi-am vorbit şi, peste o oră, o vei vedea pe aceea pe care mi-o ceri.

În aceeaşi clipă, Belgodčre văzu o litieră care se oprea în faţa portalului. Îi recunoscu îndată pe cei doi bărbaţi care coborâră din ea. Aceştia erau Farnese şi meşterul Claude.

Or, cardinalul intrase singur în mănăstire, pe când Claude se retrase sub umbra unui stejar mare, aşteptând venirea cardinalului împreună cu Léonore şi Violetta. Văzându-l, ţiganul mormăi:

— Iată-l pe omul care a spânzurat-o pe femeia pe care o iubeam… Pe mama fiicelor mele… Pe biata mea Magda! … Iată-l pe omul care a refuzat să-i spună unui tată locul unde se aflau copiii săi! Pe toţi aştrii aducători de nenoroc! Am suferit destul! Am aşteptat destul clipa asta! … Mi-a căzut în mână! …

Belgodčre răsuflă din rărunchi, scutură sălbatic din cap şi se îndreptă spre Claude. Călăul, văzându-l că se opreşte în faţa lui, tresări şi păli la faţă.

— Ce vrei? îl întrebă cu glas aspru.

— Nu bănuieşti? întrebă ţiganul.

Şedeau amândoi faţă în faţă, ca doi duli enormi, amândoi cumpliţi, amândoi fără pic de sânge în obraz.

— Domnule, zise Claude cu un soi de blândeţe umilă, dacă e vorba de fiicele domniei tale, ţi-am mai explicat…

— Bravo! rânji Belgodčre. Acum îmi spui domnule ca unui boier…

— Ţi-am explicat, îţi zic, că încredinţându-le procurorului Fourcaud, credeam că e spre binele lor… Din păcate nu puteam prevedea ce avea să i se întâmple acestui om de bine! Dar acum, după ce ţi-am îndurat toate ocările, vezi-ţi de drum, crede-mă…

— Mărturiseşte însă că ai greşit smulgându-i tatălui cei doi copii ai săi!

— Da, murmură Claude, ca şi când şi-ar fi vorbit sieşi, aceasta a fost poate crima pe care am ispăşit-o plătind cu atâtea dureri.

— Crima ta, spuse Belgodčre cu glas răguşit, ăsta-i cuvântul, de data asta ai nimerit cuvântul potrivit: asta a fost crima ta! …

— Nu mi-ai răpit-o pe Violetta, aşa cum şi eu ţi le-am răpit pe Flora şi pe Stella?

— Nu-i destul.

— N-am suferit aceleaşi chinuri pe care le-ai suferit şi tu? Nu te simţi destul de răzbunat după ce mi-ai dat copilul pe

mâna aceleia pe care o ştii, chiar în ziua în care o regăsisem? …

— Nu-i destul! …

Pe măsură ce dădea aceste răspunsuri, Belgodčre îţi îndrepta spinarea ţi glasul i se prefăcea în urlet.

— Vorbeşte, spuse meşterul Claude. Spune-mi de ce mai ai nevoie. Îţi voi da orice mi-ai cere!

— Sânge pentru sânge! Viaţă pentru viaţă! Moarte pentru moarte…

— Fii mulţumit, căci, în curând, n-am să mai fiu! …:

— Glumeşti, călăule! Ei! Ce-mi pasă mie de moartea ta? Meştere Claude, schingiuirea Florei cere schingiuirea Violettei!

Claude apucă o cracă de stejar care atârna deasupra capului său, o rupse, o răsuci, o smulse şI. Fioros, cumplit, şuieră printre dinţi:

— Pleacă de-aici…

— O să plec îndată, zise Belgodčre, când fiica mea Stella va ieţi din mănăstirea asta. Căci pot să te anunţ că îmi vor da fiica înapoi… Iar micuţa cântăreaţă…

— Te sfătuiesc să n-o ameninţi aici, în faţa mea.

— S-o ameninţ? urlă Belgodčre izbucnind în hohote de râs. Nu mă cunoşti bine, meştere Claude! Eu nu ameninţ! Eu ucid! … Şi, dacă ţi-am spus că aveam nevoie de schingiuirea Violettei, am făcut-o fiindcă în clipa de faţă ea e schingiuită!

Claude aruncă craca de stejar. Mâna lui enormă se lăsă pe umărul ţiganului, care nu se încovoie sub apăsare, ci continua să-l privească drept în ochi.

— Ce-ai spus? întrebă el aproape în şoaptă.

— Ţi-am spus, răcni Belgodčre, că am legat-o pe fiică-ta de o cruce, că douăzeci de străji păzesc crucea asta şi că în clipa de faţă îşi dă duhul! Ascultă! … Auzi cum bate clopotul de mort?

Deodată vorbele i se stinseră. Claude îl prinsese de gât. Ca nişte cleşti vii, mâinile i se înfipseră în carne… Ţiganul, vânjos şi îndesat, cu forţele sporite de furie, încerca să

scape din strânsoare zbătându-se cu violenţă. Îl apucă şi el de gât pe călău. Braţele lui nervoase se ridicară într-un gest fulgerător, degetele-i împăroşate se înfipseră în gâtlejul lui Claude…

Totul dură câteva clipe… În sfârşit, degeţele lui Belgodčre se desfăcură… capul îi căzu pe umeri. Murise.

Dangătul funebru al clopotului mănăstirii atrase atenţia lui Claude, dar încă nu înţelegea de ce bătea clopotul Brusc, un reflux al memoriei îl aduse la realitate.

— Clopotul de mort! răcni el.

Şi se năpusti asupra porţii.

— Stai! strigă o sentinelă, văzându-l pe Claude cum înaintează, cu ochii ieşiţi din orbite, cu părul vâlvoi, urlând şi alergând în salturi furioase.

În goana lui, Claude răsturnă omul fără să se oprească, doar izbindu-l. Şi aproape îndată după aceea se opri, scoţând un urlet de disperare.

O recunoscuse pe Violetta în braţele ducelui de Angoulęme. Violetta, albă ca o moartă. Moartă, fără nici o umbră de îndoială!

În clipa aceea ducele cel tânăr se clătină… era gata să cadă… Claude îşi deschise braţele de uriaş şi primi dubla povară: Charles d’Angoulęme purtând-o în braţe pe Violetta…

Şi, într-un efort împletit cu furie, îi luă în braţe pe amândoi, se năpusti afară, cu ochii roşii fixaţi asupra Violettei, muşcându-şi buzele până la sânge să nu ţipe, alergând, sărind instinctiv spre micul izvor de lângă troiţă… izvorul lângă care, odinioară, Loďse de Montmorency fusese lovită de Maurevert…

Şi acolo, aşezându-i pe amândoi pe iarbă, îngenunche, îşi muie mâinile în apă şi şterse fruntea fetei care, aproape în aceeaşi clipă, scoase un suspin şi, zâmbind, rosti în şoaptă:

— Tată… bunul meu tată Claude!

Clipele următoare au fost pentru Claude, pentru Violetta şi pentru Charles, care îşi revenise repede din leşin,

nemaipomenite clipe de extaz.

Charles şi Violetta erau într-o stare minunată. Se simţeau beţi de fericire, bucuria lor pură strălucea aşa cum soarele strălucea pe cer. Dar pentru Claude situaţia era întunecată…

Deoarece Violetta era salvată, deoarece în sfârşit se întâlnise cu omul pe care îl iubea, lui îi sosise ceasul să dispară… să moară!

— Tată, spuse Violetta, ce ai? De ce nu te simţi fericit în asemenea clipe? Plângi, tată? … Plângi în hohote!

— De bucurie! … Ţi-o jur…

— Nu, răspunse ea cu o blândă fermitate şi pălind uşor. Nu, tată, nu plângi de bucurie… ci de durere… Tată, continuă Violetta, tu m-ai luat în braţele tale protectoare când eram mică, tu mi-ai închinat viaţa întreagă şi mi-ai dat tot ce aveai mai bun în tine… Monseniore, te iubesc. În străfundul inimii mele, mi-am unit viaţa cu aceea a domniei tale… Cred că nu te voi uita niciodată şi, dacă ar trebui vreodată să ne despărţim, adăugă ea cu glas tremurat, aş muri pe loc…

— O, copila mea! Fiica mea adorată! hohoti meşterul Claude.

— Să ne despărţim? bâigui ducele de Angoulęme înfiorându-se. Draga mea logodnică, vrei deci să mor?

— Totuşi aşa se va întâmpla, zise Violetta, dacă va trebui să-mi capăt fericirea cu preţul nefericirii tatălui meu… Ascultă-mă, dragul meu senior, tatăl meu se numeşte meşterul Claude…

— Copila mea… fie-ţi milă! … Da, fie-ţi milă de bătrânul tău tată Claude… Taci! …

— Tatăl meu, continuă Violetta, tatăl meu este un târgoveţ din Paris. Iată-l. Nu cunosc un altul. El m-a crescut… Lui îi datorez faptul că trăiesc… Or, după o lungă despărţire, când m-a regăsit mi-a salvat din nou viaţa… Când am vrut să aflu ce durere ascunde existenţa acestui om drept, mi-a spus că nu era demn să se numească tatăl meu, pentru că

pe vremuri a fost călăul jurat al oraşului Paris. Monseniore, uită-te la mine, sunt fiica meşterului Claude! …

Charles d’Angoulęme, livid, tremurând, se dădu înapoi doi paşi şi scoase un soi de geamăt jalnic:

— Călăul!

„Cerule, pot muri fericit!” îşi spuse meşterul Claude, schimbat la faţă, cu obrazul strălucind de o bucurie supraomenească.

La aceste cuvinte, luă repede sticluţa cu otravă pe care o purta în punga de la brâu şi îi înghiţi conţinutul. Violetta, cu ochii aţintiţi spre Charles, nu văzuse acest gest!

Câteva secunde, ochii acestuia, închişi pentru că şi-i acoperise cu mâinilE. Fură săgetaţi parcă de luciri sinistre… Când îşi desfăcu mâinile, când privirea lui se întoarse spre Violetta, fata scoase un ţipăt de supremă fericire… Deoarece, în ochii logodnicului ei, citise că dragostea învinsese cruda dezvăluire.

În aceeaşi clipă cei doi îndrăgostiţi se îmbrăţişară… Charles o luă de mână pe Violetta, se îndreptă spre Claude şi, încă palid la faţă, dar cu chipul strălucind de o bărbătească lealitate, rosti:

— Domnule, îngăduiţi-mi să-l salut în domnia voastră pe tatăl aceleia pe care o ador şi căreia, aici, în faţa domniei voastre, îi închin viaţa… Nu ştiu ce aţi fost. Taina aceasta s-a şi risipit din inima mea. Vă întind mâna…

Charles îşi întinse mâna, înfiorându-se fără să vrea. Claude îi luă mâna şi scoase un suspin prelung, murmurând:

— Acum sunt sigur de fericirea fiicei mele! …

— O, nobilul meu Charles, bâigui Violetta. Te binecuvântez! … O, bunul meu tată… vei avea şi tu parte de fericire! …

Claude zâmbi. În zâmbetul lui era desigur toată fericirea şi toată dragostea… Aproape în aceeaşi clipă simţi cum o sudoare de gheaţă îi mijeşte la rădăcina părului, se clătină, căzu în genunchi, apoi, totul începând să se învârtă în jurul

lui, se lungi la pământ, agăţându-se de iarbă, cu mâinile crispate.

— Tată! Tată! ţipă Violetta căzând în genunchi.

— Nu-ţi face griji… e de… de bucurie…

— O! bâigui tânăra înspăimântată. Dar obrazul i se descompune… mâinile lui se fac ca de gheaţă… Doamne, tata va muri?

Trupul lui Claude se înţepeni. Un zâmbet îi ilumina obrazul desfigurat şi, cu un glas nespus de dulce, răspunse:

— Va muri… da! … Mor… Copila mea, mor de fericire… ce sfârşit frumos! Monseniore, binecuvântarea mea îţi va călăuzi viaţa… Îţi încredinţez această copilă… Adio, dă-mi mâna, copila mea…

Într-un ultim efort, prinse mâna Violettei… O duse la buze şi închise ochii…

Violetta, zdrobită de durere, îşi înfunda suspinele într-un fald al mantiei pe care-l trăsese peste obraz, dar ducele de Angoulęme, aruncând o privire în juru-i, zări sticluţa care se rostogolise până aproape de marginea izvorului. Tresări şi se uită la mort cu o privire plină de milă profundă…

Se aplecă, luă sticluţa şi, pentru ca logodnica lui să n-o vadă, pentru ca ea să poată păstra pe veci iluzia dulce pe care voise să i-o dea călăul, vârî recipientul în apa curată a izvorului…

În clipa aceea o tânără ieşi din mănăstire, se opri o clipă nu departe de stejarul sub care zăcea Belgodčre gâtuit, aruncă în jurul ei o privire rătăcită şi, zărindu-i în sfârşit pe Charles d’Angoulęme ţi pe Violetta, alergă înnebunită de groază şi se aplecă asupra Violettei.

— Dragă şi scumpa tovarăşă de captivitate, murmură ea. Suntem deci libere! … Dar cu preţul câtor orori!

Violeta, ridicându-şi faţa scăldată în lacrimi, o recunoscu pe Jeanne Fourcaud, se ridică şi i se aruncă în braţe, hohotind:

— Tatăl meu a murit!

Era într-adevăr fiica lui Belgodčre!

Ducele de Angoulęme socoti că sosirea acestei copile frumoase, pe care nu o cunoştea, dar care părea că o iubeşte cu duioşie pe logodnica lui, îi va fi de ajutor. Îi şopti câteva cuvinte la ureche Jeannei Fourcaud, care o duse pe Violetta departe de trupul nefericitului călău.

Câţiva ţărani, locuitori ai cătunului, se apropiară. Charles le făcu semn şi, dându-le un ban de aur, îi convinse să ia cadavrul, care fu aşezat într-o colibă. Leşul lui Belgodčre fu îngropat chiar în locul unde căzuse.

Pe când Jeanne Fourcaud, în coliba unde se odihnea trupul meşterului Claude, încerca s-o consoleze pe Violetta, Charles d'Angoulęme se apropiase de mănăstire. Neliniştit de soarta lui Pardaillan, era gata să intre în mănăstire când îl văzu că apare.

Cavalerul părea foarte calm. Dar Charles îl cunoştea prea bine şi, după unele semne, văzu că Pardaillan era răscolit de o emoţie violentă. Se mulţumi deci să-l pună la curent cu cele petrecute lângă izvor.

— Bine, zise Pardaillan dând din cap. Acum, monseniore, nu-ţi mai rămâne decât să-ţi conduci logodnica la Orléans.

— Şi domnia ta, dragă prietene? … Te încunoştiinţez că nu voi pleca fără domnia ta…

— Trebuie, răspunse Pardaillan. Dealtfel nu vom sta multă vreme despărţiţi. De îndată ce voi isprăvi la Paris o treabă anume, care mă reţine aici, voi veni să te caut la Orléans.

După o scurtă discuţie, Charles se lăsă convins. Trebuia neapărat s-o pună pe Violetta într-o deplină siguranţă. Şi, după ce cavalerul îi mai făgădui o dată că va veni să-i caute la Orléans, se aruncă în braţele acestuia spre a-şi lua rămas bun, apoi se întoarse în coliba unde Violetta îşi jelea tatăl.

Ducele de Angoulęme îţi petrecu ziua căutând o litieră pentru logodnica sa şi un cal pentru el. A doua zi de dimineaţă, odată cu răsăritul soarelui, meşterul Claude fu înmormântat. După ceremonie, Charles o ajută pe Violetta să se urce în litiera în care luă loc şi Jeanne Fourcaud. Sări

în şa şi mica trupă porni la drum, înconjurând Parisul pentru a intra pe calea care ducea spre Orléans.

Îndată ce litiera porni, ducele de Angoulęme văzu doi zdrahoni venind în goana mare. Îl recunoscu mai ales pe Picouic, datorită căruia o putuse salva pe Violetta.

Într-adevăr, lui Picouic îi venise ideia să se ducă la hanul Deviničre ţi, intrând în Paris la ceasul când se deschiseseră porţile oraşului, îi găsise în han pe Pardaillan şi pe Charles, care se pregăteau să se ducă la întâlnirea cu Maurevert, fixată chiar în ziua aceea… Şi Picouic le spuse tot ce se petrecea în mănăstirea din Montmartre, implorându-i să se ducă acolo cât mai repede cu putinţă.

Deci, Picouic şi Croasse, după scena cumplită care se desfăşurase lângă pavilionul abaţiei, se reîntâlniseră şi, când îl văzură pe tânărul duce gata de plecare, se apropiară de el.

— Monseniore, strigă Picouic, nu ne lăsaţi în părăsire! …

Charles fu mişcat de milă… şi, la urma urmelor, lui Picouic îi datora în parte fericirea prezentă.

— Ei bine, răspunse el zâmbind şi aruncându-le câţiva bani, luaţi să aveţi cu ce vă plăti drumul de aici până la Orléans. Odată ajunşi acolo, căutaţi-mă şi, dacă o să vă placă slujba la mine, ei bine, am să vă angajez şi veţi rămâne cu mine!

Capitolul 17

Recunoştinţa Faustei.

Primul impuls al cavalerului de Pardaillan fusese să-l însoţească pe tânărul duce. Într-adevăr, de vreme ce Violetta era salvată, restul nu-l mai privea deloc. În clipa aceea îl fulgeră un gând: „Maurevert!”

Fără nici o îndoială, Maurevert ştia ce urma să se petreacă în mănăstire! … Maurevert îi dăduse întâlnire tocmai în ziua aceea, la ora prânzului, lângă poarta Montmartre şi îi spusese: „Nu numai că vă voi spune unde se află micuţa cântăreaţă, dar vă voi conduce la ea… o veţi vedea!”

Dacă Maurevert îi dăduse întâlnire lângă poarta Montmartre, însemna că voise să-l conducă la abaţie! Dacă întâlnirea era prevăzută pentru ora prânzului, însemna că alesese această oră pentru ca să ajungă prea târziu. Da, în planul lui Maurevert, el şi tânărul duce trebuiau să o vadă pe micuţa cântăreaţă… dar nu trebuiau să o vadă decât pe la ora unu după prânz, pe când ea fusese răstignită la ora nouă de dimineaţă!

Pardaillan se cutremură. Un val de ură i se urcă spre creier gândindu-se la o trădare atât de ticăloasă. În clipa aceea privirea i se îndreptă spre Fausta şi spre bărbatul care, îmbrăcat ca un târgoveţ, era aclamat de episcopii şi de cardinalii adunaţi acolo. Şi îl recunoscu pe domnul Peretti… morarul căruia îi salvase sacii cu aur! …

— Papa! murmură Pardaillan. Papa şi papesa faţă în faţă!

— În genunchi! repetă Sixtus la V-lea ridicându-şi dreapta în semn de ameninţare. În genunchi! Sau te leg de crucea asta!

Fausta nu căzu în genunchi. Îşi sumeţi capul mândru. Expresia ei calmă contrasta straniu cu chipul bătrânului, răvăşit de furie… Din vârful buzelor, cu un dispreţ care dovedea cel puţin un curaj gata să înfrunte orice încercare, rosti aceste cuvinte:

— Papă al minciunii, azi ţi-ai ieşit din fire! Ucide-mă daca îndrăzneşti! Nu ţi-o voi lua înainte în groapă decât cu foarte puţin, dar nu vei obţine din partea mea supunerea pe care o speri!

Glasul ei abia se ridicase la diapazonul dispreţului. Rostind ultimele cuvinte, urcă fără grabă treptele de marmură şi se reaşează pe tron.

— Pe Dumnezeul din ceruri! mormăi Sixtus al V-lea. Ce cutezătoare este erezia! Ce nemăsurat orgoliu are schisma! Străjeri! Femeia asta trebuie să moară! …

Se iscă o forfotă. Soldaţii lui Sixtus şi halebardierii Faustei se îndreptară iute spre estrada de marmură… Fausta, în această clipă supremă în care era la un pas de moarte, nu

făcu nici un gest de apărare. Văzu lucirea suliţelor şi a jungherelor, auzi vuietele încăierării care se îndreptau spre ea…

În clipa asta când se pregătea să moară aşa cam trăise, într-o atitudine de neţărmurit orgoliu, dintr-un salt, un bărbat se aruncă dinaintea ei…

Acest bărbat, cu un gest care impune mulţimilor spaimă de moarte, scoase din teacă o spadă lungă, lată şi solidă. Îndreptă vârful acestei spade spre pieptul lui Sixtus al V-lea, care stătea în picioare pe ultima treaptă a estradei şi rosti:

— Sfinte Părinte, mi-ar părea rău să vă ucid, dar, dacă nu veţi opri această haită de lupi, veţi fi mort!

Sixtus făcu un semn disperat… Străjile se opriră pe loc, neîndrăznind să mai facă nici un pas şi nici un gest, căci era prea limpede că bărbatul înarmat cu spadă n-avea decât să-i împingă vârful… şi se isprăvea cu papa…

— Pardaillan! murmură Fausta într-un suspin de bucurie, de renaştere la viaţă şi de admiraţie.

— Domnule, zise Sixtus cu glas ferm, aţi îndrăzni să-l loviţi pe suveranul pontif al creştinătăţii?

— Tot aşa cum domnia voastră îndrăzniţi să loviţi femeia aceasta!

În aceeaşi clipă, Pardaillan se apropie de papă, pe când străjile încercau să vadă dacă nu l-ar fi putut lovi pe negândite şi fără primejdie pentru Sixtus.

— Nu mişcaţi, copii! zise papa. Dumnezeu va încheia această vrajbă întru lauda sa!

— Cu siguranţă! zise Pardaillan cu ton rece. Nu înţeleg de ce oamenii vor cu tot dinadinsul să-l amestece pe Dumnezeu în faptele lor… Doamnă, binevoiţi să coborâţi… Iar voi, cei de acolo, nici o mişcare! Daţi-vă la o parte! … Coborâţi, doamnă! … (Fausta, uluită, fermecată, îmblânzită, dominată, se supuse.) Aşa, bine! … Acum duceţi-vă spre uşa pavilionului acela. Aţi ajuns? … Atenţie, voi cei de colo!

În acelaşi moment, Pardaillan îl lăsă liber pe Sixtus al V-lea. Dintr-un salt sări de pe estradă. Douăzeci de junghere

se ridicară, douăzeci de suliţe sau halebarde se încrucişară…

Pardaillan se năpusti aşa cum se năpustea totdeauna în mulţime, adică drept în faţa ochilor, fără să scoată o vorbă, cu vârful spadei aţintit pretutindeni, în acelaşi timp. În faţă, la stânga, la dreapta, sângele ţâşni, blesteme sălbatice răsunară şi, aproape în aceeaşi secundă, fără o rană, dar cu pieptarul sfâşiat în două sau trei locuri, ajunse la uşa pavilionului, dădu buzna înăuntru şi se încuie… Cât ai clipi baricadă cele două uşi.

Fausta se aşezase într-unul dintre fotoliile aduse acolo pentru cardinali şi, acoperindu-şi faţa cu vălul, pradă acelei cumplite emoţii care o cuprinsese şi în catedrala din Chartres, medita…

Pardaillan, în timpul acesta, termină ce avea de făcut, pe când afară strigătele de moarte răsunau şi mai vârtos, iar străjile lui Sixtus al V-lea încercau să dărâme uşa. Când fu sigur că izbutise să câştige cel puţin o oră de răgaz. Pardaillan începu să bată în uşă, strigând cu un glas care acoperi urletele de moarte:

— Puţină linişte, ce dracu! Aşa nu ne putem înţelege! … Vreau să vorbesc cu stăpânul vostru!

Fără îndoială că Sixtus al V-lea făcu un semn, întrucât, curând, tăcerea se restabili treptat.

— Venerabile şi sfinte părinte al creştinătăţii, zise Pardaillan, sunteţi aici?

— Ce vrei? răspunse un glas aspru pe care nu-l cunoştea şi care era al lui Rovenni.

— Nu vreau nimic, zise Pardaillan. Binevoiţi doar a-i aminti domnului Peretti că într-o anumită împrejurare şi într-o anumită moară n-a avut de ce să se plângă de mine.,.

— Serviciul pe care omul acesta ni l-a făcut atunci este anulat prin neobrăzarea şi ameninţările criminale de astăzi, rosti glasul papei. Cardinale, întrebaţi-l dacă asta-i tot ce vrea să ne spună şi adăugaţi că, în semn de recunoştinţă

pentru acel serviciu din trecut, îi acord o oră pentru a-şi spune rugăciunile…

— Ai auzit? tună glasul lui Rovenni.

— Da. Spuneţi-i sanctităţii-sale că în mai puţin de trei ore, cât vă trebuie desigur pentru a sparge uşa aceasta, deci înainte de a se scurge trei ore, mănăstirea va fi ocupată de nişte oameni care nu vor avea poate pentru Sfântul Părinte tot respectul pe care îl am eu… şi ăsta-i un alt serviciu pe care i-l fac sanctităţii-sale!

— Nelegiuitule! Mizerabile! Neruşinatule! răcni Rovenni. Străjeri, spargeţi uşa!

Dar papa făcu un gest şi haita se opri.

— L-am văzut, l-am studiat şi l-am cântărit pe omul acesta, spuse el. Este întruchiparea cutezanţei. La moara de pe colina Saint-Roch a făcut minuni. Să plecăm! Rovenni, te voi aştepta cu însoţitorii domniei tale la Lyon. De acolo ne vom duce în Italia şi la Roma… Dragul meu Rovenni, spune-le însoţitorilor domniei tale că se vor bucura cu toţii de o deplină indulgenţă… fără să mai vorbim de rest. În ceea ce te priveşte, ştii ce te aşteaptă… Acum, să pornim la drum. Ar fi groaznic ca spre sfârşitul vieţii mele să am durerea de a-i vedea pe cei mai buni dintre ai noştri gâtuiţi de nişte tâlhari! …

După ce rosti aceste cuvinte, Sixtus al V-lea se îndreptă spre pavilion.

— Fiule, eşti aici? …

— Desigur, Sfinte Părinte, cu toată smerenia! răspunse Pardaillan.

— Primeşte, deci, binecuvântarea mea: este singura răzbunare pe care o voi face împotriva domniei tale. Adio. Dacă întâmplările vieţii aventuroase pe care o duci te vor duce într-o bună zi la Roma şi dacă voi mai fi încă pe lumea asta, vino fără teamă să baţi la porţile Vaticanului. În lipsa lui Sixtus al V-lea, îl vei găsi desigur acolo pe domnul Peretti, morarul de pe colina Saint-Roch…

— Sfinte Părinte, strigă Pardaillan, primesc cu bucurie binecuvântarea pe care mi-aţi dat-o, dar cu şi mai mare bucurie invitaţia domnului Peretti, pe care l-am considerat totdeauna un om foarte dibaci!

— Tâlharule! murmură Sixtus al V-lea care, totuşi, nu se putu stăpâni să zâmbească.

Şi se îndepărtă, urmat de ostaşi şi de gentilomi, pe când corul schismaticilor în sfârşit împăcaţi, cu Rovenni în frunte, intona cu o râvnă mai mare ca oricând imnul Domine, salvum fac pontificem…

În fond şi cu toate că Fausta îi scăpa din mână, scopul lui Sixtus al V-lea era atins: distrusese schisma, lovind-o în plin.

O jumătate de oră după plecarea papei, Pardaillan, nemaiauzind nici un zgomot, se încumetă să dărâme în parte fortificaţiile pe care le ridicase în pavilion. Când crăpă uşa, văzu că atât estrada cât şi esplanada erau pustii. Atunci ieşi, inspectă tot terenul grădinii de legume şi nu văzu nici ţipenie de om.

Se întoarse la esplanadă şi, dus pe gânduri, se opri lângă crucea culcată la pământ… crucea pe care Fausta îi poruncise lui Belgodčre s-o lege pe Violetta.

— Biata cântăreaţă! murmură el înduioşat. De ce să fie supusă unui asemenea supliciu? N-are altă vină decât că-i prea frumoasă…

Pardaillan se întoarse şi o văzu pe Fausta. Femeia aceasta extraordinară părea că nu încearcă nici o emoţie după scenele tragice care se petrecuseră, nici după primejdia din care scăpase.

Fausta îl cântări câteva secunde, căutând poate să străpungă cu privirea învelişul de ironie şi de nepăsare care masca chipul cavalerului.

— Mi-ai salvat viaţa, zise ea în cele din urmă. De ce?

Pardaillan îşi întoarse chipul fin, pe care razele soarelui aşterneau în clipa asta un fel de aureolă.

— A! exclamă el. Dacă îmi vorbiţi astfel, doamnă, dacă ieşim din nebunia furioasă a ereziilor, a răstignirilor, dacă

scăpăm de coşmarul devenit mortal pentru nefericita asta şi pentru prelatul acesta (arăta spre cadavrul Léonorei şi al lui Farnese), dacă reintrăm în sfârşit în firesc, vă răspund doar atât: am văzut o femeie care era gata să fie ucisă, am văzut nişte fiare sălbatice năpustindu-se cu răcnete de moarte asupra unei făpturi fără apărare şi, fără să mă întreb nici de ce, nici cum, m-am pomenit cu spada în mână dinaintea dihăniilor…

— Aşadar, reluă Fausta, dacă oricare alta s-ar fi aflat în locul meu, ai fi apărat-o.

— Negreşit! răspunse Pardaillan.

Fausta, gânditoare, îşi plecă fruntea, poate pentru a-şi ascunde paloarea care îi năpădea obrajii.

— Acum, doamnă, continuă cavalerul, vreţi să-mi îngăduiţi a vă pune şi eu, la rândul meu, o întrebare? … Da? … Iat-o: de ce domnul de Maurevert mi-a dat întâlnire tocmai azi la prânz, lângă poarta Montmartre? …

— Pentru că aşa i-am dat poruncă, răspunse calm Fausta. Pentru că Maurevert trebuia să te aducă aici într-un moment când triumful meu era asigurat, pentru că, fără trădarea alor mei, ai fi fost încercuit aici de oamenii lui de Guise şi, în sfârşit, pentru că trebuia să ies din mănăstire lăsându-ţi cadavrul lângă aceste două leşuri…

Un fior străbătu trupul lui Pardaillan. În inima lui se dezlănţui dorinţa frenetică de a sări asupra acestei femei şi de a-i zdrobi capul, ca unei vipere…

Timp de câteva secunde, Fausta crezu că Pardaillan avea s-o ucidă… Totuşi, el nu făcu nici o mişcare… Chipul lui îşi recăpătă înfăţişarea de cutezanţă nepăsătoare şi bunul Pardaillan se porni pe râs, se înclină şi, cu glas lipsit de orice urmă de amărăciune, răspunse:

— Regret cu adevărat, doamnă, că dorinţele domniei voastre n-au găsit un mai mare răsunet în ceruri. Pot oare, înainte de a vă părăsi, să vă fiu de folos cu ceva?

Fausta se făcu albă ca varul. Orgoliul ei suferea mai mult decât suferise vreodată. Se simţea strivită, jignită de

generozitatea aceasta simplă şi zâmbitoare, care i se păru cel mai sfruntat dispreţ. Ochii i se aburiră de lacrimi.

O forţă necunoscută o împingea spre acest bărbat pe care ar fi vrut să-l omoare şi pe care îl adora. Amintirea din catedrala de la Chartres îi străbătu mintea ca un fulger… Auzi ca prin vis răspunsul lui Pardaillan: „Am iubit… o iubesc mereu pe fata cea moartă, moartă pentru lume, dar veşnic vie în inima mea! Pe domnia voastră nu vă iubesc, nici nu vă voi iubi vreodată…”

Şi vorbele pe care le striga înăuntrul ei îngheţară pe buzele-i albe. Rămase încremenită în atitudinea ei orgolioasă… Şi ura, împreună cu ruşinea înfrângerii, triumfară încă o dată!

— Domnule de Pardaillan, zise ea zâmbind, într-adevăr aş avea să-ţi cer a-mi face un ultim serviciu: mă tem ca nu cumva plecarea oamenilor lui Sixtus să fie o capcană… Păzită de sabia domniei tale, nu m-aş teme nici de o armată. Dar poate că nu vrei să mă însoţeşti până în Paris?

— Şi de ce nu, doamnă? răspunse Pardaillan.

— Mulţumesc, domnule, zise Fausta fără măcar să tresară. Binevoieşte deci să mă aştepţi în faţa porţii mănăstirii. Peste câteva clipe voi veni şi eu…

Cavalerul o salută ridicându-şi pălăria, dar fără să se încline, apoi, cu pas liniştit, fără să se întoarcă, se îndepărtă şi străbătu grădina de legume.

Atunci Fausta privi în jurul ei şi văzu cele două trupuri prăbuşite lângă cruce: Farnese şi Léonore înlănţuiţi în îmbrăţişarea ultimului sărut pe care îl căutase iubitul… Un zâmbet firav îi strâmbă buzele.

„Cel puţin omul ăsta şi-a primit pedeapsa trădării, se gândi ca. Pe când ceilalţi, mizerabilul Rovenni, laşii, nebunii ceilalţi, de trei ori nebuni…”

În clipa aceea stareţa, Claudine de Beauvilliers, apăru palidă şi tremurând:

— O, doamnă! Ce catastrofă… Suntem înfrânte… Înfrânte! …

— Cine-ţi spune că sunt înfrântă? o mustră Fausta. Oare eu pot fi înfrântă? … Biata mea fiică, spaima te face să-ţi pierzi minţile. Dar eu nu uit ce datorez… M-ai slujit bine şi n-ai nici o vină dacă din pricina unui incident realizarea proiectelor mele întârzie cu câteva zile. Trimite deci pe cineva la palatul meu chiar azi şi suma făgăduită îţi va fi înmânată…

Claudine se înclină, exclamând bucuroasă:

— Sunteţi mai mult decât puterea, sunteţi generozitatea însăşi!

— Te înşeli, zise cu răceală Fausta, ştiu doar să-mi plătesc datoriile, de bani, de prietenie… sau de ură. Ai grijă ca aceste două leşuri să fie îngropate în cimitirul abaţiei…

Fausta se îndreptă spre casa stareţei, care o ajută să-şi scoată costumul greu şi splendid, religios şi regal deopotrivă. Apoi Fausta coborî şi, dinaintea porţii abaţiei, îl găsi pe Pardaillan care o aştepta.

Litiera, care îi adusese pe prinţul Farnese şi pe meşterul Claude, se afla tot acolo. Calul bărbatului care venise să-i caute era legat de un belciug. Pardaillan sări în şa, Fausta se urcă în litieră şi grupul se îndreptă spre Paris. Atâta vreme cât se aflară în afara zidurilor, Fausta, printr-o crăpătură a perdelelor, îşi ţinu privirea pironită asupra cavalerului, care călărea lângă litieră. Pardaillan va intra, va îndrăzni să intre în Paris? …

Ajunseră la porţile oraşului: Pardaillan trecu pe podul mobil şi intră sub bolţi. Atunci, Fausta, cu un fulger de bucurie în ochi, se lăsă să cadă pe pernele litierei murmurând: „Smintitul! …”

Capitolul 18

Maurevert.

Când Pardaillan coborâse panta colinei, privise în zare şi inspectase împrejurimile porţii Montmartre. Ora stabilită de Maurevert trecuse. Şi Pardaillan bănuia că omul era la curent cu cele petrecute în mănăstire. De aceea nu fu mirat că nu-l zăreşte pe Maurevert.

Trecuse deci de poartă şi o porni pe strada Montmartre. În clipa când se mistui sub bolta porţii, un cap palid apăru dintr-un tufiş, doi ochi arzători îl escortară câteva clipe şi omul, ieşind din ascunzătoare, rămase nemişcat, agitat de un tremur de bucurie sălbatică.

Era Maurevert…

Rosti acelaşi cuvânt ca şi Fausta:

— Smintitul! …

Maurevert fusese la Blois. Acolo îşi îndeplinise misiunea de spionaj pe care i-o încredinţase de Guise. Apoi, punând mâna pe toate datele precise despre garnizoana castelului, despre obiceiurile lui Henric al III-lea, în sfârşit despre posibilitatea de a ataca persoana şi anturajul regelui, se întorsese la Paris aşa încât să poată fi în ziua de 21 octombrie, la ora prânzului, în împrejurimile porţii Montmartre.

În seara de 20 octombrie, se afla la Paris. A doua zi de dimineaţă se pregăti, îşi luă armele necesare şi, când fu echipat, îmbrăcat cu pieptarul de zale pe sub tunică şi cu platoşa de piele groasă peste tunică, deci când fu gata, îşi dădu seama că mai avea încă patru ore înaintea lui. Dar nu mai putea sta locului şi, ieşind, se duse drept spre poarta Montmartre şi alese un loc de unde putea să vadă totul fără să fie văzut.

Tolănindu-se pe iarbă, la adăpostul unui desiş, îşi făcu un ochete prin frunzişul des şi nu se mai clinti, rămânând cu privirea ţintuită asupra porţii. Zâmbea nedesluşit şi încerca să socotească timpul care îl mai despărţea de ora prânzului. Apoi îşi imagină scena…

Pardaillan ţi Charles d’Angoulęme apărând… şi el, ieşindu-le în întâmpinare, cu chipul grav, aşa cum se cuvenea şi zicând: „Domnilor, v-am făgăduit că astăzi, la ora prânzului, să mă aflu aici… şi iată-mă! V-am făgăduit că astăzi o veţi vedea pe aceea pe care o căutaţi… Urmaţi-mă şi o veţi vedea!”

Şi o pornea îndată spre mănăstire... intra... şi acolo, ce se va întâmpla? Habar n-avea... Dar ştia bine că Fausta pregătise probabil o capcană în care Pardaillan avea să-şi afle sfârşitul.

În clipa aceea fu scuturat de un fior şi era cât pe ce să scoată un ţipăt: trei bărbaţi ieşiseră pe poarta Montmartre şi se îndreptau în goana calului spre mănăstire! ...

Îi recunoscu de îndată pe primii doi: erau Pardaillan ţi Charles d'Angoulęme. Pe-al treilea nu-l cunoţtea ţi dealtfel abia dacă îl văzu la faţă...

Maurevert era uluit de grozăviile pe care le întrezărea. Dacă Pardaillan se arăta la ora asta, însemna că nu pe el îl căuta! Cu atât mai bine! Pardaillan urca coasta spre mănăstirea unde el ar fi trebuit să-l conducă! ... Pardaillan fusese deci prevenit! ... „Of! mormăi Maurevert muşcându-şi mâinile. Simt că înnebunesc! Diavolul ăsta iar o să-mi scape!"

Îşi şterse fruntea şiroind de sudoare şi, dat fiind că Pardaillan dispăruse la un cot al drumului, se ridică, ieşi din ascunzătoare şi, la rândul său, porni spre mănăstire.

Două ceasuri mai târziu, când coborî colina Montmartre, Maurevert plângea... Fusese puternic zguduit. Se simţea slab ca un copil. Nu mai era nici o speranţă. Totul se sfârşise...

Cum de-i trecuse prin minte să se ascundă din nou în tufişul unde se tupilase de dimineaţă? Ce mai spera să se întâmple? ... Deodată îl zări pe Pardaillan, escortând litiera Faustei!

Maurevert nu se întrebă de ce Fausta şi Pardaillan se întorceau împreună. De îndată ce văzu că Pardaillan trecuse de poartă, se întoarse în Paris. Tocmai trecea un curier al armatei, Maurevert îl sili să descalece, sări în şa şi, în goana mare, porni spre palatul de Guise.

Ducele stătea la sfat în cabinetul său. Maurevert dădu brutal la o parte străjile şi slugile, deschise uşa, se îndreptă spre de Guise, care îl privi uimit şi spuse:

— Monseniore, Pardaillan se află în Paris!

De Guise, care se pregătea să-l certe aspru pe intrus, păli la auzul acestor cuvinte.

— Monseniore, repetă Maurevert, duşmanul neînduplecat al domniei voastre, acela căruia îi datoraţi înfrângerea de la Chartres, a intrat adineauri în Paris…

— Trebuie să punem mâna pe păcătos! strigă Maineville.

— Linişte, Maineville! zise ducele de Guise. Ia să vedem, Maurevert, să stabilim când şi cum l-ai întâlnit? … Şi, mai întâi de toate, de când te-ai înapoiat?

— De un ceas, monseniore. Tocmai veneam aici când l-am văzut pe Pardaillan care mergea cât se poate de liniştit, venind dinspre poarta Montmartre pe unde abia trecuse. O, monseniore! Vă rog să mă credeţi că abia m-am putut stăpâni să nu-l provoc pe loc pe diavolul ăsta… dar m-am gândit că vânatul vă aparţine…

De Guise scrâşni din dinţi. Îndrăzneala neobrăzată a lui Pardaillan de a pătrunde în Paris în plină zi şi fără să-şi dea osteneala să se ascundă îl umilea şi îl scotea din fire.

În aceeaşi clipă un valet al ducelui intră şi vesti:

— A venit un om care aduce un mesaj din partea doamnei prinţese Fausta.

Maurevert se dădu câţiva paşi îndărăt, înfiorându-se. Dacă ducele avea cunoştinţă despre legăturile sale tainice cu Fausta, era pierdut! De Guise făcu un semn. Omul anunţat intră în încăpere şi făcu o plecăciune în faţa ducelui.

— Vorbeşte! îi spuse acesta.

— Domnule, zise omul, doamna prinţesă a ieşit de dimineaţă din Paris pentru o pricină pe care nu o cunosc. După obicei, feluriţi slujitori erau aşezaţi din loc în loc pe drumul pe care trebuia să-l străbată înălţimea-sa pentru cazul când aveau să primească vreo porunci. Eram lângă poarta Montmartre. (Maurevert ciuli urechea.) Am văzut când s-a întors litiera înălţimii-sale. Fireşte, nu m-am mişcat din loc. Dar, când litiera a trecut pe lângă mine, am văzut cum perdelele s-au dat puţin la o parte şi sulul acesta de

hârtie mi-a căzut la picioare, în acelaşi timp am auzit următoarele cuvinte: Palatul de Guise! … Atunci, am venit, domnule şi iată hârtia…

De Guise desfăcu iute sulul şi citi următoarele cuvinte: „Porunciţi să fie încercuită insula Cité, acolo îl duc pe Pardaillan.

— F.”

— Ei, aveai dreptate, Maurevert! exclamă ducele. Deci pornim la vânătoare! … Bussi, ia o sută de oameni de la Châtelet, postează cincizeci pe podul Notre-Dame şi cincizeci pe Podul-cel-Mic! … Maineville, ia o sută de oameni de la Arsenal: cincizeci la podul Zarafilor şi cincizeci la podul Saint-Michel… Maurevert, ia o sută do oameni de la Temple, pe cincizeci îi duci la Podul-cel-Nou şi cincizeci să stea la Podul Porumbeilor. Eu voi aştepta în piaţa catedralei Notre-Dame cu toţi cei pe care îi ura aici. Păcătosul e în Cité! … Chiar de-ar trebui să dărâm tot ce se află pe insulă, de data asta n-o să-mi scape din mână!

Capitolul 19

Încăierarea din insula Cité.

Pe când ducele de Guise pregătea de luptă patru sute de oşteni pentru a pune mâna pe un singur om, ce se întâmpla cu cavalerul de Pardaillan, pricină fără voie a unei asemenea tulburări?

Pardaillan străbătuse Parisul, călărind tot timpul la cincisprezece paşi în faţa litierei Faustei. Intrase în insula Cité şi se oprise în faţa sinistrei case de fier. Sări din şa şi întinse braţul pentru ca Fausta să se poată sprijini de el la coborârea din litieră.

Pardaillan se pregătea să bată în poartă, dar poarta se deschise. Fausta îl pironi cu privirea pe Pardaillan.

— Pot îndrăzni să te rog, zise ea, să te odihneşti câteva clipe în casa mea?

O secundă Pardaillan fu ispitit să împingă sfidarea până la capăt, dar amintirea destul de hidoasă a vârşei din

împletitură de fier nu-i inspira decât gânduri pline de neîncredere.

— Doamnă, rosti el cu un zâmbet care spunea multe, cunosc interiorul acestui măreţ palat, deci n-am nimic de câştigat de pe urma unei noi vizite şi, de altfel, de când cu o anumită aventură pe care am avut-o tocmai într-o casă din Cité, n-aveţi idee cât de tare nu rabd să fiu închis, adică în aşa hal încât acum îmi petrec nopţile sub cerul liber… Ce trebuie să fac cu calul acesta?

— Păstrează-l! zise grav Fausta. Dacă nu în numele unei prietenii, cel puţin în amintirea mea.

Pardaillan legă animalul de um belciug şi răspunse:

— Din păcate, doamnă, nu sunt decât un sărman gentilom fără casă şi fără grajduri… Mai am un cal înşeuat. Dacă l-aş primi şi pe acesta, pe care binevoiţi să mi-l oferiţi, aş fi silit să-l las să moară de foame. Acestea fiind zise, doamnă, îngăduiţi-mi să mă retrag…

— Nu te reţin, domnule, zise Fausta. Adio şi îţi mulţumesc din nou!

Pardaillan făcu o plecăciune adâncă, pe când Fausta intră în palat.

Acum Pardaillan mergea, fără să se grăbească, de-a lungul fluviului şi astfel ajunse nu departe de podul Notre-Dame, în momentul când o trupă de vreo cincisprezece călăreţi lua poziţie pe acest pod.

„Ce vrea să însemne asta?” se întrebă el. „Ori ce-o fi, să ne punem la adăpost!”

Făcu deci un ocol şi ajunse în strada Juiverie, de unde izbuti să constate că podul Notre-Dame era păzit. Dealtfel nici pe departe nu-i trecea prin minte că despre el era vorba. Făcu stânga-mprejur şi, mergând pe strada Juiverie, se îndreptă spre Podul-cel-Mic. După o sută de paşi se opri. Şi acolo se afla o trupă de călăreţi şi lanţul era întins!

Fără să-i pese de altceva decât de timpul pierdut, se îndreptă deci spre strada Barillerie. Din partea asta putea să iasă pe cheiul Mégisserie peste podul Zarafilor, sau pe

strada Harpe peste podul Saint-Michel. Dar cavalerul văzu, nu fără să se înfioare, că şi aceste două poduri erau închise.

În sfârşit, când constată că nu mai exista nici un mijloc de a trece pe podul Porumbeilor, nici chiar prin schelăria construcţiilor de pe Podul-cel-Nou, fu nevoit să recunoască, într-adevăr, că era prizonier în Cité.

De la podul Notre-Dame până la podul Zarafilor oşteni înarmaţi alcătuiau un şir neîntrerupt.

Tocmai atunci Pardaillan îşi dădu seama că aceste trupe pătrundeau pe străzile insulei Cité, din toate părţile… Nu numai că era împresurat, dar avea să fie şi recunoscut! …

Era limpede că trupele hărţuiau pe cineva.

Încetul cu încetul se adună o mulţime de oameni pentru a vedea cum sunt prinşi, sau chiar puşi pe rug indivizii care erau căutaţi.

Pardaillan mergea, împins de valul de Oameni care creştea mereu. Şi, deodată, îşi auzi numele. Numele lui rostit mai întâi de unul dintre ofiţerii care conduceau operaţiunea, apoi de un altul, apoi iar de un altul! …

Pardaillan simţi cum îl trec fiorii. Pe el îl căutau! Din pricina lui era asediată insula Cité, împotriva lui răsunau acele strigăte de moarte! …

Aruncă o privire la dreapta, la stânga, înainte şi în spate. În faţa lui era o trupă care înainta încet, oprindu-se din casă în casă. În spatele lui era o trupă asemănătoare din faţa căreia fugea el. La stânga erau casele de pe strada Calandre, cu oameni aplecaţi la ferestre. La dreapta, în sfârşit, era un maidan sterp, împuţit, peticit cu iarbă rară, la marginea căruia se ridica Piaţa Nouă.

Şi, pe la mijlocul acestui maidan, se înălţa o casă singuratică, cu ferestrele închise ermetic.

Dar, din această aruncătură de ochi sigură şi rapidă, Pardaillan remarcă îndată că, dacă ferestrele acestei case erau închise, în schimb nu la fel era şi uşa. Uşa era întredeschisă… Se îndreptă spre ea cu pasul cel mai liniştit de pe lume. Situaţia era teribilă… Şi, din pricina efortului

pe care îl făcea de a părea liniştit şi de a nu se grăbi, Pardaillan simţea cum sudoarea îi curge de pe frunte în picături mari... Dar mai intrase şi altădată în încurcături asemănătoare şi ştia să-şi păstreze sângele rece, deşi inima îi bătea gata să-i sară din piept.

Tocmai în clipa când se apropia de uşa întredeschisă a acelei case ciudate, oamenii din faţă îl văzură de la ferestrele lor şi îi strigară:

— Bagă de seamă! Nu intra! ...

Dar Pardaillan nu auzi, împinse uşa, pătrunse într-un soi de vestibul şi, trântind liniştit uşa în urma lui, strigă:

— E cineva în casa asta? ...

Nu primi nici un răspuns. Atunci se hotărî să deschidă o uşă. Se pomeni într-o încăpere destul de mare, având câteva mobile cu înfăţişare severă. Drept orice alt ornament pe pereţi nu exista decât un crucifix.

„Desigur, e casa vreunui canonic de la Notre-Dame, se gândi Pardaillan. Dacă bravul preot se întoarce acasă, sper că nu mă va trăda...”

Dar, pe când chibzuia astfel, Pardaillan observă că mobilele erau acoperite de un strat gros de praf. Dealtfel în cameră domnea o oarecare dezordine şi un miros de mucegai...

Pardaillan îşi simţi inima cuprinsă de un fel de nelinişte. În sfârşit, nemaiputând îndura tristeţea apăsătoare care părea că iese din pereţii goi ai încăperii, se scutură şi merse să deschidă o uşă pe unde pătrunse într-o cameră învecinată. Într-adevăr, în încăperea pe care o părăsise, ferestrele închise nu lăsau să se strecoare decât un fir din lumina zilei.

Camera în care intrase nu avea nici o fereastră, ci doar un ochi de bou aşezat foarte sus şi la care desigur nu se putea ajunge de afară. Pe acolo lumina intra nestăvilită.

„Uf! răsuflă uşurat Pardaillan. Am crezut că mă înăbuş! Desigur aceea era capela canonicului... iar aici, dimpotrivă, este locul unde se recreează...”

Murmurând aceste vorbe, privirea-i căzu pe câteva obiecte care erau agăţate de pereţi. Dacă în prima încăpere nu era decât un crucifix, în schimb pereţii celei do-a doua erau plini de ornamente… Dar ornamentele acestea îl făcură pe cavaler să pălească.

Avea în faţă o întreagă colecţie de securi. Erau cuţite de o anumită formă, late şi ascuţite ca şi cuţitele de măcelar. Erau ghioage de fier, pline de ţepi lungi. Erau frânghii agăţate în bună ordine. În sfârşit erau instrumente bizare, cleşti, cârlige. Toatemetodic rânduite şi, dealtfel, acoperite cu un strat gros de praf.

Pardaillan simţi cum tresare şi o tulburare ciudată îl cuprinse. Pe o masă, în mijlocul încăperii, rămăseseră câteva pergamente.

În momentul acela, murmurul nedesluşit al mulţimii se apropie de casă. Dar Pardaillan nu auzi nimic… Se apropie de masa prăfuită pe un colţ al căreia era un vraf de vreo treizeci de pergamente, aşezate în ordine. Şi, aruncându-şi ochii pe pergamentul care le acoperea pe celelalte, văzu că purta pecetea tribunalului special.

Sub stratul de praf izbuti să descifreze primele cuvinte… Şi, atunci, se dădu îndărăt, înfiorându-se… Casa singuratică şi tristă îşi dezvăluia taina! … Aceste pergamente erau ordine de execuţie! Securile, cleştii, funiile erau instrumente de tortură! Casa era locuinţa călăului!

Dându-se îndărăt, înfiorându-se, în minte nu-i mai stăruia decât o singură idee: să iasă… În vestibul lovituri puternice zgâlţâiau uşa de la intrare şi un glas care acoperea larma de afară strigă:

— E aici, monseniore! L-am prins!

Pardaillan recunoscu glasul lui Maurevert.

— Încercuiţi casa! porunci un alt glas, pe care cavalerul îl recunoscu drept glasul ducelui de Guise.

Privi neliniştit spre uşă. Din fericire era solidă. Înţelese că avea înaintea lui un răgaz de câteva minute pentru a lua o hotărâre. Dintr-un salt se năpusti în încăperea unde intrase

mai întâi, alergă la fereastră, o deschise şi, printr-o crăpătură a obloanelor grele şi lăsate putu să vadă ce se petrecea afară: De Guise, călare, în mijlocul unei trupe de călăreţi. În faţa uşii vreo douăzeci de oşteni ridicând o bârnă mare pe care voiau s-o folosească drept berbece, pentru a sparge uşa. Maurevert era printre ei! … El conducea operaţia.

Lângă de Guise, Pardaillan îi recunoscu pe Bussi-Leclerc şi pe Maineville. În spatele acestei trupe de călăreţi, se bulucea mulţimea…

Pardaillan reveni în vestibul în clipa când, afară, un strigăt puternic saluta lovitura de bârnă care crăpase uşa de sus până jos.

„Ei, murmură el, mi-a venit sfârşitul! Aici am să-mi las oasele… Şi când mă gândesc că Maurevert…”

Se opri, strângându-şi pumnii. O paloare de disperare i se aşternu pe faţă…

Ieşind din vestibul ajunse într-o încăpere îngustă pe care sluga călăului o folosea drept bucătărie. Bucătăria dădea spre o curte înconjurată de ziduri înalte. Dar o scară era sprijinită de zidul din fund.

Pardaillan se urcă pe scară. Depăşea cu capul creasta zidului… Atunci văzu că era deasupra unei străduţe murdare şi înguste, care se împărţea în două braţe, dintre care unul lega strada Calandre de Piaţa Nouă, iar celălalt, perpendicular pe piaţă, se prelungea spre Notre-Dame, înconjura piaţa din faţa catedralei şi ajungea la Sena.

Pardaillan văzu toate acestea dintr-o privire. Dar mai văzu şi că vreo douăzeci de oameni înarmaţi păzeau ulicioara. Atunci coborî, intră iarăşi în casa călăului şi, după câteva clipe, reapăru cu o secure în mână. Îndată se căţără în vârful scării.

Tocmai atunci o larmă agitată se ridică dinspre strada Calandre: uşa fusese doborâtă. Trupele lui de Guise năvăleau în casă… dar Maurevert nu intrase! … Pardaillan

auzi în spatele lui urletele, zăngănitul armelor, tumultul paşilor precipitaţi…

— La moarte! urla mulţimea.

Pardaillan se aşează pe zid… şi sări…

— Faceţi loc! răcni el căzând în picioare.

Străjerii aşezaţi acolo, uluiţi pentru o clipă, încercară să se adune, dar Pardaillan se şi năpustise asupra grupului, ridică securea, o lăsă să cadă, tăişul i se umplu de sânge, făcu roată în jur şi, asemenea mistreţului care, înainte de a muri, dă buzna în grupul de hăitaşi. Pardaillan trecu…

Dintr-un salt, se năpusti înainte şi întorcându-se brusc, îşi aruncă securea care în zborul ei, reteză trei oameni. Căzură la pământ, morţi sau răniţi…

— Alarmă! Alarmă! strigară străjerii.

Cât ai clipi din ochi, oştenii din strada Calandre umplură ulicioara. Alţii se aruncau de pe zidul casei meşterului Claude. În câteva secunde, ulicioara se umplu de oameni care se izbeau, se înghionteau, se striveau…

Pardaillan avansase destul de mult. Îşi luase spada în mână şi mergea drept înainte, fără să se întoarcă.

Mereu drept în faţa ochilor, mereu urmărit de haita care răcnea, Pardaillan ajunse deodată în spatele catedralei Notre-Dame. Haita era pe urmele lui, simţea în ceafă răsuflarea furioasă a urmăritorilor. Îşi spuse: „Dacă fac un pas greşit, dacă mă opresc, dacă mă întorc, sunt mort!”

Şi, totuşi, trebuia să se sfârşească odată! … Întreaga insulă Cité era încercuită, malurile păzite… unde să se ducă? … N-avea decât o singură ieşire: să coboare pe un mal şi să treacă cu orice preţ, să se arunce în Sena! … Va avea însă timpul necesar? … Şi, chiar dacă se va arunca în apă, oare nu va fi prins îndată după aceea? …

Cum ieşea din ulicioara a cărei îngustime îl salvase, înţelese că, într-un spaţiu mai mare, va fi împresurat de urmăritori şi va fi copleşit, cu această ultimă mângâiere de a se lăsa mai degrabă ucis decât să cadă iarăşi în mâinile lui de Guise şi Maurevert… Îl năpădi disperarea.

În această ultimă privire aruncată lumii în semn de adio se văzu în faţa unei case sinistre cu o poartă de fier. Palatul Faustei! … Venise să moară în faţa palatului locuit de Fausta! …

Un hohot de râs dement îi descreţi buzele albe de spaimă şi făcu un ultim salt spre hanul „La Teascul-de-Fier”, sări treptele câte trei, cu mânerul spadei răsturnă câţiva meseni care îi stăvileau trecerea şi, mergând mereu drept în faţa ochilor, din odaie în odaie, sări… fără să ştie unde, înnebunit, furios că moare înaintea lui Maurevert! …

În aceeaşi clipă, hanul se umplu de zarvă… Urmăritorii intrară cu toţii deodată… Din odaie în odaie, urletele frenetice îl urmăreau pe Pardaillan. Îi era cu neputinţă să închidă uşile… Începuse să simtă înţepăturile spadelor sau ale suliţelor din primul rând… O larmă de moarte, sinistră, fioroasă, îi asurzi urechile… şi, încolţit în ultima încăpere a hanului, continuând să alerge nebuneşte, văzu o fereastră deschisă, sări peste pervaz şi… se aruncă în gol! …

Archebuzele ochiră fereastra. Pentru câteva clipe, hanul fu plin de urlete, apoi toată gloata se retrase, hanul se goli repede şi toţi alergară la malul apei.

Tocmai atunci sosea şi Maurevert, gâfâind, livid, cu spada în mână. În spatele lui, ducele de Guise apăru şi ţipă:

— Unde-i ticălosul? De ce n-a fost arestat? …

— Monseniore, strigă un ofiţer de pe malurile Senei, domnul de Pardaillan s-a aruncat în Sena. Dealtfel este şi rănit.

— Să se dezlege toate bărcile, porunci de Guise. Să se supravegheze fluviul şi, de îndată ce omul nostru va apărea, să i se tragă un glonţ în cap!

Şi, întorcându-se spre Maurevert, adăugă:

— Cred că de data asta am pus mâna pe el!

Maurevert nu răspunse. Un zâmbet îi strâmbă buzele şi, printre primii, se aruncă într-o barcă împreună cu trei-patru oameni înarmaţi cu archebuze. Câteva secunde după căderea, sau, mai curând, saltul lui Pardaillan, Sena era

brăzdată de bărci, în timp ce pe maluri mulţimea aştepta. Trei sau patru sute de oameni stăteau gata să tragă cu armele lor în Pardaillan de îndată ce acesta s-ar fi ridicat la suprafaţa apei.

Trecu o oră… Pardaillan nu apăru. Pentru toţi cei de faţă era limpede că se înecase şi că trupul lui, târât de curent, fusese dus departe.

Capitolul 20

Unde Fausta se mulţumeşte cu o coroană.

Pardaillan, când sărise pe fereastra hanului, nu bănuia că ea dădea spre Sena. Simţind că se cufundă în apă, îi veni ideea dacă n-ar putea încerca să meargă împotriva curentului şi să pună piciorul pe uscat pe malul insulei Notre-Dame (insula Saint-Louis).

Dar, în secunda aceasta rapidă, când apele îi vâjâiau în urechi, când hainele lipite de trup îi paralizau mişcările şi când necesitatea de a se ridica la suprafaţă să respire îi apărea iminentă şi cumplită, deoarece, a se ridica la suprafaţa apei însemna a ieşi în întâmpinarea gloanţelor, în această secundă, spuneam, mişcările-i deveniră dezordonate. Lupta din răsputeri împotriva curentului care îl târa şi totodată împotriva împingerii fireşti de jos în sus. Se sufoca. Se învârtea în juru-i, prins de contracurentul fluviului care se spărgea în vârful insulei Cité… Curând simţi că nu mai poate respira… şi îşi întinse braţele într-un ultim spasm…

În această clipă trupul lui fu cuprins de tresărirea violentă a omului care trage să moară şi care întrevede un mijloc de scăpare… Într-adevăr, în această mişcare supremă pe care braţele lui o făcuseră sub apă, mâna lui crispată se lovise de ceva… nu ştia de ce anume… era un stâlp înfipt în fluviu… Degetele-i înţepenite prinseră lucrul acela şi, pe loc, se agăţară de el… În acelaşi timp se lăsă să iasă la suprafaţă, alunecând şi căţărându-se de-a lungul acestui stâlp sau a acestei bârne şi, în clipa următoare, ţinându-se mereu strâns de bârnă, ieşi din apă…

Din prima ochire căută fereastra de unde se aruncase, încercând un ultim mijloc de apărare… Dar nu văzu nimic deasupra capului… nimic decât o podea de lemn…

Pardaillan îşi stăpâni un ţipăt de bucurie. Înţelese că, în lupta împotriva curentului, ajunsese sub temniţa din palatul Faustei! Sub acea încăpere unde exista o deschizătură prin care Fausta punea să se arunce în apă cadavrele osândiţilor! În acelaşi moment zări o reţea de fier… vârşa unde fusese cât pe ce să moară! …

Pardaillan se căţără de-a lungul bârnei de care se agăţase, ieşi cu totul din apă şi se aşează pe prima bifurcare a stâlpului. Era salvat…

Nu putea fi văzut de afară… auzea strigătele acelora care îl căutau şi cărora, în chip firesc, nu le trecea prin cap să meargă împotriva curentului… Într-adevăr, încetul cu încetul strigătele se îndepărtară. Pardaillan râse atunci în sinea lui. Deodată fu izbit de o idee care îi trecea prin minte.

Într-adevăr, bănuia că Sena va fi supravegheată pe tot cursul ei şi pe maluri şi că îi va fi foarte greu să se îndepărteze de adăpostul unde se afla. Pe de altă parte, cei care îl căutau puteau să vină să vadă ce e sub podeaua aceasta care se ridica deasupra apelor Senei. Şi cum, în ce-l priveşte, trecea îndată la executarea ideilor sale, PardaillaN. Din bârnă în bârnă, ajunse până la plasa de fier… vârşa Faustei.

Constată că panoul care alcătuia deschizătura era ridicat. Desigur aşa rămăsese din ziua când se dăduse drumul cadavrelor… Coborând din nou de-a lungul reţelei de fier, cu dârzenia unei hotărâri ferme, se aruncă în apă şi, curând, se pomeni iarăşi în interiorul vârşei. Atunci se urcă până sus, până la planşeu.

Ţinându-se cu un braţ de bârna de care se agăţase, cu celălalt braţ întins, izbuti să ridice chepengul care acoperea o deschizătură pătrată. Se sprijini de marginile acestei deschizături şi se săltă printr-o sforţare a tuturor muşchilor.

Câteva secunde mai târziu pătrunse în încăperea unde se bătuse cu oamenii Faustei, în sala torturilor. Sala era întunecoasă, tăcută…

Primul gând al lui Pardaillan fu să închidă la loc chepengul. Apoi începu să se scuture, să se stoarcă de apă, îşi scoase tunica, luă toate măsurile menite să-i usuce hainele, atât cât era cu putinţă s-o facă într-o asemenea situaţie.

Astfel se scurseră mai multe ceasuri. Pardaillan îşi îmbrăcă la loc hainele aproape uscate, dar începu să simtă chinurile foamei. Într-adevăr, ieşind dis-de-dimineaţă din hanul Devinicre, nu pusese nimic în gură toată ziua.

Se lăsă noaptea. În palatul misterios nu se auzea nici un zgomot. Cavalerul avea de ales între două planuri. Primul era să profite de întunericul nopţii pentru a reintra în fluviu şi a ajunge pe mal. Al doilea era pur şi simplu să iasă din palatul Faustei pe poartă. Dacă în preajma porţii nu mai rămăseseră decât puţini servitori, Pardaillan îi va sili să-i deschidă poarta! Mai aşteptă deci vreo două-trei ore. Până la urmă foamea îl împinse la acţiune.

Pornind deci în vârful picioarelor, ajunse la uşa sălii supliciilor. Era deschisă… Pardaillan traversă încăperea aceasta care semăna cu carcera de dinaintea morţii… După care, se pomeni într-o galerie pe care începu să înainteze.

Era însă întuneric beznă. Şi totuşi el mergea spre o lumină vagă, pe care o zărea la vreo cincisprezece paşi dinaintea lui, în galerie… Când ajunse la raza aceasta de lumină, îşi dădu seama că ea venea de la crăpătura dintre cele două părţi ale unei draperii grele de catifea, care forma un alcov adânc, deschis în acel loc. Pardaillan îşi strecură o privire prin crăpătura draperiei şi văzu o sală vastă, luminată de câteva făclii, aprinse din loc în loc…

Recunoscu îndată sala… Era minunata încăpere cu coloane, cu statui, cu candelabre de aur… sala tronului! …

Era gata să se îndepărteze şi să-şi continue excursia prin palat, când rămase ţintuit locului… I se părea că auzise un zgomot uşor de paşi.

Zgomotul venea din marea sală a tronului. Pardaillan îşi lipi ochiul de crăpătura draperiilor şi zări un soi de fantomă înveşmântată în alb care mergea sau, mai degrabă, aluneca cu pas majestuos.

„Fausta!”

Era Fausta, într-adevăr, calmă, gravă, senină ca de obicei. În urma ei venea un bărbat care, intrând în sală, lăsă să-i cadă de pe umeri mantia cu care îşi acoperea pe jumătate obrazul.

„Ducele de Guise!”

Fausta se oprise în mijlocul sălii şi, aşezându-se într-un jilţ, îi arătase lui de Guise un scaun şi acesta se aşează la rândul lui.

„Iată deci, mormăi Pardaillan cu obrajii în flăcări, iată deci femeia care a vrut să mă omoare la fiecare dintre întâlnirile noastre… până chiar şi azi! Iată bărbatul care a pus o haită pe urmele mele şi a răsturnat cu fundul în sus insula Cité pentru a mă asasina! … Îi am acum în mână pe amândoi… sunt singuri… Dacă m-aş arăta deodată la faţă şi dacă, profitând de uluirea lor, le-aş da câte o lovitură de moarte fiecăruia, n-ar fi dreptul meu s-o fac?”

Pardaillan frământa mânerul pumnalului. Dar, curând, chipul i se îmblânzi, mâna îi căzu de-a lungul trupului şi murmură, dus pe gânduri: „Poate ar fi dreptul meu s-o fac… dar, atunci, aş merita vorba cu care de Guise m-a pălmuit în strada Saint-Denis… aş fi un laş! Nu, nu aşa trebuie să mă răzbun… de Guise trebuie să moară pentru vorba aceea… Şi va muri. Am jurat… dar trebuie să ştie că un Pardaillan nu loveşte pe neaşteptate şi pe la spate!”

Îndată ce se despărţise de Pardaillan în pragul palatului său, Fausta îşi dădu seama, după larma îndepărtată, că ducele de Guise luase toate măsurile împotriva lui Pardaillan.

Această constatare fu pricina unui minut de bucurie pentru Fausta, un scurt răgaz în cumplita durere pe care izbutise până atunci s-o ascundă sub un chip neclintit. Dar,

după ce se încuie în camera ei şi rămase singură, chipul i se descompuse şi blestemele prinseră glas. Tot ceea ce furia şi mânia, ajunse la paroxism, pot inspira unei minţi să născocească blesteme, ameninţări, planuri oribile, toate acestea Fausta jură că le va îndeplini, toate acestea Fausta le bolborosi cu glas aspru.

Se aruncase îmbrăcată pe pat şi, cu obrazul înfundat în dantelele pernelor pe care le sfâşia cu unghiile şi cu dinţii, lupta împotriva crizei de disperare care se abătuse asupra ei şi o dobora. Numele lui Sixtus, Rovenni, Farnese, Violetta, Pardaillan se întretăiau cu strigătele nearticulate, cu invectivele, lacrimile, gesturile de nebunie…

Gentilomii aceştia pe care ea îi îmbogăţise, care, chiar în aceeaşi dimineaţă, tremuraseră în faţa ei, de îndată ce Sixtus apăruse îşi întorseseră împotriva ei spadele pe care ea însăşi le dăduse împreună cu binecuvântarea ei! … Cardinalii aceia care se prosternau la picioarele ei.! … Cu ce laşă înfocare cântaseră Domine, salvum fac Sixtum…

Ore întregi Fausta plânse, răcni, gemu, hohoti, îşi frânse mâinile în criza care o cuprinsese.

Şi, în inima ei, fierea se adună picătură cu picătură.

Fausta redeveni poate mai femeie şi, alungată din tagma îngerilor, îşi reluă locul printre muritori. Când se întoarse din această pogorâre în iad, Fausta simţi cum calmul îi stăpâneşte din nou mintea, se gândi la viitor şi iată ce stabili cu claritate:

Suferise o înfrângere. Pierdea dintr-odată orice putinţă de a-şi realiza visul. Niciodată nu va mai fi la Roma marea preoteasă care să reia tradiţia papesei Ioana. Dar, dacă nu putea fi papesă, în schimb putea şi trebuia să devină regină…

A fi regina Franţei tot mai însemna o jucărioară atrăgătoare pentru o asemenea imaginaţie! A fi regina Franţei prin de Guise, regele Franţei! … Şi, mai târziu, poate, regină absolută prin moartea lui de Guise!

Mai întâi, moartea lui Henric al III-lea îi va dărui jumătate din regat. Mai apoi, moartea lui de Guise îi va dărui domnia deplină asupra regatului. Şi, până atunci, răzbunarea ei va fi asigurată! … Cu de Guise, cu Alessandro Farnese va întreprinde cucerirea Italiei, îl va închide pe papă în Roma, nelăsându-i decât o putere iluzorie… visul lui Machiavelli, al lui Cesare Borgia şi al altor gânditori şi al altor cavaleri rătăcitori în goană după cuceriri.

Sări din pat, se aşeză în faţa unei oglinzi, operă măiestrită a atelierelor din Veneţia, şi, vreme de un ceas, cu ajutorul unor licori şi al fardurilor, pe care nu le folosea decât rareori, se strădui să şteargă de pe obrazul ei răvăşit până şi cea mai mică urmă de lacrimi.

Când izbuti, scrise o scrisoare care fu dusă de îndată la palatul lui de Guise. Două ceasuri mai târziu, ducele de Guise intra în palatul Faustei.

— Vă ascult, doamnă, zise ducele de Guise după ce se aşeză în jilţul pe care Fausta i-l arătase cu un gest. Dar, înainte de a începe această discuţie gravă, poate ar fi bine să mă asigur dacă suntem într-adevăr singuri…

Şi de Guise, cu o privire, scotoci nu numai ungherele pline de umbră din sala cea vastă, aproape funebră în somptuozitatea ei, ci şi chipul Faustei.

— Da, zise aceasta, vă amintiţi de o discuţie pe care aţi avut-o cu regina Caterina, când aţi crezut că sunteţi singuri şi când aţi spus tot ce aveaţi pe inimă… şi vă gândiţi, desigur, că poate şi eu am ascuns după vreo draperie vreun Sixtus care vă va nota cuvintele. Fiţi pe pace. Ne aflăm aici sub privirea lui Dumnezeu, care numai el poate să ne vadă şi să ne audă… Domnule duce, continuă Fausta, când, acum trei ani, aţi venit la Roma pentru a-l implora pe Sixtus al V-lea să vă dea ajutor, sanctitatea-sa v-a binecuvântat… eu v-am dat două milioane în bani vechi de aur, cam înnegriţi de vreme, dar care puteau totuşi circula foarte bine… M-aţi întrebat atunci ce voiam în schimbul lor şi eu v-am răspuns: „Veţi afla mai târziu!”

— E-adevărat, spuse de Guise înclinându-se şi recunoştinţa mea…

— Să nu vorbim despre recunoştinţă, duce, să vorbim despre interesele noastre… Merg mai departe. La a doua noastră întrevedere, mi-aţi expus speranţele domniei voastre. Voiaţi să ajungeţi rege!

De Guise păli şi aruncă în juru-i priviri pline de nelinişte.

— Suntem singuri, repetă Fausta nu fără o umbră de dispreţ şi de nerăbdare. Deci, voiaţi să ajungeţi rege. Şi nu îndrăzneaţi! … Ceea ce n-aţi îndrăznit domnia voastră, am făcut eu! … Am adunat toate firele destrămate ale Ligii. Am împânzit Franţa cu agenţii mei. În acelaşi timp vă arătam cât costa fiecare om, fiecare devotament, fiecare minte câştigată de partea noastră. Aşa încât acum ştiţi că, pe lângă cele două milioane pe care vi le-am dat la Roma, îmi datoraţi zece milioane…

— E-adevărat, repetă de Guise trecându-şi o mână peste frunte.

— De zece, de douăzeci de ori m-aţi întrebat ce ceream în schimb. Şi v-am răspuns: „Veţi afla mai târziu!”… Şi dacă nu vă aflaţi încă pe tron nu-i din vinA. Mea, ci din vina domniei voastre! …

— Şi asta-i adevărat, zise ducele înfiorându-se.

— După fuga lui Henric de Valois, recunoscând că mie îmi datoraţi victoria şi viitoarea coroană, m-aţi întrebat iarăşi care era scopul meu şi ce aşteptam de la domnia voastră. V-am răspuns: „Veţi afla când va sosi vremea…” Ei bine, a venit vremea!

— Cereţi-mi viaţa, doamnă şi voi fi fericit să v-o dăruiesc.

— Viaţa domniei voastre, duce, vă este prea preţioasă, iar mie nu mi-ar fi de mare folos. Deci, păstraţi-o… Ceea ce am să vă cer în schimbul a tot ceea ce am făcut pentru domnia voastră, continuă Fausta, ar putea să vă pară mai greu de dăruit decât viaţa. Aţi aşteptat cu demnitate ani de zile… puteţi deci să mai aşteptaţi câteva minute. Iată mai întâi dovezile mele. Vreţi să fiţi rege. Pentru aceasta trebuie ca

mai întâi regele care domneşte să moară. Pe urmă trebuie să-l puteţi înlătura pe pretendentul natural şi legitim, care este Henric de Bourbon, regele Navarrei. În sfârşit, trebuie să puteţi evita un război civil şi să domniţi cu asentimentul parlamentelor din Paris şi din provincii. E-adevărat ce spun?

— Pe deplin adevărat, doamnă!

— Vă voi dovedi, domnule duce, că niciunul dintre aceste evenimente nu se pot întâmpla decât cu asentimentul meu şi că, dacă vreau, nu veţi fi regele Franţei, că, dacă vreau, veţi fi tratat ca rebel şi supus pedepsei care li se aplică rebelilor în această blândă ţară a Franţei… Să reiau acum punct cu punct. Spuneam că mai întâi avem nevoie de moartea regelui domnitor… Ei bine, dacă vreau eu. Henric de Valois nu va muri. Într-adevăr, dacă nu le dau un contraordin, doi călăreţi vor pleca în revărsatul zorilor, unul spre Blois, celălalt spre Nantes. Repet, aceşti doi călăreţi, dacă nu-i văd eu însămi în noaptea asta, dacă nu le retrag misivele, vor porni la drum peste câteva ore. Primul va duce regelui Franţei dovada că voiţi să-l asasinaţi…

De Guise scrâşni din dinţi şi, dacă privirea lui ar fi putut s-o fulgere pe Fausta, ea ar fi căzut moartă în aceeaşi clipă.

— Al doilea, rosti mai departe Fausta, imperturbabilă, se îndreaptă spre Nantes, unde se află regele Navarrei, cu o mie două sute de pedestraşi, şase mii de călăreţi şi treizeci de tunuri. Depeşa mea îl previne asupra intenţiilor domniei voastre şi îi dovedeşte că nu are decât un singur mijloc de a păstra coroana la moartea lui Henric al III-lea. Acest unic mijloc este de a se uni cu regele Franţei şi de a mărşălui împreună cu el asupra Parisului. Domnule duce, câţi oameni şi câţi bani aveţi pentru a rezista celor două armate îmbinate?

„Joacă tare!” îşi spuse Pardaillan care nu pierdea nici un cuvânt, nici un gest, nici o clipire a ochilor.

— Dar, doamnă, am impresia că mă ameninţaţi… rosti într-un suflu ducele.

— Nici pe departe. Vă dau doar dovezi. Să presupunem acum că Valois va fi suprimat printr-un accident pe care providenţa îl aşează uneori în calea regilor… şi a pretendenţilor. Să presupunem că Henric de Navarra nu se clinteşte. Pe scurt, n-aveţi decât să vă lăsaţi încoronat… dacă totuşi vi se recunosc drepturile…

De Guise începu să se plimbe cu paşi mari în direcţia alcovului închis cu draperii, în spatele cărora se ascundea Pardaillan. Ducele cu obrazul însemnat de cicatrice era întunecat. Şi, din ochi, îi ţâşneau asemenea flăcări, încât era evident că mintea lui violentă era bântuită de un gând de moarte.

„O! O! exclamă în sinea lui Pardaillan. N-aş da nici un ban pe viaţa frumoasei Fausta… dacă n-aş fi aici! … Dar se întâmplă că sunt aici şi nu vreau să mi-o ucidă altul!”

Pentru orice eventualitate se pregăti şi, cu spada în mână, aşteptă momentul când să intervină. În timpul acestei clipe cumplite, când Fausta îşi dădu seama că viaţa ei nu atârna decât de un fir de aţă, ea nu făcu nici o mişcare…

De Guise ajunse până la draperiile grele de catifea şi Pardaillan simţi pe obraz răsuflarea mânioasă a acestui bărbat care cumpănea în sinea sa moartea Faustei. Dar, fără îndoială, ducele înţelese că, omorând-o pe Fausta, însemna să se omoare singur, căci, întorcându-se şi îndreptându-se spre ea, se aşează în jilţul lui şi mormăi:

— Vă purtaţi cam aspru cu mine, doamnă şi precauţiile pe care le-aţi luat împotriva mea îmi spulberă toată plăcerea pe care aş fi avut-o achitându-mi cu dragă inimă datoria pe care o am faţă de domnia voastră.

— Dovezile mele vi se par îndestulătoare? întrebă Fausta. Şi acum, după ce v-am arătat prăpastia spre care vă îndreptaţi dacă încetaţi să vă sprijiniţi de mâna pe care v-o ofer, vă voi arăta gloria nemăsurată care vă aşteaptă dacă ne vom uni pentru vecie forţele… A doua zi după moartea lui Valois, Alessandro Farnese intră în Franţa.

— Farnese! exclamă ducele tresărind.

— Adică armata care trebuia să debarce în Anglia şi care, după distrugerea Invincibilei Armada, aşteaptă ordinele regelui Spaniei… în cazul când eu nu-i voi trimite lui Farnese ordinele mele!

Ochii lui de Guise scăpărară.

— Cred că începem să ne înţelegem, zise Fausta. Deci, după ce Valois va muri. Farnese vă va pune la dispoziţie spada sa, sprijinită de cinci mii de lăncii, o mie două sute de muschete, zece mii de spade cu două tăişuri ale cavaleriei şi şaptezeci de tunuri… ceea ce, adăugate la trupele regale al căror şef veţi deveni, vor alcătui armata care vă va îngădui să puneţi mâna pe regele Navarrei. După ce Henric de Béarn va fi prins şi… executat ca aţâţător la erezie, veţi câştiga de partea voastră pe căpeteniile hughenoţilor, făgăduindu-le câteva privilegii… Atunci veţi fi în fruntea celei mai de temut armate din Europa! … Atunci vă veţi duce la Reims spre a fi încoronat în vechea bazilică! …

Gâfâind, plutind, ameţit, fascinat, de Guise era gata să cadă în genunchi în faţa acestei femei căreia, cu câteva minute mai înainte, ar fi vrut să-i implânte pumnalul în inimă, de Guise strigă:

— Iertaţi-mă! … O! Iertaţi-mă! … Am fost nerecunoscător faţă de domnia voastră!

La aceste cuvinte, ducele îşi azvârli pumnalul, căzu în genunchi, îşi plecă bărbia în piept şi spuse:

— Ordonaţi-mi, sunt gata să mă supun domniei voastre!

Visul ademenitor pe care Fausta i-l fluturase în faţa ochilor era desigur capabil să-l realizeze şi singur dacă ar fi avut mijloace, adică armata şi banii necesari. Fausta îi deschidea bariera în spatele căreia se afla închis.

— Duce, răspunse Fausta, acceptând omagiul lui de Guise cu acea seninătate majestuoasă care îi era proprie, duce, nu supunerea domniei voastre vă cer eu.

— Atunci ce voiţi? întrebă ducele ridicându-se.

— Numele domniei voastre! răspunse Fausta.

— Numele meu! …

— Jumătate din puterea domniei voastre. Jumătate din gloria domniei voastre. Să mă aşez alături de domnia voastră pe tronul pe care vă veţi aşeza! … În sfârşit, să fiu regină, aşa cum domnia voastră veţi fi rege! … Ascultaţi-mă! Mi se pare că aveţi motive s-o repudiaţi pe Catherine de Clčves… pentru că mai trăieşte încă! … Pentru a obţine repudierea va trebui să aşteptaţi o lună… Opt zile după aceea va fi celebrată căsătoria noastră. Eu însămi voi întocmi actul pe care îl veţi semna…

— Căsătoria noastră! bâigui ducele.

— A doua zi după căsătoria noastră, continuă Fausta, vom pleca spre Blois… Restul mă priveşte… Tot ceea ce va urma mă priveşte… Totul, duce, până în ziua când, în fruntea triplei armate, alcătuită din armata lui Farnese, a lui Henric al III-lea şi a lui Henric de Béarn, veţi porni spre Italia lăsând regenţa reginei Franţei, încoronată ca şi domnia voastră unsă ca şi domnia voastră, legată pe veci de interesele, de ambiţia şi de gloria domniei voastre! … Duce, vă dau trei zile pentru a vă hotărî…

De Guise răspunse:

— M-am şi hotărât, doamnă!

Fausta nu se putu abţine să tresară, căci dorea prea mult să audă acest cuvânt. Ducele de Guise făcu o plecăciune. O prinse pe Fausta de mână şi îi duse mâna la buzele sale.

— Ducesă de Guise, zise el, Regină a Franţei, primiţi omagiul soţului vostru, al regelui vostru, care nu vrea decât să fie primul dintre supuşii voştri…

— Duce, răspunse simplu Fausta, primesc făgăduiala pe care v-o luaţi prin aceste cuvinte.

Ameţit, fascinat… Îmblânzit cu adevărat de această simplitate, pe cât fusese şi de ameninţări şi de făgăduieli, de Guise făcu din nou o plecăciune foarte adâncă. Fausta se ridică. Luă o făclie şi porni înaintea ducelui.

— Ce faceţi, doamnă? exclamă de Guise.

— Este un privilegiu regesc acela de a ţi se lumina calea de către stăpânul casei, răspunse Fausta. Eşti rege, deci îţi

arăt calea, sire!

Dar, însoţindu-l pe ducele de Guise, Fausta avea o altă idee decât aceea de a-i da un omagiu regal. Ajungând în vestibul, aşează sfeşnicul pe o mobilă, făcu semn unui lacheu să deschidă uşa şi, atunci, se întoarse spre de Guise ca pentru a-şi lua rămas bun. De Guise tresări… Înţelese că avea să afle ceva nou…

— Adio, domnule duce, zise Fausta. Dar, înainte de a pleca, aş fi fericită să aflu ce s-a întâmplat cu omul care a fost urmărit azi…

— Pardaillan! … A murit, răspunse de Guise.

— Omul acesta şi-a meritat pedeapsa, zise ea.

De Guise ieşi pe poartă şi făcea tocmai semn oamenilor lui să-i aducă armăsarul. Atunci Fausta, cu aceeaşi simplitate, adăugă:

— Cu atât mai mult a meritat moartea, cu cât chiar azi, sub ochii mei, a ucis, cu o lovitură de pumnal în inimă, pe o biată fată nevinovată… o cântăreaţă… o ţigancă pe care o chema Violetta…

Şi, în clipa aceea, poarta se închise! … Poarta de fier despărţea acum aceste două fiinţe: Fausta şi de Guise. Dar, dacă s-ar fi putut vedea, poate li s-ar fi făcut milă unul de altul.

„Pardaillan a murit!” „Violetta-i moartă! …”

Aceste două gânduri dureroase palpitară împreună. Şi, pe când Fausta, copleşită de moartea cavalerului, pe care totuşi o dorise, se întorcea, clătinându-se, în dormitorul ei, ducele rămase în faţa casei, ca lovit de trăsnet.

Capitolul 21

Scrisoarea.

Ducele îşi petrecuse noaptea cu coatele pe masa dinaintea căreia şedea, cu capul în mâini. Zgomotul făcut de servitorul său îl trezi din această lungă amorţeală şi văzu că afară era ziuă.

„Adio, murmură el, adio, Violetta, adio tinereţe, adio dragoste! … Totul a murit! … Gânduri de dragoste şi de

tinereţe, stingeţi-vă ca făcliile acestea şi faceţi loc visurilor ambiţioase! … Ducele de Guise, cel îndrăgostit de o ţigăncuşă, nu mai există… De Guise cuceritorul, de Guise regele Franţei şi împărat, la lucru!”

Deschise uşile cabinetului său şi mulţimea de gentilomi care aştepta intră.

— Domnilor, le zise ducele cu glas puternic, majestatea-sa regele a convocat, stările generale. Mi se pare deci că locul nostru nu este la Paris, ci la Blois, unde ne aşteaptă poate mari evenimente. Pe cai, domnilor, pornim peste un ceas!

Curtenii se retraseră, grăbiţi, pentru a se pregăti de plecare. Atunci ducele se aşează la masa de lucru şi scrise următoarea scrisoare: „Doamnă, M-aţi convins atât de mult, încât nu mai vreau să zăbovesc nici o clipă pentru a trece la executarea admirabilului plan pe care mi l-aţi înfăţişat. Deci nu peste o lună şi nici peste opt zile mă voi duce la Blois, ci chiar acum. La Blois voi avea deci onoarea să vă aştept, pentru a grăbi acele două evenimente pe care le doresc cu egală ardoare: moartea cui ştiţi şi unirea celor două forţe pe care le cunoaşteţi.

— Henri de Guise… deocamdată.”

De Guise puse pecete la scrisoare şi, privind în juru-i, nu-l văzu decât pe Maurevert.

— Ia te uită! rosti, el cu aspră ironie. Domnia-ta eşti aici? Chiar domnia ta?

— Monseniore, răspunse Maurevert făcând o plecăciune, mi-aţi poruncit ca în afară de misiunile pe care aveţi de gând să mi le încredinţaţi să stau mereu în preajma domniei voastre…

— Maurevert, te-am trimis la Blois. Ştii de ce? întrebă ducele.

— Bănuiesc. Blois este departe de abaţia din Montmartre, nu-i aşa, monseniore?

— E-adevărat! zise ducele pălind.

— Sunt fericit că am căpătat încrederea stăpânului meu…

— Da, însă nu ţi-am spus de ce! … Maurevert, dacă nu mai am bănuieli, dacă eşti liber să te duci în Montmartre după cum crezi de cuviinţă… o fac pentru că… ea nu mai există!

Chipul lui Maurevert nu exprimă decât mirare şi nu durere, aşa cum se aşteptase ducele.

— Monseniorul vrea să vorbească despre micuţa cântăreaţă?

— A murit, ţi-am spus!

— O! O! … exclamă Maurevert din ce în ce mai mirat, dar fără să dea nici cel mai mic semn de regret.

— E moartă! … zise de Guise înăbuşindu-şi plânsul. Moartă, bunul meu amic… asasinată de infernalul Pardaillan…

— O! O! repetă Maurevert uluit.

— Din fericire, blestematul şi-a luat pedeapsa… trupul lui va sluji de hrană peştilor… dar nu aşa aş fi vrut să-l lovesc… e o moarte prea blândă pentru el…

— Monseniore, în ciuda tuturor căutărilor, trupul lui Pardaillan n-a fost găsit. Or, atâta vreme cât nu-l voi vedea mort cu ochii mei, mă aştept oricând să-l văd pe ticălos reapărând în clipa când este cel mai puţin aşteptat…

— Frica pe care omul acesta ţi-o insuflă te face să vorbeşti aiurea, bietul meu amic. Dar să nu ne mai gândim la el. Ia misiva asta. Du-o la palatul din insula Cité Cât mai repede cu putinţă. Şi să n-o scapi nici o clipă din mână!

— Monseniore, o vâr în buzunarul de la piept al tunicii, sar în şa şi, peste un sfert de oră, misiva va ajunge la adresă…

De îndată ce nu mai putu fi văzut de cineva din palat, Maurevert trecu din galop în trap şi din trap la pas.

„Imbecilul! mormăi în sinea sa, pe când un fulger dublu de ură îi ţâşnea din ochi. Monseniorul îmi redă încrederea lui! …într-adevăr! … Şi cu asta am terminat! … Uită umilinţele cu care m-a copleşit! Ah! Dac-aş fi sigur că Pardaillan a murit! … N-ai mai da ochii cu mine, de Guise!”

Tot mormăind astfel, Maurevert nu se îndreptă spre Cité, unde ar fi trebuit să se ducă direct, ci spre propria lui

locuinţă. Lăsându-şi calul în grajd, urcă în odaia lui, se încuie de două ori cu cheia, aprinse un sfeşnic şi, luând în mână scrisoarea destinată Faustei, începu s-o cerceteze, răsucind-o pe toate feţele.

Atunci începu să meşterească ceva, cu ajutorul unei dăltiţe uşoare şi al unui cuţit cu lama bine ascuţită. După cinci minute, scrisoarea era deschisă şi pecetea neatinsă.

Maurevert o citi şt o răsciti, mai întâi cu o schimă decepţionată, apoi cu inima bătând, apoi cu surda bucurie a unui om care a descifrat o enigmă…

După aceea făcu o altă operaţie: recopie misiva, cuvânt cu cuvânt, reluând de zece ori de la capăt copia, până când în sfârşit obţinu o imitaţie desăvârşită a scrisului lui de Guise. Apoi arse copiile proaste şi strivi cu călcâiul resturile carbonizate. După o nouă muncă migăloasă care îi năpădi fruntea de sudoare, izbuti să scoată pecetea de la scrisoarea adevărată şi o adaptă celei false.

„Asta-i pentru Fausta”, îşi zise el punând pecetea pe scrisoarea falsă.

Apoi, cu un zâmbet galben, uitându-se la scrisoarea adevărată, aceea scrisă de mâna lui de Guise, spuse: „Şi asta… Asta va fi pentru regele Franţei!”

Ascunse misiva lui de Guise într-un buzunar secret al tunicii. Şi, ţinând în mână copia pe care o făcuse, coborî, sări pe cal şi se duse drept la palatul din Cité. Câteva clipe mai târziu scrisoarea falsă era în mâinile Faustei…

Capitolul 22

Drumul spre Dunkerque.

După ce Fausta şi de Guise plecaseră, Pardaillan rămase la locul lui, în galerie, destul de năucit de cele auzite.

„Pe toţi dracii! se gândi el. Ce păcat că femeia asta e plămădită din răutate! Ce curaj, ce gânduri mari, ce frumuseţe are… ce admirabil tip de cuceritoare ar fi fost!”

Cum rumega în minte asemenea gânduri, o văzu pe Fausta că intră în sala tronului.

„Acum ar fi momentul, se gândi el, să mă arăt la faţă şi să-i reproşez ticăloşia pe care a făcut-o pe seama mea! … Dar ce dracu face acolo? … Plânge? … De ce oare? …”

Într-adevăr, Fausta se prăvălise într-un jilţ şi un hohot de plâns ajunse până la urechile cavalerului. Pradă unei stranii emoţii, Pardaillan ar fi fost poate gata să se îndrepte spre ea, dacă Fausta, ridicându-şi şi scuturându-şi capul, n-ar fi chemat o slugă lovind cu un ciocănel într-un clopot.

Pe dată apăru un lacheu. Atunci Fausta începu să scrie. Fără îndoială că ceea ce scria era grav şi greu de scris, întrucât se oprea adesea şi rămânea dusă pe gânduri.

Scrisoarea era lungă. Abia peste o oră Fausta îi puse pecetea. Atunci se întoarse spre lacheu, sau cel puţin, spre bărbatul care părea să fie un lacheu.

— Unde este contele?

— La postul lui, lângă bazilica Saint-Denis.

— Fă în aşa fel încât să-i ajungă scrisoarea asta mâine la ora opt. Să pornească la drum fără întârziere. Să se ducă drept la Dunkerque. Şi să-i dea scrisoarea lui Alessandro Farnese.

Bărbatul dispăru.

„Aha! se gândi Pardaillan. Prin scrisoarea asta îi porunceşte lui Farnese să aibă armata pregătită pentru a intra în Franţa!”

Curând Fausta se ridică şi ieşi. Apoi, după câteva minute, un alt lacheu apăru şi stinse făcliile.

Atunci, Pardaillan, cu spada în mână, se urni. Mergea la întâmplare şi cu atâtea precauţii, încât se scurse o jumătate de oră între momentul când îşi părăsi postul de observaţie şi momentul când ajunse într-o încăpere destul de mare, luminată slab de un felinar agăţat de tavan. Pardaillan recunoscu îndată încăperea. Era vestibulul palatului Faustei.

Poarta, care dinafară nu putea fi decât spartă, pe dinăuntru, dimpotrivă, era uşor de deschis. Zăvoarele enorme care o baricadau, întreţinute cu grijă, alunecau

bine şi fără să facă zgomot. În câteva minute Pardaillan deschise poarta şi ieşi în stradă.

În clipa aceea orologiul de la Notre-Dame bătea de jumătate după miezul nopţii. Pardaillan o luă repede la drum spre hanul Devinicre, unde ajunse fără piedici.

Hanul era închis. Dar, deşi totul părea căzut într-un somn adânc, Pardaillan avea un fel al lui de a bate la uşă. Şi se pare că felul acesta era cel bun, deoarece, după zece minute, o slujnică somnoroasă îi deschise.

— Vreau să mănânc! îi spuse cavalerul care murea de foame.

— Domnule cavaler, pic de somn! zise biata slujnică.

Pardaillan o privi pe sub sprâncene, dar, constatând că fata nu minţea, spuse zâmbind:

— Bine, bine, du-te la culcare. Un singur lucru îţi cer: poţi să mă scoli la ora şase de dimineaţă?

— Păi, sigur, că eu mă scol de la cinci!

Cavalerul, intrând în bucătărie, aprinse două sfeşnice, apoi îşi scoase sabia de la cingătoare, se dezbrăcă de tunică şi de vesta de piele. Cunoscând foarte bine casa, coborî în pivniţă şi aduse două sticle. Se duse în magazie şi se întoarse cu un braţ de lemne pe care îl aruncă în vatră şi îi aprinse focul. Flacăra începu să crească.

„Dacă monseniorul duce de Guise, dacă Fausta, Bussi-Leclerc şi Maineville… dacă toţi aceia care aleargă şi au alergat după mine să mă ucidă, cărora li se pare că n-au destule pistoale, spada, junghere şi archebuze pentru a mă vâna, care pun o armată pe picior de război pentru a mă prinde mort sau viu, dacă m-ar vedea, zic, cu mânecile cămăşii suflecate, aprinzând focul şi pregătindu-mă să răstorn o omletă… parcă aud de aici hohotul lor de râs! …”

Şi Pardaillan, cu tigaia în mână, se porni pe râs… În clipa aceea, în spatele lui, ca un ecou, izbucni un alt hohot de râs…

— Ei! strigă Pardaillan, gata să sară asupra spadei sale.

Dar se linişti grabnic. Râsul era limpede. Şi nu putea ieşi decât dintr-o gură tânără şi prietenă. Într-adevăr, era Huguette care, oprindu-se în pragul bucătăriei, îl contempla pe cavaler râzând din toată inima…

— Am s-o dau afară pe Gillette, zise ea intrând în bucătărie şi smulgând tigaia din mâinile lui Pardaillan.

— Prietenă dragă, zise Pardaillan, în cazul ăsta pe mine trebuie să mă dai afară. Deoarece eu am forţat-o pe biata fată să se ducă la culcare. Dar lasă-mă pe mine…

— Aşează-te pe un scaun, zise Huguette. Aici, eu comand.

Cât ai clipi, Huguette pregăti totul pe o măsuţă pe care o trase lângă focul bun din vatră. Câteva minute mai târziu, Pardaillan, cu pofta lui sănătoasă de mâncare, se înfrupta din omleta pe care i-o servea Huguette şi golea paharul pe care buna gazdă i-l umpluse ochi.

Cina a fost grozavă. Una dintre cele mai bune pe care le mâncase vreodată Pardaillan şi trebuie să spunem că, în viaţa lui, se ospătase straşnic. Bucătăria era luminată de flăcările din vatră. Vinul era minunat. Gazda, cu o fustă scurtă pe ea, umbla de colo-colo, zâmbind… Niciodată nu se simţise Pardaillan atât de bine…

Huguette îl contempla zâmbind. Şi, desigur, privirea ei era în clipa aceea mai mult a unei prietene, a unei surori, decât a unei iubite. Huguette, într-o împrejurare cumplită, lăsase să-i scape taina dragostei sale, e-adevărat, dar, după ce lucrurile se liniştiseră, ea redeveni ceea ce era în realitate, adică o gazdă admirabilă.

— Ştii, draga mea Huguette, zise Pardaillan, că hanul domniei tale este un adevărat rai? … Simt că am început să ruginesc puţin… m-am săturat de viaţa aventuroasă! …

— A! Domnule cavaler! spuse Huguette suspinând. Dac-ar fi aşa! …

— Aşa-i, pe toţi dracii! E-adevărat, hăţurile au început să mă cam apese. Mereu călare, mereu prin munţi şi prin văi, pe ploaie şi pe vânt, pe soare şi pe întuneric, să nu ştii

niciodată dimineaţa unde ai să te culci seara, ei bine, cu timpul, asta începe să te obosească! …

— De ce nu te odihneşti? exclamă Huguette palpitând de bucurie. Hanul este bun, gazda nu prea rea. Rămâi aici.

— Of, Huguette, după cina asta gustoasă, mă faci să-mi lase gura apă! … În aşa hal, încât cu mare greutate voi lua hăţul în mână şi mă voi urca în şa mâine dimineaţă!

— Mâine dimineaţă? murmură Huguette, care se făcu albă la faţă.

— La ora şapte trebuie să fiu la Saint-Denis… Mi s-a făcut poftă să vizitez bazilica în care se odihnesc vechii noştri regi…

— Of, domnule cavaler! zise Huguette şi ochii ei frumoşi şi duioşi se umplură de lacrimi… M-ai înşelat… m-ai lăsat să trag nădejde că… rău faci… iar vei bate drumurile! …

— Ce să fac, copilă dragă, ăsta-i adevărul. Dar, ascultă-mă. Sunt obligat s-o fac, pentru cinstea mea şi încă pentru altceva… pentru o veche datorie care trebuie plătită… sunt obligat să bat iarăşi drumurile. Dar sper ca drumul ăsta să fie scurt… Şi-apoi, dacă mă înapoiez, dacă o să simt nevoia de odihnă, dacă voi mai sta încă pe picioarele mele după ceea ce voi face, îţi făgăduiesc că n-o să caut adăpost în altă parte decât la hanul Devinicre. Ţţâi prea bine, Huguette, adăugă el cu glas mai blând, că eşti tot ceea ce iubesc pe lume acum. Eşti trecutul meu, tinereţea mea… Aici a trăit tata… Aici am… Dar să nu mă las purtat de amintiri. Mâine la ora şapte trebuie să fiu în picioare.

— Domnule cavaler, rosti cu glas trist Huguette.

— Noapte bună, draga mea gazdă, zise vesel cavalerul.

După câteva minute, adormi.

La ora şase, slujnica îl trezi pe Pardaillan, care mai întâi puse şaua pe cal, după aceea mâncă o felie de şuncă, o bucată de pateu şi bău o jumătate de sticlă de vin, apoi îşi luă rămas bun de la Huguette, repetându-i că va veni să-şi petreacă bătrâneţile la gura focului din hanul Devinicre. Apoi încălecă.

„Oare o să-l mai văd vreodată?” se întrebă Huguette.

Puţin după ora şapte, Pardaillan se opri lângă bazilica din Saint-Denis. Îşi legă calul de un belciug şi, spre a nu atrage atenţia cuiva, intră într-o cârciumă, de unde începu să supravegheze drumul cu atenţie.

La ora şapte şi jumătate văzu sosind dinspre Paris un călăreţ înarmat până în dinţi şi părând gentilom. Îl recunoscu pe dată. Era lacheul căruia Fausta îi dăduse scrisoarea destinată lui Alessandro Farnese.

Călăreţul se opri, cum se oprise şi Pardaillan. Punând piciorul pe pământ la vreo sută de paşi de cârciumă, intră într-o casă unde rămase aproape o jumătate de oră. Apoi ieşi, se aruncă în şa şi porni iarăşi pe drumul spre Paris.

„Bun! … se gândi cavalerul. Acum scrisoarea se află în mâinile mesagerului. Să-l aşteptăm deci pe mesager!”

La zece minute după plecarea călăreţului, poarta cea mare a casei se deschise lăsând să treacă un bărbat călare, care o porni la pas pe drumul spre Dammartin. Cavalerul încălecă şi porni să-l urmărească de departe.

„Mesagerul care se duce la Dunkerque! se gândi el. Acela căruia Fausta îi spune conte. Conte, prea bine! Dar ce fel de conte?”

Călăreţul porni în trap. Pardaillan intră şi el în trap, menţinându-se însă la distanţă. Cu toate acestea, călăreţul nu părea prea grăbit.

La un moment dat, omul îşi dădu seama fără îndoială că era urmărit, dar în loc să-şi împungă calul cu pintenii, se opri brusc. Pardaillan se opri şi el. Călăreţul porni iarăşi în galop, dar după câteva minute trecu din nou la trap. Pardaillan făcu aceleaşi manevre. De atunci încolo pentru călăreţ deveni limpede faptul că Pardaillan îl urmărea.

Nu se opri la Dammartin şi merse până la Senlis. Acolo, mesagerul descălecă în faţa hanului. „La Butoiul lui Bacchus”, de vechi şi bun renume. Pardaillan intră şi el „La Butoiul lui Bacchus”. Mesagerul mânca în sala cea mare. Pardaillan mâncă şi el în sala cea mare. Apoi mesagerul se

retrase în camera lui, dând poruncă să fie lăsat să doarmă până la ora opt de dimineaţă.

„Bun! gândi Pardaillan. Să fiu spânzurat dacă omul meu n-o să fie în picioare la ora cinci! …”

Şi, retrăgându-se şi el, dădu poruncă să i se pregătească de drum calul pentru ora cinci. Înainte de a adormi, Pardaillan cugetă asupra situaţiei în care se afla. De fapt ce voia el?

„Scrisoarea adresată lui Farnese şi nimic mai mult”, îşi răspunse singur.

Pardaillan dormi neîntors până la ora cinci de dimineaţă, clipă în care fu trezit.

„Sunt sigur că omul meu nu va întârzia să iasă”, se gândi el.

Dar Pardaillan stătea îmbrăcat de multă vreme şi omul tot nu apărea.

La ora şapte. Pardaillan nu mai îndură aşteptarea. Şi, chemându-l pe hangiu, îi spu-se:

— Sper că nu vei uita să-l trezeşti la ora opt pe acel preacinstit gentilom.

— Care gentilom? întrebă hangiul.

— Păi, acela care a sosit ieri în acelaşi timp cu mine, sau mai degrabă, cu puţin înaintea mea. Mă plictisesc singur pe drum şi tare mi-ar plăcea să călătoresc alături de călăreţul acela despre care acum îmi amintesc foarte bine…

— În cazul acesta, domnule, mă simt foarte încurcat…

— Ce vrei să spui?

— Gentilomul acela s-a răzgândit…

— Şi-atunci? …

— Păi, atunci, a plecat la ora trei de dimineaţă! …

Pardaillan îşi înghiţi o înjurătură, se aruncă pe calul care îl aştepta de la ora cinci, după porunca lui şi porni în goană pe drumul către Amiens.

Bombănind, îşi îmboldi calul, strângând din genunchi. Calul gonea ca vântul. Dar Pardaillan îşi dădu seama repede că, alergând astfel, bietul animal se va speti curând. Odată

rămas fără cal, nu era sigur că şi-ar putea cumpăra un altul, fiindcă ţinea foarte mult la al său şi fiindcă nu-l ţinea punga să facă cheltuieli nemăsurate.

Toate raţionamentele acestea îl făcură pe Pardaillan să se hotărască a abandona urmărirea directă şi să încerce a ajunge la Dunkerque pe căi lăturalnice, care i-ar scurta drumul. Dar, la Montdidier, unde se opri pentru a-şi lăsa calul să se odihnească un ceas, află că un călăreţ tocmai îşi astâmpărase setea în cârciuma unde intrase şi el. După descrierea, care i se făcu la întrebările sale. Îşi dădu seama că acel călăreţ nu putea fi decât mesagerul Faustei… În afară de asta mai află că omul lui nu i-o luase înainte decât cu o jumătate de oră.

„E vremea să-mi iau revanşa pentru festa pe care mi-a jucat-o!” se gândi Pardaillan.

Şi, încălecând iarăşi după zece minute în care îşi buşumă zdravăn calul, porni din nou în goană, de astă dată cu riscul de a-şi ucide animalul.

Dar, când zări în depărtare turnurile şi acoperişurile din Amiens, tot nu-l ajunsese din urmă pe călăreţ!

Se lăsa seara. Pardaillan se opri să chibzuiască. Rezultatul chibzuielilor sale fu că porni din nou la drum în trap mic, lucru faţă de care calul îşi arătă satisfacţia sforăind şi azvârlindu-şi spumele în juru-i. Numai că, în loc să intre în Amiens, Pardaillan înconjură oraşul, bombănind în sinea lui: „Pândeşte-mă bine, bravul meu conte, pândeşte bine de la fereastra ta tot ce intră în Amiens!”

Şi-l închipuia pe călăreţ în hanul cel mai apropiat de poarta către Paris, ascuns în dosul perdelelor de la fereastră. Şi râdea în barbă de renghiul pe care i-l juca. După ce dădu ocol oraşului, Pardaillan intră pe drumul de miazănoapte, adică drumul spre Doullens şi Saint-Pol, îşi lăsă calul la pas şi îşi continuă drumul până în târgul Villiers. Când ajunse acolo, era noapte de-a binelea.

Târgul Villiers se întindea de o parte şi de alta a drumului. În mijlocul străzii mari era un han. Un călăreţ venind

dinspre Amiens şi îndreptându-se către Saint-Pol trebuia neapărat să treacă prin faţa acestui han.

Pardaillan sări din şa, îşi duse calul la grajd, puse să fie buşumat în faţa lui şi, când îşi văzu animalul bine uscat, cu picioarele într-un bun aşternut de paie, cu botul într-o iesle plină, se gândi în sfârşit şi la el. Murea de oboseală şi de foame. O cină bună îi astâmpără foamea. Dar, după foame, Pardaillan mai avea de învins oboseala. Or, intenţia lui era să supravegheze drumul, chiar şi toată noaptea, la nevoie.

Se duse în odaia lui, ale cărei ferestre dădeau în stradă. Şi aruncă o privire invidioasă spre patul moale care îl aştepta.

— Vrei să câştigi doi scuzi? îl întrebă el deodată pe băiatul care îi arătase unde se află odaia.

Băiatul, destul de neghiob după mutră, căscă Ochii mari la propunerea făcută de drumeţ.

— Doi scuzi! repetă el.

— Doi scuzi de câte şase livre. Iată-i, zise Pardaillan, arătându-i două monede de argint. Ţi-ai terminat slujba, nu-i aşa, căci în han n-a mai rămas nimeni…

— Mai am să închid staulele şi grajdurile…

— Du-te şi întoarce-te cât mai iute…

După zece minute, ţăranul cel tânăr se înapoiase.

— Unde dormi? îl întrebă Pardaillan.

— În grajd, pe paie.

— Uite ce-i, dacă vrei să-ţi petreci noaptea în odaia asta, pe scaunul de colo, pe care am să-l trag lângă fereastră, vel primi doi scuzi… Dar asta nu-i tot. Stând de veghe, ai să te plictiseşti toată noaptea pe scaun, şi-atunci zic să te distrezi puţin trăgând cu urechea la ce se petrece în stradă… Şi, dacă o să treacă un cal, la orice oră o fi, să mă trezeşti… un cal care să vină dinspre Amiens şi care să se ducă spre Doullens…

— Am priceput! zise băiatul.

Apoi, ducându-se spre fereastră, se aşează pe scaun şi îşi propti coatele de pervaz:

— Iată-mă la postul de observaţie, zise el. Răspund cu capul că, până mâine, n-o să treacă nimeni fără să vă anunţ de îndată.

Pardaillan îşi aşează pistolul de oblânc pe o masă, lângă el şi spada în picioare, la capul patului, pe care se aruncă îmbrăcat, scoţând un suspin de satisfacţie. Ţăranul veghe cu conştiinciozitate şi, în revărsatul zorilor, îl trezi pe cavaler, aşa cum se înţeleseseră.

— N-a trecut nimeni? întrebă Pardaillan care sări în picioare şi îi dădu băiatului cei doi scuzi.

— Nimeni, doar câteva căruţe.

Pardaillan mâncă lângă fereastră şi-i dădu băiatului să bea o stacană de vin, cinste de care demnul locuitor al Picard iei fu foarte mişcat.

Apoi, făcându-se ziuă de-a binelea, Pardaillan puse şaua pe cal şi, aşezat în sala hanului, aşteptă liniştit.

Pe la ora opt, un călăreţ apăru în capătul străzii şi Pardaillan se porni pe râs… Călăreţul era tocmai acela pe care îl aştepta el, mesagerul trimis de Fausta lui Alessandro Farnese! Revanşa luată de Pardaillan era deplină, aşa cum o visase.

Îl lăsă să treacă pe călăreţul, care mergea în trap uşor, ca un om sigur că scăpase de urmăritorul nedorit, apoi încălecă la rândul său. De data asta avu grijă să păstreze o distanţă serioasă, spre a nu fi văzut.

Trecură prin Doullens, ajunseră la Saint-Pol, apoi la Saint-Omer. Călăreţul îşi petrecu noaptea în acest din urmă oraş şi Pardaillan nu găsi nimic mai bun de făcut decât să tragă la acelaşi han, luând precauţiile necesare spre a nu fi văzut. Dar, a doua zi de dimineaţă, continuându-şi urmărirea, săvârşi probabil vreo imprudenţă şi se lăsă văzut, deoarece călăreţul, în loc să meargă drept spre nord, coti brusc spre Calais, căutând să-şi piardă urma.

Pardaillan era hotărât să intre în vorbă cu el, fie ce-o fi. În timpul călătoriei căutase zadarnic un mijloc de a căpăta scrisoarea… Avea mare nevoie de ea!

Pe la ora prânzului se apropiară de Calais, care se vedea în zare. Pardaillan încercă să-l ajungă din urmă pe omul care, lăsând în stânga lui oraşul, porni în galop pe drumul ce şerpuia pe marginea coastei, dealtfel foarte dreaptă.

Câştiga teren şi se apropia din ce în ce de mesager. Deodată, acesta se opri brusc şi, răsucindu-se, se proţăpi cu pistolul în mână aşteptându-l. Văzând asta, cavalerul porni în trap, apoi la pas şi, în sfârşit, la câţiva paşi de mesager, se opri şi el, îşi scoase pălăria şi începu să zâmbească cu aerul cel mai binevoitor de pe lume.

Mesagerul Faustei rămase nedumerit. Era cu neputinţă să-l întâmpini cu focuri de pistol pe un om care se prezenta atât de politicos şi care, în faţa ţevii pistolului îndreptată asupra lui de la cinci paşi, zâmbea atât de candid, fără să schiţeze nici cel mai mic gest de apărare.

Mesagerul îl salută deci la rândul său, foarte curtenitor şi îşi vârî pistolul în oblâncul şeii.

— Domnule, zise el, mă numesc Luigi Cappello, conte toscan. Şi domnia voastră?

— Eu, domnule, mă numesc Jean de Margency, conte francez.

— Aş fi indiscret, întrebă contele italian după câteva clipe pe care le folosi să-şi examineze tovarăşul, aş fi indiscret dacă v-aş întreba de unde veniţi?

— Pe Dumnezeul meu, nu! răspunse Pardaillan. Vin pur şi simplu de la Paris şi în mod special din insula Cité…

La aceste cuvinte, Luigi Cappello tresări şi, ţintuindu-şi tovarăşul cu privirea, schiţă în aer un semn cu mâna. Pardaillan zâmbi.

— Domnule conte, spuse el, nu voi răspunde semnului de recunoaştere pe care mi-l faceţi, pentru motivul foarte simplu că nu cunosc semnalul de răspuns, pe care fără îndoială îl aşteptaţi, întrucât nu fac parte dintr-ai voştri.

— Foarte bine. În acest caz, veţi avea bunăvoinţa să-mi spuneţi unde vă duceţi? …

— Păi… la Dunkerque, unde vă duceţi şi domnia voastră. Şi, de la Dunkerque, dacă e nevoie, mă voi duce până la tabăra ilustrului domniei voastre compatriot, generalisimul Alessandro Farnese…

Mesagerul căzu pe gânduri. Străinul acesta care îl urmărea era oare un colaborator sau vreun subordonat al Faustei? Dar, atunci, de ce nu ştia semnul? … Şi, pe de altă parte, cum de era atât de bine informat? …

— Domnule, spuse el cu hotărâre, răspundeţi la întrebările mele cu atâta bunăvoinţă încât aş îndrăzni să vă pun a treia întrebare… De ce mă urmăriţi de la Dammartin încoace?

— De la Saint-Denis, îl corectă Pardaillan.

— Fie. De ce vă aflaţi în calea mea de la Saint-Denis?

— Mai întâi pentru a avea plăcerea să călătoresc împreună cu domnia voastră!

— Cum puteţi şti că mă îndrept, spre tabăra lui Farnese?

— Pentru că am auzit-o vorbind despre asta pe prea nobila doamnă Fausta, răspunse calm cavalerul.

— Ah! Ah! exclamă mesagerul, năucit.

Apoi spuse:

— Fie şi aşa. Dar aţi spus că îndârjirea domniei voastre de a mă ajunge din urmă pornea din dorinţa pe care o aveţi de a călători în tovărăşia mea… mai întâi. Există deci şi alt motiv?

— Domnule conte, zise Pardaillan, îmi îngăduiţi să vă întreb şi eu ceva, la rândul meu? Ştiţi ce conţine scrisoarea care v-a fost înmânată la Saint-Denis din partea doamnei Fausta şi care îi este adresată lui Alessandro Farnese?

Mesagerul rămase încremenit. În mintea lui nu mai era nici o îndoială. Străinul nu era, nu putea fi un trimis al Faustei, ci un duşman periculos, care descoperise secrete de temut.

Privi în juru-i. La dreapta se întindeau ogoarele. La stânga, falezele, în spatele cărora se auzea mugetul mării. Singurătatea era deplină şi locul excelent pentru a scăpa de un om nedorit.

— Domnule, zise el, mi-ar fi greu să răspund la întrebarea domniei voastre, pentru că, nefiind purtătorul nici unei scrisori, nu vă pot spune conţinutul unei misive care nu există.

— Ei, domnule – conte! exclamă Pardaillan. Îmi răsplătiţi prost sinceritatea!

— Ei bine, mormăi mesagerul pălind la faţă, am o scrisoare, e-adevărat. Şi ce-i cu asta? …

— Vă întreb dacă îi cunoaşteţi conţinutul…

— Nu. Şi dacă l-aş cunoaşte…

— Nu mi l-aţi spune, este de la sine înţeles. Dar nu-l cunoaşteţi. Şi-atunci am să vi-l spun eu…

— Cine sunteţi, domnule?

— Mi-aţi cerut să vă spun numele meu şi v-am răspuns că sunt contele de Margency. Şi-acum, domnule, iată ce conţine scrisoarea: un ordin al doamnei Fausta către general să fie gata de a intra în Franţa şi de a mărşălui asupra Parisului cu armata lui, la primul semn care i se va face.

— Şi ce-i cu asta? bombăni mesagerul pălind la faţă.

— Şi ce-i cu asta? Ei bine, dragul meu domn, nu vreau ca această scrisoare să ajungă în tabăra lui Farnese, asta-i tot

— Nu vreţi… ca…

La aceste cuvinte, mesagerul puse mâna pe pistol. Pardaillan făcu la fel.

— Gândiţi-vă bine, spuse el. Daţi-mi scrisoarea.

Şi îşi îndreptă ţeava pistolului spre mesager. Acesta ridică din umeri şi rosti cu un calm, pe care Pardaillan îl admiră:

— Nu vă gândiţi decât la un singur lucru. Dar eu ţin să vă spun. Înainte de a vă ucide…

— Sunt numai urechi…

— Ei bine, mi-aţi spus adineauri conţinutul scrisorii pe care nu-l cunoşteam. Deci aş putea, dacă mi-ar fi frică, să vă înmânez misiva şi să transmit ordinul verbal…

— Nu, răspunse Pardaillan, căci generalul nu se va supune decât unui ordin scris.

— În acest caz, răcni mesagerul, vă omor! …

În acelaşi timp trase cu pistolul… Pardaillan, dintr-o lovitură de pinten, îşi împinse calul să sară într-o parte atât de brusc, încât l-ar fi răsturnat pe un călăreţ obişnuit. Glonţul trecu la două degete pe lângă capul său. Aproape îndată trase la rândul său, nu asupra călăreţului, ci asupra calului acestuia: animalul, lovit în cap, se prăbuşi. În aceeaşi clipă, mesagerul sări în picioare, cu sabia în mână. Pardaillan sărise şi el şi îşi scosese spada.

— Domnule, rosti el cu gravitate, înainte de a ne încrucişa spadele, binevoiţi să mă ascultaţi o clipă. V-am spus că numele meu este contele de Margency, pentru că am acest drept. Dar mai port şi alt nume: sunt cavalerul de Pardaillan…

— A! A! Am bănuit eu o clipă! bombăni furios mesagerul.

— Mă cunoaşteţi, deci, zise Pardaillan. Cu atât mai bine. Asta ne va feri de discursuri lungi. Pentru că mă cunoaşteţi, domnule conte, trebuie să ştiţi că stăpâna domniei voastre, suverana domniei voastre, a mai vrut de vreo trei sau patru ori să mă ucidă. Ultima dată, nu de mult, tocmai îi salvasem viaţa. În semn de recunoştinţă, a asmuţit pe urmele mele toţi oamenii înarmaţi ai ducelui de Guise… Nu mă veţi ucide, domnule! Şi, cum nu vreau ca scrisoarea să ajungă la destinaţie, cum, în sfârşit, sunteţi slujitorul unei femei care-mi vrea moartea, eu am să fiu acela care o să vă ucidă!

În acelaşi timp, Pardaillan se puse în gardă. Săbiile se încrucişară…

Contele Luigi, om dibaci, rămase în defensivă. La urma urmelor, nu avea nevoie să ucidă şi să repurteze o victorie. Trebuia pur şi simplu să înlăture sau să oprească în loc un adversar.

Pardaillan, după obiceiul său, atacă printr-o serie de lovituri drepte, fulgerătoare. Mesagerul nu scăpă cu viaţă decât datorită faptului că se trase îndărăt. Dar, deşi da înapoi, se apăra cu îndrăzneală şi măiestrie.

— Domnule, spuse pe nepusă masă Pardaillan, am impresia că sunteţi un om de inimă şi vă cer scuze…

— Pentru ce? întrebă contele Luigi.

— Că v-am rugat să-mi daţi scrisoarea. Ar fi trebuit să prevăd că un bărbat ca domnia voastră poate fi învins de soartă, dar că nu-şi pleacă de bunăvoie capul…

— Mulţumesc, domnule, zise mesagerul, atacând repede.

— Primiţi deci toate scuzele mele, continuă Pardaillan, pentru propunerea nelalocul ei pe care v-am făcut-o şi toate regretele de a fi silit să vă tratez ca pe un duşman…

În acelaşi timp se plecă înainte şi fandă. Mesagerul scoase un ţipăt răguşit, lăsă să-i cadă sabia din mână, se răsuci şi se prăbuşi la pământ… „Hopa! mormăi Pardaillan. Am fost oare atât de nedibaci încât să-l fi ucis?”

Se lăsă în genunchi, desfăcu tunica contelui toscan şi cercetă rana clătinând din cap. Tocmai atunci rănitul deschise ochii.

— Domnule, zise Pardaillan, sunt stăpân pe situaţie. Pot deci să vă iau scrisoarea pe care o purtaţi. Dar aş fi disperat să vă părăsesc ca pe un duşman, deoarece sunteţi un om brav… Vreţi, deci, de bunăvoie, să-mi daţi acea misivă? … Vreţi să ne despărţim ca prieteni? …

Rănitul făcu anevoie un gest cu mâna spre a arăta un buzunar dinlăuntrul tunicii. Pardaillan luă scrisoarea. În ochii rănitului se citea o disperare fără margini.

— Calmaţi-vă, spuse Pardaillan, mişcat de milă. Ce vă pasă, la urma urmelor? … Doar nu vă temeţi, presupun, că voi folosi această scrisoare ca o armă împotriva doamnei Fausta?

— Mă tem… murmură rănitul cu un glas care abia se auzea. O să… duceţi…, scrisoarea… regelui Franţei… sunt un om… dezonorat.

— Într-adevăr, zise Pardaillan, vă temeţi de asta? Nu vă temeţi decât de atât? Şi dacă vă dovedesc că vă înşelaţi? Că nu-i voi da această misivă lui Valois?

— Dovada… nu-i posibilă…, murmură rănitul.

— Ba da! Există una, răspunse Pardaillan. Iat-o!

La aceste cuvinte, fără s-o deschidă, fără să-i rupă pecetea, fără să se uite la conţinut, Pardaillan rupse scrisoarea în bucăţi mici. După ce fu astfel făcută fărâme, care nu puteau fi citite, le aruncă în aer.

În timpul acesta, contele Luigi îşi ţinuse ochii pironiţi asupra lui Pardaillan, ochi plini de uluire. Apoi, uimirea făcu loc unui soi de admiraţie. Şi, cu un ton care dezvăluia deplina lui recunoştinţă, murmură:

— Mulţumesc, domnule!

Pardaillan ridică din umeri.

— V-am prevenit că aveam doar intenţia de a juca un renghi Faustei. S-a isprăvit. Dar n-am obiceiul de a mă sluji de o scrisoare căzută în mâna mea pentru a provoca moartea unei femei. Scrisoarea asta distrusă nu mai există nici măcar în amintirea mea. Sunteţi mulţumit?

— Da, domnule… şi vă binecuvântez… că mi-aţi dat… o asemenea dovadă… Înainte de a muri…

— Ei! Pe toţi dracii, n-o să muriţi!

Rănitul clătină trist din cap. Apoi, ostenit de eforturile pe care le făcuse, îşi pierdu cunoştinţa.

Pardaillan se duse la calul său şi scotoci în oblâncul şeii. Acolo, sub pistol, avea feşi, scamă, în sfârşit tot ceea ce îi trebuie unui om să oblojească repede o rană. Apoi coborî faleza pe o potecă foarte abruptă, înmuie în apa de mare un tampon mare de scamă, se urcă repede, spălă cana, o acoperi cu scamă şi o bandajă strâns.

— E apă sărată. Ustură, zise Pardaillan. Dar aşa-i mai bine. Acum, domnule, fiţi atent. Am să vă ridic şi am să vă aşez pe calul meu.

Pardaillan se plecă, îşi vârî mâinile sub mijlocul rănitului şi, cu blândeţe şi totodată cu forţă, îl ridică şi îl aşează pe cal.

— Puteţi sta astfel până la Gravelines? îl întrebă.

— Cred…

— Atunci, la drum. Dacă simţiţi că vă lasă puterile, strigaţi-mă.

Şi, ţinându-şi calul de căpăstru, întorcându-se la fiecare pas spre a-l cerceta pe rănit, Pardaillan porni la pas. După douăzeci de minute ajunse la primele case ale satului.

Gravelines nu era alcătuit decât din treizeci de colibe de pescari. Dar intrarea unui cal purtând un rănit atrase în jurul lui Pardaillan câteva femei şi o bandă speriată de ţânci.

— Unde-i hanul? întrebă Pardaillan.

— N-avem nici un han! spuse una dintre femei.

— Care dintre voi vrea să câştige zece scuzi? spuse iarăşi Pardaillan.

— Eu, rosti femeia care vorbise mai înainte. Dacă-i pentru a-i da adăpost şi a-l îngriji pe cavaler, lăsaţi pe mine!

Rănitul fu transportat la câţiva paşi, în fata unei colibe şi culcat pe o saltea umplută cu iarbă de mare.

— E pe-aici vreun felcer? întrebă Pardaillan.

— Nu, dar avem un vraci. Un bătrân care le ştie pe toate, care vindecă de friguri şi ştie să îngrijească rănile.

Tocmai atunci, acela pe care satul îl numea vraci, vestit desigur despre cele întâmplate. Îşi făcea intrarea în colibă. Era un bătrân cu un chip inteligent, cu ochii vii şi ironici. Fără să scoată o vorbă, se lăsă în genunchi lângă rănit şi îi desfăcu bandajele, apoi examină rana.

— Ce ziceţi, domnule? îl întrebă Pardaillan.

— Zic că-i foarte grav. Dar se face bine.

— Uf! rosti Pardaillan cu un suspin de uşurare.

Îndată însă un gând îi trecu prin minte. Dacă rănitul îşi venea în fire, se va duce la Farnese şi îi va povesti ce i se întâmplase, spunându-i verbal conţinutul scrisorii. Atunci, tot ce făcuse Pardaillan devenea inutil! îl trase pe vraci într-un colţ al camerei şi îl întrebă:

— Eşti sigur că-şi va reveni?

— Foarte sigur!

— Dar aş vrea ca prietenul meu să-şi poată continua călătoria…

Vraciul clătină din cap şi zise:

— Dacă se mişcă de pe salteaua asta înainte de a trece opt zile, va muri. Dacă încearcă să umble înainte de a trece o lună, totul se dă peste cap. Dacă se urcă pe cal înainte de a trece două luni, nu mai răspund de nimic!

Două luni! …

Era mai mult decât avea nevoie Pardaillan.

Oricum ar fi fost, vraciul făcu în aşa fel încât după patru zile putu să declare că rănitul era în afară de orice primejdie. Aceste patru zile Pardaillan le petrecu în colibă. Fiind sigur că contele Luigi nu va muri şi va fi îngrijit destul de bine, pe de altă parte fiind sigur că acesta nu se va putea duce să-l prevină pe Farnese, într-o bună dimineaţă cavalerul îşi luă rămas bun de la acela pe care îl omorâse pe jumătate şi porni la drum spre Paris. Avea de îndeplinit o dublă sarcină. Mai întâi, să-l regăsească pe Maurevert. Apoi să-l poată întâlni pe de Guise…

Capitolul 23

Blois.

Pe când Pardaillan gonea pe drumul spre Dunkerque şi punea mâna pe scrisoarea destinată lui Farnese, ducele de Guise, în mijlocul unei escorte impunătoare, înainta spre Blois, unde, din toate părţile Franţei, veneau deputaţii nobilimii, ai clerului şi ai stării a treia pentru suprema confruntare la care Henric al IlI-lea îşi convocase poporul şi care este cunoscută sub numele de „Stările generale de la Blois”.

Securitatea lui de Guise era deplină. Maurevert îi dăduse un raport exact despre forţele de care Henric al III-lea putea dispune, adică aproape patruzeci de mii de oameni.

Aceste forţe considerabile se aflau sub conducerea unui căpitan neînfricat, care îşi dovedise calităţile pe multe câmpuri de bătălie: bravul Crillon. Trupele lui Crillon ocupau castelul şi oraşul.

Regele era deci apărat şi încă bine apărat. În ciuda acestei stări de lucruri, securitatea lui de Guise era deplină.

Într-adevăr, ştia că fiecare dintre cei o sută cincizeci de gentilomi care îl însoţeau îşi puseseră în el toate speranţele şi toate şansele de viitor. Nu exista deci niciunul care să nu fie gata a se lăsa ucis spre a-şi salva şeful. În afară de asta, ştia că, odată ajuns la Blois, îi va întâlni pe deputaţii celor trei cinuri şi că, printre aceşti deputaţi, seniori, târgoveţi, preoţi, nu exista unul care să nu-i fie devotat trup şi suflet. Deci, în realitate, el avea să fie adevăratul stăpân al stărilor generale.

Despre aceste felurite lucruri discuta de Guise în ultima sa zi de marş. Era înconjurat în clipa aceea de opt sau zece dintre oamenii săi cei mai apropiaţi care, alcătuind un pluton, mergeau în fruntea grosului escortei. Şi, încetul cu încetul, în grupul de intimi se săvârşise o selecţie, în aşa fel încât ducele se pomeni în frunte, între Bussi-Leclerc şi Maineville, tovarăşii săi nedespărţiţi, faţă de care nu avea nimic de ascuns.

În micul clan pe care îl formau astfel ducele şi cei doi fideli agenţi ai săi, în chip firesc veni vorba despre Pardaillan.

— În sfârşit, zise Maineville, ne-am văzut scăpaţi de insul ăsta neînsemnat. Dar, în ce mă priveşte, încerc un oarecare regret. Moartea prin înec a fost prea blândă pentru el…

— E-adevărat, întări Bussi-Leclerc, iar, în ce mă priveşte, mi-ar fi plăcut să-i întorc…

— Lecţia de scrimă pe care ţi-a dat-o? întrebă Maineville râzând.

— Nu, pe toţi dracii! Aia i-am înapoiat-o… Nu-ţi aminteşti că l-am dezarmat în Bastilia?

— Nu eram de faţă… aşa că…

— Dar Maurevert era! … E-adevărat, Maurevert?

— Foarte adevărat, zise Maurevert care mergea în spatele lui de Guise. I-ai zburat sabia din mână de trei ori şi ticălosul a fost nevoit să se declare învins…

Bussi-Leclerc făcu un gest de vie satisfacţie şi îi mulţumi lui Maurevert cu o privire.

Ajunseră în satul Villerbon…

— Domnilor, zise de Guise cu glas sumbru, să nu mai vorbim despre morţi… Bussi, dă o fugă până la călăreţii de colo şi află cam ce vor.

Într-adevăr, în piaţa din faţa bisericii satului se opriseră vreo şaizeci de călăreţi. Dar Bussi-Leclerc n-avu vreme să execute ordinul primit. Călăreţii zăriseră trupa lui de Guise şi galopau în întâmpinarea ei. Pentru o clipă de Guise se tulbură şi mâna i se lăsă până la teaca sabiei. Ideea că Henric al III-lea i-a pregătit o cursă îi trecu prin minte ca un fulger. Dar se linişti curând. Călăreţii veneau spre el şi strigau:

— Monseniore, fiţi binevenit! …

Era o trupă de gentilomi deputaţi, trimişi de seniorii adunaţi la Blois spre a-i ieşi în întâmpinare, a-l saluta şi a-l asigura de fidelitatea lor…

În momentul acela, regele Franţei, palid şi nervos, se afla în apartamentul pe care îl ocupa la primul etaj al castelului. Henric al III-lea, cu o agitaţie care contrasta cu nepăsarea lui obişnuită, se plimba în sus şi în jos, se apropia adesea de o fereastră de unde putea vedea curtea pătrată şi portalul majestuos al castelului.

Henric al III-lea îl aştepta pe ducele de Guise! …

Pe terasa Perche aux Bretons erau cincizeci de gentilomi înarmaţi până în dinţi. O companie de elveţieni ocupa curtea pătrată. Scara cea mare era plină de seniori regalişti. Al căror chip întunecat arăta că nu se aşteptau la nimic bun de pe urma sosirii ducelui. Toate celelalte curţi şi scări ale castelului erau ocupate de ostaşi.

Până şi în salon vreo douăzeci de gentilomi aşteptau în tăcere şi cu ochii aţintiţi asupra regelui. Într-un colţ, Caterina de Medici, stând de vorbă cu duhovnicul ei, contrasta prin seninătatea şi veselia ei cu sumbra nerăbdare din jur.

— Unde este Biron? S-a înapoiat? întrebă deodată Henric al III-lea.

— Aici sunt, sire, răspunse mareşalul de Biron.

Armand de Gontaut, baron de Biron, era pe atunci în vârstă de şaizeci şi patru de ani, dar mai purta încă platoşa cu o uşurinţă pe care i-o invidiau unii mai tineri decât el.

— A, ai venit, bătrâne viteaz! zise Henric al III-lea. Mă temeam că nu vei ajunge azi aici, căci îţi dădusem un concediu de opt zile.

— Da, însă am aflat de sosirea domnului duce. La dracu, sire, nu m-ar fi răbdat inima să pierd o asemenea bună ocazie de a-i prezenta respectele mele! … Şi vedeţi, sire, că am venit la timp…

Regele începu să râdă, gentilomii izbucniră în hohote.

Într-adevăr, chiar în acel moment, o larmă se ridică din curtea pătrată: era tropotul cailor care treceau pe sub portal, un clinchet de arme şi de pinteni, zgomotul făcut de călăreţii care descălecau… Henric al III-lea păli.

— Conte de Loignes, zise el cu glas schimbat, vedeţi ce se petrece în curte.

O ştia prea bine. Bănuia că era de Guise care sosise. Şi, înainte de a primi vreun răspuns, se îndreptă spre jilţul cel mare aşezat pe o estradă şi închipuind un tron. Se aşeză şi, cu un gest furios, îşi trase pălăria pe frunte.

— Sire, exclamă Chalabre care alergase la fereastră în acelaşi timp cu Loignes, a venit domnul duce de Guise, Dumnezeu să-l aibă în paza sa!

— Doar dacă n-o să-l ia dracu! murmură Montsery, de lângă rege.

— Ah! exclamă Henric al III-lea pe un ton indiferent, atât de bine jucat încât regina-mamă rămase uimită. Nu mai spune! Ducele de Guise? … Dar ce-o fi căutând aici?

— Vom afla îndată, sire, căci iată-l că urcă scara cea mare…

Era adevărat. Pe scara cea mare se auzea rumoarea nedesluşită a unei mulţimi de oameni care urcau. Mulţimea aceasta era escorta ducelui care îl însoţea până la uşa regelui… Gestul ascundea o ameninţare care nu-i scăpă lui

Crillon. Ajuns în faţa uşii salonului, el se întoarse spre gentilomii lui de Guise şi spuse:

— Monseniore, domnule duce de Mayenne, domnule cardinal, regele m-a însărcinat să vă aduc la cunoştinţă că vă acordă audienţa. Cât despre domniile voastre, domnilor, binevoiţi să aşteptaţi…

Escorta rămase deci înşiruită pe scară. Şi, cum scara era ocupată mai dinainte de un mare număr de seniori regalişti şi de ostaşi înarmaţi, drept urmare se umplu de oameni care se priveau chiorâş şi care, la o singură vorbă, s-ar fi încăierat unii cu ceilalţi.

Crillon deschise uşa. Îi pofti înăuntru pe domnii de Lorraine şi închise uşa singur şi cu mare băgare de seamă.

Cei trei fraţi înaintară spre jilţul din care Henric al III-lea, cu pălăria pe cap, îi privea venind fără să facă vreun gest, fără ca un muşchi de pe obrazul său să tresară.

Ducele de Guise, mai puţin abil decât Henric al III-lea în a-şi ascunde simţămintele, nu se putuse împiedica să pălească din pricina primirii de gheaţă care i se făcea. Se opri la trei paşi de tron şi făcu o plecăciune adâncă, iar fraţii lui îl imitară.

În sfârşit, regele îşi plecă privirea asupra ducelui şi, cu glasul său puţin fornăit, de o rară impertinenţă când voia, întrebă:

— A! Domnia-ta eşti, domnule duce? … Ce ai venit a ne spune? …

Capitolul 24

Împăcarea.

Cuvintele acestea ale regelui făcură să treacă un fior prin vinele celor de faţă, regalişti cu toţii. Şi cei trei fraţi putură auzi freamătul săbiilor care se ciocneau unele de altele ca nişte frunze de oţel.

— Sire, spuse ducele cu glas sigur, ştiţi că fratele meu cardinalul este preşedintele clerului împreună cu monseniorul cardinal de Bourbon. Deci nu-i nimic mai firesc

decât prezenţa sa la statele generale pe care majestatea-voastră a binevoit să le convoace în acest oraş…

— Şi domnia ta, domnule duce? continuă Henric al III-lea cu aceeaşi impertinenţă.

— Sire, vorbi mai departe de Guise, ştiţi că fratele meu Mayenne este preşedintele nobilimii împreună cu domnul mareşal conte de Brissac…

— Mareşal de baricade, aşa cum domnul de Bourbon este cardinal de conspiraţie! zise înfundat regele.

Şi, de data aceasta, de Guise se făcu alb la faţă. Căci atacul era direct şi cu siguranţă furtuna avea să izbucnească…

— Dar, zise regele, nu era vorba despre cei doi fraţi ai domniei tale. Era vorba despre domnia ta. Mă bucur că-i văd alături de domnia ta… că vă văd pe toţi împreună… dar te întreb îndeosebi pe domnia ta: ce-ai venit să faci aici?

În clipa asta, Caterina de Medici se apropie de rege şi rămase în picioare lângă estradă. Figura ei întunecată, ca de spectru ivită deodată în faţa ochilor lui de Guise, i se păru acestuia de rău augur, prevestind o catastrofă. Aruncă în juru-i o privire rapidă, văzu seniorii regalişti gata să sară asupra lui şi puţin mai lipsea să fi rostit în momentul acela cuvântul irevocabil.

„Dacă face un semn suspect, gândi în sinea lui cu repeziciune, îi chem pe gentilomii mei… şi… ne vom încăiera!”

Hotărî să mai tărăgăneze lucrurile, dacă îi stătea în putinţă şi răspunse:

— Sire, aş putea să vă spun că, fiind deputat al nobilimii la fel ca şi alţi seniori, am putut, a trebuit să răspund convocării făcute de majestatea-voastră…

— Nu e vorba de prezenţa domniei tale la stările generale, îl întrerupse regele care avea o încăpăţânare rece, cumplită şi adesea crudă. Este vorba de prezenţa domniei tale aici, în casa mea, la rege! Ce-ai venit să faci aici? …

Vorbele acestea erau înspăimântătoare. Situaţia era şi mai şi. De Guise, pierit, bâigui câteva cuvinte nedesluşite.

Fratele lui, cardinalul, îl călcă brutal pe picior, cu un aer care voia să spună: „Ce mai aştepţi? Să ne scoatem săbiile, ce dracu! …”

Neliniştea care apăsa această scenă de o cumplită violenţă ajunse la culme prin cuvintele pe care Henric al III-lea, mai fornăit ca niciodată, le rosti pe nepusă masă:

— În orice caz, am putut vedea că ai venit în bună şi numeroasă companie. La dracu! Trebuie să-ţi fac un compliment!

— Sire… interveni regina-mamă.

— Lăsaţi, doamnă! … Pe toţi sfinţii, aici există un rege, nu există decât un rege şi când regele vorbeşte, toată lumea trebuie să tacă, până şi domnia voastră, doamnă! … Dragă vere, îţi făceam deci un compliment pentru escorta domniei tale. Dar, ia spune, mi se pare că lipseşte cineva…

— Cine, sire? întrebă ducele de Guise îngălbenindu-se.

— Păi… călugărul care trebuia să mă ucidă în catedrala de la Chartres. L-ai uitat oare la Paris?

Vorbele acestea răsunară ca un tunet.

Ducele de Guise se şi întorsese spre uşă, era gata să strige după ajutor şi cine poate şti ce s-ar fi întâmplat…

Când, deodată, Caterina de Medici, întinzându-şi braţul descărnat, rosti aceste cuvinte, cu un glas de supremă autoritate pe care îl folosea foarte rar:

— Domnilor de Lorraine, ascultaţi-mă, ascultaţi-o pe regină! Regele vrea să vorbească. Nu-i aşa, fiul meu?

Personajele care asistau la scenă rămaseră încremenite în atitudinea pe care o luaseră. Numai ducele de Guise făcu o jumătate de întoarcere spre regina-mamă. Atunci, Caterina de Medici continuă:

— Domnule duce, nu ştiţi desigur că am descoperit la Chartres un complot împotriva majestăţii-sale. Într-adevăr, un călugăr s-a lăudat că-l va lovi de moarte pe rege… Dumnezeu însă veghează asupra fiului mai mare al Bisericii… Complotul a eşuat… Totuşi călugărul acela, pentru a pătrunde în oraşul Chartres, s-a strecurat fără

ştirea noastră în rândurile procesiunii... Asta a vrut să spună majestatea-sa...

— Nu ştiam, într-adevăr, bâigui ducele, că în tot regatul ar putea exista o făptură într-atât de criminală, într-atât de smintită încât să îndrăznească a ridica mâna asupra persoanei regale...

— Acum, spuse mai departe Caterina cu cel mai graţios zâmbet, regele, acordându-i audienţă dragului nostru văr, îl întreabă pur şi simplu care este scopul special al acestei audienţe... Întrebarea lui n-are alt tâlc.

De Guise îl privi pe Henric al III-lea care, temându-se că împinsese lucrurile prea departe şi că nu va fi în măsură să iasă dintr-un impas, făcu un semn afirmativ din cap. O destindere se produse în întreaga adunare, toţi înţeleseră că regele dăduse înapoi.

— Sire, spuse atunci de Guise cu un glas mai sigur şi domnia voastră, doamnă şi regină, audienţa pe care majestatea-voastră a binevoit să ne-o acorde are, într-adevăr, un scop special. Am venit nu la Blois, ci la castelul din Blois. Am venit nu la consfătuire, ci la majestatea-sa. Şi, dacă i-am rugat pe fraţii mei să mă întovărăşească, dacă i-am poftit pe toţi gentilomii prieteni pe care îi cunosc să mă urmeze aici, am făcut-o pentru că aveam de gând să rostesc cuvinte solemne... şi aş fi vrut ca toată nobilimea din Franţa să fie prezentă în acest salon...

— Dacă-i vorba aşa, nu-i nici o piedică! zise cutezător regele. Să se deschidă uşile şi să fie poftită înăuntru toată lumea!

Ordinul fu executat fără zăbavă. Uşa dublă a salonului se deschise şi un uşier strigă:

— Domnilor, regele vrea să vă vadă!

Atunci, toţi seniorii care aşteptau pe scară şi pe terasă intrară. Curând salonul fu înţesat de lume. Aceia care nu izbutiră să intre, se opriră pe palier şi chiar pe treptele scării. O curiozitate puternică gâtuia mulţimea adunată acolo.

— Vere, spuse regele, acum ai auditori cât pofteşti. Vorbeşte deci cu tot curajul.

— Voi vorbi chiar cu mai multă sinceritate decât curaj, zise ducele de Guise. Sire, când am avut onoarea să vă văd la Chartres, v-am spus că oraşul vostru Paris cerea sus şi tare prezenţa regelui său de care nu vrea să fie lipsit, căci altfel piere. Acum, sire, adaug: regatul întreg cere să se pună capăt vrajbelor şi o imploră pe majestatea-voastră să reia în mână frâiele conducerii. Pe nedrept, foarte pe nedrept, sire, eu, Henri I de Lorraine, duce de Guise, am fost socotit ca un stindard al războiului civil. Spre marele meu regret, aceia care voiau să semene tulburări în regat au sperat să afle în mine un şef al revoltei, pe când eu sunt doar şeful unei armate regale. Speranţele acestea nutrite de aţâţătorii unor răzmeriţe ar fi fost încurajate de mine dacă, cu glas tare, nu le-aş pune capăt. Sire, am venit în chip leal să-mi depun spada la picioarele voastre şi să vă propun o împăcare solemnă, dacă a existat, totuşi, vreodată o vrajbă adevărată…

— Şi de fapt n-a existat niciodată! strigă regina-mamă.

Ar fi greu să ne facem o idee exactă despre uluirea care se zugrăvi pe chipurile gentilomilor, atât ducali cât şi regalişti, când ducele de Guise isprăvi de vorbit. Pentru unii asta însemna prăbuşirea subită, inexplicabilă şi inexplicată a unei conspiraţii care dura de cincisprezece ani. Ceilalţi manifestau o neîncredere instinctivă în faţa unei atitudini atât de noi a orgoliosului duce.

În ce-l priveşte pe Henric al III-lea, dacă era mirat, bucuros sau nu, nimeni nu putea şti, deoarece chipul lui rămase de nepătruns. O privi doar pe maică-sa, care îi făcu un semn şi spuse:

— Ce nobile cuvinte a rostit mai înainte vărul nostru! Ce păcat că o scenă atât de înduioşătoare nu-l poate avea pe Dumnezeu drept martor! …

Regele se obişnuise de multă vreme să-şi înţeleagă mama din câteva vorbe. Ridicându-se, deci, întrebă:

— Domnule duce, ai fi dispus să repeţi aceste cuvinte în biserică, dinaintea altarului?

Ducele şovăi puţin, apoi, răspunse:

— Desigur, sire! Când va voi majestatea-voastră…

— Aşadar, eşti gata să faci un legământ de împăciuire în faţa altarului?

— Sunt gata, sire… De îndată ce ne vom înapoia la Paris, dacă binevoieşte majestatea-voastră, ne vom duce la Notre-Dame şi…

— Domnule duce, îl întrerupse regele, pretutindeni există altare şi pe Dumnezeu îl găseşti pretutindeni atunci când îl cauţi. Catedrala din Blois mi se pare la fel de propice ca şi Notre-Dame pentru un asemenea jurământ…

— Nici nu cer mai mulT. Sire… Când va voi majestatea-voastră… chiar mâine!

— Mâine! … Cine ştie unde ne vom afla mâine? Chiar acum, pe loc, domnule duce, în ceasul care urmează trebuie să ne ducem la picioarele altarului…

De Guise şovăi din nou. Şi, de data asta, oricât de puţin dură şovăiala lui, Caterina, care îl sorbea din ochi, o remarcă. Dar ducele răspunse cu glas ferm:

— Pe loc, dacă asta-i pe placul majestăţii-sale!

— Crillon, zise regele, ne ducem la catedrală. Domnilor, veniţi cu toţii. Va fi o ceremonie despre care să se vorbească în tot regatul şi a cărei amintire să rămână în istorie! Şi-acum, vreau să fiu lăsat singur!

Toată lumea ieşi. Numai regina-mamă rămase lângă Henric al III-lea.

— Ei bine, mamă? rosti vesel regele. Ne vom înapoia deci la Paris? … De îndată ce consfătuirea se va isprăvi, vom porni la drum.

— Da, zise regina bătrână, iată ce-ţi doreşte inima cel mai mult! Să te înapoiezi la Paris! Să-ţi reiei distracţiile favorite în Luvru şi aiurea, să pregăteşti serbări peste serbări, cu riscul de a vedea încă o dată cum se vor dezlănţui târgoveţii sătui să-ţi tot plătească nebuniile! Mare scofală să te întorci

la Luvru, dacă revii micşorat, fantoma unui rege, nemaiavând decât o umbră de putere! … Crezi deci în această împăcare?

— Şi de ce să nu cred, dacă domnul de Guise va jura în faţa altarului? zise Henric al III-lea cu o sinceritate care o făcu pe Caterina să zâmbească amar.

— Ia seama, fiule!

— O, doamnă! exclamă regele, neînţelegând bine sensul acestui avertisment. Desigur că Crillon a luat toate măsurile necesare… iată-l că şi vine! adăugă el pentru a încheia discuţia.

Caterina de Medici scoase un oftat, aruncă o privire lungă asupra fiului şi se retrase încet, pe când Crillon îşi făcea într-adevăr intrarea în salon şi îl anunţa pe rege că totul era pregătit şi că nu mai aşteptau decât să binevoiască a porni spre catedrală.

Regele coborî îndată în curtea pătrată şi zâmbi la vederea gentilomilor care alcătuiau o trupă însemnată, precum şi la vederea, mai impunătoare încă, a ostaşilor pe care Crillon îi aşezase în şiruri compacte. Încălecă. Toţi făcură la fel.

Regele ieşi din castel, precedat de o fanfară de trompete, de o companie de muşchetari şi încadrat de trei şiruri de gentilomi. Ducele de Guise venea îndată în urma lui şi, astfel, ora despărţiri de partizanii săi. Toată această formidabilă şi strălucită cavalcadă se îndreptă spre catedrală, într-un soi de reculegere neliniştită. Nimeni nu îndrăznea să vorbească. Fiecare se întreba dacă această ceremonie nu ascundea cumva o capcană.

Prevenit în grabă, clerul catedralei se adunase şi, înveşmântat cu podoabele sacerdotale, îl aştepta pe majestatea-sa.

Regele descălecă în faţa bisericii unde intră îndată, mereu tăcut, urmat de mulţimea nu mai puţin tăcută. De Guise mergea lângă el, ceva mai în spate.

Catedrala se umplu într-o clipită. Regele şi de Guise merseră până la altar. Decanul catedralei căzu în genunchi,

înconjurat de vicarii săi şi ţinu o scurtă predică. Apoi urcă treptele altarului, deschise tabernacolul, scoase chivotul de aur şi, pe când preoţii cântau Tantum ergo, se întoarse ridicând emblema în mâini.

Toată asistenţa căzu în genunchi. Regele dăduse exemplu cel dintâi. În sfârşit, chivotul fiind depus pe altar, regele se ridică şi îl privi ţintă pe ducele de Guise. Acesta, cu pas ferm, urcă treptele altarului şi întinse mâna dreaptă.

— Pe Sfânta Evanghelie şi pe Sfânta Cuminecătură, rosti ducele cu un glas pe care toată lumea îl putu auzi, atât în numele meu, cât şi în numele Ligii al cărei locotenent general sunt, jur împăciuire şi deplină prietenie maiestăţii-sale regelui…

Henric al III-lea, care, până atunci, mai avea o oarecare îndoială, se lumină la faţă de bucurie şi, urcând treptele la rândul său, întinse mâna şi rosti:

— Pe Sfânta Evanghelie şi pe Sfânta Cuminecătură, jur împăciuire şi deplină prietenie credinciosului meu văr, ducele de Guise, şi domnilor din Ligă…

Atunci urale puternice izbucniră din piepturile regaliştilor, pe când gentilomii fideli ducelui rămaseră întunecaţi şi tăcuţi. Regele întinse mâna ducelui, care făcu o plecăciune adâncă. Împăcarea era pecetluită! …

Capitolul 25

Caterina primeşte scrisoarea…

Seara, în timpul marii recepţii care avu loc la castel, pe chipurile membrilor Ligii se putea citi seninătate, veselie şi chiar o uşoară zeflemea atunci când ochii li se opreau asupra lui Henric al III-lea.

Regele, care mânca cu destulă poftă, contrar obiceiului său, nu remarca deloc această atitudine ciudată a partizanilor lui de Guise. Dar alţii o remarcau în locul lui. Şi, printre aceşti alţii se aflau Ruggieri şi Caterina de Medici.

Astrologul asista la ospăţul dat de rege ascuns într-un cabinet prevăzut cu o vizetă invizibilă, prin care putea să vadă totul. Caterina îl dusese acolo, rugându-l să studieze

fizionomia fraţilor de Guise. Bătrâna regină nu simţise niciodată o nelinişte atât de mare. În văzduh plutea o nenorocire.

La masa regelui luaseră loc mareşalul de Biron, Villequier, d'Aumont, du Guast, Crillon, cei trei fraţi de Lorraine şi câţiva seniori din Ligă. Comesenii se amestecaseră frăţeşte unii cu alţii şi, dacă regele n-ar fi fost aşezat într-un jilţ ceva mai înalt decât celelalte, nu s-ar fi deosebit de invitaţii săi.

— Pe Sfânta Fecioară din Chartres, căreia, la plecare, i-am dăruit o frumoasă mantie din ţesătură de aur! exclamă la un moment dat regele Franţei. Tare mult aş vrea să ştiu ce mutră ar face blestematul acela din Béarn dacă ne-ar vedea adunaţi la aceeaşi masă! … Numai când mă gândesc şi mă apucă râsul!

Regele izbucni în hohote de râs. Ducele de Guise făcu la fel, apoi toţi cei aşezaţi în jurul mesei, iar la urmă toţi seniorii care stăteau în picioare.

— Parcă-l aud, continuă regele. Ar trage un „Ventre-Saint-Gris"! 4…

Şi Henric al III-lea repetă înjurătura favorită a regelui Navarrei, imitând atât de bine accentul gascon al acestuia, încât, de data asta, râsetele se porniră de la sine şi din toată inima.

— Fiindcă veni vorba, sire, ştiţi ce face în clipa asta? întrebă cardinalul de Guise. Ei bine, s-a înapoiat în La Rochelle unde va prezida adunarea generală a protestanţilor.

— Ceva cam cum ar veni stările generale ale hughenoţilor, zise regele. Nu ne mai temem de el. Să adune pe cine pofteşte. Vom porni împotriva lui şi, cu ajutorul lui Dumnezeu, cu ajutorul prietenului nostru (îl privi pe duce) îl vom preface în mici fărâme.

— Sire, spuse ducele de Guise, dacă binevoieşte majestatea-voastră, vom pregăti această expediţie…

— De îndată ce ne vom înapoia în oraşul nostru Paris, răspunse regele. Nu voi afla odihnă atâta vreme cât La

Rochelle va fi în mâinile hughenoţilor.

Rostind acestea, regele bău un pocal mare cu vin şi toţi cei de faţă îl imitară. Astfel se isprăvi ospăţul, unde s-a vorbit despre toate în afară de statele generale pentru care se adunase acolo toată lumea.

Caterina de Medici, în ciuda vârstei şi în ciuda slăbiciunii sale, stătuse până la sfârşit. Când rămase singură, intră în sala ospăţului şi se îndreptă spre cabinetul unde îl lăsase pe Ruggieri. În aceeaşi clipă, în semiîntuneric, un gentilom îi apăru în faţă.

— Maurevert! rosti înăbuşit regina.

— Da, doamnă, zise Maurevert, făcând o plecăciune.

Apoi, îşi îndreptă spinarea, o privi pe regină şi spuse mai departe:

— Acelaşi Maurevert care a tras un foc de archebuză în mareşalul Coligny, aşa cum fără îndoială n-aţi uitat. Vremurile acelea au trecut de mult şi mă temeam ca majestatea-voastră să nu-mi fi uitat trăsăturile chipului… Dar sunt fericit văzând că n-am de ce mă teme…

Caterina de Medici îşi pironise privirea întunecată asupra omului care îi vorbea cu un soi de familiaritate impertinentă. Dar nu pe Maurevert îl vedea în faţa ochilor, ci trecutul uluitor reînviat dintr-odată prin prezenţa acestui om. Îl cercetă cu mai multă atenţie pe Maurevert şi spuse:

— Da, ai fost un bun slujitor. Ai făcut multe pentru fiul meu Carol al IX-lea.

— Nu, doamnă, zise Maurevert, pentru domnia voastră le-am făcut pe toate…

Caterina rămase pe gânduri în faţa acestei stăruinţe. Îl cunoştea pe Maurevert ca pe unul dintre cei mai misterioşi şi mai cruzi slujitori care se învârtiseră odinioară pe orbita ei. Ştia că nu făcea nimic fără vreun motiv.

— Domnule de Maurevert, rosti ea pe neaşteptate… unde te aflai domnia ta în Ziua Baricadelor?

— Vă înţeleg, doamnă, zise Maurevert. L-am slujit pe ducele de Guise. L-am slujit cu ardoare şi cu fidelitate.

Pentru izbânda planurilor sale am făcut la fel de multe ca şi odinioară pentru reuşita planurile domniei voastre. Începând din Ziua Baricadelor sunt deci un duşman al fiului domniei voastre, regele şi al domniei voastre personal. Şi, dacă, din întâmplare, regele ar lua hotărârea să-i taie capul ducelui de Guise, e sigur că eu voi fi cel puţin spânzurat. La toate acestea se gândea majestatea-voastră, nu-i aşa?

— Văd, domnule de Maurevert, că ai rămas la fel de inteligent, spuse regina cu un zâmbet ucigător. Dar, mă rog, presupun că nu pentru a-mi dovedi inteligenţa pe care o ai mă cauţi? … Ce doreşti? Vorbeşte!

— Aşteptam porunca aceasta din partea majestăţii-voastre, zise Maurevert. Iată deci, doamnă, ceea ce am venit să vă spun. Când i-am măcelărit pe hughenoţi, când, pentru domnia voastră şi numai pentru domnia voastră mi-am riscat viaţa, mi-am vărsat sângele, nu o dată, ci de zece ori, fără să mai număr, majestatea-voastră mi-a făcut unele făgăduieli… Am aşteptat împlinirea lor vreme de zece ani. Într-o bună zi v-am ieşit în cale şi din privirea domniei voastre am înţeles că fusesem dat uitării… Am ţinut să vă spun, doamnă, de ce am intrat în partidul Ligii, de ce am făcut totul pentru a sprijini pretenţiile mărturisite sau ascunse ale domnului de Guise, de ce, în sfârşit, am devenit un duşman al neamului de Valois…

— Într-adevăr, domnule, ai ţinut să-mi spui toate acestea?

— Da, doamnă, răspunse Maurevert calm. Şi, acum că mă simt uşurat, majestatea-voastră poate porunci să fiu arestat. Dar acum ştiţi că, dacă v-am trădat, am făcut-o numai pentru că m-aţi înşelat!

— Ah! Viperă! murmură înfundat regina. Înseamnă că de Guise al domniei tale este un om într-adevăr de temut, dacă îndrăzneşti să-i vorbeşti astfel reginei! Nu poruncesc să fii arestat… dat te gonesc!

Tocmai atunci un glas grav, smerit şi totodată mângâietor se făcu auzit:

— Doamnă şi venerată regină, iertaţi-mă dacă îndrăznesc să mă aşez între augusta domniei voastre mânie şi acest gentilom. Rămâneţi, domnule de Maurevert. Regina vă îngăduie…

Era Ruggieri! Văzuse totul şi auzise totul dinlăuntrul cabinetului unde stătuse ascuns… Făcu repede un semn Caterinei de Medici. Şi regina, totdeauna stăpână pe patimile sale, rosti:

— Domnule de Maurevert, te iert pentru atitudinea şi vorbele stranii ale domniei tale…

Maurevert puse un genunchi la pământ şi zise:

— Acum cred că pot spune reginei tot ceea ce venisem să-i spun.

— Mai ai deci încă ceva pe inimă, dragul meu domn de Maurevert?

— Ei! exclamă Ruggieri, lucrul e foarte simplu. I-e inima grea că n-a fost răsplătit după meritul său. Iar acest demn gentilom trebuie să fie răsplătit.

Maurevert se înclină.

— Şi, fără îndoială că pentru a fi mai sigur că veţi obţine o răsplată demnă de domnia voastră, continuă astrologul, aţi adus ceva reginei? …

— Într-adevăr, domnule… Îi aduc ceva majestăţii-sale… Îi aduc… ceea ce i-am adus pe vremuri la Luvru, într-o duminică seara, de Sfântul Bartolomeu…

— Ce anume? întrebă Ruggieri, pe când regina se făcu albă la faţă.

— Un cap, răspunse Maurevert.

— Urmaţi-mă! porunci Caterina.

Regina coborî o scară ascunsă care dădea în apartamentul ei. Apartamentul reginei, aflat la parter, era aşezat chiar sub apartamentul regelui şi avea aceeaşi alcătuire.

Caterina de Medici îi introduse pe Ruggieri şi pe Maurevert într-o capelă mică şi, lăsându-şi slujnicele libere, se aşeză într-un jilţ.

— Ce vrei? întrebă bătrâna regină aţintindu-şi privirea asupra lui Maurevert.

— Iertaţi-mă, doamnă, interveni Ruggieri. Majestatea-voastră îmi îngăduie să spun şi eu un cuvânt? Ei bine, mi se pare că, înainte de a-l întreba pe acest gentilom ce vrea, trebuie să-l întrebăm ce ne dă…

Caterina clătină din cap.

— Ce vrei? îl întrebă din nou pe Maurevert.

— O nimica toată, doamnă, zise Maurevert. Mă voi mulţumi cu trei sute de mii de livre. Şi adăugă: Ceea ce vă aduc merită un milion. Şi, necerând decât trei sute de mii de livre, evaluez deci la şapte sute de mii de livre plăcerea

pe care o am de a sluji interesele majestăţii-voastre… „Bun! gândi regina, înţelegând repede. Se pare că ai un dinte rău împotriva lui de Guise şi că, la nevoie, îl vei trăda pentru nimic…”

— Ruggieri, rosti ea cu glas tare, caută în sertarul de colo… al treilea… şi dă-mi unul dintre pergamentele pe care le vezi…

Ruggieri se supuse şi aşează pe masă, dinaintea reginei, unul dintre pergamentele cerute. Aceste pergamente erau bonuri pentru sume din caseta regală pregătite dinainte, întărite cu sigiliul lui Henric al III-lea şi semnate de mâna lui. Regina îl completă şi foaia fu astfel întocmită: „Bun pentru suma de cinci sute de mii de livre pe care vistiernicul nostru le va preda, la vederea prezentelor rânduri, în mâna domnului de Maurevert, pentru servicii particulare aduse nouă…”

Caterina întinse bonul lui Maurevert, care nici măcar nu tresări, deşi observase majorarea enormă a sumei pe care o ceruse.

— Majestatea-voastră este întruparea generozităţii, se mulţumi a spune.

Dar, rostind aceste cuvinte, se înfioră. Într-adevăr, în partea de jos a bonului era o formulă scrisă dinainte: „Suma de mai sus este plătibilă la… în ziua de…”

Nici numele oraşului, nici data nu fuseseră completate de Caterina de Medici. Deci bonul nu avea nici o valoare, Caterina care, din ochi, urmărea cu atenţie chipul lui Maurevert, zâmbi şi spuse:

— Dă-mi înapoi bonul, domnule. Cred că am uitat…

— Într-adevăr, zise Maurevert aşezând iarăşi pergamentul pe masă. Majestatea-voastră a omis data şi locul unde urmează să se facă plata…

— Unde vrei să fii plătit, dragul meu domn de Maurevert? întrebă regina cu un zâmbet fermecător.

— Păi, la Paris, dacă îmi îngăduie majestatea-voastră…

— La Paris. Bine. Vezi, am scris: Plătibilă la Paris… Mai rămâne data… Când vrei să fii plătit?

— Cât mai curând cu putinţă, zise Maurevert râzând.

— Cât mai curând cu putinţă, spuse regina. Foarte bine. Vezi: am pus data cea mai apropiată cu putinţă, adică în ziua în care regele va putea dispune după bunul său plac de finanţe… adică…

Şi Caterina, cu buzele strânse şi sprâncenele încruntate, cu obrazul devenit dintr-odată feroce, scrise în încheiere: „Plătibilă la Paris. A DOUA ZI DUPĂ MOARTEA DOMNULUI DUCE DE GUISE.”

Maurevert citi fără să se mire cuvintele pe care le scrisese Caterina. Luă bonul, îl împături cu răceală, îl strecură într-un buzunar al tunicii şi zise:

— Îi mulţumesc majestăţii-voastre. Data pe care aţi pus-o îmi convine de minune.

— Deci data aceasta este destul de apropiată? întrebă regina palpitând.

— O! Asta nu depinde de mine, doamnă! Căci eu nu sunt nici Dumnezeu spre a decreta moartea monseniorului de Guise… nici regele… pentru a-l trimite la eşafod…

— La eşafod! rosti înfundat Caterina, care îşi îndreptă trupul, galbenă la faţă.

Ruggieri îl privea cu ardoare pe Maurevert.

— Vorbiţi mai limpede, spuse la rândul său astrologul. Deci nu este vorba…

— De un foc de archebuză, asemănător cu acela pe care l-am tras asupra lui Coligny? zise Maurevert. Nicidecum. De aceea, în loc de a scrie: „Plătibilă a doua zi după moartea…”, majestatea-voastră ar fi trebuit mai bine să scrie: „Plătibilă a doua zi după execuţia domnului de Guise”.

— Maurevert, spuse gâfâind regina bătrână, ai deci într-adevăr un mijloc prin care se poate aduce o acuzaţie gravă împotriva ducelui? … Vorbeşte, prietene!

— Hârtie pentru hârtie, zise Maurevert.

Spunând aceste cuvinte, scoase din buzunar o hârtie pe care i-o întinse reginei. Caterina aruncă asupra ei o privire lacomă şi murmură:

— Scrisul lui de Guise…

Caterina şi Ruggieri se aplecară în acelaşi timp asupra scrisorii aşezate pe masă.

Scrisoarea aceasta era aceea pe care de Guise i-o înmânase lui Maurevert pentru a o duce Faustei. Maurevert copiase scrisoarea, îi dăduse Faustei copia perfect imitată şi păstrase originalul pentru el. Semnătura „Henri, duce de Guise… DEOCAMDATĂ” constituia mărturisirea scăpată din imprudenţa ducelui. Aceste cuvinte limpezeau înţelesul scrisorii. „Moartea cui ştiţi”, însemna că era vorba despre rege!

După ce Caterina citi şi reciti scrisoarea, nu pentru a-i desluşi înţelesul, deoarece înţelesul îi apărea foarte limpede, ci pentru a căuta posibilitatea de a-l strivi pe duce tub o acuzaţie capitală, întrebă:

— Cui îi era adresată această scrisoare?

— Prinţesei Fausta, răspunse Maurevert.

— Deci ea n-a primit-o?

— Iertaţi-mă, doamnă. Prinţesa Fausta a primit scrisoarea… sau, mai bine zis, o copie a scrisorii…

Caterina îl privi cu o oarecare admiraţie.

— Eşti sigur că nimeni altul în afară de domnia ta n-a văzut această scrisoare? spuse ea mai departe.

— Absolut sigur, doamnă!

Caterina se sprijini cu un cot pe masă, îşi aşează obrazul în palmă şi, cu ochii pironiţi pe hârtie, căzu într-o meditaţie profundă.

— Prinţesa Fausta! murmură ea în cele din urmă.

La ce se gândea oare regina rostind acest nume?

Capitolul 26

Pardaillan la mânăstire.

Trecuseră câteva zile după plecarea ducelui de Guise. Parisul era neliniştit.

La vreo douăsprezece zile după plecarea fraţilor de Lorraine, în palatul Faustei se produse o agitaţie. Fausta a citit scrisoarea pe care de Guise i-o trimisese prin Maurevert. Luase hotărârea de a se duce după de Guise, la Blois.

Deci totul este pregătit pentru călătorie. O litieră aşteaptă în faţa porţii. Doisprezece ostaşi, recrutaţi de curând, îi vor sluji de escortă. Fausta se urcă în litieră împreună cu cele două confidente ale sale: Myrthis şi Léa.

Înainte de pornirea alaiului, Fausta priveşte îndelung palatul în care a meditat, a iubit, a suferit, a făcut calcule, a combinat cea mai formidabilă dintre conspiraţii. Imaginea lui Pardaillan îi trece prin mintea întunecată de gânduri. Dar clatină din cap… El a murit… şi ea este eliberată! …

Or, tocmai în clipa când Fausta ieşea din Paris trecând pe poarta Nottre-Dame-des-Champs, după o scurtă oprire la mănăstirea iacobinilor situată în apropierea acestei porţi, cavalerul de Pardaillan intra în oraş pe poarta Saint-Denis, adică pe la capătul opus.

Venise la Paris făcând drumul cu popasuri. La Amiens se oprise două zile. Se simţea cam ostenit. Singurătatea îi apăsa sufletul şi trupul… Ducea o viaţă de om singur…

La drept vorbind nu-l interesau decât două lucruri: mai întâi să-l trăsnească pe Maurevert. În al doilea rând, să-i vâre ducelui pe gât, cu ajutorul spadei sale, insultele pe care de Guise le proferase împotriva sa, în ziua când, pentru a o salva pe Huguette, cavalerul se predase.

„Să presupunem, se gândea el, că îi dobor şi pe Maurevert şi pe de Guise şi pe Fausta. Şi după asta, ce-o să mai fac?”

Iată care era întrebarea… Ce mai avea de făcut în viaţă?

Se plictisea şi se plictisea pur şi simplu pentru că vechea cicatrice din inima sa nu era încă vindecată şi pentru că nu ştia încotro s-o apuce când, în sfârşit, îşi va încheia socotelile – dacă izbutea totuşi s-o facă.

„Ce-o să fac? … Unde o să mă duc? Să-i cer ospitalitate tânărului duce şi să îmbătrânesc cu speranţa că îi voi putea

învăţa tainele scrimei pe copiii Violettei? Să îmbătrânesc lângă Huguette?”

Pardaillan se opri multă vreme asupra acestui gând, cu o înduioşare de nedescris.

„La urma urmei, îşi spuse el, nu s-au isprăvit drumurile în Franţa şi aiurea. Totdeauna vor exista copaci de-a lungul acestor drumuri, soare în văzduh, doar dacă nu se adună nori aducători de ploaie…”

Când Pardaillan luase drumul spre Paris nu era hotărât decât asupra unui singur lucru: să urmărească îndeaproape faptele şi mişcările domnului de Guise. Astfel încât, ajungând, aproape la ora când Fausta părăsea Parisul şi aflând din gura primului târgoveţ întâlnit în cale că ducele de Guise se afla la Blois, îşi zise în sinea lui: „Păi, atunci am să merg mai departe până la Blois.”

Dar fără îndoială un alt gând care îi trecu prin minte ca fulgerul îl făcu să-şi schimbe ideea. Numai că se feri să treacă prin strada Saint-Denis: nu voia să se oprească la hanul Deviničre, poate de teamă să nu fie reţinut de Huguette.

Ajuns la malul Senei, Pardaillan trecu podul Notre-Dame. În capătul străzii Saint-Jacques şi în apropierea zidurilor de apărare ale oraşului, îşi opri calul în faţa portalului mănăstirii iacobinilor, descălecă şi bătu în poartă.

Se deschise o ferestruică, prin care fratele portar îl întrebă ce voia, informându-l pe loc că mănăstirea nu primeşte nici pelerini, nici călători.

Pardaillan răspunse că venea doar să-l vadă pe fratele Jacques Clément şi-atunci portarul, cu o grabă care i se păru ciudată, deschise poarta şi îl rugă să intre.

— Binevoiţi să aşteptaţi în vorbitor. Bunul nostru frate Clément va fi vestit de sosirea domniei voastre.

Şi fratele portar plecă în goană. Numai că nu spre chilia lui Jacques Clément se îndreptă, ci spre casa priorului Bourgoing, căruia îi spuse că un mirean voia să-l vadă pe fratele Clément.

Bourgoing nu se îndoi nici o clipă că vizitatorul n-ar fi un om trimis în scopul de a sta de vorbă cu Jacques Clément în vederea marii înfăptuiri, adică uciderea lui Henric al III-lea. Dădu deci poruncă nu de a-l chema pe fratele Jacques la vorbitor, ci de a fi condus vizitatorul la chilia călugărului.

Trebuie să adăugăm că foiala aceasta nu l-a prea mirat pe Pardaillan şi că nu i-a dat decât o atenţie destul de mică. Atunci când fratele portar se înapoie, el se mulţumi doar să-l urmeze pe călugăr, care îl conducea. După nenumărate ocolişuri, călugărul se opri în faţa uşii întredeschise a unei chilii şi zise:

— Aici stă, puteţi intra, frate…

Pardaillan deschise uşa. Intră şi îl văzu pe Jacques Clément care, aşezat în faţa unei măsuţe, scria.

La intrarea cavalerului, călugărul se întoarse, îl văzu, ascunse iute sub o carte ceea ce scria şi o roşeaţă puternică îi năpădi obrajii palizi. Se ridică şi se îndreptă spre Pardaillan, cu mâinile întinse.

— Domnul fie lăudat! spuse el.

— Doamne sfinte! zise Pardaillan, strângând mâinile călugărului. Tare greu se ajunge la domnia ta!

Apoi, aruncând o privire împrejurul său, adăugă, înfiorându-se:

— Cum poţi trăi aici? Parcă-i un mormânt… mai ales pentru un om ca domnia ta, care pune la inimă orice lucru.

Clément zâmbi cu amărăciune şi rosti:

— Prietene drag şi stimat, eşti ca o rază de soare care intră într-un mormânt. De îndată ce apari, totul se luminează şi prinde să zâmbească… E-atât de trist aici!

— Dar de ce rămâi aici?

— Nu eu am vrut să fie aşa. Am fost crescut într-o mănăstire, am trăit în mănăstire, aşa cum iedera trăieşte legată de copacul la rădăcină căruia s-a născut.

— Ce făceai când am intrat aici? întrebă plin de curiozitate Pardaillan, după o clipă de tăcere.

Jacques Clément se înroşi şi mai tare.

— Bine, bine, zise cavalerul, nu-ţi cer să-mi destăinui secretele domniei tale.

Dar, în acelaşi timp, aruncă iute o privire asupra colţului foii pe care o ascunsese călugărul şi care ieşea de sub carte.

Şi zâmbi uimit, exclamând:

— Versuri! Nu mi-ai spus că eşti şi poet!

Într-adevăr, tânărul călugăr scria versuri.

— O! O! continuă cavalerul, care, niciuna, nici două, trăsese foaia de hârtie şi o citea. Cât zel… religios! Sau, cine este Maria asta despre care scrii?

Călugărul se făcuse alb ca varul.

— Câteodată mă distrez şi eu aşa, se bâlbâi el, cu jocuri profane…

Cavalerul sucea şi răsucea hârtia pe toate feţele. Deodată tresări şi îşi spuse în sinea sa: „Marie de Montpensier! Ah! … Ah! … Ducesei de Montpensier îi face el asemenea declaraţii înflăcărate!”

Apoi, întinzându-i hârtia lui Jacques Clément, rosti cu glas tare:

— Ia-le, nu mă pricep la versuri, dar mi se par admirabile. Persoana căreia îi sunt destinate trebuie să fie foarte năzuroasă dacă nu-i de părerea mea…

Călugărul luă foaia de hârtie şi o ascunse, de data asta în sân.

— Ia să vedem, spuse cavalerul, te-au mai părăsit gândurile cumplite care te frământau când ne-am întâlnit la Chartres?

Şi Pardaillan făcu gestul unui om care loveşte cu pumnalul.

— Vrei să vorbeşti, rosti Jacques Clément în şoaptă, dar cu glas ferm şi liniştit, despre hotărârea mea de a-l ucide pe Valois? … De ce să fi renunţat la ea? … Valois va muri! Pentru domnia ta, pentru recunoştinţa pe care ţi-o datorez, am amânat ceasul execuţiei. Dar ceasul acesta va veni!

Pardaillan se înfioră. Din atitudinea şi din glasul călugărului răzbătea o hotărâre înspăimântătoare.

— Pardaillan, spuse mai departe Jacques Clément, mi-ai cerut să adăstez. Dar, la rândul domniei tale, când planurile pe care le ai în ce-l priveşte pe de Guise se vor săvârşi, lasă-mă să-mi împlinesc destinul… Mama regelui mi-a ucis mama… Ei bine, fiul Alicei de Lux îl va ucide pe fiul Caterinei! Şi nimic, nimic în lumea asta, înţelegi, nu-l poate salva dac-ai venit să-mi spui: „Viaţa lui Valois nu mai îmi este de folos!”… Asta ai venit să-mi spui, cavalere?

— Nu, răspunse Pardaillan, nu încă!

Exact în clipa aceea, priorul Bourgoing intră în galeria spre care se deschideau uşile chiliilor şi, păşind în vârful picioarelor, se apropie să tragă cu urechea la vorbele ce se rosteau în odaia lui Jacques Clément.

Acesta spuse:

— Deci voi aştepta. Voi aştepta. Dar vorbele pe care mi le vei spune atunci vor fi semnalul morţii lui Valois.

„Tocmai la asta mă gândeam şi eu! îşi spuse priorul. Gentilomul acesta face parte din conspiraţie şi fără îndoială el este acela care trebuie să dea semnalul! …”

— Uite ce e, spuse Pardaillan, am venit să-ţi fac o propunere. Aş dori ca ea să fie pe placul domniei tale…

— Să vedem despre ce este vorba, rosti călugărul zâmbind.

— Este vorba să mă însoţeşti până la Blois, unde mă duc neîntârziat… „Minunat!” se gândi priorul aflat în galerie.

— La Blois! exclamă înfundat Jacques Clément.

— Dumnezeule, da! închipuie-ţi, dragă prietene, că de câtăva vreme mă plictisesc. Şi-atunci, ca să mă distrez, mi-am pus în gând să călătoresc.

— La Blois! repetă Jacques Clément cu un tremur al trupului.

— Da, la Blois, zise cu nepăsare cavalerul. Dar, o să zici, de ce la Blois? … Mai întâi că acolo îl poţi vedea pe rege… „Bravo!” exclamă în sinea lui priorul Bourgoing, din ce în ce mai convins că vizitatorul încerca să-l împingă pe călugăr la executarea faptei aşteptate.

— Pe urmă, continuă Pardaillan, acolo vezi toată floarea nobilimii regatului, care s-a adunat pentru stările generale. În sfârşit, tot acolo mai este şi domnul de Guise, ilustrul duce de Guise… „Admirabil gentilom!” murmură priorul.

— Şi în jurul monseniorului duce, încheie Pardaillan, există o suită strălucitoare, spirituală, fără să mai pomenim despre doamnele frumoase şi nobile cum este ducesa de Montpensier! …

Pardaillan rosti ultimele cuvinte într-un hohot de râs. Jacques Clément păli de moarte, îl prinse pe cavaler de mână şi murmură cu glas stins:

— Eşti sigur… că doamna… despre care ai vorbit…

— Este la Blois? … Drace! Dar unde-ai vrea să fie? Hai, vino cu mine. O să ne distrăm unul pe altul… Dar, la drept vorbind, mă gândesc că… poate nu poţi ieşi când vrei de-aici?

În acea clipă apăru cineva, care înainta cu un zâmbet larg pe faţă, plin de bunăvoinţă. Era priorul.

— Fiule, spuse acesta, dragă frate, eşti mulţumit? Da, văd că eşti mulţumit. Sunt sigur că acest gentilom ţi-a dat sfaturi excelente… Trebuie să-l urmezi, fiule, trebuie să-l asculţi pe gentilomul acesta.

— Dar, părinte… murmură Jacques, uluit.

— Fără nici un dar, zise Bourgoing. Gentilomul acesta, sunt sigur, n-a putut să-ţi dea decât sfaturi înţelepte.

— Pe cuvântul meu, părinte, spuse Pardaillan destul de mirat, l-am sfătuit pur şi simplu să călătorească…

— Admirabil sfat! exclamă Bourgoing. Dar în ce direcţie?

— L-am sfătuit să meargă la Blois.

— Este un sfat minunat. Aerul de la Blois este sublim. Cel puţin aşa mi s-a spus. Or, fratele nostru drag este bolnav, foarte bolnav… are nevoie de un aer curat şi întăritor…

— Asta-i spuneam şi eu, zise Pardaillan.

— Iar eu îi poruncesc să vă dea ascultare. Mă auzi, frate? Îţi poruncesc să te supui tuturor sfaturilor acestui gentilom. Începe deci pe loc să te pregăteşti de plecare. Eu voi da

poruncă să se pună şaua pe cel mai bun cal de drum al meu. Îţi dau binecuvântarea mea, frate şi domniei voastre de asemenea, domnule.

Şi priorul Bourgoing, lăsându-l pe cavaler cu gura căscată, se grăbi să iasă.

— Pe cuvântul meu, zise Pardaillan, este cel mai cumsecade călugăr pe care l-am întâlnit în viaţa mea. Aşadar, pornim la drum?

Şi Pardaillan se porni pe râs.

— Da, zise Jacques Clément, care începuse să tremure uşor.

— Ziua cea mare se apropie…

După o jumătate de oră, în vorbitorul unde îl aştepta Pardaillan, apăru călugărul, în hainele de cavaler pe care le purtase în timpul călătoriei sale la Chartres. În faţa porţii mănăstirii aştepta un cal cu şaua pe el, alături de calul lui Pardaillan. Cavalerul şi călugărul încălecară.

Capitolul 27

Să mori sau să ucizi?

Poate că Pardaillan, ducându-l pe Jacques Clément la Blois, rumega în minte o idee. Oricum ar fi fost, ieşiră împreună din Paris şi o apucară îndată pe drumul spre Chartres ca, de acolo, să ajungă la capătul călătoriei propuse.

Nu trecuse o oră de când părăsiseră mănăstirea iacobinilor când un călăreţ ieşi şi el de acolo. Acest călăreţ nu era altul decât fratele portar în persoană, care, încălecând pe un catâr zdravăn, se ducea la Blois trimis fiind de priorul Bourgoing.

Călugărul purta o scrisoare ascunsă la piept. Scrisoarea era adresată ducesei de Montpensier.

Aceasta fiind situaţia, să-i lăsăm pe Jacques Clément şi pe Pardaillan. Scena pe care o vom descrie mai jos se petrece la o săptămână după ce Caterina de Medici primise scrisoarea pe care i-o plătise lui Maurevert cu cinci sute de mii de livre.

Ziua aceea deci era duminică 12 noiembrie. O ceaţă deasă se ridica deasupra Loarei, luând cu asalt colina pe care sunt aşezate în trepte străzile oraşului Blois. Pe străzi, nici ţipenie de om. În schimb, castelul gemea de seniori.

O ştafetă sosise tocmai din La Rochelle, spre marea mirare a curtenilor regalişti sau ducali, uniţi într-o ură comună împotriva hughenoţilor. Ce mai poftea oare omul din Béarn?

Ca dovadă de încredere şi de mare prietenie, regele deschise de faţă cu toţi misiva lui Henric de Navarra. Şi o citi cu glas tare. Pe scurt, Béarnezul, vorbind în numele protestanţilor adunaţi în La Rochelle, făcea două cereri:

1. Cerea să se restituie hughenoţilor bunurile care le fuseseră confiscate;

2. Reclama să li se acorde acestora libertatea de conştiinţă.

Lectura făcută, cum am mai spus, cu glas tare de rege însuşi a fost primită cu huiduieli, râsete şi ameninţări la adresa mesagerului care, rămânând foarte calm şi foarte demn, aştepta răspunsul.

— Ce răspuns trebuie să-i duc stăpânului meu regele? întrebă hughenotul când furtuna de râsete şi de ameninţări se mai potolise.

— Spune-i regelui Navarrei, zise Henric al III-lea, că vom chibzui la chestiunile pe care ni le supune şi că, atunci când vom lua o hotărâre, domnul duce de Guise, locotenentul general al armatelor noastre, îi va aduce răspunsul.

Răspunsul acesta era menit să aibă consecinţe incalculabile.

Într-adevăr, după ce îl primi, Henric de Navarra porni la luptă împreună cu oştirea lui, hotărâtă să cucerească, cu arma în mână, tot ceea ce i se refuza de bună-voie.

Iată ce evenimente se petrecură în acea seară de noiembrie.

Regele, înveselit de aclamaţiile cu care fusese primit răspunsul său, rămase până la ora zece, tăifăsuind de preferinţă cu gentilomii din Ligă şi făcându-i tot felul de

drăgălăşenii ducelui de Guise. În sfârşit, se dădu semnalul de retragere. Apartamentele regale se goliră. Regele se afla în odaia lui.

Tocmai atunci intră şi regina-mamă. Henric al IlI-lea, care nu o vedea niciodată între patru ochi decât cu plictis sau cu o spaimă surdă, nu-şi putu reţine o strâmbătură.

Caterina de Medici se aşeză în tăcere.

— Henric, spuse regina bătrână cu glas îndurerat şi aproape tremurător, în curând nu voi mai fi pe lumea asta. Abia atunci, poate, ai să mă regreţi. Abia atunci, poarte, vei recunoaşte simţământul care m-a călăuzit întotdeauna şi care este acela de afecţiune… indestructibilă, întrucât ingratitudinea domniei tale n-a putut să-l slăbească…

— Ştiu că mă iubeşti, mamă, zise Henric al III-lea cu glas mângâietor.

— Mamă! rosti Caterina. Rar ţi se întâmplă să mă numeşti astfel, Henric şi cuvântul acesta este drag inimii mele. Da, te iubesc şi încă din tot sufletul. Dar tu, Henric, nu mă iubeşti. Mult mai multă afecţiune aveau pentru mine Charles şi François, pe care nu-i iubeam, ştii bine… şi totuşi, adăugă ea cu glas înfundat, i-am lăsat… să moară… pentru că voiam să te văd pe tron…

Caterina îşi plecă fruntea şi adăugă şi mai şoptit:

— Henric! … Ştii care a fost prima vorbă pe care mi-a spus-o tatăl tău când m-a luat de nevastă?

— Nu, doamnă, dar cred că a fost o vorbă de dragoste… zise Henric căscând.

— Eram tânără… aproape un copil. Sosisem din Italia înfierbântată de bucuria de a vedea Parisul, de a fi regină peste acest mare şi frumos regat al Franţei… Eram frumoasă… Veneam cu hotărârea de a-l iubi din toată inima pe soţul meu care era un rege atât de mare şi despre care se spunea că era atât de îndrăgit… Parcă-l văd şi acum… Era îmbrăcat din cap până în picioare în satin alb… S-a apropiat de mine, m-a cercetat cu privirea cinci minute. Era gata să leşin… Şi, după ce m-a cercetat bine, s-a aplecat

spre mine şi mi-a spus: Dar, doamnă, miroşi a mort! … Şi tatăl tău a ieşit din camera nupţială. Ce viaţă tristă am dus până în ziua când o lovitură de lance a lui Montgomery m-a lăsat văduvă… Ei bine, Henric, bătrâneţea mea este la fel de tristă ca şi tinereţea

— Doamnă, bâigui Henric al III-lea, mamă…

Caterina îl opri cu un gest.

— Îţi cunosc sentimentele. Scuteşte-te de orice constrângere. Tatăl tău mi-a spus că miros a mort şi toată viaţa mea m-am limitat la această întrebare, care s-a ridicat în faţa mea zilnic: a ucide sau a fi ucisă?

— Ce vrei să spui? exclamă Henric, cuprins de spaimă, aşa cum adesea i se întâmpla în prezenţa mamei.

— Vreau să spun că toată viaţa mea am fost nevoită să ucid pentru a nu fi ucisă… Sunt nevoită să ucid şi acum pentru ca domnia ta să nu mori, domnia ta pe care îl iubesc… domnia ta, fiul meu!

— Sunt deci sortit să mor! zise Henric cu glas gâtuit. Deci vor să mă omoare!

— Ai fi fost de o sută de ori, dacă n-aş fi eu aici!

Henric al III-lea fu scuturat de un fior. Mama nu-l mai plictisea… Îl înspăimânta.

— Or, continuă Caterina, cu un zâmbet amar, pentru că tatăl domniei tale a declarat că miros a mort, nu trebuie să-l dezmint.

Vorbind astfel, bătrâna regină îşi îndreptă spinarea. Henric o privea cu o admiraţie amestecată cu frică.

— Ce spuneam? zise Caterina. Da… că nu vreau să-l dezmint pe tatăl domniei tale. Trebuie să răspândesc moartea în jurul meu. Şi astăzi încă, groaznica întrebare revine mai stăruitoare ca oricând: a muri sau a ucide! … Fiule, vrei să mori? Vrei să ucizi? … Alege!

— În numele Sfintei Fecioare! murmură Henric făcând semnul crucii. Explică-te, mamă!

— Citeşte!

Caterina scoase de sub vălurile negre care o înfăşurau o hârtie şi o întinse lui Henric, care o luă cu lăcomie, se apropie de un sfeşnic şi începu să citească. Când termină de citit, Henric se întoarse spre regină. Era palid la faţă şi mâinile îi tremurau.

— Aşa, va să zică, bombăni el. De Guise vrea să mă asasineze în ciuda legământului de prietenie?

Caterina făcu un semn afirmativ din cap.

— Cine ţi-a adus această scrisoare? întrebă Henric al III-lea.

— Un servitor al lui de Guise, un trădător, căci şi el îşi are trădătorii lui, cum îi avem şi noi pe-ai noştri… domnul de Maurevert.

— Omul acesta trebuie răsplătit, doamnă!

— Am şi făcut-o.

— Şi de când ai scrisoarea?

— De opt zile, răspunse Caterina.

Abia rostise aceste cuvinte că şi începuse să se căiască… Într-adevăr, regele strigă:

— De opt zile! … Scrisoarea a venit deci înaintea legământului de prietenie.

— Da! răspunse Caterina. Dar ce importanţă are! Dacă crezi că de Guise a vrut să te omoare, ce importanţă are momentul când a vrut s-o facă!

— Doamnă, zise cu răceală Henric al III-lea, bănuielile domniei voastre vă rătăcesc minţile. Scrisoarea nu cuprinde nici o dovadă pozitivă că ducele a putut concepe asemenea ticăloşie. Şi chiar dacă ar fi conceput-o, legământul şterge totul. Ei! Oare n-am vrut şi eu să-l omor? … Asta o să mă împiedice oare să-mi ţin jurământul?

— Eşti orb! murmură Caterina. Deci, refuzi să mă crezi, fiule?

— Cred, zise Henric cu hotărâre, că afecţiunea domniei voastre vă face nedreaptă. Credeţi, doamnă, că eu am sentimente de prietenie faţă de duce? Este puternic, ţine regatul în mână cu Liga lui. Dacă vreau să mă înapoiez la

Paris ca un rege, trebuie să mă plec azi, chiar dacă îmi voi lua revanşa mai târziu. În ce priveşte presupunerea că vrea să-şi calce jurământul, asta, doamnă, este cu neputinţă.

— Şi dacă am să ţi-o dovedesc, Henric?

— O! În acest caz, vai de el!

— Sire, spuse Caterina ridicându-se, îţi cer trei zile. Peste trei zile îţi voi aduce dovada!

— Vai de el! repetă regele. Fie blestemat!

Capitolul 28

Şanţurile castelului.

Or, în aceeaşi duminică a cărei seară am descris-o mai înainte, pe când se petreceau evenimentele povestite mai sus, o scenă cu totul deosebită se desfăşura într-o altă parte a oraşului.

Pe la orele patru şi jumătate, adică la ceasul când începea să se lase seara şi când vălurile apusului împânzeau câmpia Blois, un călugăr călare pe un catâr se îndrepta în trap mărunt spre poarta oraşului. Călugărul acesta nu era altul decât fratele portar de la mănăstirea iacobinilor, acelaşi pe care priorul Bourgoing îl însărcinase cu o misiune de încredere pentru ducesa de Montpensier.

Fratele Timotei slujise de mai multe ori de mesager priorului Bourgoing şi pe statele lui de serviciu erau înscrise numeroase expediţii. Era un fost oştean care făcuse războaiele religioase şi care, odată cu trecerea timpului, încă nu-şi lepădase cu totul năravurile. Adică îşi păstrase obiceiurile de desfrânare, pe care le îndrăgise atâta în tinereţe.

Când ajunse să vadă primele case din Blois, într-o înceţoşată seară de noiembrie, soarele tocmai apusese şi noaptea se lăsa cu repeziciune, astfel încât intră în oraş cu puţin înainte de închiderea porţilor.

Omul nostru zări un han, care, după firmă, se afla sub oblăduirea marelui sfânt Matei. Dar, după ce aruncă o privire pe fereastra cu gratii în sala cea mare de la parter,

scoase un oftat, constatând că hanul nu era de nasul unui călugăr calic.

În jurul meselor încărcate cu fripturi de vânat aburind, cu pateuri, găini rumenite, ulcioare cu vin, vreo patruzeci de gentilomi erau aşezaţi şi, înjurând, blestemând, ciupind slujnicele, râzând în hohote, strigându-se pe nume, făceau un chef straşnic. Aceşti gentilomi erau cu toţii din suita lui de Guise şi conversaţia lor, care se învârtea când asupra stărilor generale, când asupra regelui însuşi, era plină de subînţelesuri ameninţătoare la adresa lui Henric al III-lea.

Călugărul nu auzea nimic, dar el vedea chipurile învăpăiate de vin, tunicile care se desfăceau, fălcile care mestecau cu nesaţ şi îşi spunea în sinea lui: „Ce bine trebuie să fie înăuntru!”

Tocmai atunci, pe când scotea al doilea oftat şi se pregătea să caute un alt han, mai modest, tresări şi ochii i se ţintuiră asupra unui gentilom care, stând mai la o parte, la o masă unde erau puse cinci sau şase tacâmuri, îşi aştepta fără doar şi poate tovarăşii pentru a putea începe cina.

„Dar ce-mi văd ochii? murmură călugărul. Nu cumva este chiar domnul de Maurevert? Ba chiar el este, pe sfântul Matei, patronul hanului! … Pot foarte bine să am încredere în domnul de Maurevert, care nu este credincios şi prieten intim cu priorul Bourgoing. Am să-l întreb unde-aş putea s-o găsesc pe ducesa de Montpensier… Şi dat fiind că el mă stimează, poate c-o să mă poftească să împart cu el bunătăţile din care, după cât se pare, se va înfrupta în seara asta… Să mergem dar! …”

Acestea fiind spuse, fratele Timotei care, în dubla sa calitate de fost oştean şi de călugăr era de două ori imprudent, îşi legă catârul de un belciug din tindă, intră maiestuos în sală şi, cu chipul luminat de un zâmbet larg, se duse drept la masa lui Maurevert.

Maurevert care, într-adevăr, avea relaţii strânse cu priorul Bourgoing, ca şi cu gentilomii din slujba lui de Guise. Îl recunoscu îndată pe fratele portar al iacobinilor.

— A! Domnul marchiz de Maurevert! începu vorba călugărul cu gura ţuguiată şi ochi lucitori.

— Nu sunt marchiz, zise Maurevert.

— Atunci domnule baron, sunt foarte fericit…

— Nu sunt baron, îl întrerupse Maurevert.

Călugărul, care îşi vârâse în cap că Maurevert îi va plăti cina, nu se lăsă intimidat de primirea aceasta arţăgoasă. Trăgându-şi deci un scăunel, se aşează fără să fie poftit:

— Domnule gentilom, spuse el, sunt sigur că sfinţia sa Bourgoing ar fi fericit dac-ar afla în ce bună companie mă aflu în clipa asta. Şi-apoi adăugă în sinea lui: „Să mă ferească sfântul!”

Într-adevăr, Maurevert care, văzând stăruinţele călugărului, începuse să se încrunte şi se pregătea să-l facă să simtă cu usturime distanţa care desparte un purtător de rasă de un gentilom, îşi descreţi fruntea deodată la auzul numelui lui Bourgoing şi ciuli urechile.

— Asta înseamnă, zise el încercând să descifreze intenţiile fratelui portar, că priorul te-a trimis la mine?

— Nu chiar întocmai… dar pe-aproape… Îmi îngăduiţi, domnule gentilom, că mor de sete…

În acelaşi timp, Timotei îşi umplu un pahar până la buză şi îl goli dintr-o sorbitură.

— În sănătatea domniei voastre. În sănătatea Ligii, murmură el făcând cu ochiul şi pentru moartea tiranului! …

Maurevert tresări… Se aplecă la urechea călugărului şi îl întrebă iute cu glas şoptit:

— Pentru asta ai venit la Blois?

Timotei mai făcu o dată cu ochiul, răspuns pe care îl socotea în stare să îmbine dorinţa sa de a cina bine şi completa sa ignoranţă asupra misiunii cu care era însărcinat… Era purtătorul unei scrisori, atâta tot. Dar Maurevert interpretă acest răspuns în sensul afirmativ.

Ura lui împotriva ducelui de Guise, mai mult chiar decât dorinţa lui de a trece cât mai curând cu putinţă pe la

vistiernicul regal, îl făcea să dorească din străfundul sufletului moartea ducelui.

Vom înţelege astfel interesul enorm pe care îl căpătă îndată în ochii lui fratele Timotei, trimisul lui Bourgoing, care era un înflăcărat adept al Ligii.

— Bea dacă ţi-e sete, zise el cu glas foarte îndulcit.

— Nu mor numai de sete, ci şi de foame. Închipuiţi-vă, domnule, că am făcut în mai puţin de patru zile călătoria de la Paris la Blois… „De data asta, gândi el, ai să mă pofteşti la masă!”

Şi, făcând pentru a treia oară cu ochiul, arătă astfel importanţa misiunii pe care călugărul o avea de îndeplinit la Blois.

— E-un lucru atât de grabnic? zise Maurevert care păli la ideea că de Guise, poate, avea să acţioneze primul. În numele marilor interese pe care le cunoşti, dacă ai fost trimis la mine, te somez să vorbeşti. Şi dacă nu pe mine mă cauţi, te rog…

— Dragă domnule de Maurevert, zise călugărul, chiar pe domnia voastră vă căutam, căci de patru ore alerg după domnia voastră. Sfinţia-sa priorul mi-a recomandat cu deosebire să nu fac nimic fără prietenii domniilor-voastre. Deci voi vorbi. Dar vă mărturisesc că înainte de cină nu mi se limpezesc niciodată ideile…

— Vino cu mine! zise Maurevert care, dintr-odată, se ridică şi ajunse iute la uşă, astfel încât să nu fie văzut că ieşea în tovărăşia călugărului.

Fratele Timotei rămase o clipă cu gura căscată, aruncă o ultimă privire înnebunită înspre bucătărie, goli pentru liniştea sufletului său cana de vin care se afla în faţa lui şi ieşi la rândul său fără să bată cuiva la ochi. Ajuns în stradă, îşi dezlegă catârul şi, cu melancolie, se pregătea să-l urmeze pe Maurevert care îl aştepta.

— Vreau să te tratez după meritele domniei tale, zise Maurevert, adică mult mai bine decât în hanul ăsta.

Urmează-mă la câţiva paşi, deoarece este foarte important să nu fim văzuţi împreună, pricepi?

— Cum să nu pricep? exclamă Timotei al cărui chip deveni pe loc radios.

Între timp se făcuse noapte. Peste uliţele înguste din Blois se lăsase întunericul, pe care ceaţa îl făcea şi mai de nepătruns. Maurevert urca o ulicioară povârnită şi pietruită cu bolovani ascuţiţi pentru a-i ajuta pe cai la coborât.

„Dacă idiotul ăsta este purtătorul unui ordin grav, voi afla, chibzui… Maurevert. Şi o voi preveni pe bătrâna Medici. Atunci, una din două: ori regele acţionează primul, ori de Guise îl ucide pe Valois. În primul caz, înseamnă că voi aduce un imens serviciu monarhiei şi vor fi nevoiţi să ţină seama de asta. În al doilea caz, voi aştepta un nou prilej de a-i dovedi lui de Guise că nu mă poate trata ca pe o slugă fără să plătească pentru asta. Şi, cum nu ştie nimic, cum nu poate să ştie nimic, voi rămâne printre intimii săi!”

Maurevert se opri în faţa unui han cu aspect mediocru. Aici trăsese el. Timotei strâmbă din nas şi oftă:

— Hanul Marelui Sfânt Matei mi se părea mult mai respectabil!

— Nu te lua după aparenţe, rânji Maurevert pe un ton care, pentru o clipă, îl făcu să tremure pe Timotei. Ţi-am făgăduit să te tratez după meritele domniei tale şi îţi jur că aşa va fi. Intră deci, trimite-ţi catârul la grajd, apoi vino în sală, mergi până la scara din fundul sălii, urcă şi cere să ţi se dea camera numărul 3.

Timotei începea să se căiască de faptul că îl urmase pe Maurevert. Era cuprins de o stranie nelinişte. De fapT. Tare ar mai fi vrut să spele putina, chiar dacă risca să mănânce prost. Dar ulicioara era pustie, Maurevert îl supraveghea.

Se conformă deci instrucţiunilor primite.

Gazda îl conduse la camera numărul 3 şi se retrase, primind binecuvântarea călugărului, care rămase singur. Trecu o jumătate de oră.

„Oare domnul de Maurevert, se întrebă călugărul, îşi bate joc de mine?”

În clipa aceea uşa se deschise şi apăru Maurevert, cu un deget lipit de buze. Călugărul se mulţumi să-l urmeze pe Maurevert care, cu un alt gest, îl poftea să vină cu el.

Gentilomul traversă coridorul spre care se deschideau diferite odăi ale hanului şi pătrunse în camera situată chiar în fata camerei călugărului. Începând din acea clipă, obrazul fratelui Timotei se făcu mai strălucitor ca oricând şi, din rumen ce era, deveni incandescent.

Pe drept cuvânt, căci în mijlocul odăii în care intrase Maurevert o masă frumos pusă oferea privirilor elementele unei cine alături de care bunătăţile de la hanul Marelui Sfânt Matei nu păreau decât nişte biete aperitive.

— Dragul meu oaspete, zise Maurevert, ia loc şi bucură-te fără mofturi de o ospitalitate care îţi este oferită de asemenea fără mofturi...

— În cazul ăsta, mi-aş scoate rasa care mă cam strânge când mănânc!

Într-o clipită, demnul frate portar, aruncându-şi rasa de-a curmezişul patului, apăru în vestă de piele şi se aşează la masă, cu cuţitul în mână, aruncând asupra unui pateu o privire provocatoare.

— La atac! zise Maurevert. Dar văd că ţi-ai păstrat unele obiceiuri din fosta domniei tale meserie, pentru că porţi vesta de piele. Înainte de a fi iacobin, ai fost deci soldat?

— Am luptat la Saint-Denis, Jarnac, Moncontours, Dormans, Couras..., enumeră călugărul ridicând cuţitul în aer.

Cina înainta printre aceste schimburi de cuvinte şi altele. Revenindu-şi din spaime, călugărul mânca cât doi oameni destoinici şi bea cât patru.

Veni şi clipa când Maurevert îşi dădu seama că invitatul său ajunsese în starea de spirit pe care o dorise.

— Şi deci spuneai, începu el, că sfinţia-sa Bourgoing te-a trimis la mine?

— Nu tocmai. Am venit s-o văd pe ducesa de Montpensier.
— De ce? îl întrebă Maurevert, destupând o nouă sticlă.
— De ce? bolborosi fratele Timotei. Habar n-am!
— Ce dracu! Bănuiesc totuşi că n-ai venit să-i faci o declaraţie de dragoste?
— Ei! Ei! … Aş putea nimeri mai rău! zise călugărul cu jignitoarea îngâmfare a beţivilor. Dar să lăsăm asta, adevărul este că am o scrisoare pentru ea şi că habar n-am ce se spune în scrisoare şi că habar n-am când o voi putea întâlni pe ducesă şi că mă bizui pe domnia voastră să…
— Să-i înmânez scrisoarea? Lasă pe mine!
— Nu, nu! exclamă călugărul. Sfinţia-sa părintele Bourgoing mi-a spus: „Timotei, mai bine să-ţi smulgi limba din gură decât să sufli cuiva o vorbă despre această scrisoare!”
— Păi nu ţi-a spus să-mi vorbeşti mie despre ea?
— A adăugat, continuă călugărul care, prins în plasa propriei sale minciuni, socoti că ar fi mai bine să nu audă întreruperea… A adăugat: „Timotei, mai bine te laşi omorât decât să-ţi ia cineva scrisoarea. Dar, înainte de a muri, înghite-o!” Deci, domnule gentilom, nu pot nici să v-o arăt, nici să vă dau această misivă, care-i aici, cusută în căptuşeala rasei…
— Atunci, ce vrei de la mine?
— Păi… Să mă duceţi până la ducesă…
— La dracu! … O să fie foarte greu, căci acum doarme cu siguranţă…
— Păi, n-am zis în seara asta, pe loc… E de ajuns s-o pot vedea poimâine…
— O să fie prea târziu, zise Maurevert clătinând din cap.
— Atunci, mâine!
— Tot e prea târziu! … Ducesa pleacă din Blois mâine dimineaţă. Ştiu asta de la domnul duce de Guise însuşi. Nu-i nimic! O s-o aştepţi până când se va înapoia! Pentru că ducele mi-a mai spus că nu va lipsi mai mult de o lună, două…

— Prea târziu! Prea târziu! gemu călugărul făcând gestul unui om care-şi smulge părul din cap. Ce-o să-i spun stareţului? O să mă alunge! Sau o să-mi facă altceva şi mai rău încă! …

— S-ar putea, zise cu răceală Maurevert. Dar necazul domniei tale îmi rupe inima. Poate că există vreun mijloc să potrivim lucrurile… Ar fi acela de a o vedea pe ducesă chiar acum. Sunt destul de bine privit pentru a lua asupra mea vina de a o trezi din somn.

— Să pornim! zise călugărul. Unde stă ducesa?

— Lângă castel, răspunse Maurevert. Hai, pune-ţi rasa şi ia-ţi inima-n dinţi: iau asupra mea totul.

— Dar cum o să ieşim?

— Ai să vezi, zise Maurevert care, străbătând coridorul după ce stinsese sfeşnicele, pătrunse în camera care purta numărul 3, adică odaia pe care o ceruse călugărul, la sfatul gentilomului.

Maurevert deschise fereastra. Şi atunci, fratele Timotei îşi dădu seama că o scară exterioară, cum exista la multe case, pornea de la fereastra aceea şi ajungea în stradă.

Dacă Timotei ar fi fost mai puţin ameţit şi de gânduri şi de vin, s-ar fi putut mira că Maurevert îi recomandase să ia tocmai această cameră şi nu alta. Dar gândurile lui nu mergeau atât de departe. Coborî şi Maurevert îl urmă, lăsând fereastra deschisă în urma lui.

În clipa aceea era aproape miezul nopţii. Pe străduţele din Blois nu se zărea nici o făptură vie. Fratele Timotei mergea grav lângă Maurevert, care ajunse în apropierea castelului şi începu să ocolească şanţurile de apărare pline de apă. Deodată se opri şi, cu glas straniu, rosti:

— Şi spui că scrisoarea aceea este cusută în căptuşeala rasei?

— Iac-aici! zise călugărul cu un râs prostesc. Cui i-ar trece prin minte s-o caute acolo?

— Şi spui că-i vorba despre ceva grav? … Că n-o vei da nimănui pe lumea asta?

— Nici chiar… domniei voastre.

— Ei bine, ai să mi-o dai totuşi! mormăi înfundat Maurevert.

În acelaşi timp îşi ridică braţul. Sclipirea jungherului tăie văzduhul. În clipa următoare, călugărul scoase un răcnet şi se prăbuşi. Jungherul lui Maurevert pătrunsese în beregata fratelui Timotei, deasupra platoşei…

Maurevert privi în jurul său. Nici o mişcare… Strigătul nefericitului călugăr, dacă fusese auzit, nu stârnise nici o alarmă. Cu sânge rece, Maurevert se aplecă, pipăi rasa, simţi hârtia, sfâşie stofa cu vârful jungherului şi luă scrisoarea… Apoi, ridicând cadavrul, îi scoase rasa şi îl azvârli în apa din şanţ. Rasa o luă cu sine.

Astfel pieri fratele Timotei, victimă a lăcomiei şi devotamentului său.

Reîntors în camera lui, Maurevert deschise liniştit scrisoarea şi începu s-o citească. Iată conţinutul ei: „Doamnă, Am onoarea şi bucuria de a o înştiinţa pe Alteţa-Voastră Regală că omul nostru s-a hotărât brusc să pornească spre Blois. A luat cu el pumnalul, faimosul pumnal dăruit de îngerul pe care îl cunoaşteţi.

Dacă Valois scapă şi de data asta, înseamnă că e dracul gol. Nu ştiu dacă omul va avea curajul să vină să vă vadă şi de aceea vă previn. Ar fi de dorit ca Alteţa-Voastră Regală să poată da de el în Blois şi să-i spulbere ultimele şovăieli, dacă mai are vreme: cred că o privire a domniei voastre este de ajuns.

Vă rog să fiţi atentă că este însoţit de un gentilom care, fără îndoială, e de-ai noştri. Înalt, voinic, cu portul mândru, ochii reci şi ironici, gentilomul acesta mi s-a părut că posedă toate calităţile de cutezanţă, forţă şi sânge rece necesare pentru marele act.

Rămân, doamnă, devotatul servitor al Alteţei-Voastre Regale…”

Scrisoarea purta ca iscălitură un semn, desigur convenţional şi slujind drept pseudonim.

Terminându-şi lectura, Maurevert împături scrisoarea, o vârî în tunica lui, se înfăşură în pelerină, stinse lumânarea pe care o aprinsese şi murmură: „Trebuie ca bătrâna Medici s-o aibă cât mai curând… Mai întâi pentru că scrisoarea aceasta o completează pe prima, pe urmă pentru că trebuie să scap repede de ea… Să mergem la castel…”

În ciuda acestor vorbe, nu se clinti. Stând în picioare, pe întuneric, înfăşurat în mantie, medita profund.

„Ia să vedem, mormăi el deodată, s-o mai citim. Un gând nebunesc mi-a trecut prin minte când am citit cuvintele acelea…”

Scăpără amnarul şi aprinse din nou lumânarea. Şi începu iar să citească. Nu recitea decât un pasaj, mereu acelaşi şi tot ce era în legătură cu uciderea regelui îi era indiferent.

Un zgomot în coridor, o duşumea care scârţâise desigur îl făcu să tresară. Se ridică dintr-o mişcare, cu jungherul în mână, ochii holbaţi şi fruntea îmbrobonată de sudoare.

„Cineva umblă pe-aici! … Cine umblă oare?”

Maurevert avea remuşcări? Se căia de trădarea sa?

Nu remuşcarea îl ţintuia locului pe întuneric… ci frica! Deoarece, când se hotărî în sfârşit să o pornească iar la drum, încet, foarte încet, ca şi cum s-ar fi temut să nu fie auzit de el însuşi, murmură: „Acela care trebuie să-l ucidă pe rege este însoţit de un gentilom… ochii reci şi ironici… portul mândru… înalt… voinic… cine-i gentilomul ăsta?”

După ce coborî scara exterioară care dădea din camera cu numărul 3 în uliţă, după ce făcu câţiva paşi pe caldarâm, se mai opri o dată şi ridică furios din umeri: „Haide! mormăi el. Doar nu poate fi el! De ce-ar fi tocmai el?”

Şi, chiar în faţa portalului castelului, spre care se îndreptase fără să-şi dea seama, preocuparea aceasta nu încetase să-l chinuie până a-l face să uite motivul vizitei sale nocturne, întrucât rosti înfundat: „Insula Cité era înconjurată din toate părţile. Nici o vulpe n-ar fi putut găsi mijlocul să iasă. Sena era supravegheată. Aproape patru

sute de oameni au rămas pe maluri şi în bărci până la lăsarea serii… E mort! …”

Furios, îşi strânse pumnii şi mormăi: „Da! … Dar atunci…, de ce nu i s-a găsit cadavrul?”

— Şterge-o! strigă un glas în noapte.

Era sentinela aşezată în faţa portalului, care îl zărise pe Maurevert. Acesta tresări, se înfăşură în mantie până izbuti să-şi acopere faţa şi, din locul unde se afla, spuse liniştit:

— Anunţă-l pe domnul Larchant că a venit un curier pentru majestatea-sa.

Larchant era căpitanul gărzilor care, sub comanda directă a lui Crillon, veghea asupra securităţii castelului.

Sentinela strigă. Se auzi un du-te-vino şi se vedeau luminile legănate ale felinarelor. În sfârşit, după vreo jumătate de orĂ. Căpitanul Larchant apăru, se apropie de Maurevert şi încercă să-l recunoască în beznă.

— Domnule, zise Maurevert ascunzându-şi faţa şi schimbându-şi glasul, binevoiţi a o preveni pe majestatea-sa regina-mamă că i-a sosit o nouă misivă, asemănătoare cu aceea pe care a primit-o acum opt zile.

— Domnule., răspunse Larchant, oare eşti nebun? Sau îţi baţi joc de mine? Vrei s-o vezi pe majestatea-sa la ora asta?

— Domnia-ta eşti nebun, rosti Maurevert cu răceală. Deoarece dacă mâine se întâmplă o nenorocire în castel, voi spune că m-ai împiedicat s-o previn pe majestatea-sa şi vei fi arestat drept complice. Noapte bună!

— Stai o clipă, domnule. Am să mă duc. Dar te previn că dacă regina nu te va primi şi dacă va fi nemulţumită că este trezită la ora două după miezul nopţii, o să-ţi tai urechile. Intră în corpul de gardă.

După un sfert de oră, Larchant se înapoie.

— Veniţi cu mine, domnule, zise el cu mirare în glas, veniţi şi scuzaţi-mă. Regina vă aşteaptă…

Când Maurevert se află în prezenţa Caterinei de Medici, în capela de la parter, îi întinse scrisoarea, rostind:

— Din partea priorului iacobinilor către doamna ducesă de Montpensier…

Regina devoră dintr-o privire cumplita scrisoare, dar îşi păstră pentru sine impresiile.

— Trebuie să vă asiguraţi de omul care a adus această misivă, zise ea simplu.

— E un lucru făcut, doamnă.

— Unde-i acum?

— În şanţurile castelului, unde bea apă prin gâtlejul despicat din pricină că a băut prea mult vin la mine.

Regina tresări şi îl privi pe Maurevert, gânditoare.

Zece minute mai târziu, Caterina de Medici intra în odaia regelui, îl trezea şi, punându-i dinaintea ochilor scrisoarea lui Bourgoing, îi spuse:

— Sire, ţi-am cerut trei zile pentru a-ţi aduce dovada. Trei ore mi-au fost de ajuns. Acum nu mai avem nici un minut de pierdut! …

Capitolul 29

Cheile castelului.

Peste două zile a avut loc, la convocarea regelui, şedinţa solemnă a stărilor generale. După slujba religioasă, care a fost celebrată de bătrânul cardinal de Bourbon, Henric al III-lea s-a îndreptat spre sala de şedinţe.

Parcă spre a marca şi mai bine contrastul cu ducele de Guise, care nu venea niciodată la castel decât însoţit de o suită impunătoare, regele dăduse poruncă să se aşeze în sala cea mare numărul de soldaţi din gardă strict cerut de etichetă.

Regele luă loc pe tron şi de Guise, în calitatea lui de mare maestru, se aşează în faţa lui, la picioarele treptelor. Atunci regele începu un discurs destul de lung, în care demonstră în substanţă că regatul era ostenit de luptele intense, cărora trebuia să li se pună capăt. Rugă fierbinte cele trei tagme să-l ajute la împăciuirea spiritelor, se declară gata să pornească la distrugerea din rădăcini a ereziei.

Părăsind sala de şedinţe, regele intră în apartamentele sale şi îi primi pe aceia care voiau să-i aducă omagiu în salonul de onoare, arătat şi astăzi călătorilor ce vizitează castelul Blois.

În timpul acesta, Henric al III-lea se arătă prietenos cu toţi duşmanii de moarte care îi zâmbeau. Şi avea nevoie de o mare doză de tărie pentru a părea liniştit. Dealtfel era sprijinit de privirea fixă şi fermă a Caterinei, care nu-l slăbea din ochi.

Planul său era admirabil. El consta în a-i insufla lui de Guise o siguranţă absolută.

Pentru început, regele îl luă deoparte pe ducele de Mayenne şi îi făgădui funcţia de guvernator al Lyonului. Mayenne nu mai conteni cu mulţumirile sincere. Cardinalului de Guise îi făgădui numirea ca ambasador la Avignon.

Întâlnindu-l pe Maineville, adăugă:

— Ştiu cât de mult te stimează domnul duce. Acest lucru ar fi o garanţie suficientă, dacă n-aş avea pentru domnia ta aceeaşi stimă. Domnule de Maineville, am dat poruncă la cancelarie să-ţi pregătească brevetul de numire în Consiliul de Stat.

Timp de o oră, după o listă întocmită cu o noapte în urmă, regele lăsă să cadă o ploaie de favoruri în jurul său.

În sfârşit, după ce se plimbă prin tot salonul, după ce zâmbi, şopti promisiuni, împărţi subsidii, Henric al III-lea, la un semn al mamei sale, dădu o ultimă lovitură.

— Domnule duce? rosti el cu glas tare.

La chemarea regelui, de Guise alergă şi se înclină în faţa majestăţii-sale.

— Duce, eşti mare maestru? întrebă regele.

— Sunt, într-adevăr, răspunse de Guise.

— Cum se face, în acest caz, că nu te bucuri din plin de toate prerogativele legate de funcţia domniei tale?

— Sire, nu înţeleg, răspunse de Guise, cu atenţia la pândă.

— La dracu! continuă Henric al III-lea. Vreau să se sfârşească o dată cu toate neîncrederile! M-am săturat de bănuielile care îmi umplu capul şi, pentru că marele maestru trebuie să ţină cheile castelului, începând din seara asta, duce, vei avea cheile! …

La aceste cuvinte se făcu o mare tăcere, apoi aproape îndată se ridică un mare murmur, în care se amestecau uluirea regaliştilor, bucuria surdă a adepţilor ducelui şi chiar admiraţia faţă de atâta încredere.

Într-adevăr, una dintre prerogativele marelui maestru era aceea de a ţine şi de a lua cu sine în fiecare seară cheile castelului. Dar niciodată ducele de Guise n-ar fi îndrăznit să pretindă această prerogativă, temându-se ca nu cumva gestul său să fie interpretat drept o mărturisire deschisă despre faptul că nutrea gânduri rele împotriva regelui.

Se poate spune că a fost o lovitură de o dibăcie nemaiîntâlnită.

Când regele sfârşi de vorbit, ducele de Guise fu nevoit să facă un teribil efort pentru a nu-şi trăda nici bucuria, nici incertitudinea care îl năpădeau în acelaşi timp. Drept urmare, se înclină şi spuse:

— Îi mulţumesc majestăţii-voastre pentru cinstea de care binevoieşte să mi-o facă. Voi păstra cheile castelului, pentru că aşa vrea regele!

Regele se mulţumi să zâmbească şi, chemându-l pe căpitanul Larchant, îi dădu poruncă să înmâneze în fiecare seară ducelui de Guise cheile fortăreţei.

Capitolul 30

În preajma Crăciunului.

La 15 decembrie 1588 era un ger de crăpau pietrele. Regele porunci să se anunţe că era bolnav şi că, de aceea, nu se va ţine consiliul. În consecinţă, ducele de Guise care, de dimineaţă, se prezentase ca de obicei la palatul regal, se întoarse la el acasă, împreună cu fraţii săi.

În camera regelui ardea un foc straşnic din butuci de fag înfundaţi în căminul monumental. Henric al III-lea, gânditor

şi palid, şedea lângă cămin. Din când în când arunca o privire întrebătoare spre fereastră, încercând parcă să iscodească tăcerea de afară. Se aşezase în dreapta focului, cu faţa la fereastră. În stânga căminului şedea Caterina de Medici, mai nemişcată, mai palidă în vălurile ei negre, mai spectrală ca niciodată.

Un gentilom intră. Se înfăşurase atât de bine în mantie, încât era cu neputinţă să i se vadă obrazul.

— Curând, zise gentilomul în şoaptă.

— Când? întrebă Caterina.

— Nu ştiu în ce zi anume, căci n-a fost stabilită. Dar va fi înainte de Crăciun. De îndată ce se va stabili ziua, veţi afla, majestate.

Regele mulţumi dând din cap, fără să scoată o vorbi şi regina zise:

— Poţi să te retragi… tot pe scara cea mică…

Gentilomul se înclină şi ieşi. Atunci regele murmură:

— E-o secătură mândră Maurevert ăsta! …

Regina, între timp, se ridicase şi deschise o uşă. Regele nu se mişcă din colţul său de lângă cămin şi îşi întinse mâinile spre foc, deşi în realitate era cald în cameră. Atunci un oarecare număr de gentilomi, vreo cincisprezece, intrară la rege şi bătrâna regină închise uşa.

Caterina se întoarse spre aceia care tocmai intraseră şi le spuse:

— Luaţi loc, domnilor…

Printre gentilomii aceştia erau Crillon, Larchant, Montsery, Sainte-Maline, Chalabre, Loignes, Deseffrenat, Biron, Du Guast, d’Aumont şi alţii. După ce se aşezară cu toţii, regele îi privi o clipă şi rosti cu glas foarte calm:

— Domnilor, ducele de Guise vrea să mă asasineze…

Ar fi greu să descriem efectul produs de aceste cuvinte, deşi toţi ştiau de multă vreme care era temerea regelui. Ceva mai mult, înainte de a intra în cameră, ştiau că li se va spune acest lucru. Şi totuşi se priviră, albi la faţă şi câţiva dintre ei, ridicându-se, îşi scoaseră săbiile din teacă de

parcă ducele de Guise ar fi fost acolo… Regele îi potoli cu un gest şi adăugă:

— Atâta vreme cât am putut să mă îndoiesc, atâta vreme cât am putut închide ochii, am refuzat să cred că un om, pe care l-am copleşit cu binefacerile mele, ar putea rumega o atare crimă. Astăzi însă, domnilor, trebuie să iau o hotărâre, întrucât trebuie să fiu ucis înainte de sărbătorile Crăciunului… V-am adunat aici pentru a vă cere ajutorul şi părerea. Crillon, vorbeşte, primul!

— Sire, spuse Crillon, este vorba de o crimă şi mi se pare că aceasta îi priveşte pe oamenii măriei-tale de lege…

— Deci, zise regele, mă sfătuieşti să-l aduc pe duce în faţa unei curţi de justiţie?

— Aşa se procedează cu toţi criminalii, sire.

Biron şi alţi câţiva îi întăriră spusele cu un gest.

— Doar dacă, spuse Henric al III-lea cu un zâmbet palid, doar dacă amicii acuzatului nu-l răpesc în timpul judecăţii şi nu-l execută pe acuzator. Sfatul domniei tale, Crillon, nu face nici două parale!

— Sire, sunt soldat…

— Aşadar, continuă regele după o clipă de tăcere, în afara judecăţii, nu vezi ce i se poate face unui trădător, unui mişel care conspiră împotriva vieţii regelui?

— Nu, sire, răspunse pe ton rece Crillon. Cu cât crima este mai mare, cu atât este în interesul regelui să o dea pe faţă, în văzul tuturor.

— Prost sfat, repetă Henric al III-lea cu glasul său tărăgănat şi şoptit. Am să vă spun eu ce este de făcut! … Acela care vrea să ucidă, trebuie să fie ucis! … Iei acest lucru pe seama domniei tale, Crillon?

Asprul căpitan se înclină, clătină din cap şi spuse:

— Sire, ordonaţi-mi să-l provoc pe ducele de Guise. Îl voi provoca în mijlocul gentilomilor săi. Şi, când ne vom încrucişa săbiile, în plină zi, dinaintea tuturor, Dumnezeu va hotărî a cui cauză este cea dreaptă…

Regele, tulburat, aruncă o privire spre Caterina de Medici, care îi făcu un semn imperceptibil.

— Nu, continuă atunci regele, nu, bravul meu Crillon. Nu vreau să-ţi expun viaţa, eşti prea preţios pentru coroana mea. Du-te, Crillon, te las liber.

Bătrânul căpitan se înclină şi ieşi. Atunci Henric al III-lea se întoarse spre Biron:

— Şi domnia ta, Biron, ce mă sfătuieşti?

— Majestatea-voastră este pe deplin sigură de uneltirile criminale ale domnului de Guise? întrebă mareşalul.

— La fel de sigur cum eşti şi domnia ta. Deoarece toţi câţi sunteţi aici de faţă ştiţi mai bine decât mine că un jurământ în faţa altarului nu este în stare să-l oprească pe ducele de Guise…

— E-adevărat, majestate. Şi n-am fost printre ultimii care v-au sfătuit să vă păziţi. Zic deci că sunt de părerea lui Crillon: ducele să fie judecat şi trădării sale să i se dea o pedeapsă cumplită…

— Şi cine îl va judeca? întrebă cu amărăciune regele.

— Parlamentul din Paris.

— Parisul se va ridica în masă spre a-l elibera, zise Caterina de Medici. Vor da foc Palatului de Justiţie, vor dărâma Luvrul pentru a-şi face din el baricade, ne vor jefui şi ne vor ucide pe toţi, mareşale, începând cu regele şi terminând cu ultimul ostaş din solda noastră…

Biron îşi plecă fruntea, în timp ce un freamăt străbătea rândurile celorlalţi membri ai acestui straniu şi teribil consiliu privat.

— Mulţumesc, Biron, mulţumesc, zise regele cu afecţiune. Îţi înţeleg reţinerea, pentru că şi eu mi-am făcut mustrări de conştiinţă. Dar ceasul lor a trecut. Binevoieşte să te retragi.

— Sire, spuse Biron, mă retrag, dar nu pentru a mă îndepărta. Începând din clipa aceasta, nu voi mai părăsi anticamera regelui. Noaptea voi dormi de-a curmezişul

pragului. Om sau diavol, va fi nevoit să treacă peste mine pentru a ajunge la majestatea-voastră…

După Biron, d'Aumont, întrebat la rândul lui, dădu aceleaşi răspunsuri şi se retrase de asemenea. Apoi ieşi Matignon.

Trebuie să notăm că Henric al III-lea avea o încredere fără margini în aceşti patru bărbaţi şi că această încredere era pe deplin justificată. Dacă se isca o bătălie sau o încăierare, se putea bizui pe ei până la ultima suflare. Nu erau de părere să i se întindă ducelui o cursă, atâta tot.

După plecarea lui Matignon, nu mai ieşi nimeni: toţi aceia care rămaseră erau de acord. Într-adevăr, contele de Loignes, fiind întrebat la rândul său, de către rege, răspunse calm:

— Sire, n-am să mă ridic împotriva sfaturilor care au fost date mai înainte majestăţii-voastre. Aceia care au ieşit de aici sunt buni şi fideli servitori şi putem fi siguri că vor veghea asupra vieţii regelui. Dar, ca acţiune, nu cunosc decât una! Ca judecător, nu cunosc decât unul! Iată-l!

În acelaşi timp îşi scoase pumnalul din teacă.

— Moarte! zise Chalabre. Moarte, sire! Numai morţii nu lovesc!

— Vă asigur, sire, rosti Sainte-Maline la rândul său, că luăm asupra noastră şi sarcina judecăţii şi pe cea a execuţiei.

Timp de câteva minute în camera regelui se auzi o rumoare surdă, fiecare voind să spună ceva, fiecare propunând un plan de atac. În sfârşit, Caterina de Medici, care ascultase această explozie zâmbind, îi potoli cu un gest şi spuse:

— Bravii mei amici, sunteţi cu toţii tovarăşi cutezători şi regele o să vă datoreze viaţa… nu va uita asta…

— Da, da! Pornim din proprie iniţiativă şi din aceea a regelui! …

Regina ştia prea bine ura care îi însufleţea pe aceşti gentilomi. Dar nu-i displăcea că provocase explozia ei. Spuse mai departe:

— Suntem deci cu toţii de acord? Trebuie ca de Guise să moară?

Regele se întorsese spre foc şi îşi încălzea mâinile palide.

— Să moară!

Părea că nu-l interesează înspăimântătoarea întrebare care plutea în jurul lui.

— Rămâne de ştiut unde, când şi cum va fi lovit sceleratul trădător, continuă Caterina.

— Neîntârziat! exclamă Montsery.

— Bunii şi bravii mei amici, spuse Caterina, nu-i totul să tai, trebuie să mai ştii şi să coşi la loc. La acest lucru trebuie să ne gândim regele şi cu mine. Este deci necesar să luăm toate precauţiile pentru ceasul care va urma după moartea ducelui. Or, mai avem încă două sau trei zile dinaintea noastră. Să nu grăbim lucrurile şi să le facem cu chibzuinţă. Avem de lămurit trei puncte: unde? când? cum? … Unde? Nici în casa lui, nici pe stradă, ci chiar aici, în apartamentul regelui trebuie să se împlinească faptul. Când? O vom şti poate mâine dimineaţă. Cum? Acesta-i planul pe care o să vi-l înfăţişez…

Capitolul 31

În preajma Crăciunului (urmare)

Tot în seara zilei când au fost luate aceste hotărâri supreme în apartamentul regelui, să vedem ce se întâmpla într-un han cu o înfăţişare destul de sărăcăcioasă, din vecinătatea castelului şi care, din această pricină, se numea „Hanul Castelului”.

Într-o odaie de la primul etaj, cavalerul de Pardaillan umbla de sus în jos, la lumina unui opaiţ care scotea fum şi care părea că se află acolo tocmai pentru a evidenţia şi mal bine întunecimea. Totuşi masa era pusă şi plină de bunătăţi, ca şi cum Pardaillan ar fi aşteptat un oaspete. Mai bine zis pe masă se afla cu ce să potoleşti foamea a trei său patru mâncăi. Aşa era făcut Pardaillan, de câte ori avea să ofere cuiva ceva, se dovedea a fi risipitor peste măsură.

Acest cineva sosi în cele din urmă şi Pardaillan, strigând o slujnică, mări lumina din odaie cu două sau trei sfeşnice. Atunci, la lumina mai puternică ce învălui odaia, vizitatorul lui Pardaillan – oaspetele său – apăru şi, lăsând să-i cadă mantia de pe umeri, îşi arătă mustăţile aspre, fruntea plină de cicatrice şi cusături, precum şi privirea leală a bravului Crillon… căci Crillon venise în vizită la Pardaillan.

De ce? În ce scop? … Vom afla mai departe.

De dimineaţă, Crillon, aşa cum am văzut, părăsise camera regală, spre a nu lua parte la pregătirea unei capcane pe care nu o aproba. Crillon vizitase cu grijă toate străjile. Întărise punctele slabe. Dublase numărul patrulelor. Astfel încât, începând din acel moment, castelul nu mai răsuna decât de paşii soldaţilor şi de zăngănitul armelor.

După ce dăduse porunci şi schimbase parolele, Crillon ieşi din castel cu intenţia de a-l inspecta de jur împrejur, asigurându-se astfel că nu se putea comite nici un atac. Tocmai când părăsise esplanada care se întindea dinaintea portalului, îşi dădu seama că este urmărit de la distanţă. Se opri şi încruntă sprâncenele.

Între timp omul care părea că-l urmăreşte se apropiase de Crillon şi venea drept spre el, învăluit în mantie până la ochi, întrucât frigul era pătrunzător şi un vânticel dinspre miazănoapte mătura podişul.

— Pe toţi dracii, domnule, zise Crillon când necunoscutul se apropiase de el la doi paşi, aveţi treabă cu mine?

— Da, domnule Louis de Crillon, răspunse liniştit omul.

Şi, în acelaşi timp, îşi lăsă obrazul descoperit şi începu să-l privească pe Crillon zâmbind. Crillon îl recunoscu îndată şi îi întinse mâna cu o mişcare cordială.

— Cavalerul de Pardaillan! exclamă el.

— În carne şi oase, căpitane. Alerg după domnia voastră… pentru a vă reaminti o făgăduială pe care mi-aţi făcut-o.

— Ce făgăduială?

— Aceea de a mă prezenta regelui.

— Ah! Crăpar-ar toţi dracii! Da’ nu-i prea devreme? zise Crillon cu un zâmbet larg şi binevoitor. Puţin îmi pasă de pricinile pentru care ai nevoie să-l vezi pe rege. Este de ajuns că doreşti să fii prezentat majestăţii-sale. S-a făcut. Mă ocup eu de asta. Doar că trebuie să te previn de un lucru… că, dacă nu-l cunoşti pe rege, în schimb regele te cunoaşte foarte bine. I-am povestit de zeci de ori felul în care m-ai ajutat să ies din Paris. Pe toţi dracii! A fost o admirabilă faptă de arme! Parcă te văd cum ţi-ai ridicat spada şi ai dat semnalul „înainte marş!” Parcă te aud cum strigai: „Trompeţi, sunaţi marşul regal! …”

— Sunt foarte mulţumit de prietenia domniei voastre, zise cu gravitate cavalerul. Foarte mulţumit şi foarte onorat, deoarece nu degeaba vi se spune Bravul Crillon. Deci, dacă vă este pe plac, vă voi aştepta deseară în hanul unde am tras, firma i se vede de aici.

— Hanul Castelului”, zise Crillon. Îl cunosc. Se bea acolo un vin bun.

— La ce oră să vă aştept?

— Păi, între straja de zi şi straja de noapte, cu alte cuvinte voi fi liber, să zicem, de la şase la şapte seara. Vom stabili ziua când doreşti să fii prezentat majestăţii-sale.

Acestea fiind spuse, cei doi bărbaţi îşi strânseră mâinile şi Crillon îşi continuă rondul în jurul castelului.

Între timp, Pardaillan se întorsese la han. În odaia lui îl aştepta un bărbat, aşezat lângă focul pe care îl privea fix, ca şi când ar fi căutat în jeratic vreun semn oarecare al soartei lui. Bărbatul acesta era Jacques Clément. Purta costumul acela de postav negru, în care l-am mai văzut şi care îi dădea un soi de eleganţă funebră. La intrarea lui Pardaillan, călugărul îşi ridică iute capul şi zâmbi.

— Ştii pe cine voi primi astă-seară la cină? zise Pardaillan.

— De unde să ştiu, prietene?

— Pe Crillon. Pe bravul Crillon în carne şi oase. Adică pe guvernatorul castelului Blois.

Adăugă, cu nepăsare prefăcută:

— Crillon trebuie să mă prezinte regelui…

Jacques Clément tresări, îl privi ţintă pe cavaler de parcă l-ar fi întrebat ceva, apoi, plecându-şi capul, rosti dus pe gânduri:

— Pardaillan, în momentul acesta se petrec lucruri pe care nu le înţeleg. Pardaillan, ce căuta fratele portar al iacobinilor la Blois?

— Habar n-am, prietene…

— Pardaillan, cine l-a ucis pe fratele Timotei?

— Mai întâi, eşti sigur că leşul găsit în şanţul de apărare era al acelui demn călugăr?

— Foarte sigur. Chiar şi domnia ta însuţi, Pardaillan, l-ai recunoscut, deşi nu-l văzuseşi decât câteva clipe…

— Da, el m-a condus la domnia ta.

— Nimic nu-mi va scoate din cap ideea, continuă Jacques Clément, că fratele portar alerga după mine şi avea să-mi dea unele instrucţiuni. Cine ştie dacă ceea ce mi se întâmplă azi nu s-ar fi evitat dacă l-aş fi văzut pe călugăr înainte de a muri…

— Totul se va drege de la sine! zise Pardaillan zâmbind.

— Într-adevăr, totul poate să se dreagă de la sine! zise Jacques Clément cu glas înfundat. Totul, în afara, necazurilor dragostei. Of! Dac-ai fi văzut cu ce aer dispreţuitor m-a primit ea!

— Ducesa de Montpensier?

Jacques Clément păru că nu aude. Îşi lăsase capul în mâini şi, privind ţintă spre focul ale cărui văpăi îi colorau obrazul palid, se gândea. Cu glas amar continuă:

— Nu mai are nevoie de mine, Pardaillan! Am şovăit să lovesc şi acum sunt alungat. Pierd totul deodată: şi dragostea şi răzbunarea.

— Înţeleg că pierzi dragostea, zise Pardaillan. După cele pe care mi le-ai povestit despre vizita domniei tale, diavoliţa frumoasă pe care o numeşti un înger te-a cam ocărât. Dă-mi voie să-ţi spun că nu pierzi mare lucru, dacă totuşi o pierzi…

— Ce vrei să spui? bâigui Jacques Clément.

— Că n-ai s-o pierzi – din nefericire pentru noi – că se va întoarce la domnia ta!

— Of! Dac-ar fi adevărat! Dac-aş putea să mai trăiesc! … S-o revăd! … S-o mai iubesc! …

Cei doi bărbaţi prânziră împreună. Sau, mai degrabă, Pardaillan mâncă cât doi. În ce-l priveşte, Jacques Clément căzuse iar pe gânduri, rumegând idei funebre şi, curând, aşa cum se înţeleseseră, se retrase în odaia sa.

Pardaillan se aşează lângă foc şi începu să chibzuiască. Făcea însemnări pe o bucată de hârtie, ştergea, o lua de la capăt. Când isprăvi în sfârşit această treabă ciudată, reciti cu un zâmbet de încântare şi murmură:

— Cred că n-o să fie prea rău.

Lucrul la care Pardaillan meditase cu atâta atenţie era înşiruirea felurilor de mâncare pentru cină. Îi chemă deci pe hangiu şi îi dădu instrucţiunile necesare pentru ca totul să fie executat punct cu punct. Astfel încât, atunci când apăru Crillon, masa era plină de bunătăţi.

— Ei! Ei! exclamă bravul Crillon, Se pare că mă tratezi ca pe un prinţ.

— Ba nu, răspunse Pardaillan, căci atunci nu mi-aş fi dat osteneala… Luaţi loc aici, dragul meu domn, cu spatele la foc, iar eu voi sta în faţa domniei voastre.

Crillon se supuse, aşezându-se pe locul indicat de Pardaillan, Nu vom relata toate peripeţiile, ci ne vom mulţumi să notăm discuţia celor doi… Într-adevăr, pe când Crillon, mare mâncău, mare băutor, ataca bunătăţile de pe masă, Pardaillan îşi ataca oaspetele cu aceste cuvinte aruncate pe nepusă masă:

— Apropo, domnule, ştiţi că se urzeşte uciderea regelui? … S-ar părea că vestea asta vă miră.

— Nu mă miră deloc, onorabilul meu prieten. Doar că trebuie să te previn că, dacă vei fi auzit vorbind astfel şi dacă hanul acesta este un cuib de spioni, capul domniei tale va fi ameninţat foarte…

— Nu ne va auzi nimeni, zise Pardaillan, care începu să zâmbească. Suntem absolut singuri. Aşa că, dacă cineva vrea să-l ucidă pe rege, ei bine, eu nu vreau ca regele să fie ucis!

— Dar, rosti Crillon năucit, de unde ştii că viaţa suveranului nostru este în primejdie?

— Văd că trebuie să vă satisfac curiozitatea. Aflaţi deci că am asistat la ultima întrunire a oamenilor care vor să-l ucidă pe rege.

— Cine sunt oamenii ăştia? întrebă Crillon, alb la faţă.

— Domnule, dacă nu ştiţi numele lor, n-o să vi le spun eu. Dar cum le ştiţi la fel de bine ca şi mine, vă voi spune unul singur, care le rezumă: ducele de Guise…

— Şi domnia ta spui, întrebă Crillon căruia nu-i mai ardea nici să bea nici să mănânce, spui că oamenii ăştia s-au întrunit?

— Spre a hotărî uciderea regelui, da! …

— Şi domnia ta ai văzut totul, ai auzit totul? …

— Păi, numai şi numai pentru asta v-am căutat, dragul meu Crillon şi din pricina asta v-am rugat să cinăm împreună, în afară de plăcerea şi de cinstea de a vă avea la masa mea.

Crillon rămase câteva minute pe gânduri, apoi rosti deodată:

— Iată de ce voiai să fii prezentat regelui!

— Ptiu! Domnule… doar nu-s staroste de poliţie să mă duc să-i povestesc majestăţii-sale ceea ce am putut auzi. Domnul de Guise vrea să-l ucidă pe rege. Treaba lui… Şi asta nu mă priveşte pe mine. Dar, ceea ce mă priveşte, este că nu vreau ca regele să fie ucis, iată de ce intervin… Vreau doar să vă conving că pot şi trebuie să-l salvez pe rege, dacă totuşi mă veţi ajuta… şi nu mă puteţi ajuta decât într-un singur fel: prezentându-mă… nu regelui, aşa cum am spus, ci ducându-mă la rege… Ascunzându-mă, sau fără să mă ascund, n-are importanţă. Numai că un lucru este sigur: dacă ducele de Guise sau vreunul dintre oamenii lui mă

vede dând târcoale apartamentelor regale, asta ar putea să-mi dea peste cap planul…

— Ştii că ceea ce-mi ceri este foarte grav? zise Crillon.

— Eu însumi, dintru bun început, am vorbit despre gravitatea lucrului… aşa că…

— Ştii că de fapt nu te cunosc prea bine?

— Da, însă eu vă cunosc şi asta-i esenţial… Vorbiţi pe şleau, fără să vă fie teamă că mă jigniţi…

— Ei bine, dragul meu, dac-ai dori să-l ucizi pe rege, nu te-ai purta altfel.

— Drace… Înţeleg şi aprob îndoielile domniei voastre… Numai că vă previn: dacă nu mă introduceţi în castel, voi fi silit să intru oricum şi fără voia domniei voastre. Or, într-o ambuscadă de asemenea fel, aş fi preferat să vă am de partea mea… ca prieten.

— Şi chiar sunt, crăpar-ar toţi dracii! Ia să vedem. Mă încred în domnia ta cu totul. Ce doreşti?

— Să intru în castel în ziua şi la ceasul care vor fi de trebuinţă, să intru în taină şi să fiu aşezat în aşa fel încât, pentru a ajunge la rege, oricine să fie nevoit să dea mai întâi de mine.

— Îţi făgăduiesc pe cuvântul meu de onoare, zise Crillon. Un singur lucru, cum voi afla ziua şi ora?

— Vă voi trimite un om de încredere.

Se apropia ora şapte. Crillon se ridică spunând:

— A venit momentul să mă duc pentru a pune străjile de noapte… Dar dacă, înainte de a primi vizita omului domniei tale de încredere, aş avea nevoie să te văd sau să-ţi vorbesc? …

— Mă veţi găsi aici, căpitane. Nu mă clintesc din loc.

Cei doi bărbaţi îşi strânseră încă o dată mâinile, asigurându-se de stima lor reciprocă. După ce Crillon plecă, intră şi Jacques Clément.

— Ai auzit? îl întrebă Pardaillan.

— Totul, răspunse Jacques Clément. Am auzit şi am înţeles.

Capitolul 32

În preajma Crăciunului (sfârşit)

Într-un palat vechi, aşa cum mai există încă şi azi la Blois, în seara asta se ţinea o întrunire, strălucitoare prin rangul acelora care o alcătuiau, dar prea puţin numeroasă. Împrejurimile palatului erau cu grijă supravegheate de un şir triplu de sentinele avansate, adică de gentilomi aşezaţi din loc în loc.

Mergem pe urmele unui bărbat care, pe la ora opt seara, ieşi din hanul mizer unde amărâtul frate Timotei mâncase pentru ultima dată o cină şi, culmea, nici nu avusese vreme s-o digere. Bărbatul acesta era Maurevert. Înainta cu stranie precauţie. Sub mantie îşi ţinea jungherul în mână Ca să zicem aşa sonda terenul şi nu se aventura în întunericul de nepătruns decât dacă avea siguranţa că nu se va ciocni de vreun duşman sau de vreun cerşetor.

Era un ger năprasnic. Dar Maurevert îşi ştergea sudoarea care-i şiroia pe frunte. Uneori ridica din umeri şi murmura:

— Am înnebunit… Dacă despre el ar fi fost vorba în scrisoarea priorului, înseamnă c-ar fi trebuit să dau cu ochii de el… am cutreierat oraşul Blois în lung şi-n lat…

În acelaşi timp, Maurevert desluşi o umbră care stăvilea trecerea pe uliţa îngustă. Maurevert se trase într-o parte, dar, recunoscând că glasul, oricât era el de ameninţător, nu era acela la care se aştepta, îşi veni în fire îndată şi răspunse:

— Şi de ce să nu trec? Oare Léa nu-mi dă voie?

— Nu, domnule, dacă nu-mi spuneţi la cine vă duceţi.

— Mă duc la Myrthis, spuse Maurevert.

Mai fu oprit încă o dată pe aceeaşi uliţă şi dădu o a doua parolă. În sfârşit, la poarta palatului unde avea loc întrunirea despre care am pomenit mai sus, spuse o a treia parolă de recunoaştere.

Când Maurevert pătrunse în palat, nimeni nu se ocupă de el: din moment ce ajunsese până acolo, se presupunea că cunoaşte bine casa. Dealtfel, după ce trecu pragul vestibulului de la parter, Maurevert nu găsi pe nimeni să-l

călăuzească. Se pare, însă, că nu avea deloc nevoie să fie călăuzit, deoarece urcă semeţ scara largă şi monumentală care începea aproape chiar din vestibul.

Palatul părea pustiu. Pretutindeni domnea o tăcere profundă. Maurevert urcă până la etajul întâi. Şi acolo era tot tăcere şi tot întuneric.

Maurevert urcă şi mai sus. Adică ajunse la mansardă. Acolo, din fundul coridorului, ieşea un soi de rumoare nedesluşită, ca aceea făcută de mai multe persoane care vorbesc. Spre fundul acestui coridor se îndreptă Maurevert. Intră într-o încăpere îngustă, întunecată, care nu putea fi locuită decât de şoareci sau de păienjeni.

Maurevert merse până în fundul încăperii. Acolo, aproape la înălţimea unui om, scoase o cărămidă din perete. Şi atunci o rază de lumină se strecură prin deschizătură. Deschizătura aceasta era mascată în cealaltă sală de o pânză groasă de cânepă, care se confunda cu tapiseriile de pe pereţi.

Am spus că întrunirea nu era prea numeroasă, dar că, în schimb, era foarte strălucitoare prin rangul oamenilor adunaţi acolo. Mai întâi se afla ducesa de Nemours, care dăduse fuga la Blois de curând. Cei trei fraţi: ducele de Guise, ducele de Mayenne şi cardinalul. Apoi ducele de Bourbon. Apoi ducesa de Montpensier.

Chiar în clipa când Maurevert scotea cărămida, ducesa de Nemours, cardinalul de Bourbon, ducele de Mayenne şi cardinalul de Guise se retrăgeau. Nu mai rămaseră decât ducele de Guise şi Marie de Montpensier. Aceasta se îndreptă atunci spre o uşĂ. Pe care o deschise şi rosti:

— Puteţi intra, domnilor…

Câţiva gentilomi, printre care Espinac şi alţii, pătrunseră îndată în pod.

— Suntem toţi? întrebă ducele.

— Lipseşte Maurevert, zise Maineville.

— Pe Maurevert, exclamă ducesa de Montpensier, nu l-am convocat şi nu i-am transmis parolele. De mai multă vreme

are o atitudine stranie. Trebuie să fim cu ochii pe el, domnilor…

Maineville îşi încruntă uşor sprâncenele. Nu că s-ar fi ofensat de învinuirea care i se aducea prietenului său, ci era neliniştit, deoarece, în timpul zilei, îi dăduse el însuşi parolele lui Maurevert. Cu toate acestea, nu suflă nici o vorbă şi îşi păstră pentru sine temerile.

— Domnilor, zise ducele de Guise, am primit informaţii de la castel. Se pare că majestatea-sa are mari bănuieli asupra mea şi aceasta în ciuda jurământului de bună prietenie pe care l-am făcut regelui… Ce trebuie să facem în această împrejurare?

— Cine iese din joc, pierde! exclamă cu acreală ducesa tăind aerul cu nişte foarfece de aur.

— Cu toate acestea, doamnă, dacă ilustrul duce, care este şeful suprem al Ligii, ar pieri, din lipsa unui dram de răbdare, ce s-ar alege de noi toţi care suntem de faţă? … zise unul dintre conjuraţi. Monseniore, vă implor să plecaţi din Blois încă de mâine, căci cred cu toată convingerea că acum primejdia de moarte este la fel de mare şi pentru domnia voastră, cât şi pentru Valois…

— Neuilli, spuse ducele, chiar dac-aş vedea moartea intrând pe fereastra asta, pentru mine n-ar fi un motiv să ies pe uşa aia. Valois are unele bănuieli, dar nu poate lua împotriva mea nici o hotărâre mortală…

— Totuşi domnia voastră le luaţi împotriva lui! De ce nu le-ar lua şi el împotriva domniei voastre?

— Nu va îndrăzni! răspunse de Guise cu acea semeaţă siguranţă care constituia temelia caracterului său. Domnilor, adăugă el, pot să mă bizui pe domniile voastre?

Toţi întinseră mâna:

— Pe viaţă până la moarte! spuse Bussi-Leclerc.

— Până la moarte! repetară ceilalţi.

— Ei bine, dacă aşa stau lucrurile, trebuie să vă spun că am şi stabilit ziua şi ora şi că nimic de acum înainte nu-l va mai putea împiedica pe Henric de Valois să-şi dea duhul în

23 decembrie, la orele zece seara… nimic! În afară de o intervenţie a cerului. Iată cum vom proceda. Lucrurile acestea le-au stabilit fraţii mei şi cu mine. Fiecare dintre domniile voastre, domnilor, este şeful unei companii de gentilomi, a căror listă o veţi primi îndată…

Ducesa de Montpensier dădu fiecăruia dintre cei de faţă o foaie de hârtie pe care erau scrise numele.

— Domnilor, continuă atunci ducele, veţi studia cu grijă aceste liste şi veţi tăia după cum veţi crede de cuviinţă numele celor care nu vi se par hotărâţi să moară dacă va fi nevoie să moară. Astfel aveţi fiecare între treizeci şi patruzeci de gentilomi sub ordinele domniilor-voastre. Îi veţi preveni în după-amiaza zilei de 23 decembrie că vor trebui să fie gata la orele opt seara, în locul arătat pentru fiecare companie. Aceste locuri nu sunt încă stabilite, domnilor. Fiecare dintre domniile voastre le va cunoaşte în ziua de 23, la prânz…

Ascultau în tăcere, în atitudinea ţeapănă pe care o dă emoţia unor lucruri irevocabile. Ducele spuse mai departe:

— Atacul se va face în trei puncte, deci vor exista trei corpuri de atac: unul sub ordinele cardinalului, un altul condus de Mayenne şi al treilea comandat de mine. Când fiecare dintre companiile voastre se vor aduna, la ora opt seara, veţi şti cu care corp va trebui să meargă fiecare dintre voi.

Şi, cu un soi de ironie funebră, încheie:

— Executarea acestui plan ne-a fost inspirată de faptul că în puterea noastră avem cheile castelului în toate serile. Nu va fi deci nevoie decât să intrăm… şi…

— Să ucidem! zise cu violenţă Bussi-Leclerc. Să ucidem totul! Moarte diavolului! Ce mai măcelărie or să ne vadă ochii!

Maurevert asistase la toată scena, văzuse totul, auzise totul. După ultimele cuvinte ale ducelui, înţelese că întrunirea luase sfârşit. Puse deci la loc cărămida pe care o scosese de la locul ei, se înfăşură în mantie şi se îndepărtă

cu repeziciune. În vestibul, spre a putea ieşi, a trebuit să dea o parolă care nu era aceea ce se dădea pentru a intra.

Strada era goală. Maurevert se întoarse alergând la han, unde intră fără să deştepte din somn pe nimeni, mulţumită scării exterioare. Se culcă pe dibuite, fără să aprindă sfeşnicul şi sprijinindu-se în cot, pe pernă, cu urechea la pândă, ascultă…

Fusese un gest înţelept din partea lui Maurevert că se înapoiase în grabă. Într-adevăr, după câteva cuvinte pe care le mai adăugase de Guise, conjuraţii se împrăştiaseră. Ieşind din misteriosul palat, Maineville se îndreptă în goană spre hanul unde locuia Maurevert.

Îl trezi pe patron cu mare larmă şi se lăsă condus pe dată spre odaia lui Maurevert. Uşa nu era închisă cu cheia. Deschise brusc şi, intrând cu un felinar în mână, aruncă o privire lacomă spre pat, ca şi când ar fi bănuit că nu l-ar putea vedea acolo pe Maurevert… Dar Maurevert era în pat… şi dormea buştean.

Maineville închise uşa în spatele lui, aşeză felinarul pe masă şi, apropiindu-se de pat, îşi cercetă o clipă tovarăşul de arme de care îl lega o lungă prietenie. Fără îndoială, Maurevert se culcase încă de la lăsarea serii… Dormea liniştit, cu o respiraţie regulată. Maineville se gândi: „Dracu să mă ia dacă lui Maurevert îi trece prin minte să ne trădeze. Şi de ce ne-ar trăda? Bietul Maurevert! La urma urmelor, mi-a făcut multe servicii şi nu vreau să i se întâmple vreun rău…”

— Hei! Maurevert! …

Întrecându-se pe sine în dibăcie, Maurevert, în loc să se lase strigat de mai multe ori, deschise ochii îndată şi nici măcar nu păru uimit. Se mulţumi să spună:

— Ei, tu eşti! … Ce s-a întâmplat?

— Maurevert, zise Maineville, de ce n-ai venit la întrunirea de astă-seară?

— Care întrunire? …

— Păi, aceea pentru care ţi-am dat parolele, azi de dimineaţă!

— A, da! Ei şi? … De ce să mă fi dus? … Ce, mi s-a simţit lipsa?

— Da, Maurevert, cineva ţi-a simţit lipsa… ducele.

— Ei bine, zise Maurevert sprijinindu-se în cot, poţi să-i spui prea dragului duce că-mi va mai simţi lipsa şi de acum înainte. Ia te uită! De ce să nu fiu convocat la fel ca şi ceilalţi?

— Ştii de ce n-ai fost convocat?

— Nu, habar n-am! Şi n-aş da nici o ceapă degerată s-o aflu. Încă de mai multe ori şi mai înainte ducele m-a tratat cu răceală, apoi totul s-a aranjat. Se va răzgândi şi de data asta.

— De data asta e grav, prietene: eşti bănuit.

— Bănuit? … Şi de ce anume?

— De tot şi de nimic, ceea ce este şi mai rău decât o învinuire precisă. Pur şi simplu se zice că trebuie să ne ferim de tine! … Îţi dau un sfat: aveai chef să călătoreşti. Ei bine, porneşte-o la drum!

— Minunat! Şi, după părerea ta, când trebuie să fug?

— Fără zăbavă. Chiar la noapte. Pe loc, acum, prietene dragă.

— Minunat! Şi cu ce să călătoresc?

— Cu ce? … Cu calul tău, drace! Cu calul, spada şi pistoalele la oblâncul şeii.

— Da, însă cu ce bani? Poate cu cele două mii de livre pe care ducele mi le datorează şi pe care mi le va da la sfântul aşteaptă, din păcate! Sau cu solda mea de ofiţer pe care n-am primit-o de cinci luni?

Maineville şovăi o clipă, scoase un oftat şi, în cele din urmă, rosti:

— Ascultă, am o oarecare sumă, cam vreo două sute de pistoli, care se plictisesc în portofelul meu. Plimbă-i şi pe ei, asta o să ne facă bine la toţi trei: ţie, care vei avea cu ce să

călătoreşti, banilor care vor vedea lumea şi mie care nu voi mai fi ispitit să joc cărţi.

— Iată deci, spuse cu amărăciune Maurevert, unde am ajuns după zece ani de serviciu leal. Sunt silit să fug ca un adevărat trădător, ca un netrebnic!

— Am să mă ocup personal să reintri în graţiile ducelui, se grăbi Maineville să zică. Voi dovedi nevinovăţia ta. Şi, odată înlăturată primejdia, te vei întoarce. S-a făcut? … Porneşti la drum?

— N-am ce face, pe toţi dracii!

— Asta-i bine. Peste douăzeci de minute vei avea cei două sute de pistoli.

— O sută mi-e de ajuns. N-o să mă duc prea departe. Am să merg la Chambord şi acolo te aştept.

Maurevert se îmbrăcă în grabă, îşi puse cu grijă în sân câteva hârtii preţioase şi mai cu seamă bonul de cinci sute de mii de livre, plătibile a doua zi după moartea lui de Guise. Curând apăru şi Maineville. Aducea cu sine două sute de pistoli. Maurevert luă o sută. Cei doi prieteni să îmbrăţişară, apoi coborâră împreună.

— Cunoşti parola pentru a ţi se deschide poarta? îl întrebă Maineville.

— Nu… Nici măcar nu mi le amintesc pe acelea pe care mi le-ai dat azi dimineaţă.

— Catherine şi Coutras. Şi acum, adio. DacĂ. Cine ştie, ţi se va întâmpla ceva înainte de a ajunge la poartă, socoate că nu m-ai văzut…

Spunând acestea, Maineville aruncă o privire grea de nelinişte asupra uliţei întunecate şi se îndepărtă cu pas grăbit, strecurându-se pe lângă ziduri.

Maurevert rămase câteva clipe nemişcat, până ce se încredinţă că prietenul lui se îndepărtase de-a binelea. Atunci, la rândul său, porni la drum. Doar că nu spre porţile oraşului se îndreptă, ci spre castel. Nu făcuse zece paşi, când se lovi peste frunte şi se întoarse din drum bombănind:

— Ce imbecil! Dacă-mi las calul, Maineville va şti că n-am plecat. Şi dacă va întreba mâine dimineaţă dacă cineva a ieşit pe poartă în timpul nopţii?

Puse şaua pe cal, ieşi şi merse pe jos până la castel, trăgându-şi calul de căpăstru. După un sfert de ceas se afla în capela reginei. Caterina de Medici, trezită la propria sa poruncă (întrucât acum i se dădea ascultare după cuviinţă), nu întârzie să se arate şi îl întrebă din priviri.

— Doamnă, spuse Maurevert, ştiu ziua şi ora şi cum trebuie să se petreacă lucrul acela.

Caterina avu un fior de emoţie.

— Vorbeşte, îi spuse ea, sorbindu-l din ochi pe acela care aducea o asemenea veste.

— Mai înainte de toate, zise Maurevert, o voi ruga pe majestatea-voastră sa scoată din Blois chiar în clipa asta un ofiţer oarecare, care va ieşi pe calul pe care l-am lăsat în curtea de onoare şi care se va acoperi cu mantia asta. Este de mare importanţă pentru mine ca acest bărbat, oricare va fi el, să plece cât mai curând.

— Larchant! chemă regina.

Căpitanul intră, pe când Maurevert se trăgea într-un colţ umbrit.

— Larchant, spuse Caterina, am aflat că hughenoţii ţin adunări prin părţile oraşului Tours. Trimite acum, pe dată, un om sigur să vadă ce se petrece acolo şi să supravegheze ţinutul vreo opt zile. Mesagerul domniei tale va găsi un cal înşeuat în curtea cea mică… şi iată şi o mantie pentru el… În cinci minute să plece!

Larchant luă mantia aruncată pe un fotoliu şi ieşi posac, fără să scoată o vorbă.

— Acum, continuă Maurevert, acum că ies din Blois şi fug, este necesar ca majestatea-voastră să-mi dea ospitalitate câteva zile, în castel.

— Ruggieri! chemă regina, hotărâtă să-i dea lui Maurevert deplină satisfacţie.

După un minut de tăcere, Caterina încruntă din sprânceană, dar astrologul apăru spunând:

— Adineauri am fost trezit din somn şi am alergat la porunca măriei-tale.

— Ruggieri, unde stai?

— Păi, răspunse astrologul mirat, în pod, adică pe cât posibil mai departe de pământ şi cât mai aproape de stele.

— Eşti spionat adesea, acolo sus?

Ruggieri zâmbi:

— Nimeni nu vine la mine decât tremurând; nimeni nu vine decât dacă este silit s-o facă. Ştiţi că trec drept un spirit vătămător, în stare să arunc asupra oamenilor blesteme.

— Într-adevăr, spuse Caterina. Bunul meu Ruggieri, îl veţi ascunde pe acest gentilom în apartamentele tale şi acolo va fi mai la adăpost, de curiozitatea oamenilor decât în apartamentul regelui…

Ruggieri făcu un semn pentru a spune că a înţeles. În momentul acela regina păli şi se prăbuşi într-un jilţ. Ochii i se dădură peste cap. Un tremur de moarte îi scutura mâinile. Ruggieri se năpusti spre ea, scoase repede o sticluţă de la brâu şi lăsă să cadă câteva picături din conţinutul ei pe buzele Caterinei. Curând aceasta începu să respire mai puţin anevoios.

— Vezi! zise ea cu o disperare fără margini. Mi se apropie sfârşitul… Ruggieri, am să mor curând? Spune-mi fără înconjor.

— Nu! zise astrologul. Nu, doamnă, fiţi pe pace. Moartea nu bântuie încă în castelul acesta…

— Te cred, spuse regina, care simţea cum revine la viaţă. Nu-i decât o alarmă. Dar mă simt foarte slăbită!

Caterina se întoarse atunci către Maurevert, care, în tot timpul cât durase această scenă, rămăsese nemişcat şi tăcut.

— Ei bine, domnule, spuse ea, acum poţi vorbi…

Maurevert dădu raportul, care dură aproape un ceas. Caterina îl ascultă cu capul în mâini, fără să dea nici cel mai mic semn de uimire sau de emoţie. Când Maurevert tăcu, ea îşi ridică încet capul şi spuse:

— Ruggieri, eşti sigur că mai pot trăi până la 23 decembrie?

— Jur majestăţii-voastre că anul acesta va muri înaintea voastră, spuse astrologul.

— Bine! spuse regina, cu o umbră de zâmbet pe buze. Îmi dai opt zile în plus peste cât ceream eu… Du-te, domnule de Maurevert, urmează-l pe Ruggieri. Vei fi bine ascuns acolo unde te va duce el!

Regina intră în camera ei şi se aşează în pat, simţind primele simptome ale febrei. Maurevert îl urmă pe Ruggieri, care îl puse să urce scări ce nu se mai sfârşeau şi ajunse în cele din urmă în pod. Astrologul îşi conduse tovarăşul până la o încăpere foarte spaţioasă şi foarte bine mobilată.

— Aici vi se va aduce de mâncare, îi spuse. Pe raftul acesta de cărţi şi în dulap sunt câteva sticle cu un vin bun. Ziua, spre a vă distra, aveţi fereastra aceea de unde se vede Loara. Dar, fiţi atent, acela care priveşte poate fi privit…

A doua zi, astrologul coborî pentru a se informa cum îi mai merge reginei, care, cel puţin în aparenţă, nu se resimţea după criza din ajun. Urcându-se la el, Ruggieri îl întâlni pe Crillon care, salutându-l, i se adresă cu politeţe:

— Iată despre ce este vorba: din raţiuni pe care le veţi afla mai târziu, dar care privesc paza şi siguranţa regelui, aş avea nevoie să ascund pentru câteva zile în castel un om de-al meu… o rudă. Cum ştiu că trăiţi retras şi că nimeni nu vine să vă tulbure, m-am gândit că apartamentul domniei voastre ar fi potrivit…

Ruggieri rămase mirat, dar nu îşi arătă uimirea şi se mulţumi să gândească: „Prea bine. Voi aşeza alături de Maurevert pe ruda bravului Crillon şi voi avea doi oaspeţi în loc de unul.”

— Bine, primesc, zise el cu glas tare. Aduceţi-mi-l pe omul domniei voastre, căpitane.

— Şi veţi face totul ca să-l ascundeţi?

— Atât cât îmi va sta în putinţă, nimeni nu va afla de prezenţa prietenului domniei voastre în castel.

— Mulţumesc, preacinstite astrolog.

— Sunt încântat că vă pot fi de folos, preacinstite căpitan.

În timpul zilei, Crillon ieşi din castel şi se duse la hanul unde cinase cu Pardaillan. Aşa cum făgăduise, cavalerul nu se clintise din han. Crillon îl găsi bând pe îndelete o sticlă cu muscat din Spania. Văzându-l pe Crillon că intră, Pardaillan se mulţumi să ia un pahar, pe care îl aşează în faţa căpitanului şi îl umplu.

— Ştii de ce vin? întrebă Crillon.

— Spre a-mi spune că aţi găsit un mijloc de a mă introduce în castel, unde să stau ascuns.

— Întocmai. Şi, oricând doreşti…

— De ce nu chiar azi?

— Dacă îţi este de folos.

— Mie, nu! Regelui, însă, da! Ştiţi ce v-am spus…

— Bine! spuse Crillon. Deseară, la căderea nopţii. Când va bate de ora şase, să fii în faţa porţii castelului. Restul, mă priveşte.

Seara, la ora şase, adică, în acest anotimp, când se făcuse beznă, Pardaillan, înfăşurat cu grijă în mantie, se plimba în faţa portalului castelului. Curând sosi şi Crillon.

— Să intrăm, zise căpitanul. Jură-mi că…

— Nu vă jur nimic, îl întrerupse Pardaillan. Vă repet doar două lucruri: primul, că se pregăteşte uciderea regelui, al doilea, că nu vreau să fie ucis.

— Vino! …

Crillon îşi petrecu braţul pe sub braţul lui Pardaillan şi, sporovăind voios cu el, trecu pragul porţii, pe când sentinelele prezentară armele. Urcară pe o scară tainică şi, abia când ajunseră la etajul al doilea, Crillon exclamă:

— Acum suntem salvaţi!

— Unde aveţi de gând să mă ascundeţi? întrebă Pardaillan.

— La Ruggieri, zise Crillon. Poţi să-ţi faci şi horoscopul, dacă-ţi dă ghes inima.

Când ajunseră în pod, Crillon deschise o uşă şi Pardaillan îl zări pe astrolog, care citea în încăperea mobilată sever.

Crillon îl prezentă pe cavaler drept o rudă de-a sa şi îi spuse lui Ruggieri, la ureche, că se bizuia foarte mult pe ruda aceasta pentru buna pază a regelui. Apoi se retrase.

Ruggieri aruncă asupra lui Pardaillan o privire vie şi profundă. Dar, fie că fizionomia cavalerului se schimbase mult în ultimii şaisprezece ani, fie că vârsta îi şubrezise facultatea de a-şi aminti, nu-l recunoscu pe bărbatul de la „Teascul-de-Fier”… acela al cărui sânge încercase odinioară să-l verse pentru opera de transfuzie ermetică.

— Veniţi, domnule, se mulţumi el să îngâne.

Şi îl conduse într-o cameră alăturată, spunându-i:

— Simţiţi-vă aici ca şi la domnia voastră acasă. Uşa asta dă spre cabinetul meu de lucru, din care am ieşit, cealaltă spre coridor, a treia, în sfârşit, este condamnată şi dă spre o cameră asemănătoare acesteia. Dacă ţineţi neapărat să se păstreze bine taina prezenţei domniei voastre aici, vă rog să-mi făgăduiţi că nu veţi face zgomot, căci tocmai în camera de alături l-am găzduit pe un gentilom care, ca şi domnia voastră, se ascunde câteva zile în castel.

Spunând acestea, Ruggieri salută şi plecă.

„Ia te uită! se gândi Pardaillan. Cine poate fi gentilomul acesta care ca şi mine, are nevoie să se ascundă aici?”

Capitolul 33

Ducesa de Guise.

Scena care urmează se petrece în noaptea de 24 decembrie 1588, în palatul acela bine păzit unde l-am văzut pe Maurevert asistând la o întrunire a conjuraţilor.

Un salon imens de la primul etaj se întindea pe aproape întreaga lungime a palatului, iar cele şase ferestre ale lui dădeau toate spre curte, înaintea acestui salon se afla o încăpere de dimensiuni modeste. În încăperea aceasta vom

pătrunde noi, pe la orele zece seara. O femeie aşezată într-un jilţ stătea de vorbă cu un bărbat în picioare, lângă ea. Bărbatul abia venise de la drum lung. Veşmintele sale erau stropite de noroi. Părea foarte ostenit. Femeia era Fausta. Bărbatul era un curier care tocmai sosise de la Roma.

— Am ajuns la Roma la 20 noiembrie, ca purtător al instrucţiunilor domniei voastre scrise şi prin viu grai. Este nevoie să vă spun câte demersuri am fost silit să fac?

— Treci peste asta şi ajungi la nodul principal. Vorbeşte scurt şi limpede.

— Cardinalul Rovenni, după trei zile, m-a introdus la Sixtus. N-aveam de ales şi am fost nevoit să primesc ajutorul pe care mi l-a oferit trădătorul, desigur în speranţa de a se împăca cu domnia voastră.

— N-are nici o însemnătate cine te-a ajutat…”

— Deci, l-am văzut pe papa. L-am văzut de patru ori în şir. Prima dată, când i-am spus că eram trimisul domniei voastre, a poruncit să fiu înhăţat şi a declarat că doar moartea mea ar fi o pedeapsă pe măsura cutezanţei mele. Am fost aruncat într-o temniţă din castelul Sant-Angelo… A doua zi Sixtus a venit acolo să mă vadă şi, pe nepusă masă, m-a întrebat ce putea să-i comunice rebela, revoltata, păgâna, eretica… I-am răspuns că venisem să-i aduc pace, dar că nu voi scoate un cuvânt atâta vreme cât voi fi ţinut prizonier şi că, reprezentându-vă pe domnia voastră, voiam să tratez de la putere la putere.

— Şi ce-a zis atunci bătrânul porcar?

— Mi-a întors spatele şi a ieşit spunând: „Să crape aici ca un câine!” Dar, a doua zi, paznicii m-au scos din temniţă. Am fost condus într-o capelă unde Sixtus era singur. M-a cercetat multă vreme, apoi, pe un ton aspru, mi-a spus: „Eşti liber să vorbeşti…” Atunci i-am expus renunţarea domniei voastre. I-am repetat ofertele domniei voastre. M-a ascultat cu atenţie. L-am asigurat că nu vă veţi întoarce niciodată în Italia şi că vă veţi strădui din toate puterile să-i apăraţi puterea temporală sau spirituală. Atunci m-a

întrebat ce aşteptaţi în schimb şi i-am răspuns: „Un singur lucru, o bulă de divorţ care să rupă căsătoria dintre ducele de Guise şi Catherine de Clčves…”. Nu s-a arătat mirat. Mi-a spus să revin peste trei zile. În ziua sorocită m-am prezentat la Vatican şi l-am văzut pe Sixtus între patru ochi… Atunci a deschis un sipet şi a scos din el o cutie de argint. Din cutie a scos un pergament şi mi l-a vârât sub ochi… Era o bulă de divorţ… Apoi a pus pergamentul în cutie şi mi-a întins cutia spunându-mi: „Am mai multă încredere decât stăpâna ta. Iată aici ce-mi cere ea. Du-te şi caută hârtiile pe care mi le-ai făgăduit…”. Am ieşit din Vatican şi îndată am pornit în goana calului pe drumul spre Franţa.

Isprăvindu-şi povestirea, bărbatul îşi aşează un genunchi pe covor, cum făcuse şi în faţa papei, scoase din pieptar o cutie de argint pe care o purta agăţată de gât cu un lănţug. Fausta luă cutia fără să lase a se vedea dacă era mulţumită sau pur şi simplu emoţionată.

— Bine, rosti ea, poţi pleca. Du-te să te odihneşti. Te-ai purtat ca un slujitor credincios şi ca un bun diplomat.

Rămasă singură, Fausta căzu pe gânduri. Se uita la cutia de argint cu o privire întunecată, de parcă ar fi adăpostit osândirea ei. În cele din urmă o deschise, scoase dinăuntru un pergament purtând peceţile cu blazonul pontifical al lui Sixtus al V-lea şi îl citi cu atenţie de două ori.

Era întocmai ceea ce îi spusese mesagerul: actul prin care se rupea căsătoria dintre ducele de Guise ţi Catherine de Clčves. Nu lipsea decât iscălitura ducelui.

După ce isprăvi lectura, Fausta strigă. Myrthis apăru.

— A venit? o întrebă.

— Nu încă, răspunse Myrthis.

— Şi bătrânul Bourbon?

— Trebuie să vină abia la unsprezece şi jumătate.

— Cum soseşte, du-l acolo unde ştii şi vei face la fel şi cu Mayenne şi cu cardinalul de Guise. Bănuiesc că totul a fost

pregătit în salonul cel mare? De îndată ce soseşte ducele, adu-l aici. Şi pe ceilalţi dincolo…

Myrthis plecă. Fausta deschise uşa care dădea spre salonul cel mare. Două sfeşnice erau aprinse. Dar desigur că lumina asta slabă îi era de ajuns Faustei care, din pragul uşii, examina imensa sală pustie.

Scoase atunci un lung suspin, închise uşa cu multă băgare de seamă şi reveni, aşezându-se în jilţul pe care îl ocupase mai înainte.

— Domnul duce de Guise! vesti un glas.

Fausta îşi ridică încet capul şi îl văzu pe duce care se înclina în faţa ei. Era nervos, agitat. Febra aceasta deosebită, care îi cuprinde pe marii criminali în momentul acţiunii ireparabile, îi aprinsese o flacără întunecată în ochi şi, pe fruntea acoperită de pete roşii, cicatricea lată a ranei sale apărea lividă.

— Iată-mă la ordinele domniei voastre, doamnă, rosti ducele cu un glas din care răzbătea o nerăbdare surdă. N-ar fi fost însă mai bine totuşi să nu ne vedem până în ziua când…

— Până în ziua când Henric al III-lea îşi va da duhul, isprăvi Fausta cu o răceală de gheaţă. Adică, urmă ea, până în ziua când trebuie să-mi unesc soarta cu a domniei tale, duce!

De Guise tresări. Văzând că nu întăreşte vorbele pe care le spusese, Fausta continuă:

— Aşadar, duce, totul este pregătit… datorită mie. Plasa este bine întinsă. Valois trebuie să moară. Am dat fiecăruia rolul său.

— Toate acestea sunt adevărate, doamnă, zise Henri de Guise, cu glas schimbat şi îşi încruntă sprâncenele. E-adevărat. În împrejurări în care noi, bărbaţii, şovăim, domnia voastră aţi dovedit îndrăzneala rece şi metoda implacabilă a unei mari cuceritoare. Aţi prevăzut totul, aţi întocmit totul, în cele mai mici amănunte. Mărturisesc, doamnă…

— Voiam să vă aud rostind aceste adevăruri, spuse Fausta. Dar ştiţi că asta nu înseamnă totul. Ştiţi că am trimis un sol la Alessandro Farnese. După datele pe care le prevăzusem la ora asta, Alessandro Farnese este sigur în Franţa şi se îndreaptă spre Paris. Am făcut deci mai mult decât să înlătur piedicile din calea spre tron: vă dau o armată…

— Şi asta-i adevărat, doamnă. Dar nu ne-am înţeles oare mai înainte ce trebuie să facem cu armata asta?

— Da, să-l nimicim pe Henric de Béarn, să-i aducem alături de domnia voastră pe hughenoţi, care sunt ostaşi de nădejde, să pornim mai întâi la cucerirea Italiei, apoi a Flandrei…

Ochii lui de Guise scăpărară. Strigă:

— A! Voi săvârşi toate acestea, doamnă! Ajuns rege al Franţei, mă simt în stare să răstorn lumea…

Fausta spuse cu blândeţe:

— Şi care va fi partea mea, duce?

— Nu ne-am înţeles şi în această privinţă? Nu v-am jurat că veţi fi regină în regatul al cărui rege voi fi? …

— E-adevărat, duce… dar când?

— Când? repetă ducele, întunecându-se. De îndată ce, ajuns rege al Franţei, o voi repudia pe Catherine de Cléves.

— Mai e mult până atunci, duce! … Şi, pe urmă, ştiţi bine că îmi place să vorbesc deschis. Mi-e teamă că… aţi putea să mă uitaţi…

— Am jurat! răspunse ducele.

— Iar eu, rosti printre dinţi, cumplit, Fausta, nu cred în jurămintele prinţilor… Să zicem doar că am învăţat să citesc în inimile bărbaţilor…

— Şi ce aţi citit în inima mea? îngăimă ducele cu un zâmbet palid.

— Că pumnalul care îl va lovi pe Valois poate foarte bine s-o lovească şi pe Fausta! …

— Doamnă…

— Că unealta poate fi sfărâmată după ce a slujit! … Că partea mea poate să vă pară prea frumoasă după ce voi fi

izbutit să vă înveşmântez în purpură! Atunci nu veţi mai avea de făcut decât un semn spre a mă îneca în sângele din care se va ridica tronul pe care veţi sta! Iată ceea ce am citit în inima domniei voastre! …

— Doamnă… vă ascult şi nu-mi vine să cred urechilor…

— Cu toate acestea adevărul vă pătrunde în urechi… Duce, clipa aceasta este înspăimântătoare pentru domnia voastră. Cu un singur cuvânt pot să vă azvârl în prăpastie. Dacă vreau, Valois va fi prevenit peste o oră… şi mâine, duce, nu vă veţi urca pe tron, ci pe eşafod.

— Pe sângele lui Hristos! răcni ducele sfâşiat între furie, uimire şi spaimă. De ce anume aveţi nevoie?

— De partea mea, răspunse simplu Fausta. Şi toată partea mea stă într-un singur cuvânt: sunt sau nu sunt din clipa asta ducesă de Guise?

— E-o nebunie, doamnă! … Catherine de Clčves mai trăieşte încă!

— Da… Însă, dacă vreţi, Catherine de Clčves poate să nu mai fie soţia domniei voastre Duce, iată bula papală de divorţ, care dezleagă căsătoria domniei voastre: este darul de nuntă pe care mi-l face, mie, bătrânul meu prieten Sixtus al V-lea, papă, prin graţia lui Dumnezeu! …

Totodată, Fausta deschise cutia, scoase pergamentul, îl desfăşură şi i-l întinse ducelui de Guise. Acesta îl smulse cu o mână tremurătoare, îl apropie năprasnic de un sfeşnic şi începu să-l citească. Când îşi isprăvi lectura, când constată că pergamentul, purtând blazonul pontifical, era pe deplin autentic, îl lăsă să cadă pe masă şi îşi plecă încet capul într-o tăcere posacă. Lovitura era cumplită.

Fausta luă o pană de pe masă şi i-o întinse ducelui de Guise, care o prinse maşinal în mână. Apoi, punând degetul pe locul lăsat liber în pergament pentru iscălitura lui de Guise, spuse:

— Iscăliţi-vă…

Ducele o privi o clipă cu ochii rătăciţi. Era pradă unei furii reci care, când izbucneşte, ucide. Nu că ar fi regretat faptul

de a o repudia pe Catherine de Clčves, care îl înţela şi făcea din el cel mai ridicol soţ din Franţa, dar se vedea demascat de Fausta cea teribilă şi, de acum înainte, se afla în mâna ei.

Ea îşi apăsă degetul de pergament şi repetă:

— Iscăliţi-vă! Peste câteva minute va fi prea târziu!

Ducele scrâşni din dinţi. Se plecă încet asupra mesei şi, cu scrisul lui mare şi repezit, iscăli! … Atunci Fausta se îndepărtă spre a deschise uşa dinspre salonul cel mare şi salonul imens apăru luminat feeric.

În fundul salonului fusese ridicat un altar… nu mai era un salon, ci o capelă… În altar, lângă tabernacol, bătrânul cardinal de Bourbon aştepta, gata să înceapă slujba.

Cardinalul de Guise, ducele de Mayenne, ducesa de Nemours, ducesa de Montpensier şedeau în fotolii şi păreau că aşteaptă o ceremonie despre care aveau cunoştinţă dinainte. Atunci Fausta se întoarse spre ducele de Guise, înmărmurit de ceea ce vedea şi bănuia şi spuse:

— Duce, daţi-i mâna logodnicei domniei voastre şi duceţi-o la altar! …

Ducele, cu inima sângerând de furie, îi întinse mâna Faustei.

Merseră spre altar.

Primul gest al Faustei a fost de a-i da cardinalului de Bourbon bula de divorţ. Şi, atunci, slujba începu… slujba de cununie, care o unea pe Fausta cu ducele de Guise! …

Capitolul 34

Prăbuşirea.

Camera regelui dădea spre curtea de onoare. În faţă avea o anticameră. Şi în faţa anticamerei era salonul în care l-am făcut să pătrundă pe cititor. Aşa încât, după ce treceai de portalul castelului Blois şi după ce urcai scara cea mare, ajungeai în salonul acesta.

Intrând în salon şi mergând spre uşa din fund, la dreapta, te pomeneai în anticamera regelui. Anticamera devine în acest moment centrul scenei noastre. Avea trei uşi. Una prin care am intrat şi care se deschidea spre salon. A doua,

în faţă, care se deschidea spre dormitorul regelui. A treia, la stânga, care se deschidea spre un cabinet ce da spre o curte interioară.

Legată de acest cabinet, vast şi spaţios, era o altă încăpere, dând spre o scară interioară. Scara aceasta ducea, în sus, spre podul castelului şi, în jos, spre apartamentul Caterinei de Medici. Când ducele de Guise ajungea în anticamera regală, după ce escorta lui intra în salon, întreba:

— Unde este majestatea-sa?

Atunci cineva îi arăta întotdeauna cu degetul fie uşa dormitorului, fie uşa cabinetului de lucru. Urmând una din aceste două indicaţii, ducele traversa anticamera, fie drept în faţă spre a merge spre camera regelui, fie cotind la stânga pentru a ajunge în cabinet. Şi intra ca la el acasă, deoarece regele îi poruncise odată pentru totdeauna să facă astfel.

În dimineaţa aceea, străjile fură schimbate, ca de obicei, de căpitanul Marchant. Numai că fură aşezate doar străji simple. Astfel încât castelul părea golit de apărătorii lui obişnuiţi.

Dar acela care ar fi aruncat o privire în curtea interioară, care se vedea de la fereastra cabinetului de lucru, ar fi zărit acolo trei sute de oameni înarmaţi, stând nemişcaţi şi tăcuţi. Toţi erau înarmaţi cu archebuze.

De asemenea, acela care ar fi putut intra într-o sală vastă, situată lângă corpul de gardă şi care slujea îndeobşte drept depozit de arme, ar fi zărit acolo patru culevrine de campanie, montate pe afeturi. Culevrinele erau încărcate, în jurul fiecărui tun şedeau la postul lor patru servanţi.

Să străbatem acum salonul şi să pătrundem în anticamera regală, centrul scenei pe care încercăm să o descriem. Aici aşteaptă vreo treizeci de gentilomi – dintre aceia pe care regele îi numea trupele sale de ordine… dar pe care poporul îi numea cei patruzeci şi cinci de asasini. Erau îmbrăcaţi ca de obicei. Dar, pe sub pieptarul de mătase sau

de catifea, îşi puseseră cu toţii cuirasa de piele sau cămaşa de zale.

Să intrăm în camera regelui. Ca şi în seara când au fost luate marile hotărâri, Henric al III-lea stă lângă cămin şi îşi întinde spre foc mâinile palide. În picioare, lângă el, Caterina de Medici, asemenea unui spectru negru, lividă sub vălurile sale de doliu.

Afară e un ger de crapă pietrele. Cerul este încărcat de o tristeţe nemărginită şi o tăcere de plumb apasă toate lucrurile.

Caterina de Medici şi regele – două fantome – îşi vorbesc. Îşi vorbesc încet şi tărăgănat.

— A sosit ziua, zice Caterina, ziua cea mare… Ziua eliberării tale, fiule. Deseară, la orele zece, ca o haită de lupi asmuţiţi pe întuneric, oamenii lui de Guise se vor năpusti asupra castelului ale cărui chei le are şeful lor. Deseară, la orele zece, li se va tăia gâtul tuturor acelora care vor încerca să se împotrivească marşului asasinilor… va fi scoasă din ţâţâni uşa acestei camere… regele va fi înjunghiat în patul său… dacă mama regelui n-ar sta de veghe! … Dar ea stă de veghe!

Regina izbucneşte în râs… Într-un râs tăcut şi fantastic pe obrazul acesta livid de spectru.

— Henric, eşti gata, fiule?

— Da, mamă! răspunde regele cu glas tragic.

Palid şi abia ţinându-se pe picioare, Henric al III-lea se ridică. Mama îl ia în braţe şi îl strânge lunG. Frenetic la piept, într-o sălbatică îmbrăţişare în care izbucneşte singura pasiune sinceră din viaţa ei.

— Să nu te clinteşti de-aici, şopteşte Caterina. Înţelegi?

— Da, mamă, bâiguie Henric al III-lea.

— Este de ajuns ca, printr-un singur cuvânt, să dai porunca supremă acestor gentilomi care aşteaptă dincolo… restul mă priveşte!

Atunci îşi desface braţele cu care îl ţinea strâns. Cu paşi măsuraţi se duce să deschidă uşa. Cei treizeci care aşteaptă

în anticameră freamătă. Regele înaintează până la uşă şi spune:

— Domnilor, vă poruncesc să daţi ascultare reginei-mamă în tot ce vă va spune…

Apoi se dă îndărăt până la fereastra camerei sale, tremurând, ridică draperiile şi începe să se uite în curtea de onoare, cu ochii ţintuiţi pe portalul castelului. Caterina de Medici trece în revistă, cu o privire rapidă, gentilomii adunaţi în anticameră. Îl atinge cu degetul pe unul, apoi pe un altul… atinge zece dintre ei. Şi, acestora zece, le spune:

— Trebuie să staţi de strajă în camera regelui. Cu sabia şi jungherul în mână, domnilor!

Cei zece se supun.

— Să vă baricadaţi în cameră, continuă Caterina. Orice aţi auzi, să nu faceţi nici o mişcare. Şi, dacă se întâmplă vreo nenorocire, muriţi până la ultimul înainte ca regele să fie atins. Juraţi! …

— Jurăm! răspund cei zece cu glas înfundat.

Cei zece pătrund în camera regală, cu sabia şi jungherul în mână. O clipă mai târziu sunt auziţi cum, pe dinăuntru, baricadează uşa. Caterina oftează adânc apoi îşi continuă inspecţia. Îl atinge pe un gentilom, apoi pe un altul. Indică zece gentilomi.

— Domniile-voastre, zice ea, treceţi în salon… De îndată ce el va intra în anticameră, închideţi uşa şi aşezaţi-vă în faţa ei, cu sabia şi jungherul în mână. Dacă cineva încearcă să forţeze uşa anticamerei, dacă vor să năvălească în salon, să muriţi până la ultimul înainte ca vreunul să-l poată deschide… Juraţi! …

— Jurăm! … răspund cei zece.

Cei zece trec în salon şi, pe dată, se împrăştie în mici grupuri, râzând şi vorbind despre lucruri lipsite de însemnătate. Atunci Caterina indică trei dintre gentilomii rămaşi în anticameră. Aceştia sunt Chalabre, Sainte-Maline şi Montsery.

— Domniile-voastre, le spune ea, intraţi în cabinet şi aşteptaţi-mă.

Sainte-Maline, Chalabre şi Montsery se supun pe loc şi trec în marele cabinet de lucru. În anticameră nu mai rămân decât şapte gentilomi, printre care Déseffrenat şi contele de Loignes.

— Ascultaţi-mă, spune Caterina, ascultaţi-mă: el va intra aici, negăsindu-l pe rege în salon vă va întreba: „Unde este majestatea-sa?”… Veţi răspunde: „Majestatea-sa este în cabinetul de lucru, monseniore…” Atunci va intra în cabinet şi acolo îl veţi răpune. Dacă nu veţi fi chemaţi, veţi rămâne aici. În cazul când cei din salon vor fi atacaţi, veţi baricada uşa şi veţi muri până la ultimul înainte ca cineva să se atingă de uşa regelui… Juraţi! …

— Jurăm! răspund cei şapte.

Atunci, cu mişcări încete şi ţeapănă sub vălurile sale de doliu, regina cea bătrână trece în marele cabinet unde aşteaptă Chalabre, Montsery şi Sainte-Maline.

— V-am ales dintre toţi pe domniile voastre. Ducele v-a întemniţat la Bastilia. Ducele v-a ameninţat cu moartea. E adevărat?

Cei trei se înclinară.

— Oricum ar fi, zice Caterina, aţi fost aleşi deoarece se presupune că devotamentul faţă de rege se împleteşte la voi cu ura firească împotriva aceluia care v-a voit moartea. Ei bine, el o să vină. Salonul este păzit. Anticamera este păzită. Camera regelui este păzită. Ducele trebuie să ajungă aici… Şi nu trebuie să iasă viu…

Cei trei se priviră, cu ochii plini de văpăi, cu buzele crispate de zâmbetul acela cumplit pe care îl au oamenii în clipele supreme. Caterina citi hotărârea în ochii lor. Întrebă:

— Domnilor, regele poate să se bizuie pe domniile voastre?

Îşi scoaseră jungherele dintr-o mişcare spontană şi rostiră:

— Dacă ducele intră aici, e mort!

— Bine, spuse Caterina. Aşteptaţi dară… căci o să vină! Adio, domnilor!

Trecu prin faţa celor trei gentilomi înclinaţi şi dispăru pe mica scară interioară.

În cabinet, Chalabre, Sainte-Maline şi Montsery îşi luau măsurile de rigoare, ceea ce s-ar putea numi pregătirea asasinatului. Împinseră masa sub fereastră. Îngrămădiră scaune şi fotolii într-un colţ, în aşa fel încât camera să fie pe de-a întregul liberă şi de Guise să nu găsească nimic în spatele căruia să se adăpostească şi să se apere. Atunci îşi stabiliră rolurile. Sainte-Maline, cel mai cutezător dintre ei, luă în chip firesc conducerea luptei. Spuse:

— Când va sosi, voi deschide uşa. Tu, Chalabre, să stai aici, în mijlocul cabinetului. Tu, Montsery, să te aşezi aici, lipit de uşă. Voi deschide deci şi voi spune: „Intraţi, monseniore”. Şi mă voi trage îndărăt. El o să intre. Atunci tu, Montsery, trânteşti uşa şi pui zăvorul. Chalabre şi cu mine îl vom ataca din faţă. Şi tu vei sări asupra lui pe la spate. Ne-am înţeles?

— Ne-am înţeles…

— Fiecare la locurile noastre, deci, şi să nu mai facem nici o mişcare.

— Drace! exclamă deodată Montsery. Şi uşa dinspre scara cea mică?

— N-avem decât să tragem zăvorul, spuse Sainte-Maline. Du-te, Chalabre, şi-apoi treci la locul tău.

Chalabre se îndreptă iute spre uşa dinspre scara cea mică. Când să pună mâna pe zăvor, uşa se deschise şi un bărbat intră spunând:

— Bună ziua, domnilor! …

— Pardaillan! strigă înfundat Chalabre, trăgându-se îndărăt.

— Pardaillan! repetară ceilalţi doi.

Pardaillan intrase. Închise uşa, liniştit.

— Domnule, spuse Sainte-Maline cu un glas care tremura de nerăbdare, ieşiţi cât mai repede, orice aţi vrea să ne spuneţi, nu ne este cu putinţă să vă ascultăm în clipa asta.

— Ei aş! zise Pardaillan. Înainte ca ducele să intre aici tot mai avem câteva minute. Mă veţi asculta…

Cei trei bărbaţi schimbară o privire înnebunită de furie.

— Domnilor, zice Pardaillan, lăsaţi-vă jungherele în pace. Dacă mă atacaţi, sunt în stare să vă ucid pe toţi trei şi, atunci, nu-l veţi mai putea ucide pe duce. În plus, vă previn că, dacă nu izbutesc să vă ucid, voi putea totuşi deschide fereastra aia să răcnesc şi strigătul meu va fi auzit, pentru că este aşteptat. Şi atunci, domnilor, acela care-mi va auzi răcnetul se va repezi în faţa ducelui şi îi va striga: „Să nu intraţi în castel, căci vor să vă ucidă…” Şi nimic, domnilor, nimic nu-l va putea împiedica pe amicul meu să-l prevină pe duce, întrucât amicul meu este la Blois pentru a-l salva pe duce şi a-l ucide pe rege… Îl cunoaşteţi doară! L-aţi văzut la Chartres! Se numeşte Jacques Clément! …

Cei trei se făcură albi la faţă. Jacques Clément, pe care juraseră să-l ucidă! Jacques Clément, despre care afirmaseră că murise de mâna lor… În cel mai bun caz, presupunând că regele nu va fi ucis, Henric al III-lea sau Caterina vor afla că Jacques Clément trăia. Asta însemna pentru ei ori ştreangul, ori eşafodul!

— Vorbiţi odată! zise Chalabre scrâşnind din dinţi. Ce doriţi?

— Domnilor, zise Pardaillan, îmi mai datoraţi o viaţă. Vin să vă cer plata imediată a datoriei domniilor-voastre. Vin să vă cer această viaţă.

— Viaţa cui? răcni Sainte-Maline.

— Viaţa lui Henri de Guise, răspunse simplu Pardaillan.

Sainte-Maline, plecându-şi capul, începu să plângă. Chalabre şi Montsery rămaseră tăcuţi.

— Domnilor, spuse Pardaillan, văd că sunteţi hotărâţi să vă plătiţi datoria. Dar mai văd că asta înseamnă să vă cer prea mult. Vă propun dar o altă învoială. În loc să vă cer viaţa lui de Guise, mă mulţumesc să nu vă cer decât zece minute din viaţa asta.

Se priviră între ei, cu ochii holbaţi, neştiind ce să înţeleagă.

— Ei bine, da, spuse Pardaillan. Vreau să-i spun câteva cuvinte ducelui de Guise. Întrevederea va dura zece minute. După care suntem chit. Ascultaţi-mă pe mine. Ducele o să intre aici, nu-i aşa?

— Da, răspunseră ei gâfâind.

— Sunteţi de acord că, odată intrat, nu mai poate ieşi prin anticameră?

— Da! însă poate ieşi prin scara cea mică! …

— Întocmai. Vă veţi aşeza toţi trei pe scara cea mică. Şi astfel orice retragere este tăiată… şi…

În clipa aceea se porni o larmă mare de cai, de săbii care se încrucişează, de clinchete de pinteni.

— El e! rosti cu răceală Pardaillan. Domnilor, ieşiţi! … Cel mai târziu după zece minute, de Guise vă aparţine… Dar, în timpul acestor zece minute, e al meu… Ieşiţi!

Pardaillan îşi îndreptă spinarea. Şi era în ochii lui o asemenea flacără, o atât de sumbră şi violentă voinţă pe obrazul lui, o asemenea autoritate în gestul lui şi în vorbirea lui, încât înţeleseră că atitudinea cavalerului ascundea o taină înspăimântătoare şi că întrevederea, pe care voia s-o aibă cu ducele, era o una de viaţă sau de moarte.

Palizi, gâfâind, cu ochii rătăciţi, slabi ca nişte copii în faţa acestei forţe, se dădură îndărăt, trecură pragul uşii şi se aşezară la pândă pe scara cea mică.

— Zece minute! bâigui Sainte-Maline.

— Zece minute, nu mai mult! zise Pardaillan.

Şi închise uşa dinspre scară. După aceea scoase un lung oftat şi zâmbi. Şi, cu braţele încrucişate, se întoarse spre uşa anticamerei în clipa când larma îndepărtată se stingea şi când un glas, în anticameră, rostea:

— În cabinet, monseniore. Majestatea-sa vă aşteaptă în cabinet.

Apoi o tăcere fioroasă se aşternu peste castel. Pardaillan auzi pasul greu şi apăsat care traversa anticamera. Uşa se

deschise. Ducele de Guise apăru, făcu doi paşi.

Într-o clipită, de Guise văzu că regele nu era în cabinet. Îl văzu pe Pardaillan în picioare, neclintit, cu braţele încrucişate. Păli uşor şi, cu o mişcare rapidă, se întoarse spre uşă încercând să iasă. În aceeaşi clipă, uşa se închise şi de Guise simţi că era ţinută închisă, din anticameră. Se întoarse spre Pardaillan, îşi umflă pieptul, îşi dădu capul pe spate într-o mişcare de dispreţ, obişnuită la el şi zise:

— Cine sunteţi? Ce doriţi? Ce faceţi aici?

— Numele nu e nevoie să vi-l spun, răspunse Pardaillan. Mă recunoaşteţi. Sunt acela care, în curtea palatului Coligny, acum şaisprezece ani v-a pălmuit. Sunt acela care, în piaţa Grčve, acum opt luni, v-a strigat de faţa cu zece mii de oameni că vă numiţi Henri Pălmuitul…

— Iadul să te înghită! răcni de Guise.

— Sunt acela care, pe strada Saint-Denis, spre a salva o biată femeie, vi s-a predat, acela pe care l-aţi făcut laş, acela care v-a declarat atunci că o să vă vâre cuvântul pe gât şi că nu veţi pieri decât de mâna lui… Henri de Guise! Henri Pălmuitul! Ce vreau eu? Sângele tău pentru a-mi spăla insulta! … Henri de Guise! Asasinul lui Coligny şi al atâtor alţi bieţi seniori, ce fac eu aici? Te aştept să-ţi propun o luptă dreaptă, spadă contra spadă, pumnal contra pumnal, inimă contra inimă!

— Eşti nebun, meştere! scrâşni ducele. Hei! Să vină străjile să-l aresteze pe nebunul ăsta! …

Şi de Guise vru să deschidă o uşă. Atunci însă, în spatele acelei uşi, auzi glasuri răguşite:

— Omoară-l! Omoară-l! Moarte lui de Guise! Haide, Chalabre! Haide, Sainte-Maline! …

De Guise păli la faţă. Într-o clipită înţelese totul!

— Domnule, spuse Pardaillan, nu vă mai rămâne decât o singură speranţă: de a ieşi pe scara de colo ucigând trei gentilomi care abia vă aşteaptă… după ce mă veţi ucide pe mine, totuşi… Hotărâţi-vă! Vă ofer o luptă dreaptă… Dacă

refuzaţi, deschid uşile, las să intre bandele de asasini şi le strig: „Ucideţi-l pe omul acesta! E prea laş spre a se apăra!”

Ducele roti în jur o privire întunecată care părea că aşteaptă, cheamă o intervenţie supranaturală. În clipa asta tragică înţelese cursa care fusese pregătită pentru a fi prins în ea. Încercă regretul disperat că nu acţionase mai devreme… regele i-o lua înainte… era pierdut! …

Fără să scoată un cuvânt, îşi trase sabia din teacă şi se năpusti asupra lui Pardaillan, în speranţa că acesta nu va avea timpul să îşi scoată la rândul lui sabia. Pardaillan se dădu îndărăt dintr-un salt şi, în aceeaşi clipă, de Guise îl văzu stând în gardă, cu spada în mână.

A fost o luptă scurtă, teribilă, fulgerătoare. Pardaillan, fără nici un artificiu, fără nici o clipă de răgaz, riscând viaţă pentru viaţă, fandă cu o lovitură dreaptă, o singură lovitură plină de furie, irezistibilă şi ducele îşi lăsă sabia, despică aerul cu braţele şi căzu pe spate: avea pieptul străpuns dintr-o parte în cealaltă… Atunci Pardaillan îşi vârî sabia în teacă şi, asigurându-se cu o ultimă privire că ducele este mort de-a binelea, deschise uşa către scara cea mică.

— Domnilor, rosti el, cele zece minute nu s-au scurs încă. N-are importanţă, puteţi intra. Socot că v-aţi plătit datoria faţă de mine şi vi-l predau pe ducele de Guise.

Şi începu să urce încet scara. Chalabre, Sainte-Maline şi Montsery dădură buzna în cabinet, cu pumnalul în mână. Îl văzură pe duce întins pe jos, nemişcat şi pierzându-şi sângele prin rană.

Ce se petrecuse oare între Pardaillan şi duce?

Dar, tocmai în clipa aceea, ducele făcu o mişcare… De Guise nu era mort! … Deschise ochii, încercă să se ridice, scoase un geamăt şi izbuti să murmure:

— Ajutor! … Mă omoară! …

Cuvintele acestea fură auzite de către cei din anticameră. Şi-atunci, cei şapte care se aflau acolo începură să urle:

— Ucide-l! Ucide-l! Doboară-l! …

Un soi de frenezie îi cuprinse pe cei trei spadasini. Dintr-o singură mişcare se năpustiră asupra ducelui şi îl sfârtecară cu pumnalele.

— Domnilor… domnilor…, izbuti să mai bâiguie ducele care, cu o sforţare supremă, încercă să se târâie.

Cei trei începură să vocifereze. Şi contagiunea freneziei cuprinse anticamera. Uşa se deschise violent. Loignes, Déseffrenat şi ceilalţi năvăliră.

Oroarea umplu atunci această încăpere. Ura adunată, furia spaimelor trecute, vederea sângelui dezlănţuiră în bărbaţii aceştia instinctul unor tigri care nu se îndură să-şi lase prada. De Guise nu mai era decât un cadavru şi totuşi ei îl mai loveau încă…

Apoi, cei din salon, cei din camera regelui veniră şi ei în goană. A fost o învălmăşeală îngrozitoare de insulte, de urlete, de salturi drăceşti, un iureş asupra cadavrului. Şi toţi aveau mâinile şi obrajii mânjiţi de sânge.

Îl târâră în anticameră.

Regele ieşi, îl contemplă o clipă şi murmură:

— Ce mare e! … Mort pare mai înalt decât când trăia! … Brusc îşi aşează piciorul pe creştetul cadavrului şi rosti:

— Acum sunt singurul rege al Franţei! …

În vremea asta, Caterina de Medici gemea în patul ei, în agonie, ca şi când n-ar fi aşteptat decât această ultimă lovitură a cumplitului său geniu pentru a-şi da sfârşitul.

Pardaillan, aşa cum am mai spus, urcase scara. Fără să-i pese de tumultul care se dezlănţuire în castel şi fără să se grăbească, ajunse, curând, în odaia lui. Drept, fără să se oprească, merse până la uşa care îi lega odaia de cea vecină şi trecu în cealaltă.

Acolo, stătea întins pe pat un bărbat, legat, cu un căluş în gură, neputând face nici o mişcare. Era Maurevert.

Pardaillan dezlegă mai întâi picioarele, apoi braţele lui Maurevert şi la urmă îi scoase căluşul.

— Ridică-te, zise Pardaillan.

Maurevert se supuse. Tremura din toate mădularele. Pardaillan era straniu de calm. Dar glasul îi fremăta şi, din când în când, un tremur îi înfiora obrazul. Îşi scoase pumnalul şi i-l arătă lui Maurevert.

— Fie-vă milă! spuse acesta cu un glas atât de slab, încât abia putea fi auzit.

— Dă-mi braţul, zise Pardaillan.

Şi, cum Maurevert, în ameţeala spaimei, nu se clintea din loc, nu făcea nici o mişcare, îi luă braţul şi i-l trecu pe sub braţul său stâng. În mâna dreaptă îşi ţinea pumnalul sub mantia pe care şi-o aruncase pe umeri.

— Aşa, zise cavalerul. Acum, urmează-mă. Şi să nu spui vreun cuvânt, să nu faci vreun gest! Este în interesul domniei tale!

Şi îi arătă vârful jungherului. Maurevert făcu semn că se va supune. Pardaillan porni, târându-l pe Maurevert după el.

Începu să coboare, dar de data asta pe scara cea mare. Castelul vuia de ţipete sălbatice. În tumultul acesta, Pardaillan şi Maurevert, înlănţuiţi, trecură ca nişte năluci.

În curtea de onoare, Maurevert schiţă o mişcare. Pardaillan se opri şi îl privi drept în faţă, zâmbind. Zâmbetul lui era înspăimântător… Maurevert îşi plecă ruşinat capul şi scoase un scâncet slab.

— Haide! zise Pardaillan care porni iarăşi la drum.

Aproape de portal, Crillon, cu sabia în mână, dădea ordine cu glas tunător. Câţiva ostaşi îşi încrucişară suliţele în faţa lui Pardaillan.

— Domnule de Crillon, zise Pardaillan, trebuie să ies.

Crillon îl privi pe Pardaillan o clipă, cu un soi de spaimă amestecată cu uluire. Apoi, scoţându-şi pălăria, rosti:

— Lăsaţi să treacă justiţia regală! …

Străjile se rânduiră şi prezentară armele. Pardaillan trecu pe sub portal, cărându-l şi susţinându-l pe Maurevert.

Pe esplanadă, la douăzeci de paşi de poarta castelului, un bărbat se aşează lângă Maurevert şi porni la drum fără să

scoată o vorbă. Toţi trei – Maurevert între Pardaillan şi noul venit – trecură pe poartă Russy, străbătură podul şi începură să urce cursul Loarei.

Aproape la o leghe de podul Blois se opriră în faţa unei colibe părăsite. Doi cai înşeuaţi erau legaţi de restul unui gard, care probabil împrejmuise o grădiniţă de lângă cocioabă. Pardaillan îl împinse pe Maurevert în singura încăpere. Necunoscutul întră în urma lor şi închise uşa.

— Şezi, îi spuse Pardaillan lui Maurevert arătându-i un scăunel cu trei picioare.

Maurevert se supuse. Pardaillan îl legă solid de picioare şi un licăr de speranţă începu să pâlpâie în sufletul lui Maurevert, deoarece, din moment ce era legat, însemna că nu va fi ucis pe dată.

— Meştere Clément, spuse atunci Pardaillan, pot într-adevăr să mă bizui pe domnia ta?

— Dragă prietene, răspunse Jacques Clément, fii pe pace şi vezi-ţi de treburile domniei tale fără grijă. Jur pe Dumnezeu că-l vei găsi unde l-ai lăsat.

Pardaillan făcu un semn din cap, vrând parcă să spună că avea încredere în legământul acesta. Ieşi fără să-i mai arunce vreo privire lui Maurevert şi se întoarse grabnic pe drumul spre Blois. Jacques Clément îşi scoase pumnalul şi se aşeză în faţa lui Maurevert.

Capitolul 35

Ultimul gest al Faustei.

Încă de dimineaţă, Fausta făcuse ultimele pregătiri. Trimisese diferiţi curieri şi, între alţii, un călăreţ însărcinat să meargă în întâmpinarea lui Farnese, spre a-i spune să-şi grăbească marşul asupra Parisului, întrucât ea nu se îndoia nici defel că Alessandro Farnese n-ar fi intrat în Franţa încă de mai multe zile.

Pe urmă porunci să se pregătească toate pentru a pleca în aceeaşi seară. Într-adevăr, se înţelesese cu de Guise ca, îndată după uciderea regelui, adică chiar în acea noapte, să pornească în marş spre Beaugeney, Orléans şi, de acolo,

spre Paris. Trebuia să fie un marş triumfal, în timpul căruia ducele de Guise trebuia să-şi proclame drepturile asupra coroanei.

La Paris urma să aibă loc încoronarea şi de Guise trebuia s-o prezinte pe Fausta ca regină a Franţei în catedrala Notre-Dame.

Deodată, o larmă nedesluşită ajunse până la urechile ei. Mai întâi nu-i dădu atenţie, deoarece târgoveţii strigau adesea pe străzi. Apoi, brusc, se ridică de pe scaun. Se auzeau pocnete de archebuze, tropote de cai, ţipete de groază, urlete de luptă. O sudoare rece îi acoperi fruntea, Ce se petrecea? Cu sufletul la gură, palidă ca o moartă, plecându-şi urechea asculta hărmălaia de afară. Desluşea unele cuvinte, care îi confirmau atrocea presupunere…

Trecură aproape două ceasuri. Încetul cu încetul zgomotele se îndepărtau… Fausta agită violent un clopoţel şi un lacheu apăru. Şi, cum era pe punctul de a-i porunci să afle cauza larmei care umpluse oraşul, lacheul îi spuse:

— Doamnă, a venit un gentilom, care nu vrea să-şi spună numele şi vrea să-i vorbească luminăţiei-voastre.

— Să intre!

În aceeaşi clipă, Pardaillan intră în salon. Fausta fu scuturată de un soi de fior nervos şi îşi aţinti asupra lui ochii ieşiţi din orbite din pricina unei spaime de nedescris. Vru să scoată un ţipăt, dar gura îi rămase întredeschisă, fără să articuleze vreun sunet.

Pardaillan se apropie de ea, cu pălăria în mână, făcu o plecăciune adâncă şi spuse:

— Doamnă, am cinstea de a vă aduce vestea că l-am ucis pe domnul duce de Guise…

Un suspin îngrozitor umflă pieptul Faustei. Simţea că moare. Pardaillan trăia! Desigur că visa… Era un vis hidos, de neconceput, dar nu era decât un vis… Cu siguranţă că avea să se trezească!

— Doamnă, continuă Pardaillan, mi s-a părut că era satisfacţia legitimă pe care mi-o dădeam mie însumi venind

să vă anunţ ceea ce am făcut. Odinioară v-am prevenit că, atâta vreme cât voi trăi, de Guise nu va fi rege şi că domnia voastră nu veţi fi regină.

Un geamăt înfundat scăpă de pe buzele lipsite de sânge ale Faustei şi ea izbuti să murmure:

— Pardaillan!

— Eu însumi, doamnă. Bănuiesc uimirea domniei voastre, pentru că, după ce aţi vrut să mă ucideţi de câteva ori, m-aţi dat pe mâna oamenilor lui de Guise chiar în ziua când v-am smuls din ghearele lui Sixtus.

— Pardaillan! repetă Fausta într-un suflu.

— În carne şi oase, doamnă, nu vă înşelaţi. Am să vă spun. În mănăstirea Montmartre, în ziua când aţi crucificat-o pe biata Violetta, v-am văzut atât de curajoasă în mijlocul trădătorilor, atât de mândră în faţa morţii, încât, fără îndoială, în ziua aceea v-aş fi iertat tot restul şi, cu acelaşi prilej, l-aş fi iertat şi pe de Guise. Însă m-aţi silit să fac o a doua călătorie în vârşă. Nu din joacă, doamnă. Am înţeles că eraţi o forţă inumană şi că trebuia să vă strivesc. Ei bine, vă strivesc, pentru asta nu-i nevoie decât de un cuvânt: de Guise a murit, doamnă, a murit cu câteva ceasuri înainte de a fi rege şi de a vă încorona ca regină. Şi eu sunt acela care l-am ucis…

Atunci Fausta prinse glas, un glas slab şi neajutorat, ca şi când cuvintele i-ar fi ieşit cu greu din gură. Zise cam aşa:

— Pentru că domnia ta trăieşti, nu este de mirare ca eu să fiu strivită şi ca, din înaltul celui mai strălucitor destin întrevăzut, să fiu azvârlită într-un abis de ruşine şi de durere…

Se opri, tremurând. O flacără de nebunie i se aprinse în ochi.

— Nenorocirea mea este desăvârşită, continuă ea. Eram totul. Nu mai sunt nimic. Ce cauţi aici? Ieşi afară! Am vrut să te ucid când am crezut că eşti un bărbat. Eşti o slugă care, pe la spate, pe întuneric, a lovit un stăpân şi te alung! Du-te de-i cere lui Valois preţul omorului făcut!

Vorbea cu glas răguşit şi atât de repede, încât abia de putea fi înţeleasă. Braţul întins spre uşă tremura. Pardaillan îşi plecase capul, rămânând pe gânduri.

Deodată, ridicându-şi capul, o văzu pe Fausta care venea spre el, cu pumnalul în mână. O lăsă să se apropie. Şi, în clipa când ea ridică braţul, nu făcu decât un singur gest: o prinse de încheietura mâinii şi o strânse cu forţă.

— Ce faceţi? întrebă el. Fiţi serioasă, doamnă, eu nu pot fi ucis astfel! Căci nu mi-a venit încă ceasul. Vedeţi, vă dau drumul: îndrăzniţi să mă loviţi!

O lăsă şi îşi încrucişă braţele. Fausta îl privi. Îl văzu atât de liniştit, atât de strălucitor de vitejie, într-adevăr mai puternic decât moartea, încât îşi lăsă arma să cadă. Se dădu îndărăt, izbucnind în plâns.

— Doamnă, zise Pardaillan cu mare blândeţe, scena din catedrala de la Chartres este încă vie în mintea mea: buzele domniei voastre mi-au atins buzele şi din pricina asta mă aflu aici. Lăsaţi-mă să vă spun că, venind aici, aveam un scop dublu. Mai întâi să vă spun că, venind, veţi fi regină. Pe urmă, doamnă, la castel, am văzut cum erau arestaţi cardinalul de Guise, domnul d’Essignac, domnul de Bourbon şi alţii. Şi l-am auzit pe cardinalul de Guise strigându-i domnului d’Aumont care îl aresta: „E o trădare a Faustei…” M-am gândit, doamnă, că vor veni să vă aresteze şi pe domnia voastră şi mi-am zis că spada aceasta, care v-a sfărâmat regatul, trebuie s-o pun în slujba domniei voastre şi a libertăţii domniei voastre. Deoarece sunteţi tânără şi frumoasă. Puteţi şi trebuie să vă refaceţi viaţa şi, dacă n-aţi găsit încă puterea, poate veţi găsi fericirea. La o leghe depărtare de Blois, am pregătit doi cai, unul pentru domnia voastră, altul pentru vreo slugă care să vă însoţească. Grăbiţi-vă să mă urmaţi, cât încă mai este timp…

Pe măsură ce Pardaillan vorbea, patimile dezlănţuite în sufletul Faustei căpătau un alt curs. Cu extraordinara promptitudine a hotărârilor, care o făcea superioară

tuturor, vedea o ieşire pentru ea din această abominabilă aventură. Se potolea încetul cu încetul. Îl ştergea pe de Guise din mintea ei, ca şi visurile de domnie din speranţele ei.

N-ar fi drept să spunem că patima pentru Pardaillan se trezea din nou, căci, în realitate, nu încetase niciodată să-l iubească. Dar cine ştia dacă, acum, n-o iubea şi el? … Cine ştia, dacă nu cumva o gelozie nemărturisită îi înarmase braţul împotriva lui de Guise? …

Astfel, o nouă speranţă bătea din aripi, nebuneşte, cu disperare, în închipuirea Faustei… Deodată, lovituri surde zguduiră poarta bătrânului palat.

Ea se repezi la una dintre ferestrele care dădeau spre curtea interioară. În câteva clipe, poarta cedă şi o ceată numeroasă năvăli în curte, sub conducerea căpitanului Larchant care strigă:

— Percheziţionaţi palatul şi arestaţi toţi oamenii pe care-i veţi găsi, bărbaţi şi femei deopotrivă!

Fausta se repezi spre cavaler, îl prinse de amândouă mâinile şi, cu glas arzător, murmură:

— Adineauri voiam să mor. Acum vreau să mai trăiesc încă! Pardaillan, salvează-mă! …

— Câtă vreme voi trăi eu, nimeni nu vă va atinge, răspunse Pardaillan.

Dar rosti aceste cuvinte cu o răceală atât de dură, încât ea simţi cum o cuprinde disperarea.

— Puteţi să călăriţi? o întrebă.

— Sunt gata!

— Unde găsesc cai?

— În colţul din stânga al curţii şi al grajdului. Sunt patru cai gata înşeuaţi şi o litieră.

Într-adevăr, Fausta, aşa cum am mai spus, voise ca din revărsatul zorilor să i se pregătească plecarea.

Se îmbrăcase în amazoană, aşa cum avea obiceiul când pregătea vreo expediţie. Dealtfel costumul acesta îi şedea de minune şi mai purta şi o sabie la şold.

— Există vreo scară ascunsă pe unde să putem ajunge la grajd? o întrebă Pardaillan.

Ea dădu negativ din cap.

— Bine!

Între timp, ceata lui Larchant pătrundea cu prudenţă în palat. Soldaţii începuseră să scotocească parterul. Acolo găsiră câţiva lachei şi câteva slujnice, printre care pe Myrthis şi pe Léa. Femeile şi lacheii fuseseră arestaţi pe dată şi scoşi din palat.

— Doamnă, spuse Pardaillan, o să mă urmaţi. Voi încerca să străpung rândurile soldaţilor care urcă scara. Urmaţi-mă îndeaproape. Cum ajungem în curte, duceţi-vă spre grajd, scoateţi doi dintre cai şi urcaţi-vă pe unul, restul mă priveşte! Sunteţi gata?

Pardaillan, cu gesturile rapide pe care le au oamenii în momentul acţiunii, îşi strânse cureaua de piele, îşi îndesă pălăria pe cap, îşi scoase puţin spada din teacă şi se îndreptă spre uşă pe care o deschise. Cuprinse, dintr-o privire, scara pe care urcau vreo douăzeci de soldaţi. La apariţia lui Pardaillan, căpitanul Larchant se oprise, la zece sau douăsprezece trepte de palier.

— Hei, domnule! strigă Pardaillan. Sunteţi oare spaniol şi ne aflăm oare într-un oraş cucerit? Ce faceţi aici?

— În numele regelui, domnule! răspunse Larchant.

— A! Asta-i altceva. Veniţi în numele regelui?

— Da, domnule, pentru a aresta aici o femeie acuzată de înaltă trădare şi tentativă de omor împotriva persoanei regale. Vă somez, deci, dacă faceţi parte dintre oamenii săi, de a-mi da spada, dacă nu vreţi să fiţi arestat ca complice!

— Foarte bine, domnule. Şi eu vă somez să vă retrageţi pe dată.

— Vă răsculaţi deci împotriva regelui! urlă căpitanul.

— Vă răsculaţi împotriva mea! răspunse Pardaillan.

— Străji, înainte! vocifera Larchant.

— Străji, păzea! tună Pardaillan.

În acelaşi timp, prinse în braţele sale puternice bancheta de pe palier, o banchetă de stejar masiv, lungă şi lată şi grea. O ridică, o aşează în picioare… În clipa când soldaţii, în urma lui Larchant, porneau la asalt, Pardaillan împinse cu forţă bancheta şi o aruncă pe scară.

Bancheta se rostogoli în aer. Urmă un urlet de înjurături sălbatice. Larchant făcu un salt îndărăt şi, lipit de perete, văzu cum trece la câteva degete pe lângă obrazul său formidabila armă zburătoare. Când clocotul se potoli, constată că unul dintre străjeri zăcea cu craniul zdrobit şi alţi patru, loviţi, învineţiţi, se retrăgeau gemând din încăierare.

Fausta asistase la această debandadă cu un straniu surâs pe buze. Văzu cum străjile îşi formează din nou rândurile. Şi, din nou, soldaţii porniră la asalt, umplând scara cu strigătele lor. Atunci asistă la următoarele:

Pardaillan se întoarse spre una dintre statuile de marmură care împodobeau palierul, o statuie de mărime aproape naturală. O reprezenta pe Pallas, zeiţa înţelepciunii.

Şi Pardaillan o luă în braţe pe Pallas cea frumoasă, o ridică de pe soclu şi, brusc, în momentul când străjile erau gata să ajungă pe palier, Pallas descrise în aer o parabolă, sări din treaptă în treaptă şi, în cele din urmă, se sfărâmă cu mare zgomot, printre văicărelile celor cu picioarele zdrobite, răcnetele lui Larchant şi fuga înnebunită a supravieţuitorilor…

Pardaillan se aplecă. Trupa pe jumătate decimată se adunase în pragul scării.

— Domnule căpitan, strigă Pardaillan, vreţi să ne lăsaţi să ieşim? Vă previn că mai am un Bacchus, un Mercur şi un Jupiter să vi-i sparg în cap.

— Domnule, răspunse Larchant, tot ceea ce pot face pentru domnia voastră, din respect pentru curajul ce-l aveţi, este de a vă prinde mort spre a nu vă lăsa viu pe mâna călăului!

— Atunci, predaţi-vă! zise Pardaillan calm.

Înnebunit de furie, Larchant începu să-şi rânduiască oamenii şi le dădu instrucţiuni. Abia isprăvise când un vuiet teribil răsună deasupra capului său. Un lucru enorm cădea, lovindu-se de rampă… era un lampadar.

Această magnifică piesă de artă din Renaştere era alcătuită dintr-un trunchi de coloană de care erau prinse şapte braţe. Trunchiul era înşurubat la cotul rampei palierului. Şi Pardaillan, pe când îi vorbea căpitanului, începuse să deşurubeze monstrul de bronz.

În momentul când Larchant îşi termina de rânduit oamenii, Pardaillan împinse violent lampadarul, care căzu, se prăbuşi, asemenea unei gigantice păsări aducătoare de moarte… Şi, de data asta, rezultatul fu înspăimântător… Larchant căzu la pământ, cu un picior rupt, trei oameni fură omorâţi pe loc, alţi patru, răniţi, începură să urle şi ultimii, după o clipă de uluire îngrozită, se dădură îndărăt în dezordine, ajungând afară, în curte.

— Urmaţi-mă! spuse Pardaillan pe ton repezit.

Porni înainte, cu spada în mână şi Fausta în urma lui. Peste câteva secunde erau în curte.

— La cai! îi strigă Pardaillan Faustei.

În acelaşi timp, se năpustea asupra celor zece sau doisprezece soldaţi adunaţi în curte.

— Ucideţi-l! Ucideţi-l! răcni Larchant încercând să se ridice de jos.

Fausta ţâşni până la grajd, scoase doi cai şi încălecă unul din ei.

— Tăiaţi! Ucideţi! urlau străjile încercând să-l încercuiască pe Pardaillan.

Acesta merse de-a-ndăratelea până la cal. Spada lui zbura prin aer, se rotea, croia, împungea… Deodată sări în şa şi, împungând burta calului cu amândoi pintenii, sări în mijlocul străjilor.

— Poarta! Închideţi poarta! urla căpitanul Larchant.

Dar Pardaillan ieşise pe poartă, dând o ultimă lovitură cu garda spadei în capul unui străjer care îi prinsese calul de

dârlogi. Porni în goana calului, urmat de Fausta. În momentul acela, o trupă formată din patruzeci de oameni înarmaţi şi comandată de Crillon în persoană apărea după un colţ al străzii.

Crillon, prevenit de rezistenţa opusă în faţa oamenilor regelui în palatul Faustei, alergase în grabă. Văzu dezordinea din curte, provocată de străjile înspăimântate.

— Un îndrăcit! mormăi Larchant. Un diavol! Un nebun de legat! Domnule de Crillon, cred că este vorba de protejatul domniei voastre!

— Pardaillan! …

— Chiar el! A! Ticălosul! … Alergaţi pe urmele lui! …

— Aiurea! exclamă Crillon. Acum a ajuns departe! …

— Domnule… rosti un glas în apropierea lui.

Crillon se întoarse şi spuse:

— Ce doriţi, domnule de Maineville?

— Domnule de Crillon, zise Maineville, suntem prizonierii domniei voastre, nu-i aşa? Ne duceţi la Loches?

— Da. Ei şi?

— Ei bine, iată despre ce este vorba. Domnul de Bussi-Leclerc şi cu mine avem o veche răfuială cu domnul de Pardaillan. Lăsaţi-ne să alergăm după el şi să-l prindem din urmă. Ne dăm cuvântul de onoare că ne vom înapoia spre a ne constitui prizonieri şi vă vom aduce şi capul ticălosului…

— Crillon! Crillon! răcnea Larchant. Lăsaţi-i să plece pe gentilomii aceştia. Garantez eu pentru ei.

— Duceţi-vă, domnilor! zise Crillon cu un ton zeflemitor. Şi încercaţi să ieşiţi învingători!

Maineville şi Bussi-Leclerc porniră în galop. Atunci, Crillon se aplecă spre urechea lui Larchant şi îi şopti:

— Dacă din întâmplare îl vor aduce prizonier pe Pardaillan, ce-ai de gând să faci cu el?

— Pe Dumnezeul meu! Păi, îl spânzur pur şi simplu de crenelurile donjonului ăsta!

— Drace! Vrei să-l spânzuri pe un conetabil?

— Ce? Aţi înnebunit… sau eu încep să delirez? … Pardaillan e conetabil?

— Da. Tu vrei să-l spânzuri. Şi regele a pus oameni să-l caute peste tot pentru a-l face conetabil. Pentru că, dacă regele este în viaţă, lui Pardaillan i-o datorează! Pentru că Pardaillan l-a ucis pe ducele de Guise! …

În timpul acesta, Pardaillan, urmat de Fausta, se îndreaptă în goana calului spre poarta oraşului, pe care o trecu fără nici o piedică şi ajunse pe podul peste Loara.

Fausta nu mai trăia decât prin el, în el îşi strămutase parcă viaţa… Şi glasul ei păru aspru, repezit, amar şi dulce când, oprindu-se deodată, rosti:

— Înainte de a merge mai departe, cavalere, ascultă-mă.

Pardaillan se opri. Se aflau în mijlocul podului. Dinaintea lor, pe celălalt mal al Loarei, se întindea nemărginirea liberă.

— Dar, doamnă, zise Pardaillan, mi se pare că, dimpotrivă, ar trebui să dăm pinteni cailor noştri. S-ar putea să fim urmăriţi…

— Trebuie să-ţi vorbesc înainte de a merge mai departe, zise Fausta.

Îşi plecă fruntea. Fără îndoială, pentru ea, clipa asta era de cea mai mare însemnătate, căci Pardaillan o văzu cum se înfioară. Dintr-o dată, capul ei palid, atât de frumos, de orgolios şi, în clipa aceea, plin de un soi de seninătate majestuoasă, se dădu semeţ pe spate şi ochii ei negri ţintuiră ochii lui Pardaillan.

— Cavalere, spuse ea, mi-ai spus că ai pregătit doi cai pentru ca eu să fug? …

— Da, doamnă. Şi eu vă aştept. Dar nu vă sunt de folos. Îi voi păstra deci pentru mine.

— Unul din aceşti cai… continuă Fausta, unul era pentru mine, nu-i aşa?

— Desigur, doamnă.

— Şi celălalt? întrebă Fausta cu un freamăt straniu. Celălalt pentru cine era, după previziunile domniei tale?

— Păi, spuse Pardaillan, pentru vreo slugă de-a domniei voastre… v-am mai spus.

— Aşadar, continuă Fausta, calul acela nu era pentru domnia ta?

Pardaillan tresări şi o privi îndelung pe Fausta. Privirile li se încrucişară pentru o clipă. Fausta era palidă ca moartea.

— Domnule, spuse ea, nu mai îmi pasă de nimic, nimic nu mă mai interesează. Nu sunt vie decât în domnia ta. Mă accepţi aşa cum sunt, în gândurile domniei tale, în inima, în viaţa domniei tale? … Aşa cum sunt: criminală, poate, hidoasă, fără îndoială, capabilă desigur de a insufla spaima şi groaza prin actele mele, căci actele mele purced din gânduri de neînţeles. Aşa cum sunt… Un singur cuvânt: mă accepţi? Şi trăiesc! Te vei îndepărta de mine? Şi mor… Un cuvânt? Nu! Nici măcar atât, doar un gest. Dacă este să trăiesc, întinde-mi mâna…

Chipul lui Pardaillan se înăspri, deveni de gheaţă.

Un gând îi străfulgeră prin creier:.

„Femeia asta minte! Nu vrea să moară ea! Ci eu…”

Rămase neclintit… Fausta scoase un oftat adânc. Îşi ridică spre cerul înnegurat şi apăsat de zăpadă, ochii ei mari. Şi, la marginea pleoapelor, Pardaillan văzu cum sclipesc două lacrimi, diamante pure care se topiră în focul obrajilor ei înfierbântaţi.

Imediat, Fausta prinse hăţurile în mână. Apoi, brusc, împunse calul cu o lovitură furioasă de pinten, ţinându-l cu capul lângă parapetul podului. Lăsă hăţurile. Calul se cabră, nechează de durere şi, în aceeaşi clipă, trecu peste parapet, sări, căzu în vid… În secunda următoare Fausta dispăru în vârtejurile Loarei…

— Fausta! urlă Pardaillan.

Şi, numele acesta pe care îl rostise pentru prima oară, răsună înlăuntrul lui ca un tunet care urmează după fulger. Şi, la lumina acestui fulger care-i incendia mintea, Pardaillan citi în sufletul său un sentiment care îl umplea de uluire şi de spaimă: „Nu vreau să moară!”

Şi în aceeaşi clipă sări peste parapet, în vid… În apele Loarei! … Pardaillan se prăbuşi mai întâi în fundul apei, dar păstră conştiinţa clară a tuturor faptelor şi gesturilor sale.

Apa îi vuia pe lângă urechi. Era orbit. Hainele îl stinghereau. Dar, proptindu-se în călcâie, îşi făcu vânt până la suprafaţă. Un contracurent îl prinse şi, timp de câteva secunde, dispăru iarăşi sub apele cenuşii… În fine scoase capul, aruncă o privire rapidă drept în faţă şi văzu calul Faustei care, înotând zdravăn, încerca să se îndrepte spre mal…

Dar ea! … O, ea! … Pe ea n-o văzuse. Şi, cu acelaşi glas plin de neliniştea care-l înspăimântase, strigă cu disperare:

— Fausta!

Deodată, o văzu! … Se lăsa dusă de curent. Nu făcea niciunul din gesturile instinctive pe care le au toţi cei aflaţi în primejdie de înec, chiar şi atunci când şi-au dorit moartea cu străşnicie. Poate murise chiar…

Pardaillan începu să înoate spre ea, atât de năprasnic, cu o voinţă atât de îndârjită de a o ajunge din urmă, încât părea că despică apele. Tocmai când Fausta era gata să fie înghiţită cu totul de ape, el o prinse de un braţ…

Câteva clipe mai târziu atinse pământul pe un ţărm jos şi nisipos, nu departe de locul unde calul Faustei ajunsese şi el pe uscat şi se scutura de apă. Fausta nu leşinase. Deschisese ochii şi se uita la Pardaillan cu o sfâşietoare expresie de disperare şi de reproş.

— De ce? Cu ce drept m-ai împiedicat să mor? … îl întrebă.

— Sprijiniţi-vă de braţul meu, îi spuse Pardaillan cu mare blândeţe, cu un glas pe care Fausta nu i-l cunoscuse încă. Sprijiniţi-vă de braţul meu să vă conduc până la coliba de pescari de colo… unde ne vom usca hainele.

Asta a fost tot. Fausta începu să plângă. Îşi aşeză braţul pe braţul lui Pardaillan şi se sprijini de el, aşa cum îi spusese cavalerul. Tremurau amândoi. Mergând, sau mai bine zis lăsându-se târâtă, plângea şi i se părea că toată viaţa ei din trecut pierea dusă de lacrimi. Din când în când îşi ridica

ochii spre Pardaillan… nu ochii ei de diamante negre, ci o privire în care se citea o undă de sfioşenie…

De două sau de trei ori îşi zâmbiră… Şi, când ea sa convinse, când înţelese că o mare răsturnare se săvârşise în sufletul lui Pardaillan, pe neaşteptate Fausta izbucni în hohote de plâns, murmură: „Doamne, Dumnezeule!” şi leşină.

Pardaillan îi luă atunci în braţe trupul de fecioară cu forme atât de pure… capul îi căzuse pe umeri şi, închizând ochii scuturat de un fior prelung, Pardaillan îşi apropie buzele de fruntea ei… Ajungând la coliba pe care o zărise de pe mal, o aşează pe Fausta lângă vatră, dădu un ban de aur celor care şedeau în cocioabă şi îi rugă să facă un foc mare, care curând începu să ardă trosnind…

Un ceas mai târziu, Fausta şi Pardaillan, cu hainele zbicite, şedeau în faţa flăcărilor strălucitoare care trosneau în vatră.

— Trebuie să plecaţi, spuse Pardaillan. Oamenii din Blois ar putea să vă urmărească.

— Unde să mă duc?

— N-aţi vrea să mă aşteptaţi? zise Pardaillan. Mai am câteva treburi de isprăvit în Franţa.

— Aş putea să te aştept în Italia, zise Fausta. La Roma şederea ar fi primejdioasă pentru mine, din pricina lui Sixtus care nu iartă niciodată. Dar am un palat la Florenţa. Palatul Borgia. Te aştept acolo, dacă vrei.

— La Florenţa, în palatul Borgia, bine! zise Pardaillan. Dar până acolo calea este lungă… nu vă temeţi că… Ah! exclamă el deodată. Şi banii? …

Ea zâmbi şi îi răspunse:

— Am bani la Orléans şi la Lyon şi la Avignon. Un singur lucru mă supără. Două dintre însoţitoarele mele au fost arestate…

— Le voi elibera, spuse cu aprindere cavalerul.

— Dacă o poţi face, atunci să vină după mine la Orléans, unde o să le aştept cinci zile… ştiu ele unde.

Ieşiră din colibă, mulţumindu-le gazdelor – un bărbat şi o femeie tânără, oameni sărmani. Fausta îşi scotoci buzunarele şi, negăsind nimic, desfăcu de la cingătoare catarama şi o întinse femeii pescarului, care rămase cu gura căscată… Catarama era bătută în diamante şi valora cinci mii de livre.

— Draga mea, îi spuse Fausta, când mă voi înapoia în Franţa îţi voi cere să-mi faci un serviciu.

— Orice-mi porunciţi, doamnă, zise femeia uluită.

— O să te rog să-mi vinzi mie coliba. Îţi pot da pentru ea o sută de mii de livre, pentru mine însă valorează de o sută de ori mai mult…

Şi, lăsându-i pe bieţii oameni năuciţi, se îndreptă iute spre calul ei care, după ce atinsese uscatul, păştea mărăcinii de iarnă de pe un tăpşan. Săltă cu uşurinţă în şa, îl privi îndelung pe Pardaillan şi zise:

— La Florenţa. În palatul Borgia…

Pardaillan îşi plecă adânc capul…

Nici măcar nu îşi atinseră mâinile. Ea porni la pas, fără să întoarcă privirea, apoi trecu la trap şi mai pe urmă la galop şi dispăru pe firul drumului, în depărtare.

Pardaillan rămăsese în acelaşi loc, nemişcat, ca o stană de piatră… Vreme de un ceas rămase aşa, stând de vorbă cu sine însuşi.

Deodată o mână i se aşează pe umeri. Pardaillan tresări violent, se trezi din visare, priviÂn jurul său. Şi îi văzu pe Bussi-Leclerc şi pe Maineville.

Capitolul 36

Urmărirea.

Pardaillan tocmai se gândea în clipa aceea: „Izbăvită de ambiţie, scăpată de boala aceea care o rodea, femeia asta va deveni o fiinţă plină de dragoste şi de frumuseţe. Simţămintele pe care le nutreşte faţă de mine le va da curând uitării… O admirabilă prietenie poate înlocui ura dintre ea şi mine… asta-i tot!”

Chiar în aceeaşi clipă Maineville îi puse mâna pe umăr.

— Bună ziua, domnule de Pardaillan, zise Maineville.

— Salutări fostului meu prizonier, adăugă Bussi-Leclerc.

— Domnilor, vă salut, răspunse Pardaillan. Cu ce vă pot fi de folos?

— Să ne acordaţi cinci minute în care să stăm de vorbă, zise Bussi-Leclerc.

— Dar nu aici, Doamne păzeşte! adăugă iute Maineville.

— Şi-atunci unde, domnilor?

— La Blois, unde sunteţi căutat pentru fapte de răzvrătire, zise Bussi-Leclerc. Urmaţi-ne, domnule, sunteţi prizonierul nostru.

— Domnilor, spuse Pardaillan, sunt de acord să vă urmez, însă nu la Blois. Mai degrabă în direcţia morii aceleia frumuşele, ale cărei aripi se văd învârtindu-se de aici şi care seamănă ca două picături de apă cu moara de pe colina Saint-Roch.

Maineville zâmbi palid, din ochi îi scăpărau fulgere ameninţătoare, Bussi-Leclerc începu să înjure ca un păgân.

— Hotărâţi-vă, domnilor, continuă Pardaillan. Mergem la moară? Vă urmez. Vreţi să mergeţi la Blois? În cazul acesta vă fac o plecăciune, căci sunt grăbit.

— Pe toţi dracii, mormăi Bussi-Leclerc, dacă nu ne urmaţi, am să vă înfig spada în trup.

— N-aveţi decât, domnule, ripostă Pardaillan care, în aceeaşi clipă, îşi scoase spada şi trecu în gardă.

Bussi-Leclerc îşi scoase spada din teacă şi Maineville făcu la fel. Amândoi atacară năprasnic, fără nici o ruşine dealtfel, că erau doi contra unu. Dar abia se încrucişaseră săbiile că Bussi răcni de furie: pentru a treia oară, în feluritele sale întâlniri cu Pardaillan, sabia îi sărise din mână şi, descriind un cerc larg, căzuse într-un şanţ.

— Scoate-ţi pumnalul, Bussi! strigă Maineville.

Dar fostul guvernator al Bastiliei, beat de furie şi palid de ruşine, nu auzi nimic şi alergă să-şi culeagă sabia. Din două salturi ajunse lângă ea, o ridică din fundul şanţului şi se năpusti: în clipa aceea îl văzu pe Maineville care tăia aerul

cu braţele şi se prăbuşea ca un sac, vomitând un val de sânge. O clipă se chirci, izbi cu tocul cizmei în pământ, râcâi cu unghiile ţărâna, apoi rămase nemişcat: Maineville murise…

Bussi-Leclerc stătu câteva secunde ca prostit. Apoi se năpusti spre Pardaillan, care îl aştepta bine înfipt pe picioare.

— De data asta, zise Pardaillan, îţi azvârl sabia în Loara…

Şi, într-adevăr, abia terminase de rostit aceste cuvinte că sabia lui Bussi sări în aer şi căzu nu în apă, ci pe malul fluviului.

— Ia-o de acolo! spuse Pardaillan.

Bussi-Leclerc se aşează pe marginea şanţului, îşi prinse capul în mâini şi se porni pe plâns. Pardaillan îşi vârî sabia în teacă.

— Iertaţi-mă, domnule, rosti el, dar, de câte ori ne-am întâlnit, aţi vrut să mă ucideţi. Eu n-am făcut altceva decât să vă pun călcâiele la treabă, trebuie să mărturisiţi că nu mă port urât cu domnia voastră, iertaţi-mă aşadar că sunt mai sprinten decât domnia voastră… nu-i vina mea… haideţi, nu mai plângeţi aşa, singurul martor al înfrângerii domniei voastre este mort.

— Sunt un om dezonorat! bâigui Bussi-Leclerc.

— Dacă vreţi s-o luăm de la capăt, poate veţi avea mai mult noroc de data asta, spuse Pardaillan cu toată sinceritatea sufletului său.

Bussi îi aruncă o privire încărcată de furie.

— Deci, adio! încheie Pardaillan. Nu vă port pică. Cunosc şapte sau opt feluri de a azvârli o sabie. Dacă doriţi, vă învăţ şi pe domnia voastră şi abia atunci vom fi pe picior de egalitate pentru o viitoare întâlnire…

— Vorbiţi adevărat? exclamă Bussi care se ridică, tremurând de nerăbdare.

— Domnule, spuse Pardaillan, credeţi că glumesc cu un lucru atât de serios ca o figură de scrimă de care poate să

depindă viaţa unui om? Când doriţi, am să vă arăt cele şapte feluri… dintre care aţi şi învăţat unul.

— Pe toţi dracii, strigă Bussi, sunteţi un om cinstit, domnule. Mare păcat că nu v-am avut de partea noastră. Vreţi să-mi întindeţi mâna?

Pardaillan îi întinse mâna. Bussi-Leclerc i-o strânse cu un soi de admiraţie amestecată cu spaimă.

— Deci nu mai suntem duşmani? întrebă cavalerul zâmbind.

— Nu! Şi, dacă îmi veţi îngădui, mă declar chiar prietenul domniei voastre. Dar să-mi făgăduiţi…

— Că am să vă învăţ cele câteva lovituri: ne-am înţeles! Eu le ştiu de la tatăl meu, care, fără să aibă reputaţia domniei voastre, învăţase totuşi tainele mânuirii armelor. Adio, domnule. O să ne revedem la Paris…

Cu acestea, Pardaillan salută şi se îndepărtă cu paşi mari urcând cursul fluviului Loara.

— Acum e rândul lui Maurevert! murmură el.

Şi îşi grăbi pasul spre cocioaba în care îl lăsase pe Maurevert sub paza lui Jacques Clément. Când ajunse la vreo două, trei sute de paşi de cocioabă, văzu un bărbat care se plimba agitat, în sus şi în jos, în faţa porţii. Curând îl recunoscu în bărbatul acela pe Jacques Clément. Începu să alerge şi ajunse lângă Jacques Clément, care făcu un gest de deznădejde.

— Maurevert! urlă Pardaillan.

— A scăpat! răspunse Jacques Clément.

Pardaillan intră iute în colibă dar nu era nimeni înăuntru. Ieşi afară şi văzu că unul din cei doi cai legaţi de gard nu mai era! … O cumplită expresie de mânie disperată – poate primul gest de mânie pe care l-a avut în viaţa lui – îi răvăşi chipul.

— Ce nenorocire! exclamă Jacques Clément. Of! Prietene, n-o să mi-o iert niciodată! …

— E o nenorocire, într-adevăr, rosti Pardaillan cu răceală în glas. Dar cum de s-a putut întâmpla una ca asta?

— Îngrozitor de simplu, zise Jacques Clément. Mă aşezasem în faţa mizerabilului, cu pumnalul în mână. Ştii că avea picioarele legate, dar mâinile libere… Aşteptam… Tot aşteptând aşa… şi pe urmă chipul livid al omului începea să-mi facă rău… tot aşteptând aşa, deci, am vrut să văd dacă vii. Ţineam pumnalul în mână. L-am pus maşinal pe masa asta… M-am ridicat şi m-am dus până la uşă… unde am stat doar câteva clipe.

— Da, zise Pardaillan, ar fi trebuit să prevăd că un om care vrea să se salveze stă la pândă cu mai multă râvnă şi răbdare decât cel care păzeşte… A pus mâna pe pumnal şi a tăiat sfoara care îi lega picioarele, nu-i aşa?

— Da! … În clipa când am dat să intru în colibă, m-am pomenit cu o lovitură cumplită în cap şi dintr-un brânci m-a azvârlit la pământ… Când m-am ridicat, l-am văzut pe Maurevert care sărea pe cal şi pleca în goană…

— Bine, spuse Pardaillan. Trebuia să ne înapoiem împreună la Paris, acum te vei înapoia singur. Am să te văd acolo.

— Porneşti în urmărirea lui?

— De bună seamă! exclamă Pardaillan, dezlegând calul rămas şi sărind în şa. Încotro a luat-o?

— S-a dus spre Beaugency… Unde o să ne mai vedem?

— La mănăstirea iacobinilor, dacă vrei. Adio!

— Un ultim cuvânt, zise Jacques Clément, al cărui chip întunecat se luminã ca de un fulger. Acum sunt liber? …

— Adică cum, liber?

— Să-l ucid pe Valois! …

Pardaillan se cutremură. Rămase o clipă pe gânduri, apoi murmură:

— Împlineşte-ţi destinul, dacă aşa trebuie!

Pardaillan dădu pinteni calului şi porni într-un galop nebun.

După ce înaintă două leghe, întâlni un ţăran care mâna o căruţă. Pardaillan îl descusu pe ţăran, făcând o descriere exactă a lui Maurevert şi a hainelor cu care era îmbrăcat.

Ţăranul îi arătă la o sută de paşi mai departe un drum care se îndepărta perpendicular pe Loara.

— L-am întâlnit pe cavalerul despre care vorbiţi pe drumul ăla, de unde tocmai vin, zise omul. Drumul se înfundă în lanuri vreo cinci leghe, apoi coteşte la dreapta şi duce spre Tours…

Pardaillan îi aruncă un ban de argint, merse spre drumul care îi fusese arătat şi porni iarăşi în galop furios.

Curând cavalerul fu nevoit să-şi domolească goana, de teamă ca nu cumva să spetească animalul. Când ajunse la încrucişarea de drumuri de care îi vorbise ţăranul, bietul cal era grozav de ostenit de un galop care durase aproape şase ore.

Pardaillan descălecă, deci, în faţa unui han amărât care, aşezat la încrucişarea drumurilor, se numea „Hanul de la Răscruce”. Hangiul, la întrebările sale, se prefăcu uimit la culme şi se grăbi să răspundă că nu văzuse trecând pe-acolo nici un călăreţ.

Pardaillan simţi cum îl cuprinde deznădejdea. Totuşi nu spuse nimic şi, ducându-se să ceară a i se îngriji calul, se aşeză lângă vatră şi porunci să i se aducă de mâncare. Se lăsa noaptea, vremea era tristă. Pardaillan luă hotărârea să petreacă noaptea în hanul acela… În timp ce mânca, îl cerceta cu coada ochiului pe hangiu şi îşi spunea în sinea lui: „Ce mutră de pezevenghi mai are şi ăsta!”

Într-adevăr, omul avea o mutră foarte rea. În plus, în han mai erau doi rândaşi, un lux nemaiîntâlnit pentru un han prăpădit şi pierdut în câmp. Şi aceşti doi oameni aveau nişte feţe ciudate, care îi inspirară îndată călătorului nostru gândul de a se culca în altă parte…

După ce isprăvi de mâncat, Pardaillan îşi sprijini coatele de masă, întinzându-şi cizmele spre foc. Hangiul aşeză pe masă un opaiţ afumat şi se retrase.

Pardaillan văzu că rămase singur. Era ostenit. Mintea lui, atât de vie de obicei şi atât de metodică, devenea greoaie. Încetul cu încetul îl prinse somnul. Şi, cum făcea o sforţare

să-şi ţină ochii deschişi, privirea îi căzu deodată pe un ciob de oglindă agăţată dinaintea sa.

Oglinda reflecta încăperea slab luminată de focul care se stingea şi de opaiţ. Tocmai când era gata să închidă ochii, văzu în oglindă cum uşa din fundul încăperii se deschidea binişor.

Uşa se deschisese fără zgomot. Lui Pardaillan i se păru că zăreşte chipul dubios al hangiului, care îl ţintuia pe Pardaillan cu nişte ochi ca jeraticul. Rămase nemişcat, cu cotul pe masă şi capul sprijinit în palmă. Vreme de un minut avu senzaţia că ochii aceia îl sfredelesc pe la spate.

Deodată văzu că hangiul începu să se mişte. Desigur că umbla în picioarele goale, deoarece cavalerul nu auzi nici cel mai mic zgomot. Şi iată că, în spatele stăpânului hanului, apărură cei doi gealaţi, alte umbre tăcute, ciudate. Şi Pardaillan auzi aceste vorbe:

— Doarme… acum e momentul…

Pardaillan văzu cele trei umbre strecurându-se spre el şi, în aceeaşi clipă, i se păru că ceva ca un cuţit sau un pumnal aruncă o lucire fugară şi că braţul hangiului se ridica.

„Cred într-adevăr că acum e momentul!” gândi cavalerul.

În aceeaşi clipă se ridică brusc, se întoarse şi răsturnă masa dându-i un brânci puternic. La ultimele luciri din vatră îl văzu pe hangiu, cu un cuţit în mână şi pe cei doi ospătari cu nişte frânghii. Cei trei bărbaţi rămăseseră încremeniţi de uluire.

— Hei! zise Pardaillan, care izbucni în râs. Ce mai aşteptaţi, voi de colo, ca să mă legaţi fedeleş? … Şi dumneata, crezi că ai prilejul nimerit să mă înjunghii?

Şi tot atunci se năpusti cu pumnii înainte. Cei doi rândaşi scoaseră câte un strigăt de durere, dar Pardaillan se şi îndreptase spre hangiu, când acesta, aruncându-şi cuţitul, căzu în genunchi şi strigă:

— Aveţi milă, monseniore, am să vă spun tot! …

— Cum adică, ai să-mi spui tot… nu vroiai aşadar să mă jefuieşti doar?

— Monseniore, aveam de gând să vă ucid! spuse umil hangiul.

— Asta pricep eu. Dar ca să mă jefuieşti…

— Hmm! Fără doar şi poate… Dar şi spre a-l sluji pe un gentilom care m-a plătit pentru asta.

— Aha! Stai că devine interesant! Ridică-te, amice. Şi voi, bădăranilor, pieriţi din faţa ochilor mei, că vă curge sângele din nas ca la purceii înjunghiaţi…

Cei doi rândaşi se supuseră poruncii cu o bucurie bătătoare la ochi şi se năpustiră afară. Hangiul se ridica de la podea zicând:

— O să-mi faceţi ceva?

— Dacă-mi spui adevărul, nu! Dar dacă-mi dau seama că minţi, am să-ţi tai urechile. Acum aprinde opaiţul şi du-te de adu nişte vin…

Hangiul împlini la iuţeală cele două porunci primite.

— Acum, vorbeşte, zise Pardaillan, după ce se aşează la masă cu un pahar plin în faţă.

— Iată cum e treaba, monseniore, iată adevărul gol, goluţ. L-am văzut, ce-i drept, pe gentilomul de care mi-aţi vorbit când aţi sosit aici.

— Când s-a întâmplat asta?

— Cu vreo cinci ceasuri înaintea sosirii domniei voastre. A intrat, continuă hangiul, s-a aşezat chiar la masa pe care aţi răsturnat-o adineauri şi, după ce m-a pus să beau cot la cot cu el, v-a descris atât de bine la înfăţişare, încât v-am recunoscut chiar din clipa când aţi descălecat în faţa hanului…

— Şi mai departe?

— Mai departe mi-a spus că o să-mi cereţi să vă spun pe unde a luat-o el şi mi-a dat trei scuzi să vă răspund că nu l-am văzut trecând…

— Aha, va să zică aşa stau lucrurile! Cred însă că nu te-a însărcinat să mă asasinezi? Căci, de fapt, îl ştiu un gentilom cinstit, care nu-i în stare de o faptă mârşavă…

— El! exclamă hangiul. Am bănuit îndată că gentilomul ăsta nutrea împotriva luminăţiei-voastre o ură de moarte. Şi, într-adevăr, după ce şi-a învârtit de-o sută de ori limba-n gură, în cele din urmă a scos din chimir cinci scuzi de aur şi m-a însărcinat dacă nu chiar să vă ucid, cel puţin să vă altoiesc zdravăn, în aşa fel încât să rămâneţi aici vreo cincisprezece zile…

Pardaillan rămase tăcut câteva minute. A sta de vorbă cu bruta asta i se părea acum o treabă nefolositoare.

— Monseniore, îşi reluă hangiul vorba, mă întreb dacă daţi crezare celor ce v-am spus? … Văd că aţi căzut pe gânduri… şi…

— Şi crezi că şi eu mă întreb dacă n-ar fi bine să-ţi sucesc gâtul? Ei bine, fii pe pace, te las în viaţă, cu condiţia să-mi spui pe unde a apucat-o.

— Pe legea mea, exclamă hangiul, fie ce-o fi, am să vă spun adevărul. Căci vă plac mai mult pe domnia voastră decât pe gentilomul ala.

— Îţi foarte mulţumesc. De ce?

— Pentru că sunteţi omul cel mai puternic pe care l-am văzut în viaţa mea. Păi, uite, mi-a poruncit să vă spun, dacă ar fi fost să mă snopiţi în bătaie, în loc să vă lăsaţi ucis… că se duce spre Tours pe drumul mare care trece prin faţa porţii mele.

— Pe când, dimpotrivă…

— A luat-o pe poteca ce dă în drumul spre Beaugency…

— La Beaugency există vreun pod peste Loara?

— Un bac, luminaţia-voastră.

— Bine. Pregăteşte-mi un pat, dacă se poate. Şi mâine dimineaţă să mă trezeşti în zori.

Hangiul făcu o plecăciune şi ieşi. Zece minute mai târziu veni să-l vestească pe Pardaillan că patul era gata aşternut. Cavalerul îl urmă şi pătrunse într-o odaie de care se miră că-i atât de curată.

Hangiul îi arătă lui Pardaillan că la uşă avea un zăvor mare.

— La ce o să-mi folosească? întrebă Pardaillan. Cum ai să mă poţi trezi, dacă nu las uşa deschisă?

Hangiul se retrase, cu gura căscată.

Pardaillan cunoştea oamenii şi avusese vreme să-l studieze pe hangiu. Căci, deşi lăsă uşa descuiată, nu numai că omul nu făcu nici o tentativă asupra lui, ci dimpotrivă stătu de pază toată noaptea, de teamă ca nu cumva cei doi argaţi ai săi să încerce să intre. Pardaillan dormi deci liniştit, sub paza omului pe care Maurevert îl plătise să-l omoare. Pe la ora şapte dimineaţa porni din nou la drum, nu fără să-l mai cerceteze o dată pe hangiu:

— Ia spune-mi, îl întrebă el pregătindu-se de plecare, pentru câţiva bani ai vrut să omori un om care nu ţi-a făcut nici un rău?

— Ce vreţi, monseniore, zise hangiul, nu în toate zilele mănânci pe săturate. Sărăcia e greu de îndurat. Am fost jefuit de hughenoţi, jefuit de catolici, aşa c-am ajuns să fac orice meserie…

— Chiar şi-aceea de ucigaş cu simbrie. Ia un ban de aur, pe lângă argintul pe care ţi l-am dat.

Lăsându-l cu gura căscată pe hangiul care se întreba cu ce soi de om o fi avut de-a face, Pardaillan porni în trap pe cărarea arătată.

După două ceasuri ajunse la drumul pe care îl părăsise în ajun. Se îndreptă spre Baugency.

Tocmai când trecea pe lângă un mestecăniş o împuşcătură şuieră în dreapta sa şi glonţul archebuzei rupse o cracă din apropierea sa. Pardaillan descălecă şi alergă spre pâlcul de copaci, pe direcţia fumului care, la zece paşi depărtare, se risipea încet. Dar degeaba cercetă împrejurimile, nu zări pe nimeni.

Cine trăsese oare? Vreunul din nenumăraţii vagabonzi care mişunau pe drumuri? Să fi plătit şi să-l fi pus la pândă Maurevert pe-un hoţ de drumul mare, presupunând şi că Pardaillan ar putea scăpa de hangiu şi i-ar lua urma? Era cu neputinţă de ştiut.

Sări din nou în şa şi porni în galop până ce zări în faţă Beaugency. Aşa cum i se spusese, în locul acela se afla un bac şi în clipa aceea trăsese tocmai pe malul unde şedea Pardaillan. Nu avu deci altceva de făcut decât să se îmbarce. Şi podul plutitor începu să alunece pe apă de-a lungul corzii.

Pardaillan îl întrebă pe podar dacă nu cumva în ajun un călăreţ trecuse peste Loara. Podarul răspunse că nici un călăreţ nu trecuse fluviul, dar că, în seara trecută, aflându-se pe malul stâng, fusese oprit de un gentilom care arăta cam ca acela despre care îi vorbea şi că gentilomul îl întrebase dacă drumul ducea într-adevăr până la Orléans… „Bun! se gândi Pardaillan. Eu voi merge spre Orléans pe malul drept, dar el va ajunse pe malul stâng.”

Dar, pe când medita astfel şi bacul ajunsese în mijlocul apelor Loarei, podarul manevra bacul cu o mişcare atât de stângace, încât calul lui Pardaillan fu azvârlit în apă.

Pardaillan rămăsese în şa, aşa cum făceau toţi călăreţii grăbiţi care se îmbarcau pe podurile plutitoare. Simţind că animalul se scufunda, îşi scoase repede picioarele din scări şi se agăţă de coama calului care, liber în mişcări, începu să înoate cu forţă spre malul drept.

Nu se zărea ţipenie de om şi bacul trase la mal ceva mai în jos de Beaugency. Cu toate acestea, în clipa când Pardaillan, după ce plonjase în apă, reveni la suprafaţă şi se agăţă de coamă, două focuri de archebuză porniră de pe malul drept şi calul, atins în cap, dispăru sub valuri.

Pardaillan sări în apă. Era cuprins de mânie. I se părea limpede că puşcaşii fuseseră postaţi de Maurevert şi că podarul le era complice.

Rămase sub apă cât putu mai multă vreme şi, luat fiind de un curent foarte iute, nu reapăru la suprafaţă decât cu cincizeci de picioare mai încolo.

Aruncă o privire spre mal, dar îl văzu la fel de pustiu ca şi prima dată. Din aceeaşi privire văzu că podarul se oprise în mijlocul fluviului şi asista scena fără să dea vreun semn că

ar vrea să-i sară în ajutor. Complicitatea podarului era deci evidentă.

— Ai să-mi plăteşti tu trădarea asta, murmură Pardaillan printre dinţi.

Înota cu greu, stânjenit de haine, dar, urmând o diagonală alungită, se apropiase totuşi de mal, când alte două focuri de armă spintecară tăcerea… Apa, plesnită de gloanţe, ţâşnea în jerbe în jurul lui Pardaillan. Atunci se înfurie de-a binelea.

Înţelese că trebuia să rişte orice şi să încerce a ajunge cât mai repede la mal. Începu să înoate cu disperare, tăind de data asta cât mai drept.

Încă o dată, după un răstimp, atât cât asasinii îşi încărcaseră armele, răsunară două detunături, fără să-l fi atins… Tocmai ajunsese aproape de mal şi puse piciorul pe uscat. Porni în goană, se scutură straşnic şi privi în depărtare, în direcţia împuşcăturilor. Dar nu văzu pe nimeni! … Atunci se îndreptă spre Beaugency.

Intră ud leoarcă în primul han întâlnit în cale şi, cerând să i se dea o cameră, se dezbrăcă şi îşi puse hainele la uscat în faţa unui foc straşnic.

După ce se îmbrăcă la loc, Pardaillan ieşi din micul târg, nu înainte de a fi golit, pentru a preîntâmpina efectul băii reci, o sticlă din acel vin de Beaugency care se bucura pe vremea aceea de o straşnică faimă.

Capitolul 37

Pădurea Marchenoir.

Cavalerul ajunse repede în punctul unde trăgea bacul pe malul drept, la vreun sfert de leghe depărtare. Putu constata din depărtare că podarul se afla acum pe malul stâng, în aşteptarea clienţilor.

După ce se scurse o oră, doi ţărani, mânând o căruţă la care era înhămat un catâr, se înfăţişară să treacă fluviul.

Căruţa, catârul şi ţăranii se îmbarcară şi bacul începu să treacă apa alunecând pe coardă. Când fu gata să atingă malul, Pardaillan dădu buzna şi, liniştit, luă loc în bac în

momentul când cei doi ţărani se îndepărtau. Podarul îl recunoscu şi, galben la faţă, începu să tremure.

— Haide, zise Pardaillan cu tonul cel mai liniştit de pe lume, du-mă pe celălalt mal şi încearcă să fii mai îndemânatic decât adineauri, altfel n-am să-ţi dau bani pentru osteneală, dimpotrivă, am să te pun să-mi plăteşti calul.

— Of, domnule, exclamă podarul, pe deplin liniştit, n-a fost din vina mea, uite-aşa şi pot să vă spun că tare mi-a mai fost teamă pentru domnia voastră, mai ales când am auzit focurile de armă. Dar sper, pentru că vă văd teafăr, că i-aţi ajuns din urmă pe ticăloşii ăia doi?

— Ia te uită! Cum de ştii că erau doi?

— I-am zărit şi eu, bâigui podarul încurcat.

— Da, aşa-i! Ei bine, eu nu i-am putut vedea şi descreieraţii mi-au scăpat…

Liniştit în ce-l priveşte, podarul începu manevrele de pornire şi Pardaillan se aşează pe o bancă, în aparenţă foarte nepăsător. Numai că, atunci când bacul ajunse aproape în mijlocul fluviului, adică exact în locul unde calul şi cavalerul fuseseră azvârliţi în apă, Pardaillan se ridică, se îndreptă hotărât spre om şi îl împinse cu violenţă peste bord, dar îl prinsese zdravăn de guler şi acum îl ţinea în apă până la gât.

— Fie-vă milă! strigă podarul, alb la faţă de spaimă. Lăsaţi-mă să mă urc, nu ştiu să înot!

— Nenorocitule, mărturiseşte că ai vrut să mă îneci!

— Nu! gemu podarul, înnebunit de groază.

Pardaillan îi vârî capul sub apă, apoi îl scoase pe jumătate sufocat.

— Mărturiseşte că-i cunoşti pe cei doi care au tras în mine!

— Nu! Nu! … Eu…

Nu-şi termină vorba, căci Pardaillan îl scufundă din nou. Totuşi, izbutind să-şi ridice capul din apă, horcăi:

— Fie-vă milă! Am să vă spun tot!

— Vorbeşte atunci! Şi vei scăpa cu viaţă, pe cuvântul lui Pardaillan.

— Pardaillan! E tocmai numele pe care mi l-a spus domnul de Maurevert! …

— Îl cunoşti deci?

— De opt ani de când fac parte din Liga sfântă, zise podarul încercând să-şi facă semnul crucii. Ei bine, domnul de Maurevert a venit ieri şi mi-a vorbit de un nelegiuit de hughenot care a încercat să-l ucidă pe marele nostru Henri… Se pare că aţi dat greş. După aia, domnul de Maurevert şi alţii au pornit să vă caute şi să pună mâna pe domnia voastră şi au dat porunci tuturor credincioşilor Ligii. Vedeţi bine că n-ar fi fost un păcat să vă înec…

— Dimpotrivă! spuse Pardaillan care îl ajută pe podar să se urce pe bac. Dar, ia spune-mi, Maurevert s-a îndreptat spre Orléans, aşa cum ziceai?

— Păi, începu podarul după o scurtă şovăială, adevărul este că l-am trecut dincolo şi că a intrat în Beaugency unde ştiu că şi-a petrecut noaptea „La Leul-de-Aur”.

— Du-mă la mal! rosti Pardaillan cu glas răguşit.

— Spre Beaugency?

— Da! …

Câteva minute mai târziu, fără să-i mai pese de podar, Pardaillan alerga spre târg, să caute hanul „La Leul-de-Aur”. Află că era aşezat la capătul orăşelului, spre Châteaudun. Pardaillan traversă târguşorul în pas alergător. Dealtfel nimeni nu-l băgă în seamă. Cu câtva timp în urmă, oraşul se umpluse de zarvă. Se răspândise ştirea că ducele de Guise fusese ucis.

Pardaillan ajunse în sfârşit „La Leul-de-Aur”. Acolo, ca pretutindeni în restul târgului, domnea o puternică emoţie. Pardaillan se îndreptă spre hangiţă, o cumătră zdravănă care vorbea dându-şi ifose în mijlocul unui grup de târgoveţi.

— Doamnă, zise el, sosesc de la Blois, unde a fost ucis ducele de Guise…

Pe dată, Pardaillan, înconjurat şi implorat să dea amănunte, povesti în câteva cuvinte uciderea lui de Guise. Adăugă că avea sarcina să-l urmărească pe unul dintre ucigaşi şi făcu o descriere atât de exactă a lui Maurevert, încât hangiţa exclamă:

— Păi, omul ăsta era aici, chiar acum un sfert de ceas… Ah! Mizerabilul! Acum înţeleg eu de ce a luat-o la goană călare!

— Cum aşa?

— Da, doi oameni, doi complici de-ai lui desigur, au venit şi i-au vorbit în taină şi pe dată a poruncit să i se pună şaua pe cal.

Pardaillan înţelese că cei doi complici nu erau alţii decât oamenii care trăseseră asupra sa.

— Doamnă, exclamă cavalerul, trebuie să-l prind din urmă pe omul ăsta. Încotro a luat-o?

— A pornit pe drumul spre Châteaudun…

— Aveţi cumva un cal bun pentru cei cincizeci de scuzi de câte şase livre pe care vi-i dau?

— Şi încă unul nemaipomenit, care aleargă ca vântul!

După câteva minute, Pardaillan pornea pe un cal care, la prima aruncătură de ochi, părea să fie un bun trăpaş.

Curând văzu apărând în zare o mulţime de copaci despuiaţi de frunze şi ale căror crengi golaşe se răsuceau sub cerul trist, ca nişte braţe deznădăjduite. Era pădurea Marchenoir, pe care trebuia s-o străbată de la un capăt la celălalt.

Intrase în pădure de vreo douăzeci de minute. În jurul său, fagii şi ulmii se însufleţeau, prinzând o viaţă de basm. Mestecenii fugeau îndărătul lui, asemenea unor năluci albe. Înainte! Calul gonea, despica aerul şi înghiţea spaţiul.

Deodată, Pardaillan fremătă din creştet până-n tălpi şi se făcu alb la faţă ca un mort: la o mică distanţă în faţa lui, după un cot al potecii, auzi un nechezat… După două minute zări călăreţul care alerga în faţa lui şi un zâmbet cumplit îi schimonosi buzele… Călăreţul era Maurevert!

Maurevert galopa fără să întoarcă privirile. Se ştia urmărit. Ştia că avea să moară! … Galopa, sau, mai degrabă, se lăsa dus de cal, pe care nici măcar nu-l mai îmboldea…

Chipul lui, palid ca al unui cadavru, era desfigurat… şi uneori i se părea că inima i se opreşte în loc, ca apoi, brusc, aceeaşi inimă să înceapă să-i bată nebuneşte spărgându-i pieptul…

De şaisprezece ani lui Maurevert îi era frică… frică de Pardaillan! Nu frică de moarte, ci frică de moartea pe care i-o putea da Pardaillan, nu frică de a se bate, ci frică de a se bate cu Pardaillan.

Deodată, calul, pe care nu-l mai stăpânea, se împiedică şi căzu. Maurevert nu se lovi în cădere. Putu să se ridice în picioare.

Nu avea nici o idee, nici un gând, mintea îi era golită. Buzele lui albite tremurau convulsiv. Îl văzu pe Pardaillan, descălecând la treizeci de paşi de el.

Vederea lui Pardaillan îi reaprinse o scânteie de energie. Se plecă iute, scoase un pistol de sub şa, puse un genunchi la pământ şi îl ochi. Cavalerul se îndrepta spre el, drept, cu pasul măsurat şi, când ajunse la zece paşi. Îi spuse:

— Trage, dar n-ai să mă nimereşti…

Maurevert îl privi o secundă. Pardaillan îi apăru învăluit într-un fel de nor scânteietor, în care nu desluşea decât fulgerarea ochilor şi ameninţarea înspăimântătoare a zâmbetului. Trase… Şi văzu că nu-l nimerise!

Un copac se afla în spatele lui. Se sprijini de trunchi şi rămase nemişcat, cu ochii ieşiţi din orbite aţintiţi asupra lui Pardaillan.

— Când ne-am întâlnit pe colinele Montmartre, ţi-am cruţat viaţa, zise Pardaillan. De ce ai încercat din nou să mă ucizi?

Maurevert nu răspunse. Pardaillan continuă:

— Tu eşti asasinul Loďsei, tu l-ai plătit pe hangiul de la Răscruce să mă înjunghie, tu i-ai plătit pe oameni să tragă

în mine, tu l-ai plătit pe podar să mă înece, răspunde, tu, asasinul Loďsei, ce trebuie să-ţi fac pentru toată suferinţa nedreaptă la care m-ai supus? Îţi fac hatârul să-ţi alegi singur pedeapsa. Răspunde.

Maurevert nu mai trăia… era în agonie… Pardaillan se uită la el o clipă.

— Pentru că nu răspunzi, am să-ţi aleg eu pedeapsa. Şi iat-o! …

Spunând acestea, Pardaillan atinse cu vârful degetului pieptul lui Maurevert, în locul unde vedea cum îi sare inima. La acest contact, inima se smuci puternic. Maurevert căscă gura mare şi dădu ochii peste cap… Rămase sprijinit de trunchiul copacului, pe picioarele-i moi şi părea că nu se mai ţine drept decât datorită degetului lui Pardaillan care-i împungea pieptul.

— Chinul tău, continuă cavalerul, iată-l: va dura ani, va dura atât cât vei trăi. Este chinul ruşinii. Toată viaţa îţi vei spune că, deşi te-am urât, deşi te-am urmărit, deşi am pus mâna pe tine, deşi puteam face ce voiam cu tine, te-am dispreţuit într-atât încât te-am lăsat în viaţă! … Maurevert, n-ai să mori! … Tu, asasinul Loďsei, iată pedeapsa ta, Pardaillan îţi cruţă viaţa!

În clipa aceea, Maurevert, nemaifiind susţinut, se lăsă pe-o parte şi se prăbuşi moale…

Pardaillan tresări, se aplecă asupra lui cu un soi de uimire şi abia atunci văzu că Maurevert murise! …

Murise! …

Maurevert nu murise când Pardaillan se dăduse îndărăt… Maurevert murise cu câteva clipe mai înainte… Maurevert murise chiar în clipa când degetul lui Pardaillan îi atinsese pieptul… această atingere îi fulgerase inima…

Un medic care ar fi disecat trupul lui Maurevert ar fi descoperit desigur că murise ca urmare a rupturii vreunui vas sanguin. În ce ne priveşte, vom spune pur şi simplu că Maurevert murise de frică.

Capitolul 38

O stafie care dispare.

Pardaillan rămase un ceas nemişcat, lângă cadavru. O nostalgie adâncă îl purta spre zările îndepărtate ale tinereţii. Îl avea în faţa ochilor pe Maurevert, însă o vedea pe Loďse. O vedea aţa cum era în clipa când murise, când biata copilă, într-un ultim efort, îşi încolăcise braţele în jurul gâtului său şi îşi ţintuise asupra lui ochii disperaţi şi radioşi… Citise în ei toată strălucirea celei mai pure dragoste şi toată deznădejdea despărţirii pe vecie…

Şi acum, asasinul Loďsei zăcea la picioarele lui. Maurevert murise! …

Lui Pardaillan i se păru atunci că nu mai avea ce să facă în viaţă. Dragostea lui murise, ura lui murise, se vedea singur, înspăimântător de singur, lipsit de orice sprijin…

Pentru o clipă imaginea Faustei îi trecu prin faţa ochilor, dar privi trecerea acestei imagini cu o nepăsare întunecată. Apoi se perindară Violetta, tânărul duce de Angoulęme ţi ceva trist, ca un zâmbet îndurerat, îi flutură pe buze…

Apoi apăru chipul blând al bunei sale gazde, Huguette şi Pardaillan murmură:

— Poate că acolo, lângă ea, voi afla într-adevăr piatra pe care drumeţul ostenit îşi odihneşte capul…

Paşii greoi ai unui tăietor de lemne îl treziră din visare.

Se dezmetici, se scutură şi, chemându-l pe tăietorul de lemne, îl rugă să-i împrumute hârleţul, dându-i drept răsplată un ban. Omul, zărind cadavrul, se supuse tremurând din toate mădularele. Pardaillan săpă o groapă în pământul tare şi îngheţat. Când ajunse să fie îndeajuns de adâncă, aşează înăuntru cadavrul duşmanului său, îl acoperi cu valtrapul calului, apoi astupă groapa şi înapoie hârleţul tăietorului, care îi spuse:

— Calul ăsta este istovit… Pot să-l iau eu?

— Da, îi răspunse Pardaillan, căci stăpânul lui nu mai are nevoie de el.

Se duse lângă propriul său cal, odihnit după asemenea popas prelungit. Îl luă de căpăstru şi porni la drum, pe jos,

urmat de animal. După o leghe încălecă şi, în pas de trap, ajunse la Châteaudun.

Acolo se opri într-un han bun, unde rămase peste noapte.

A doua zi de dimineaţă, urcându-se iar pe cal, continuă drumul spre Blois, unde primul om pe care îl văzu fu Crillon, bravul Crillon, ocupat să împrăştie o grămadă de târgoveţi care strigau cât îi ţinea gura:

— Moarte lui Valois! Să-l răzbunăm pe duce! …

— Ei, domnule de Crillon! strigă Pardaillan când văzu că treaba era terminată şi uliţa liberă.

Crillon îl recunoscu pe Pardaillan şi, îmboldindu-şi calul spre acesta, îi întinse mâna.

— Vreau să vă cer un serviciu, zise Pardaillan.

— Şi zece, dacă vreţi!

— Unul este de ajuns, dar pentru el am să vă fiu recunoscător de zece ori. Zilele trecute au fost arestate, în palatul doamnei Fausta, două biete fete care desigur habar n-au ce se petrece cu ele. Aş vrea să le obţin eliberarea…

— Peste un ceas vor fi libere, răspunse Crillon.

— Mulţumesc! Vreţi să fiţi atât de bun să le spuneţi că vor fi aşteptate la Orléans, ştiu ele unde…

— S-a făcut, zise Crillon. Dar domnia voastră, demnul meu prieten, vă rog să vă păziţi de Larchant.

— Ei, vrea să rămână şchiop de ambele picioare? …

— Dealtfel, continuă Crillon, majestatea-sa o să vă proteguiască, dacă va fi nevoie. Veniţi cu mine să vă prezint…

— De ce?

— Păi, spuse Crillon uimit, pentru că regele vrea să-l vadă şi să-l răsplătească pe acela care…

— Da, însă eu nu vreau să-l văd pe Valois. Are o mutră tristă. Domnule de Crillon, dacă o să vi se mai vorbească despre mine, faceţi-mi serviciul de a spune că nu m-aţi văzut.

— Fie! răspunse Crillon, care nu mai înţelegea nimic.

Îşi strânseră mâinile şi Pardaillan porni domol spre centrul oraşului, asupra căruia domnea o mare tăcere.

Se îndreptă spre „Hanul Castelului” unde, aşa cum ne amintim, locuise. Îl căută pe Jacques Clément, dar nu îl găsi acolo… „Bun! se gândi el. O fi pornit spre Paris…”

Şi închirie tot camera în care stătuse înaintE. Gândindu-se să pornească din nou la drum după un popas de două zile.

Pardaillan pretexta faţă de sine că avea nevoie de odihnă. În realitate, avea mai ales nevoie de timp să chibzuiască, să se regăsească, să vadă limpede înlăuntrul său şi să ia o hotărâre de care simţea că va depinde viaţa lui de acum înainte.

În ziua aceea, Pardaillan află că ducesa de Montpensier izbutise să fugă, că ducele de Mayenne scăpase şi el din Blois, la fel ca toţi seniorii de vază care umpluseră oraşul în momentul adunării stărilor generale. Aşadar, Henric al III-lea nu trăsese profit de pe urma victoriei sale.

Numai cardinalul de Guise răposase. Fusese ciuruit de lovituri de pumnal în ziua când Pardaillan se reîntorsese la Blois.

A doua zi după înapoierea sa, Pardaillan află că regele plecase spre Amboise.

După ce îşi făgădui că va porni la drum după patruzeci şi opt de ore, Pardaillan rămase pe loc. Mai întâi pentru că era nehotărât, şovăitor şi alunga din minte acel mare semn de întrebare care îl obseda: „Mă voi duce sau nu la Florenţa?”

Aşa trecură câteva zile. Anul se sfârşi într-o linişte relativă. Cu toate acestea, la 3 ianuarie, se află că Mayenne adunase o armată şi se îndrepta spre Paris, aclamat de-a lungul drumului de populaţia revoltată. Crillon avea o trupă de aproape zece mii de oameni, instalaţi în tabără lângă Blois. Se pregătea să fie gata pentru orice eveniment… dar regele tot nu se înapoia.

Totuşi, când la 5 ianuarie, dimineaţa, Pardaillan coborî în sala cea mare a hanului ca mai pe urmă să se ducă la castel, unde mergea în fiecare zi să-l vadă pe Crillon, află că regele

sosise peste noapte. Cel puţin acesta era zvonul care se răspândise în han. Pe când se pregătea să iasă, văzu că intră pe uşa din fund a sălii, care era legată de scara de la primul etaj, un călugăr care, cu gluga trasă peste obraz, înainta spre uşa de ieşire.

„Mi se pare cunoscută silueta asta!” îşi spuse Pardaillan, tresărind.

Şi se aşează în faţa călugărului, care traversa sala. Călugărul se opri o clipă, apoi murmură:

— Vino…

Pardaillan recunoscu glasul lui Jacques Clément!

„Drace! se gândi el. Cred c-o să asist la un eveniment de seamă. Sub rasa asta de dimie există poate un pumnal care, luând contact cu pieptul lui Valois, ar putea foarte bine să schimbe istoria monarhiei. Trebuia să văd una ca asta!”

Şi porni în urma lui Jacques Clément, care ieşise. În piaţă, la douăzeci de paşi de portalul castelului, Jacques Clément se opri.

— Aşadar, zise Pardaillan intrând în vorbă cu el, te-ai înapoiat la Blois?

— Nu m-am înapoiat, zise călugărul cu glas sumbru. Nu m-am îndepărtat nici o clipă de camera mea. Ştiam că te afli în han, dar am vrut să fiu singur… Pardaillan, a sosit ceasul! … Nimic şi nimeni nu mă va putea împiedica să-l ucid pe Valois în dimineaţa asta. De cincisprezece zile îi pândesc întoarcerea… În sfârşit, Dumnezeu mi-l trimite! … Şi tot Dumnezeu a vrut să rămâi şi domnia ta în Blois, spre a mă ajuta… Pardaillan, trebuie să mă ajuţi să intru în castel. Prezintă-mă lui Crillon, drept unul dintre prietenii domniei tale, fă ce crezi de cuviinţă, dar trebuie să intru…

— Aşadar te bizui pe mine pentru a te ajuta să-l ucizi pe rege?

Pardaillan deveni grav şi stătu o clipă pe gânduri, nu asupra hotărârii pe care avea s-o ia, ci asupra felului de a-i comunica lui Jacques Clément această hotărâre.

— Dragul meu prieten, spuse el în cele din urmă, ascultă-mă bine. Dacă mi-ai fi spus: „Peste puţină vreme o să mă bat în duel, vrei să stai de partea mea, în faţa martorului adversarului meu”, ţi-aş fi răspuns: „Foarte bine, hai să ne încăierăm cu necunoscutul ăsta”. Dacă ai fi atacat, chiar şi de către zece regi şi dacă m-ai chema în ajutor, aş sări asupra lor cu toate forţele şi, dacă Valois s-ar afla printre ei, poate s-ar căi că a ridicat mâna asupra domniei tale. Dar îmi ceri să te duc de mână până la acela pe care vrei să-l ucizi. Asta îmi tulbură obiceiurile…

— Nu vrei?

— Să te ajut într-un asasinat, nu!

Jacques Clément rămase încremenit.

— Ce blestem! murmură el deodată printre dinţi.

Chiar în clipa aceea, Pardaillan îl văzu pe Crillon cum ieşea pe sub portal şi se îndrepta repede spre el.

— Îl cunoaşteţi pe sfinţia-sa? îl întrebă căpitanul când ajunse lângă cavaler.

— Îl cunosc, răspunse Pardaillan.

— Este de ajuns, continuă Crillon. Părinte, adăugă el întorcându-se spre Jacques Clément, duhovnicul nu se află în castel. Regina-mamă este bolnavă şi doreşte să i se aducă pe loc un duhovnic. Urmaţi-mă, vă rog…

Jacques Clément îl prinse de braţ pe Pardaillan, care rămăsese uluit, şi, cu un glas care îl făcu să se înfioare, îi şopti:

— Dumnezeu mi l-a scos în cale!

Şi călugărul îl urmă pe Crillon cu paşi grăbiţi.

Jacques Clément intră în castel în urma lui Crillon, care se îndreptă iute spre apartamentul Caterinei de Medici, situat la parter.

Lucru straniu: nimeni nu părea să se preocupe de boala bătrânei regine, care, totuşi, era probabil destul de gravă, dacă bolnava ceruse să i se aducă un duhovnic.

Era înspăimântătoare această nepăsare a tuturor în faţa agoniei Caterinei de Medici. Numai Ruggieri îi rămăsese

credincios până la capăt.

Femeia aceasta, care făcuse să tremure Franţa întreagă, care ţinuse în mâinile sale soarta regatului, se stingea acum fără ca nimeni să se gândească la ea…

Jacques Clément, apropiindu-se de apartamentul reginei, observă limpede desăvârşita singurătate şi nepăsare, care o înconjurau pe regina cea bătrână, pe când restul castelului răsuna de zăngănitul armelor, de zgomotul discuţiilor şi chiar de hohote de râs.

Crillon îl introduse pe călugăr într-o încăpere întunecoasă, în care domnea o tristeţe fără margini. Deşi afară era ziuă, draperiile erau lăsate şi o lumânare de ceară se topea pe cămin…

După câteva clipe, călugărul văzu un pat… şi, în patul acela, o femeie bătrână, zbârcită, palidă, care îl privea cu ochii ei mari şi luminaţi de o lucire stranie.

În jurul patului plutea parcă o magnifică iradiaţie de teroare şi întunecimea îngrămădită în colţuri vibra de groază… Dar Jacques Clément era acum nesimţitor la frică. Se gândea doar atât: „Mama lui Henric al III-lea este pe moarte şi acela care o vede murind este fiul Alicei de Lux…”

Totuşi, o mişcare a reginei bătrâne îl trezi brusc din visare. Mişcându-şi mâna slăbită, cu un gest lent Caterina îi făcea semn să se apropie. Şopti:

— Mai aproape, părinte, mai aproape…

El înainta cu paşi domoli şi se opri foarte aproape de ea, la căpătâiul patului. Caterina de Medici îl privi şi, răsuflând şuierător, spuse mai departe:

— Nu eşti duhovnicul castelului…

— Nu, doamnă, duhovnicul lipseşte. Treceam din întâmplare şi am fost chemat…

— Dar fiul meu? întrebă muribunda. Unde este fiul meu?

— Regele este la Amboise, doamnă…

Bătrâna rămase tăcută o clipă, cu ochii închişi. Pe sub pleoapele-i strânse picurau lacrimi, care alunecau pe brazdele creţurilor de pe obraz… Şi spuse:

— N-am să-l mai văd deci? … Mor şi fiul meu nu-i aici…

Apoi începu să vorbească iute, cu glas abia lămurit. Călugărul, aplecat asupra ei, nu putu prinde din zbor decât câteva cuvinte, mai degrabă nume…

— Diane de France… Montgomery… nu-i adevărat… şi-apoi, domnia ta, Coligny… nu vreau… ascultă, Maurevert…

Jacques Clément asculta cu nesaţ. Deodată, Caterina se opri. Deschise mirată ochii şi, căutându-şi loc între perne, într-o revenire a energiei vitale, întrebă pe ton aspru:

— Ce-am spus?

— Nimic, doamnă, răspunse călugărul. Aştept ca majestatea-voastră să binevoiască a-mi mărturisi tainele sufletului său…

Bătrâna regină se ridică, scuturată de un fior prelung. Ţintui asupra duhovnicului o privire arzătoare şi rosti:

— Părinte, dacă mă căiesc de greşelile mele, Dumnezeu o să mă ierte? …

— Dacă le veţi mărturisi, da!

— Atunci ascultă-mă, dacă aşa trebuie.

Călugărul se reculese, rămase nemişcat, aplecat pe jumătate, pentru a primi mărturisirea de pe urmă a reginei.

— Uite, zise muribunda într-un horcăit, cu un glas care abia se auzea, am ucis sau am poruncit să fie ucişi vreo câteva duzini de amărâţi, care se încăpăţânau să-mi nesocotească părerile… securea, funia, temniţele umede, otrava… am fost nevoită să mă folosesc de toate mijloacele acestea. Mărturisesc că aş fi putut evita toate omorurile acestea, dar numai în dauna bunei guvernări a statului…

— Treceţi peste asta, doamnă, spuse călugărul, sunt fleacuri…

Caterina tresări de bucurie. Continuă cu o mai mare şovăială:

— Montgomery l-a ucis pe soţul meu, Henric al II-lea… Mărturisesc că acea lovitură de lance nu se datora întru totul întâmplării…

— Augustul soţ al măriei-voastre, regele, v-a făcut să suferiţi o mulţime de umilinţe. Oricât de mare ar fi crima, ea poate fi cuprinsă cu mintea şi cred că puteţi trece la alte evenimente…

Caterina răsuflă uşurată.

— Jeanne d'Albret, continuă ea, a murit de nişte friguri care au cuprins-o pe nepusă masă în palatul Luvru. Mărturisesc că, dacă nu i-aş fi trimis o anumită cutie de mănuşi, frigurile nu i-ar fi adus poate moartea…

— Mai departe, doamnă! o dojeni călugărul.

— Fiul meu, gâfâi muribunda, fiul meu Carol al IX-lea ar fi trăit poate vreme îndelungată dacă n-aş fi ars de nerăbdare să-l văd pe Henric pe tron…

Un suspin se opri pe buzele reginei în timp ce rostea numele lui Henric…

— Coligny! continuă ea cu un glas şi mai slăbit şi mai îndepărtat. O! Cât de mulţi oameni sunt în jurul lui. Cu sutele… părinte… cu miile… eu i-am trimis la moarte… dar numai pentru a salva Biserica!

— Şi, mai departe? întrebă călugărul.

— Asta-i tot! horcăi Caterina, a cărei minte se tulbura. Asta-i tot!

— Mai departe! stărui călugărul îndreptându-şi spinarea.

— Asta-i tot! Jur, gemea regina bătrână încercând să se ridice. Părinte, fie-ţi milă de mine! … Fie-ţi milă, sau de nu, mor blestemată! …

— Să mori deci blestemată! răcni călugărul. Să mori blestemată, sub ochii mei! Să mori fără să ţi se ierte păcatele! Să mori spre a suferi chinurile veşnice ale pedepsei veşnice! …

— Milă! imploră regina într-un suspin de agonie. Ce zice călugărul ăsta? … Blestemată! Afurisită!

— Afurisită şi blestemată pe vecie! Căci, dintre toate crimele, mai numeroase decât firele de nisip despre care vorbeşte Evanghelia, dintre toate fărădelegile care fac din

sufletul tău un adevărat iad de demenţă, ascultă, regină, ai uitat-o pe cea mai hidoasă, pe cea mai cumplită! …

— O! urlă regina, înnebunită de groază şi de nelinişte. Cine eşti? … În numele cărei stafii ai venit? … Ce vrei să-mi vesteşti? …

— Ce-ţi vestesc eu? tună călugărul, mai livid decât muribunda. Iată ce-ţi vestesc: că fiul tău, preaiubitul tău Henric, o să moară! … O să moară de mâna mea! O să moară blestemat ca şi tine! …

Un strigăt sfâşietor, demenţial, ţâşni de pe buzele muribundei. Încercă. Într-o supremă sforţare, să se năpustească asupra călugărului, dar căzu la loc, horcăind de moarte.

— În numele cui vin? continuă călugărul, care ajunsese în culmea exaltării. În numele uneia dintre victimele tale! Cea mai frumoasă! Cea mai nevinovată! Aceea căreia i-ai sfărâmat inima, aceea pe care ai asasinat-o în cele mai cumplite chinuri… Alice de Lux! … Cine sunt eu? spuse mai departe Clément dându-şi pe ceafă gluga. Priveşte! Sunt singurul om care ar putea să-ţi refuze iertarea, să te declare blestemată şi afurisită în numele lui Dumnezeu cel viu şi să te ducă de mână până la porţile iadului. Caterina de Medici, eu sunt acela care face dreptate! Eu vreau să-mi răzbun mama! Sunt Jacques Clément, fiul Alicei de Lux! …

Un ţipăt şi mai înspăimântător ieşi din gâtlejul bătrânei regine… Într-un spasm al agoniei, se ridică aproape dreaptă, căzu iarăşi pe pat, cu chipul schimonosit de delirul unor frământări fără nume. Bâigui:

— Doamne… eşti mare… eşti drept! … Doamne, mi-am meritat ispăşirea! Doamne, mor… mor blestemată…

O tresărire slabă scutură trupul reginei. Apoi rămase nemişcată pentru totdeauna. Caterina de Medici murise…

Henric al III-lea sosi în Blois a doua zi. Când i se aduse la cunoştinţă moartea mamei sale, răspunse:

— A! Da? Păi, să fie îngropată.

Un cronicar al timpului raportează că nu se îngriji deloc de funeralii şi că, în timpul nopţii, ea fu aruncată ca un stârv (sic) într-o barcă. O groapă a fost săpată într-un colţ uitat şi acolo a fost înhumată regina. Abia în 1690 corpul ei a fost scos de acolo, transportat la Saint-Denis şi aşezat în mormântul magnific pe care Caterina şi-l construise în bazilică.

Când văzu că bătrâna regină murise, Jacques Clément ieşi din camera funebră. În aceeaşi clipă în încăpere intră un bărbat, îngenunche lângă pat şi începu să hohotească... Era Ruggieri... Singurul care o iubise pe Caterina. În seara aceleiaşi zile, astrologul părăsi oraşul Blois şi nimeni nu mai află nimic despre el.

Jacques Clément ieşi din castel fără nici o piedică. În piaţă îl găsi pe Pardaillan, care nu-i puse nici o întrebare, ci se mulţumi să-i spună:

— Regele nu e în Blois...

— Ştiu: încă se mai află la Amboise, zise Jacques Clément.

— Da! Însă ceea ce nu ştii şi ceea ce mi-a spus Crillon adineauri este că armata regală porneşte în marş spre Paris şi încearcă să se întâlnească în cale cu armata lui Mayenne.

— Am să mă duc deci la Paris, rosti simplu călugărul.

Pardaillan se întoarse, dus pe gânduri, la „Hanul Castelului”. Câteva minute mai târziu, ieşea din han, trăgându-şi calul de căpăstru. Crillon, instalat sub portalul castelului spre a preîntâmpina vreo mişcare a târgoveţilor, îl văzu şi veni spre el.

— Plecaţi? ...

— Plec! răspunse Pardaillan. Mă plictisesc aici şi o călătorie pe drumul mare poate o să mă distreze.

— Rămâneţi! Regele o să vă dea comanda unui regiment.

— Ei, mi-e greu mie să mă conduc pe mine însumi, dar...

— Adio, deci! Unde vă duceţi? ...

— Chiar aşa! De fapt, unde mă duc? ...

Îşi scoase pălăria şi o ridică în aer, ţinându-şi braţul drept în sus.

— Cunoaşteţi roza vânturilor? zise el. Faceţi acest gest de prietenie faţă de mine şi spuneţi-mi în care parte împinge vântul pana pălăriei mele.

— Ei, ei! rosti bravul Crillon, cu ochii căscaţi de mirare.

— Spuneţi-mi dar…

— Să vă spun, deci… Iată, în partea aia, e Parisul… dincolo, Orléans… acolo Tours… iar în partea… domnule de Pardaillan, pana pălăriei domniei voastre se apleacă spre Italia.

— Spre Italia? zise Pardaillan cu un râs straniu. Ei bine şi de ce nu? Hai să mă duc în Italia!

Şi Pardaillan, după ce îşi aşează pălăria pe cap, îi strânse mâinile bravului căpitan, săltă uşor în şa şi se îndepărtă fluierând un marş de pe vremea regelui Carol al IX-lea.

Capitolul 39

Cheltuielile de drum ale lui Pardaillan.

Pardaillan părăsise oraşul Blois în momentul când Henric al III-lea se apropia de el, înapoindu-se de la Amboise.

Cavalerul pleca animat de un soi de voioşie, fără remuşcări. Îşi încheiase două vechi socoteli de ură care, vreme de şaisprezece ani, îi apăsaseră viaţa: ducele de Guise ucis în luptă dreaptă şi Maurevert mort în pădurea Marchenoir.

Începea să se regăsească. Simţea cum renaşte. Trăgea aerul adânc în plămâni şi se îmbăta de bucuria de a umbla liber, independent de tot şi toate, doar la bunul plac al fanteziei sale.

Îmboldindu-şi câteodată calul cu un plescăit din limbă, mergea pe drumul care, pornind din Blois, se îndrepta spre Beaugency, Meung şi Orléans, pe malul drept al Loarei. Ajuns la Orléans, Pardaillan se îndreptă direct către palatul Angoulęme. Cu inima zvâcnind se apropia de casa prietenoasă, unde avea să-l revadă pe tânărul duce de care se legase mult, pe Violetta pe care o smulsese din ghearele morţii şi pe suava Marie Touchet, de care îl lega farmecul amintirilor sale din tinereţe.

Era o casă de cărămizi roşii cu ancadramente de piatră albă, cu balcoane de fier forjat, graţios rotunjite.

Pardaillan descălecă în curte. La un semn făcut de un străjer elveţian, doi lachei alergară să-i ia calul şi să-l ducă în grajduri. Abia atunci elveţianul acestui ospitalier palat se interesă de numele vizitatorului.

Fără să răspundă, cavalerul privea în jurul său, când, din canatul unei uşi, apăru un uriaş, purtând o livrea superbă plină de fireturi, umflat de grăsime, cu braţe groase ca nişte pulpe şi pulpe groase ca nişte trunchiuri de coloană. Zărindu-l pe Pardaillan, uriaşul îşi scoase pălăria, se apropie dând toate semnele unei respectuoase jubilări şi, cu un glas de bas, strigă:

— Să mă ierte Dumnezeu! … Dar e chiar domnul cavaler de Pardaillan în carne şi-n oase! …

Pardaillan se uită la acest fenomen fără să-l recunoască.

— Este cu putinţă ca domnul cavaler să nu mă recunoască? continuă fenomenul. Mai cu seamă că am luptat împreună. Şi-am tras nenumărate lovituri de spadă! La capela Saint-Roch, la mănăstirea Montmartre, la hanul „Devinicre” pe mulţi i-am făcut harcea-parcea şi i-am pus pe fugă!

— M-am prins! zise Pardaillan. Te recunosc după glas, domnule de Croasse. Cu câteva luni în urmă erai foarte slab, pe când acum…

— Da, răspunse Croasse în chip firesc, casa este bună, mulţumesc lui Dumnezeu. S-au dus vremurile când înghiţeam săbii, sau pietre, sau câlţi în flăcări. Acum înfulec pulpe de căprioară, hălci de mistreţ, ciozvârte bune de…

Pardaillan îl asculta cu o bunăvoinţă răbdătoare. Fără îndoială că l-ar fi ascultat multă vreme dacă un al doilea uriaş, dar, de data asta, un uriaş slab, n-ar fi apărut pe neaşteptate: era Picouic.

— Domnule cavaler, zise el înclinându-se, binevoiţi să iertaţi flecăreala acestui imbecil pe care viaţa de huzur l-a

îndobitocit de tot şi care îl lasă să stea în curte pe cel mai bun prieten al monseniorului.

Prevenitor, Picouic îi arătă drumul lui Pardaillan şi îl lăsă pe Croasse pradă sarcasmelor elveţianului de gardă. Deci, Pardaillan, urmându-şi călăuza, străbătu un vast salon de onoare, având pe peretele central un portret în picioare al regelui Carol al IX-lea, urcă o scară frumoasă de stejar ceruit şi intră într-o încăpere mică, plină de parfumul unei fel de intimitate fermecătoare.

Un bărbat tânăr, care scria la o masă mică, cu spatele la uşă, se ridică repede, se întoarse, palid de tot, spre cavaler, rămase o clipă nemişcat, apoi alergă şi i se aruncă în braţe. Pardaillan care, uşor mişcat de această bucurie vizibilă, de această fericire şi prietenie, îl îmbrăţişă şi el zdravăn.

— În sfârşit, ai venit! exclamă Charles d'Angoulęme. Dragul meu prieten… fratele meu bun… fratele meu mai mare, ai venit în sfârşit să contempli o fericire care este opera domniei tale! …

— Ca să zic aşa, răspunse cavalerul zâmbind, treceam prin Orléans, venind dintr-un pustiu şi mergând spre alt pustiu… şi-am vrut să mă opresc într-o oază…

Tânărul duce se îndepărtase strigând şi, după câteva minute, intră Violetta, roşie de emoţie, se apropie de Pardaillan şi îi întinse fruntea, murmurând:

— Nu mai lipseşte aşadar nimic pentru ca nobilul meu soţ şi eu însămi să fim fericiţi, căci, iată, aţi venit! …

Pardaillan, mai emoţionat şi mai mirat, în fond, decât ar fi vrut să fie, de această explozie de gratitudine şi de prietenie frăţească, o sărută pe amândoi obrajii pe tânăra şi graţioasa femeie. În aceeaşi clipă apăru Marie Touchet, mama lui Charles, şi, pe când Pardaillan făcea o plecăciune adâncă, ea făcu trei paşi repezi, îl prinse în braţe şi, cu lacrimile în ochi, îl strânse la piept, rostind:

— Sunt fericită, fiul meu drag, fericită că-ţi pot spune cu glas tare ceea ce-i spun în şoaptă lui Dumnezeu în

rugăciunile mele din fiecare seară: „Domnul să-l apere pe ultimul reprezentant al cavalerilor de altădată!”

Şi, întorcându-se spre un alt portret al lui Carol al IX-lea, mai mic decât acela din salon, adăugă cu un suspin:

— Din păcate el nu-i aici să-i mulţumească salvatorului copilului său. Dar am să te iubesc pentru amândoi, cavalere!

— Doamnă, spuse cavalerul încercând să-şi ascundă puternica bucurie care i-o dădea această mişcătoare clipă, doamnă, mă socot răsplătit regeşte, pentru că văd o rază de fericire în ochii domniei voastre şi un zâmbet pe buzele domniei voastre…

După primele momente de efuziune, cele patru personaje luară loc în fotolii şi Pardaillan, copleşit de întrebări, fu nevoit să povestească ce i se întâmplase de la scena din mănăstirea Montmartre. O făcu pe tonul lui simplu, care îi înfrumuseţa atât de mult povestirile, istorisi moartea lui de Guise, aceea a lui Maurevert şi, în sfârşit, pe aceea a Caterinei de Medici, dar nu suflă nici o vorbă despre Fausta.

Seara se dădu un banchet de gală, la care au fost poftiţi seniorii notabili din Orléans. La masă, Pardaillan, în pofida opoziţiei sale, a fost aşezat în fotoliul stăpânului casei.

A fost o seară de neuitat. Dar, a doua zi, când Charles d’Angoulęme intră în camera cavalerului să-l anunţe că pregătise în cinstea sa o partidă de vânătoare, Pardaillan răspunse că se pregătea să plece.

— Să pleci? exclamă tânărul duce pălind. Desigur doar pentru câteva ceasuri… Căci vei rămâne cu noi, nu-i aşa? Te vei stabili la noi… De acum înainte nu ne vom mai despărţi…

— Poate că, într-o bună zi, o să-ţi cer o mai îndelungată ospitalitate, răspunse Pardaillan. Pentru moment însă trebuie să-mi iau rămas bun…

Nici implorările Măriei Touchet, nici lacrimile Violettei nu izbutiră să-l reţină pe cavaler. Pardaillan, puternic

emoţionat, le strânse mâinile, spunând:

— Da, da, prietenii mei dragi, vă făgăduiesc că, dacă vreodată am să mă simt amărât, o să vin aici să-mi aşez capul şi să caut mângâierea zilelor mele de bătrâneţe…

Îi strânse în braţe şi plecă.

— Acum, murmură el când se îndepărtă, pot să mă laud că am văzut cu ochii mei ceea ce înseamnă fericirea.

Către ora prânzului se opri la un han spre a mânca şi a-şi odihni calul. Scormonind în cingătoarea de piele, constată că nu-i mai rămăseseră decât şapte scuzi de câte şase livre pentru a face călătoria la care pornise.

— Drace! mormăi fel, făcând o strâmbătură. Şi cu banii ăştia trebuie să ajung până la Florenţa… şi să mă mai şi întorc! …

Şi, cum scotoci după ceva şi sub oblâncul şeii, găsi acolo o cutie destul de voluminoasă, care conţinea o miniatură, o scrisoare şi cinci fişicuri de monede. Pardaillan desfăcu fişicurile şi constată că erau de câte două sute de scuzi de aur fiecare. Privi miniatura: era portretul Mariei Touchet, de pe vremea când locuia în strada Barrés. Portretul era aşezat într-o ramă de aur vechi, în care erau montate douăsprezece diamante: un dar al lui Carol al IX-lea. Pardaillan deschise atunci scrisoarea şi iată ce citi: „Pleci într-o călătorie lungă. Fiul meu drag, inima mi-a spus că am dreptul să mă ocup de cheltuielile domniei tale de călătorie, aşa cum, în alte împrejurări, m-am ocupat de cheltuielile de călătorie ale celuilalt fiu al meu, fratele domniei tale, Charles. În ce priveşte portretul, el mi-a fost dăruit în acel an 1572, pe care domnia ta poate l-ai dat uitării, dar care va rămâne veşnic întipărit în memoria mea. Este cea mai dragă dintre toate amintirile mele. Este cea mai dragă dintre toate amintirile care mă leagă de acela pe care l-am iubit. Ţi-l dăruiesc, deoarece îţi era destinat ca fiind, după inima mea, copilul meu mai mare. Adio, dragul meu fiu. Ar fi o mare bucurie şi mângâiere pentru mine să te revăd

înainte de a muri… Gândeşte-te la asta! Şi Dumnezeu să te aibă în pază, aşa cum ne-ai păzit pe noi toţi…”

Pardaillan rămase o oră, cu scrisoarea în mână, în ungherul din grajd unde se afla, absorbit într-o visare adâncă. Băiatul de la han care veni să-i spună că masa era gata, îl văzu nemişcat, cu capul plecat în piept şi lacrimi în ochi.

Capitolul 40

Palatul Riant.

Pardaillan sosi la Florenţa pe la sfârşitul lui aprilie, ceea ce dovedeşte că mersese pe ocolite – alegând drumul cel mai lung, dar şi cel mai amuzant. A călători pentru el era adevărata bucurie: a se deplasa dintr-un loc în altul nu însemna decât scopul secundar al călătoriei…

A doua zi după ce sosise, se duse la palatul despre care îi vorbise Fausta. Găsi la poartă un fel de elveţian care îl întrebă dacă el era ilustrul domn de Pardaillan. Cavalerul răspunse că, într-adevăr, avea onoarea să fie domnul de Pardaillan, deşi habar n-avea dacă era ilustru. La care bravul paznic al palatului nu mai spuse nimic, dar, îndreptându-se spre un dulap pe care îl deschise, scoase dintr-un sertar o scrisoare cu peceţi, pe care cavalerul o desfăcu pe loc. Ea nu conţinea decât aceste patru cuvinte: „Roma. Palatul Riant.

— Fausta”

Fausta îl aştepta deci la Roma!

„Ce dracu am venit să fac în Italia? mormăia, el în sinea sa, a doua zi, călătorind pe un drum frumos, plin de miresmele îmbătătoare ale primelor flori şi inundat de razele soarelui de mai. Ei, cine mă împiedică să-mi întorc calul şi s-o pornesc înapoi spre Orléans, unde să stau toată iarna la căldură, cu picioarele la vatră, toamna să vânez cerbi şi căprioare, iar vara să-mi scriu memoriile la umbra teilor bătrâni?”

Pardaillan izbucni în râs la ideea de a-şi scrie memoriile. Avea totuşi să şi le scrie, spre marea plăcere a cititorilor

cărora le va veni în minte să le frunzărească şi spre marea bucurie a autorului acestei povestiri, care avea să afle în ele pagini preţioase.

Pardaillan îşi făcu intrarea în Roma într-o superbă seară, în 14 mai 1589. Trase la hanul Franc-Parisien, cuvinte care, scrise în franceză pe firmă, îi părură de bun augur. Hangiul, într-adevăr, era un francez şi jumătate, adică parizian de pe strada Montmartre. Se stabilise de cincisprezece ani la Roma, unde făcea încet avere dându-le romanilor să mănânce din bucătăria pariziană şi francezilor care picau la el din bucătăria romană, ceea ce, pretindea el, trebuia să ducă fără greş, mai devreme sau mai târziu, la o alianţă între locuitorii din Paris şi cei din Roma.

Cavalerul dormi neîntors până la ora opt de dimineaţă, se îmbrăcă cu grijă şi, după ce mâncă, se interesă cam pe unde s-ar afla Palatul Riant, unde Fausta îi dăduse întâlnire. Hangiul îi arătă drumul pe care trebuia să meargă până acolo şi adăugă:

— Un monument care fără doar şi poate a fost foarte frumos la vremea sa, dar care cade în ruină. De pe vremea Lucreţiei Borgia este nelocuit!

Dar Pardaillan şi pornise la drum şi, mergând pe o stradă paralelă cu Tibrul, curând se pomeni în faţa Palatului Riant, edificiu magnific, strălucitor şi întunecat ca un capriciu al Lucreţiei Borgia, împodobit cu statui şi basoreliefuri, care îi sporeau splendoarea şi acoperit de praf, cu ferestrele închise, marea curte exterioară pustiită şi poarta zidită.

— Mi se pare, murmură Pardaillan, că asta e un fel de copie a Palatului din insula Cité… Măcar de n-aş găsi şi aici o sală de tortură şi nici o vârşă de fier! …

Cum şedea aşa, destul de încurcat, pentru că poarta era zidită, un bărbat trecu pe lângă el, îl atinse uşor cu cotul şi îi şopti:

— Urmaţi-mă… „Se pare că sunt aşteptat!” îşi spuse Pardaillan, care se luă după om fără să spună o vorbă,

asigurându-se în acelaşi timp că spada era la locul ei, la cingătoare.

Omul se strecură printr-un soi de gang îngust care mărginea Palatul Riant în partea lui dreaptă şi dădea spre Tibru. Pe la mijlocul gangului, dispăru pe o uşă joasă şi Pardaillan intră pe urma lui. Unul mergând în faţă şi celălalt urmându-l, nescoţând nici o vorbă, străbătură un coridor lung şi ajunseră în sfârşit într-un vestibul imens care, evident, ocupa tot parterul dinspre faţadă. Nu era decât un deşert de marmură, populat de statui impasibile care, toate, suferiseră de pe urma furiei populare, întrucât uneia îi lipsea un braţ, alteia capul. Lampadare stâlcite, cornişe sfârtecate, coloane prăbuşite, pereţi înnegriţi de urma flăcărilor păreau să indice că vreo dramă îşi desfăşurase acolo sumbrele-i peripeţii.

Pardaillan, mereu în urma călăuzei sale, pătrunse într-o parte a palatului unde se regăseau toată măreţia şi tot fastul grandios cu care îi plăcea să se înconjure prinţesei Fausta. Se opri şi, deodată, îşi dădu seama că omul care îl condusese dispăruse. Aşteptă deci, cu ochii fixaţi pe un tablou de Rafael din Urbino, care reprezenta o tânără de o frumuseţe strălucitoare, cu ochii negri, un surâs imperios, cu forme totodată delicate şi pline de maiestate: era portretul Lucreţiei Borgia… bunica Faustei. Cum stătea dus pe gânduri în faţa imaginii acestei fiice de papă, auzi în spatele său un zgomot uşor şi, în cadrul de catifea al unei portiere, văzu o tânără care îl contempla. Avea aceeaşi frumuseţe fatală, aceiaşi ochi plini de mister ca şi femeia din tablou…

— O priveşti pe bunica mea? întrebă Fausta înaintând spre el, fără alt cuvânt de bun venit decât o uşoară înclinare a capului. Pe alte căi decât ale mele, cu mijloace mai sigure, ea a putut, timp de câţiva ani, să-mi realizeze visul. Ce viaţă îmbătătoare ar fi fost aici, dac-aş fi putut şi eu să urc pe culmile puterii şi dacă, sub oblăduirea unei spade invincibile, a unui bărbat puternic şi curajos între toţi, aş

locui în palatul acesta ca o suverană de temut şi nu ca o proscrisă care se ascunde! …

Fausta se aşezase într-un fotoliu şi, cu un semn, îl poftise şi pe Pardaillan să se aşeze.

— Doamnă, spuse cavalerul, mi s-a părut că experienţele cumplite, prin care aţi trecut de cealaltă parte a Alpilor, v-au smuls pentru totdeauna din minte acel ferment de ambiţie care vă roade şi vă va ucide. La ce bun să te străduieşti atâta pentru a domina, adică pentru a aduce altora nenorocire? Mă opresc, doamnă, altfel aş avea aerul că ţin o predică. Din tot ce aţi spus adineauri nu vreau deci să reţin decât un singur lucru: că sunteţi aici, unde vă ascundeţi ca o proscrisă… Credeam că aţi încheiat pace cu Sixtus?

Fausta clătină din cap cu o amărăciune disperată.

— Între mine şi Sixtus, zise ea, e o luptă pe viaţă şi pe moarte. Am crezut pentru o clipă că totul s-a isprăvit. Dar, punând piciorul pe pământul Italiei, am înţeles că rămăsesem nepoata Lucreţiei şi că nu puteam să uit nimic. Într-adevăr, am fost înfrântă! Înfrântă, mai ales pentru că domnia ta te-ai aflat în calea mea… Dar dacă n-ai mai fi împotriva mea! Dacă ai fi alături de mine! O! Aş reîncepe lupta… şi, de data asta, aş ieşi învingătoare…

Fausta se opri o clipă, ca şi când ar fi aşteptat un cuvânt, un semn de încuviinţare. Dar Pardaillan rămânea de gheaţă.

— În ce-l priveşte pe Sixtus, chiar dacă eu aş renunţa pentru totdeauna la luptă, el nu va renunţa la răzbunare. Te-ai întrebat de ce nu te-am aşteptat la Florenţa?

— Nu mi-am pus nici o întrebare, doamnă, m-aţi aşteptat la Roma, am venit la Roma… chiar dac-ar fi fost la capătul lumii.

Dacă Fausta l-ar fi cunoscut bine pe Pardaillan, această banală hiperbolă i-ar fi demonstrat tocmai răceala cavalerului. Dar, tresărind de bucurie, ea continuă cu glas pătimaş:

— Dacă ceea ce spui este adevărat, mai pot spera încă. Împreună, putem înfăptui lucruri mari. Dar, află mai înainte că, dacă am plecat din Florenţa, unde te aşteptam, am făcut-o pentru că eram hărţuită de zbirii lui Sixtus. La Florenţa, palatul meu a fost încercuit, eram pe punctul de a fi prinsă… şi am fugit.

— Şi aţi căutat refugiu tocmai la Roma!

— Da, răspunse simplu Fausta. Voi fi căutată peste tot, dar nu şi în umbra castelului Sant'Angelo. Sixtus şi-a aruncat privirile departe pentru a ghici unde m-am ascuns şi-atunci va uita să privească la picioarele sale.

— Bine jucat! zise Pardaillan, care nu-şi putu stăpâni râsul.

Şi, cu toate acestea, lucru ciudat, nu se simţea în apele lui. Femeia aceasta, într-adevăr foarte frumoasă, fecioara asta prea fecioară şi prea puţin femeie, care fusese învinsă, medita la vreo cumplită răzbunare, femeia asta pentru care, pe podul de la Blois, el simţise, chiar dacă doar pentru o clipă, că îi bate inima… ei bine, Fausta nu-i inspira acum decât un soi de repulsie.

— Cavalere! rosti mai departe Fausta cu blândeţe. Când am aflat că l-ai ucis pe ducele de Guise, când am înţeles că eşti una dintre forţele naturii împotriva căreia nu se poate face nimic, am crezut că destinul meu s-a încheiat. Pe podul de la Blois am vrut să mor, dar m-ai smuls din ghearele morţii. În ceasul acela, cavalere, între noi s-a petrecut, un lucru grav… şi, pe temelia acelui eveniment, mi-am refăcut viitorul. Nu protesta, taci… După ce voi isprăvi de vorbit, vei spune da, sau nu…

Fausta se reculese un minut, apoi, aţintindu-şi privirea de foc asupra cavalerului, spuse:

— Iată despre ce este vorba. Pretutindeni, în Italia, am prieteni puternici. Răspândiţi, împrăştiaţi, descurajaţi de triumful lui Sixtus, vor deveni o formidabilă armată, gata să facă orice, dacă repurtez aici o singură victorie. La Roma, două mii de oameni înarmaţi sunt gata să formeze primul nucleu al acestei armate şi mai am oamenii mei până şi în

castelul Sant’Angelo. Dacă Sixtus moare… sau pur şi simplu dacă pun mâna pe el, dacă îl ţin prizonier aici, devin stăpână absolută pe situaţie. Cavalere, mă bizui pe domnia ta să-l prinzi pe Sixtus în Vatican, să-l faci prizonier de război şi să mi-l aduci aici. Nu-ţi vor lipsi nici banii, nici oamenii pentru a duce la bun sfârşit această încercare. Ţi se pare cu putinţă?

— Totul este posibil, doamnă.

— Bine, zise Fausta, ai cărei ochi se ilumină ca de un fulger. După ce Sixtus va fi prins, împreună cu cei două mii de ostaşi ai mei, veţi ţine Roma în mână, iar eu voi lua în stăpânire Vaticanul. Prietenii despre care ţi-am vorbit se vor reuni atunci şi fiecare mi-ar aduce contingentul său: după o lună vom avea în jurul Romei o armată pe care o evaluez la treizeci de mii de pedestraşi, cincisprezece mii de călăreţi şi patruzeci de tunuri. Cu această armată, cavalere, pot să mă înapoiez în Franţa şi să-mi iau o revanşă decisivă… Dar, această armată are nevoie de un conducător. L-am şi găsit, eşti domnia ta… Ce spui despre toate astea?

— Spun, doamnă, că totul este posibil, repetă Pardaillan, dar, de data aceasta, cu o atât de vizibilă răceală, încât Fausta simţi cum o înspăimântătoare îndoială îi muşcă inima.

Rămase câteva clipe căzută într-o reverie sumbră. Apoi, rar, vorbi mai departe:

— Tot eşafodajul acesta este construit pe un sentiment… „Am ajuns la punctul nevralgic, atenţie!” se gândi Pardaillan.

Fausta se ridică. Tremura uşor din tot trupul. Era palidă. În sfârşit, luând brusc o hotărâre, spuse:

— Cavalere, totul depinde de răspunsul pe care ai să mi-l dai. Nu vreau să-mi dai pe loc acest răspuns. Revino peste trei zile şi vom sta de vorbă. Dacă vei spune da, triumful meu şi al domniei tale sunt asigurate. Dacă vei spune nu, înapoiază-te în Franţa şi ne vom despărţi pentru totdeauna. …O! Acum taci… trei zile… Încă trei zile de visuri…

Era gata să se lase purtată de vorbe. Se stăpâni şi, cu un ton mai rece, adăugă:

— Am nevoie de aceste trei zile pentru a lua ultimele hotărâri. Şi domnia ta ai nevoie de ele pentru a chibzui înainte de a te angaja… peste trei zile, la căderea nopţii, cavalere… adio! …

După aceste cuvinte, dispăru în spatele unei draperii şi Pardaillan o văzu intrând pe Myrthis, care îi făcu semn s-o urmeze. Se supuse, ameţit de ceea ce-i auziseră urechile. După câteva minute se pomeni în stradă şi se înapoie la hanul Franc-Parisien.

— Ce dracu am venit să caut aici? murmură el când rămase singur şi se încuie în camera lui. Tigresa a rămas tot tigresă. Ar fi trebuit să-mi dau seama… Trei zile! Aş face bine să profit de ele pentru a o lua la sănătoasa… Ei, dar aş avea aerul că fug!

Între timp, Fausta se aruncase pe un pat şi, cu capul înfundat în perne, palidă de efortul pe care îl făcuse pentru a se stăpâni, murmură:

— Nimic! Nimic! Nimic! Nici o tresărire, nici o clipire! … O, da! Să chibzuiască, deoarece este în joc viaţa lui! Să chibzuiască şi să se ferească! Deoarece, acum, eu îl am la mână! …

Ce se petrecuse în Palatul Riant în aceste trei zile? Ce pregătiri se făcură? Ce porunci dădu Fausta? … În cea de-a treia zi, la parterul palatului era mare fierbere. Când se lăsă seara, cei douăzeci de servitori care erau închişi în palat, bărbaţi sau femei, ieşiră de acolo ca dintr-un loc ciumat şi se îndepărtară în mare grabă. În Palatul Riant nu mai rămaseră decât Fausta şi confidenta sa Myrthis.

La căderea nopţii, Pardaillan, aşa cum făgăduise, se prezentă la uşiţa din gang şi fu introdus de Myrthis. Numai că, de data asta, urcă o scară tainică şi fu condus la primul etaj.

Capitolul 41
Sfârşitul palatului Riant

— Doamnă, zise Pardaillan când se află în prezenţa Faustei, vă datorez o explicaţie la fel de sinceră ca şi acelea pe care le-am mai avut în câteva rânduri. Încep prin a vă spune că mâine dimineaţă voi porni la drum spre a mă înapoia în Franţa. Acum, adaug că în timpul acestor trei zile m-am tot întrebat cu toată seriozitatea asupra ofertelor pe care aţi binevoit a mi le face şi, la toate întrebările mele, mi-am răspuns: nu. Am venit totuşi la domnia voastră întrucât mi s-a părut, mai întâi pe podul de la Blois şi mai apoi în coliba acelor pescari de pe Londra cărora le-aţi făcut un dar atât de preţios, mi s-a părut, ziceam, că înlăuntrul domniei voastre s-a petrecut o răsturnare deplină şi că o rază de lumină a pătruns în sfârşit în bezna acestui suflet pe care nu-l înţeleg deloc. N-am văzut bine. N-am gândit bine. Am tras pe nedrept concluzia că aveam desigur o oarecare influenţă asupra spiritului domniei voastre şi că, aducându-vă fratern înspre bunătate, aş putea evita multe nenorociri atât pentru domnia voastră, cât şi pentru alţii. Nu, n-am să merg la castelul Sant'Angelo pentru a-l captura pe Sixtus. Nu, n-am să-i comand pe cei două mii de soldaţi plătiţi pentru a ţine Roma la bunul plac al domniei voastre. Nu, n-am să fiu şeful armatei pe care plănuiţi s-o adunaţi. Iată şi motivele: doamnă, nu pot să sufăr oamenii care se aşează în fruntea a cincizeci sau a şaizeci de mii de oameni pentru a jefui, a ucide, a pustii, a incendia, a străbate meleagurile ca nişte meteori în urma cărora nu mai rămân decât ruine.

Motivele mele sunt firave şi o minte politică ca a domniei voastre desigur că le dispreţuieşte. Totuşi acestea sunt motivele mele. Mai am şi altele. Şi, dacă trec de la planul general la cel simplu, dacă privesc faptele de arme pe care mi le propuneţi vă spun că nu pot să sufăr pregătirea unor capcane împotriva unui bătrân care nu-mi stinghereşte cu nimic nici viaţa, nici libertatea. Gâlceava lui cu domnia voastră nu mă priveşte. Când am avut să mă răzbun pe de Guise, l-am pândit, l-am aşteptat şi i-am spus: „Apără-te…" Şi de Guise, doamnă, ca şi Maurevert, ştia să ţină o sabie în

mână. Însă Sixtus! De ce, cu care drept, pentru care jignire, pentru care atentat împotriva mea să-i doresc răul? Îmi mai rămâne să adaug încă două lucruri: că voi pleca fericit dacă ştiu că ne despărţim prieteni şi, pe urmă, că, dacă sinceritatea mea vă va provoca ura, în ce mă priveşte n-am să fiu niciodată duşmanul domniei voastre, fiind hotărât să uit şi vârşa de fier şi oamenii lui de Guise trimişi pe urmele mele şi tot restul, spre a-mi aminti numai de podul de la Bois.

Pardaillan se opri şi răsuflă uşurat. Sudoarea îi şiroia pe frunte.

Fausta îl ascultase cu ochii închişi. Nici un fior nu tulbura marmura acestei frunţi pure, rămasă la fel de senină ca şi când ar fi auzit laudele vreunui curtean sau ale vreunui poet. Numai că, atunci când Pardaillan isprăvi de vorbit, ea deschise ochii şi, cu un gest plin de nepăsare, lovi un gong. Myrthis apăru de îndată.

— Fă ceea ce ţi-am poruncit, îi spuse Fausta.

Pardaillan observă că Myrthis devenise palidă şi că buzele ei fremătau de parcă ar fi vrut să răspundă. O privire fulgerătoare a Faustei opri răspunsul acesta gata să pornească. Myrthis aruncă o privire stranie asupra cavalerului, apoi se îndepărtă.

Pardaillan îşi pipăi spada, jungherul şi se pregăti să facă faţă oricărui eveniment. Un gând rapid ca fulgerul îi lumină mintea şi îşi spuse că Fausta dăduse probabil porunca să fie ucis. Desigur, avea să vadă intrând vreo duzină de spadasini având sarcina să-l prefacă în mici fărâme…

Fausta, cu urechile la pândă, păru să asculte un zgomot îndepărtat.

— Doamnă, rosti Pardaillan cu glas sigur, dar scăzut şi ameninţător, care este porunca pe care slujitoarea domniei voastre trebuie s-o împlinească?

Fausta, în clipa asta, încetă să mai tragă cu urechea. Întoarse spre cavaler un obraz pe care acesta nu i-l recunoscu…

Tot ceea ce patima dezlănţuită în inima unei femei poate arăta ca splendid şi înnebunitor, radios şi cumplit, se aprinsese, ba chiar arunca văpăi pe chipul acesta. Zâmbetul buzelor purpurii, uscate de friguri, tremura ca un fior de dragoste supraomenească, lava privirii ardea, fecioara neprihănită, fecioara dispreţuitoare şi trufaşă, printr-o prefacere înspăimântător de rapidă, devenea cea mai pătată şi cea mai neruşinată dintre desfrânate... Cu un singur gest îşi lăsă să cadă rochia de în albă ca neaua şi minunata ei goliciune apăru în ochii lui Pardaillan uluit, fascinat, pierit, asemenea unei sublime creaţii a unui Michelangelo cuprins de delir...

Atunci ea prinse să vorbească... Vorbi cu un glas plin de stranie blândeţe, răguşit de dragoste, gâfâitor, arzător...

— Te iubesc, spuse ea, te iubesc şi tu mă respingi... Te iubesc şi tu mă respingi... Te iubesc, eu, fecioara care purta în inima ei mândră un dispreţ suprem faţă de bărbaţi... te iubesc şi mă dăruiesc ţie... iată-mă, îţi aparţin... sunt a ta pe de-a întregul şi am jurat că, pentru un ceas, tu vei fi al meu pe de-a întregul...

Îşi aruncă braţele în jurul gâtului lui, îl înlănţui strâns...:

— Fausta! bâigui Pardaillan aiurit de patima aceasta care îl pătrundea precum cea mai perfidă otravă.

Ea îşi apropie buzele de buzele lui... O clipă, într-o sinistră lucire a raţiunii, cavalerul întrevăzu că îl păştea o primejdie îngrozitoare... Dar, cu un soi de asprime dezlănţuită, ea îl strânse şi mai tare şi îmbrăţişarea ei deveni şi mai furioasă. Atunci cavalerul începu să gâfâie... Îşi pierdu capul. Uită totul de pe lume. Pentru o clipă, dragostea, dragostea asemănătoare unei flori monstruoase căreia un soare necunoscut i-ar grăbi înflorirea într-o clipită, dragostea, plină de nelinişte şi de ameţeală, îi prinse în mrejele ei mintea, inima, sufletul şi trupul...

— Sunt învinsă! murmura fecioara. Sunt învinsă de tine, dar prin înfrângerea mea dobândesc cea mai strălucitoare victorie... Ascultă... Ştii ce am făcut pentru a te avea? ...

— O! bâigui cavalerul. Ce importanţă are! Visul acesta pe care-l văd cu ochi uimiţi şterge toate celelalte visuri…

— Trebuie să ştii… Ţi-am dorit moartea… da, am vrut să mori în timpul primului sărut pătimaş pe care fecioara neprihănită îl oferă unui bărbat… Ieri, ah! ascultă… ieri, în sala cea mare a acestui palat au fost îngrămădite fascine… Myrthis le-a dat foc, înţelegi? … Şi, acum, palatul arde! … Myrthis a ieşit şi a încuiat în urma ei toate uşile… pricepi? … Şi, acum, suntem singuri… singuri deasupra unui imens rug în flăcări… singuri într-un somptuos rug de dragoste! … Pardaillan! Pardaillan! … Mă iubeşti? …

— Te iubesc! şuşoti Pardaillan. Moartea! … Un rug! … Fie! … Să mori astfel, nu înseamnă să mori, înseamnă să treci dintr-un vis în visuri încă necunoscute…

Buzele lor se uniră. Timpul se scurse… o oră, poate… Pardaillan nu-şi dădu seama.

Când ieşi din acest delir, când îşi reveni în fire, Pardaillan aruncă priviri înnebunite în încăpere şi văzu că un fum înecăcios o umplea pătrunzând prin crăpăturile uşilor. O căută pe Fausta lângă el şi, cu un râs straniu, murmură:

— Să mor în braţele tale, să mor în dragoste şi în flăcări! … Ar fi un sfârşit frumos pentru viaţa mea agitată! …

Dar, alături de el, n-o găsi pe Fausta! … Râsului său înăbuşit îi răspunse un hohot de râs strident. Atunci raţiunea reveni în valuri repezi în minte şi, odată cu raţiunea, groaza.

Pardaillan se ridică dintr-o singură mişcare. Auzi şuierăturile incendiului, trosniturile bârnelor, vuietul unor zgomote îndepărtate. Şi, înlăuntrul palatului, sub aceste zgomote asurzitoare, tăcerea, lipsa oricărei făpturi vii…

Adevărul hidos i se înfăţişă deodată pe de-a întregul… Era încuiat împreună cu Fausta în Palatul Riant! Şi palatul ardea! … Era singur cu ea! Şi amândoi aveau să moară!

Şi, în clipa aceea de groază, când şi începuse să se sufoce, un gând de milă, o milă iertătoare şi plină de devotament prinse viaţă înlăuntrul lui şi izbucni în acest strigăt:

— Fausta! … Fausta! …

Să o salveze! … Să salveze fecioara care îi dorise moartea, care îl omora, dar care i se dăruise! …

Acelaşi hohot de râs infernal îi răspunse… şi, deodată, o văzu… O văzu înconjurată de fum, în miezul unui abur negru şi roşietic, asemenea unei făpturi de taină, care intră din nou în taină. O văzu ca într-o depărtare, cu linii neprecise, un chip abia bănuit în care străluceau două diamante negre, cele două diamante funebre ale ochilor ei, fantomă care se risipeşte, creatură indescifrabilă, învăluită în enigmă… Pardaillan înaintă, clătinându-se, pe jumătate orbit şi răcni:

— Vino! … Să fugim! … O! Am să te salvez! … Ai să trăieşti! …

Şi, din norul de fuM. Odată cu fulgerul ochilor ei, ieşi glasul Faustei, glasul calm, glacial, dulce şi aspru, glasul suveran:

— Voi trăi! … Da, Pardaillan! … Însă tu, tu vei muri! … Învinsă adineauri pentru ultima oară, îmi iau revanşa, iar sărutul meu de dragoste te ucide, pentru că oţelul nu te poate atinge! … Adio, Pardaillan!

Pe măsură ce vorbea, Fausta părea că se îndepărtează, că se confundă cu fumul gros, că se topeşte în norul întunecat şi glasul ei însuşi slăbea… La ultimul cuvânt, ea dispăru cu desăvârşire.

Pardaillan înţelese că avea să moară singur! … Să moară, da! Căci fumul îl înăbuşea, flăcările se strecurau pe sub uşa pe unde intrase şi orice ieşire îi era tăiată, pentru că o uşă de fier îl separa de calea pe care apucase Fausta. Pardaillan se îndreptă cu hotărâre spre flăcări. În momentul când era gata să atingă uşa pe unde pătrunsese în încăpere, uşa se prăbuşi… El se dădu îndărăt…

Dinaintea lui era rugul imens, cuptorul roşu al unei scări care ardea…

În clipa asta, adică la mai puţin de zece secunde după dispariţia Faustei, în clipa asta când Pardaillan înţelegea că

se va prăpădi, în clipa asta un zgomot înfiorător domină întreg tumultul, în această încleştare enormă de zgomote care era incendiul… Scara se prăbuşea! …

Şi, în clipa asta când Pardaillan se clătina pe picioare, simţind că i se învârte capul şi că ameţeala morţii punea stăpânire pe el, deodată respiră mai uşor, ca şi când o mare adiere de vânt ar fi împrăştiat fumul… şi văzu… da, de cealaltă parte a abisului pe care îl lăsase scara prăbuşită, pe o bucată de zid înnegrit, văzu o fereastră ale cărei vitralii se spărseseră, iar cercevelele căzuseră în acelaşi timp cu scara… Pardaillan se aplecă şi mai mult: calculă spaţiul care îl despărţea de fereastra aceea…

A fost o clipă de groază, greu de descris.

Pardaillan îşi desfăcu sabia, îşi scoase tunica şi se dădu îndărăt până la uşa de fier… Şi îşi luă avânt! … Îşi luă avânt în clipa când jerba de flăcări urca răsucindu-se în spirale purpurii…

În clipa următoare se afla agăţat de marginea interioară a ferestrei…

Trecuse peste abis! Sărise! Cum? Prin ce prodigioasă întindere a muşchilor, prin ce elan de nebunie admirabil calculată? …

Se afla pe fereastră…

Jos, la picioarele lui, foarte departe, o mulţime de oameni mişuna şi, în această secundă tragică, ochii lui văzură panorama sublimă, nemaipomenită, misterioasă şi strălucitoare a Romei, clopotniţe, cupole, coloane, temple cu creste de purpură în noaptea neagră… Şi, înăuntru, rămăseseră casa scării, cuptorul, palatul pradă flăcărilor, torentele de fum negru şi roşu, trosniturile, apriga bătălie a focului, uruitul zidurilor ce se prăbuşeau… sfârşitul, spulberarea a ceea ce fusese Palatul Riant! …

Pardaillan îşi aşează picioarele pe o cornişă lată care şerpuia de-a lungul ferestrelor în exterior. Respira din adâncul plămânilor.

Cu spatele la zidul fierbinte, cu faţa întoarsă spre vid, înainta pe-o parte… mergea… se îndepărta de focarul central… din ce în ce mai mult, îşi recăpăta sângele rece… nu prindea în vid, nu se uita la nimic… Brusc, atinse cotul cornişei şi, aruncându-şi o clipă ochii înspre picioare, văzu că era deasupra Tibrului… „Sunt salvat”, îşi spuse în sinea lui.

Într-adevăr, era salvat! … Partea aceasta a Palatului Riant nu era încă atinsă de flăcări. Pardaillan sparse vitraliile primei ferestre peste care dădu, sări pe o scară pe care o coborî în câteva salturi şi se pomeni într-o sală pardosită a cărei uşă din fund dădea spre Tibru…

Se aruncă în gol şi începu să înoate… Peste zece minute se urca pe un fel de cheu mic şi, după un sfert de ceas, se înapoia la hanul Franc-Parisien: toată lumea se dusese să vadă incendiul. Pardaillan putu să se strecoare până în odaia lui, fără să fie văzut…

Se vârî în pat şi, aproape îndată, căzu într-un somn de plumb.

Fu trezit de hangiu în persoană. Cavalerul îl trimise să-i facă rost de un pieptar, o spadă, o pălărie şi îi ceru nota de plată. Parizianul îşi îndeplini repede însărcinarea, se înapoie cu mai multe lucruri din care Pardaillan putu să aleagă, explicând totodată că, noaptea trecută, îşi pierduse aceste obiecte de absolută necesitate apărându-se împotriva unei cete de răufăcători.

— Domnul n-a văzut focul? întrebă hangiul, care asista la îmbrăcatul cavalerului.

— Nu, răspunse Pardaillan, dar iată zece scuzi şi trei livre cât face nota de plată. Şi, acum, iată şi un galben ca să-mi povesteşti despre incendiu, căci povesteşti pe cinste!

Hangiul se porni să facă o pitorească istorisire, pe care Pardaillan o ascultă foarte atent.

— Dar, ce credeţi, domnule, spuse el în încheiere, închipuiţi-vă că palatul acesta pe care toată lumea îl credea pustiu de pe vremea Lucreţiei Borgia, închipuiţi-vă că era

locuit… şI. Ceea ce este şi mai grozav, locuit de o femeie… o femeie, domnule, despre care circulă tot felul de zvonuri şi care era un fel de răzvrătită, în revoltă deschisă faţă de autoritatea Sfântului Părinte…

— Ai spus „care era”…

— Pentru că femeia a pierit în flăcări, domnule, după cum spune toată lumea.

Pardaillan se întoarse brusc cu spatele, pe când hangiul îşi continua povestirea-i elegantă.

Cavalerul simţise că i se scurge sângele din cap şi că se face palid la faţă. Deci Fausta era moartă! … Moartă de o moarte îngrozitoare pe rugul aprins de ea pentru el! … Îşi scutură capul murmurând:

— Fausta a murit, a murit şi trecutul… Să încercăm să privim înspre viitor!

Când urcă în şa, hangiul îi oferi, la botul calului, un pahar dintr-un soi de vin din Burgundia, pe care îl păstra pentru împrejurările de seamă. Peste o jumătate de oră, Pardaillan călărea pe drumul de întoarcere.

Nu, Fausta nu murise. În clipa când Pardaillan se îndepărta de Roma, ea era întemniţată şi păzită într-o încăpere din castelul Sant’Angelo, împreună cu slujitoarea ei, Myrthis. După ce dăduse foc vreascurilor adunate la parter, Myrthis ieşise încuind uşile, după instrucţiunile pe care le primise şi îşi aşteptase stăpâna în faţa unei uşi scunde, de pe aripa stângă a palatului, unde focul nu putea ajunge decât cu mare greutate. Incendiul izbucni şi Myrthis tocmai îşi frângea mâinile când uşa scundă se deschise. Fausta apăru…

În momentul acela, bărbaţii care o urmăriseră pe slujitoare se apropiară repede, le înconjurară pe cele două femei şi unul dintre ei, punându-şi mâna pe umărul Faustei, îi spuse cu glas scăzut:

— Sunteţi prinţesa Fausta! De opt zile supraveghem palatul acesta. În numele sanctităţii-sale, doamnă, vă

arestez. Binevoiţi să ne urmaţi fără scandal, dacă vreţi să aveţi norocul de a vă înţelege cu Sfântul-Părinte…

Fausta ridică o privire plină de văpăi spre cerul ameninţător, pe care incendiul îl înfrumuseţa cu lucirile sale cumplite, prefăcându-l într-un imens rug. În acelaşi timp fu luată de oamenii papei.

Capitolul 42 „Ventre saint-gris”

Cu cât se îndepărta de Roma, cu atât Pardaillan îşi recăpăta acel spirit de nepăsare chibzuită care îl făcea atât de puternic în viaţă. Când intră în Franţa, scena din Palatul Riant nu mai trăia în el decât ca un vis îndepărtat. Dealtfel, veştile stranii pe care le culegea pe drum, pe măsură ce înainta, erau de ajuns a-i abate gândurile. Află că bătrânul cardinal de Bourbon fusese proclamat rege al Franţei sub numele de Carol al X-lea, că Mayenne ţinea în mâinile sale Parisul, că Henric al III-lea era încolţit, că regele Navarei se războia pe lângă Saumur, având la dispoziţie o puternică armată, că Chartres, Le Mans, Angers, Rouen, Evieux, Lisieux, Saint-Lô, Alençon şi alte oraşe se aflau în stare de revoltă înarmată împotriva regelui legitim: pe scurt, regatul era trecut prin foc şi sabie şi marea bătălie, bătălia definitivă avea să înceapă, pentru a se şti cui va aparţine acest regat.

Pe la 20 iunie, ajunse la Blois. Acolo, află că regele, cu o armată foarte redusă, îşi aşezase tabăra între Tours şi Amboise. A doua zi porni deci să coboare cursul Loarei şi, trecând de Amboise, dădu în cale peste un puternic detaşament de regalişti. În fruntea acestui detaşament îl recunoscu, după vârful coifului, pe Crillon şi îşi împunse calul spre acesta. Bravul căpitan scoase un ţipăt de bucurie revăzându-l pe cavaler, încredinţă comanda trupei unuia dintre ofiţerii săi şi îi propuse lui Pardaillan să meargă împreună până la tabăra regală, ceea ce cavalerul acceptă.

— Mi se pare, căpitane, zise Pardaillan, că nu sunteţi prea fericit?

— Ba, dimpotrivă, pe toţi dracii, sunt fericit. Începem lupta, o să fie nevoie să dăm şi să primim lovituri!

— Atunci înseamnă că oftaţi de bucurie?

— Nu, pe toţi dracii!

— Atunci înseamnă că sunteţi îndrăgostit?

Crillon îşi ridică viziera coifului şi îi arătă cavalerului un obraz brăzdat de tăieturi.

— Cu mutra asta? zise el izbucnind în râs. Nu, cavalere, oftez pentru că treburile bietului meu Valois sunt tare încurcate. Of! Dac-aţi vrea, cavalere…

— Ce să vreau, căpitane?

— Ei, ce să mai vorbim, răspunse Crillon, oamenii de mare curaj cam lipsesc din jurul bietului Valois, pe care toţi îl părăsesc. Cavalere, dac-aţi vrea să intraţi în slujba regelui…

— Mulţumesc, spuse Pardaillan, pentru părerea bună pe care o aveţi despre mine, dar vreau să rămân liber.

— Este ultimul domniei voastre cuvânt? …

Pardaillan se înclină. Crillon căzu pe gânduri.

— Dar, continuă atunci cavalerul, deoarece tot regatul s-a ridicat împotriva lui Valois, deoarece, cu slabele lui mijloace, nu poate să-i facă faţă lui Mayenne, eu ştiu bine ce aş face dac-aş fi în locul lui. Aş căuta să închei alianţe. Henric de Béarn are o armată solidă…

— Ei? Pe toţi dracii! Valois o ştie prea bine şi nu s-ar putea spune că doar cheful îi lipseşte să strige după ajutor. Dar i-e frică. Un refuz din partea Béarnezului ar însemna o mare ruşine! … Cavalere, ştiţi că mi-a trecut prin gând să mă duc de unul singur să-l caut pe Béarnez? Însă dacă mă refuză… refuzul l-ar atinge pe rege, întrucât sunt omul regelui!

— Atunci am să mă duc eu, dacă asta vă face plăcere. Mi-aţi făcut un serviciu îndemnându-l pe Ruggieri să-mi dea ospitalitate: acum mi-a venit rândul şi mie!

— O! Mi-aţi luat-o înainte şi vă datorez mai mult decât îmi datoraţi, zise Crillon. Dar, în sfârşit, dacă consimţiţi…

— Iau sarcina asupra mea, zise Pardaillan cu fermitate. Propunerile vor veni din partea Béarnezului către Valois…

— Mii de draci! Dacă veţi izbuti să faceţi un asemenea lucru! … Regele ar fi salvat! …

— Credeţi? zise Pardaillan cu un zâmbet straniu. Pornesc chiar acum. Totuşi, cu o singură condiţie: să nu-i spuneţi regelui nimic despre asta. Mă oblig să-i pun pe cei doi regi faţă-n faţă, asta-i tot.

În aceeaşi zi, Pardaillan ajunse în tabăra Béarnezului care, neputând intra în Saumur, înaintase în direcţia oraşului Tours, pentru a supraveghea îndeaproape evenimentele. Pe când se apropia de tabără, văzu doi ofiţeri subalterni, cu ţinuta cam ponosită şi zdrenţuită care, întorcându-se desigur dintr-o misiune de recunoaştere, se îndreptau spre corturile lor, mânându-şi caii la pas.

Mai ales aspectul unuia din ei era jalnic. Nu avea armură, ca şi tovarăşul său, tunica îi era găurită în coate, pieptarul de piele era ros la umeri, desigur datorită folosirii scutului, purta un pantalon bufant de catifea, de culoare ruginie, la fel de uzat ca şi tot restul costumului. Numai două amănunte izbeau în acest ansamblu, nepotrivindu-se cu restul: într-adevăr, cavalerul acesta purta pe umeri o largă mantie stacojie şi, pe cap, o pălărie cenuşie cu pene albe.

Celălalt călăreţ purta pe cuirasă o eşarfă albă, dar nu avea panaş la cască.

Pardaillan se apropie de aceşti doi ofiţeri, cu intenţia de a-i întreba prin ce mijloc ar putea pătrunde în tabără şi l-ar putea vedea pe regele Béarnului. Ei îşi vedeau de drum fără să-l bage în seamă şi vorbeau cu aprindere, cu acel accent piperat care dă de gol un gascon dintr-o mie de oameni.

— Domnilor, zise cavalerul aducându-şi calul în dreptul celor doi bărbaţi şi ridicându-şi pălăria, aş dori să intru în tabără.

Călăreţul cu panaş la pălărie se întoarse spre Pardaillan, care îl recunoscu pe loc.

„Regele Béarnului!” îşi spuse în sinea sa.

Viitorul rege Henric al IV-lea aruncă asupra lui Pardaillan o privire mai mult vicleană decât profundă.

— De ce vreţi să intraţi în tabără? întrebă el răstit.

— Spre a-l vedea pe majestatea-sa regele Navarei.

— Şi ce vreţi de la majestatea-sa? întrebă Béarnezul pe un ton şugubăţ.

— Să-i fac o propunere care-l interesează numai pe el.

— Din partea cui?

— Din partea mea, domnule, răspunse Pardaillan.

Regele Navarei tresări şi îl privi pe cavaler cu mai multă atenţie. Desigur că chipul acestuia, deschis şi calm, produse asupra lui o impresie fericită, întrucât spuse:

— Veniţi cu mine. Şi am să vă prezint regelui, domnule…

— Cavaler de Pardaillan, care vă mulţumeşte de mii de ori…

Béarnezul făcu un semn din cap şi porni la drum. Pardaillan îl urmă. După zece minute, regele se opri în faţa unui cort mare, descălecă şi îl pofti pe cavaler să intre împreună cu el.

— Domnule, zise Béarnezul când rămaseră singuri, nu se ajunge la rege cu una, cu două. Dar, dacă vreţi să-mi spuneţi care este propunerea pe care doriţi să i-o faceţi majestăţii-sale, mă însărcinez să i-o transmit.

— Sire, răspunse Pardaillan care făcu o plecăciune cu acei soi de politeţe semeaţă care-i aparţinea numai lui, văd că suntem singuri. Cred că am o oarecare pricepere în ce priveşte curajul. Îmi îngădui deci, sire, să vă aduc complimentele mele, deoarece aş fi putut fi mânat de intenţii rele…

— Aşadar, m-ai recunoscut?

— După panaşul alb căruia i se alătură cei bravi în bătălie, da, sire…

Regele zâmbi pe sub mustaţă, îşi scoase vestita pălărie de fetru cenuşiu şi o puse pe o masă ponositǎ, se aşează pe un scaun şi reluă vorba:

— Şi acum, că nu mai am panaş, mă mai recunoşti?

— Da, sire, după costumul sărăcăcios, după bogăţia gândurilor pe care le citesc în ochii majestăţii-voastre.

— Ventre saint-gris! exclamă Béarnezul. Ştii că-mi placi mult, domnule de Pardaillan?

— Sire, în ‘72, adică acum şaisprezece ani, am auzit-o pe ilustra măriei-voastre mamă, Doamna d’Albret, onorându-mă cu un cuvânt bun, aproape asemănător cu acela pe care l-aţi rostit adineauri.

Béarnezul se ridică, mai emoţionat decât te-ai fi putut aştepta din partea lui.

— Mama… Anul 1572… Pardaillan… Ia stai puţin… O! Nu eşti cumva acel Pardaillan care, într-o zi de răzmeriţă, a salvat-o pe Doamna d’Albret şi care…

— Sire, spuse Pardaillan zâmbind la rândul său, văd că şi măria-voastră m-a recunoscut…

— Bate laba, domnule! spuse regele Navarei cu acea familiaritate care, mai târziu, avea să-l facă atât de popular.

Pardaillan strânse mâna pe care i-o întindea regele Navarei. Acesta începu să strige:

— Agrippa! … Hei! … Aubigné! …

Ofiţerul, care îl escorta pe rege în momentul când Pardaillan îi întâlnisE. Apăru sub cort.

— Agrippa, spuse Béarnezul, trimite-mi, te rog, dacă eşti bun, o sticlă de vin din Saumur, ca să am plăcerea să ciocnesc paharul cu domnul aici de faţă şi care este un prieten de-al meu, un prieten al Doamnei, mama mea…

Ofiţerul aruncă o privire mirată asupra lui Pardaillan şi ieşi. Curând intră un ostaş, aşează pe masă o sticlă şi două pahare, apoi dispăru. Béarnezul luă singur sticla şi umplu cele două pahare.

— Ce credeţi, domnule? întrebă regele.

— Că, dacă majestatea-voastră obişnuieşte să se poarte cu această simplitate regală, izbânda vă este asigurată, sire.

— Ar fi timpul să mai izbândesc şi eu, ventre saint-gris! În sănătatea domniei tale, domnule!

— În sănătatea măriei-voastre, sire! răspunse Pardaillan.

— Minunat! rosti regele plescăind din limbă. Dar noi avem unul mai bun, prin părţile Néracului.

— Mă îndoiesc, sire, zise Pardaillan flegmatic. Vinurile din sud sunt galbene, tulburi şi se urcă la cap. Vinul ăsta uşurel de Saumur, înţepător şi spumos, este o minune… adevăratul vin din Franţa, sire!

— U! Da… un vin franţuzesc! zise Béarnezul zâmbind. Un vin care nu va fi niciodată al meu!

— Asta nu ţine decât de măria-voastră, sire!

— Cum aşa? … Eşti un om atât de îndrăzneţ, încât te poţi lăuda că l-ai uimit şi pe Béarnez. Vorbeşte deci deschis. Oricât de departe ar merge sinceritatea domniei tale, adăugă el, umbra Jeannei d’Albret te va apăra. Aşadar, despre ce propunere este vorba?

— Sire, spuse Pardaillan, vă aduc coroana Franţei şi dreptul de a alătura domeniilor majestăţii-voastre podgoriile din Saumur, care sunt cu mult superioare acelora din Nérac.

Capitolul 43

Două dinastii faţă în faţă

— Explicaţi-vă, domnule, zise Béarnezul când îşi mai reveni puţin din uluirea provocată de ultimele cuvinte ale lui Pardaillan.

— Sire, zise Pardaillan, explicaţia va fi scurtă. Aveţi o armată destul de puternică în ce priveşte numărul şi entuziasmul soldaţilor majestăţii-voastre. Desigur, aceşti ofiţeri şi soldaţi în zdrenţe sunt în stare să moară până la ultimul pentru cauza panaşului alb al majestăţii-voastre. Însă ei singuri nu sunt în stare să vă cucerească regatul Franţei, sau, dacă-l vor cuceri, să vi-l păstreze.

— De ce, domnule?

— Pentru că o armată ca a majestăţii-voastre poate distruge o armată, aceea a lui Henric al III-lea, de pildă, pe urmă o altă armată, aceea a domnului de Mayenne, apoi şi alte armate. Dar, cu cât va distruge mai multe armate, cu atât se vor înmulţi armatele care vor trebui distruse. Aşa

încât, în cele din urmă, nu veţi mai rămâne cu nici un soldat, doar dacă nu veţi distruge şi ultimul ţăran din Franţa, şi-atunci, peste cine veţi mai domni?

— Dar de ce? De ce, domnule?

— Pentru că vă izbiţi de o patimă, cea mai cumplită, cea mai indestructibilă dintre patimi: patima religioasă.

Béarnezul scoase un suspin şi îşi plecă fruntea.

— Cred, continuă Pardaillan, că majestatea-voastră m-a înţeles.

— Asta ţine de o politică simplă şi largă, aşa cum e orice politică a adevărului. Niciodată nu voi domni în Franţa.

— Ba da, sire, veţi domni, dar cu două condiţii. Prima este următoarea: Henric de Valois reprezintă în Franţa un principiu. Regele poate fi ucis, dar principiul mai are încă de trăit o viaţă lungă. Chiar dacă i se va lua coroana, cuvântul regelui Franţei va avea putere de lege pentru o mulţime de seniori şi de burghezi răspândiţi pretutindeni pe suprafaţa regatului. Dacă Henric al III-lea declară că sunteţi apt să-i urmaţi la tron, dacă vă desemnează ca urmaş, chiar mâine, sire, jumătate din Franţa va fi alături de măria-voastră.

— Domnule, spuse Béarnezul care se ridică şi începu să se plimbe agitat, îmi explici cu o limpezime orbitoare nişte lucruri pe care mi le-am repetat de mii de ori cu unele reţineri. Dar, în sfârşit, pentru ca Valois să mă desemneze, ce trebuie să fac?

— Să profitaţi de situaţia încurcată în care se află spre a-i oferi un ajutor spontan: duceţi-vă la el şi spuneţi-i: „Frate, eşti nefericit, vin în ajutorul tău. Eşti lipsit de soldaţi, ţi-i aduc pe-ai mei.”

— Şi crezi că regele Franţei va primi o asemenea întâmpinare? Domnule, fii sincer. Da sau nu, vii cumva din partea lui Henric al III-lea?

— Sire, răspunse Pardaillan, vin din partea mea şi asta-i destul. Dar răspund cu capul că regele Franţei o să vă

primească şi că, în bucuria lui, o să vă desemneze ca urmaş la tron… iar Henric al III-lea, sire, este foarte bolnav.

— O! Dac-aş fi sigur de asta… murmură Béarnezul.

— Sire, îmi iau sarcina de a vă însoţi până la Henric al III-lea. Dacă ofertele pe care i le veţi face vor fi respinse, consimt să fiu ucis ca trădător!

— Fie! … Ei bine, să presupunem că târgul este încheiat. Iată-mă deci aliatul regelui Franţei. Acesta mă desemnează ca urmaş. Moare. Am alături de mine jumătate din Franţa, aşa cum ai spus mai înainte. Dar cealaltă jumătate? Voi fi osândit ca toată viaţa să port un război civil?

— Războiul civil va înceta când cealaltă jumătate din Franţa vă va accepta. Şi această a doua jumătate vă va accepta când veţi dori, rosti simplu cavalerul.

— Cum aşa! Cum aşa! strigă Béarnezul cu aprindere.

— Sire, când veţi fi proclamat rege al Franţei, când veţi avea alături jumătate din Franţa, când veţi constata că războiul civil nu vă foloseşte, atunci, sire, vă veţi face catolic.

— Niciodată! spuse Béarnezul, cu mai multă forţă aparentă decât cu convingere adevărată. Să renunţ la religia strămoşilor mei! …

— Pentru a le asigura o coroană copiilor măriei-voastre!

— Să capitulez astfel în faţa parizienilor? …

— Ei, sire, Parisul merită o liturghie!

— Ventre saint-gris! exclamă Béarnezul izbucnind în râs. Am să mă folosesc de vorbele astea! …

— Când vă veţi duce la Notre-Dame! …

— Ssstt! … Să nu vorbim despre aşa ceva… Să vorbim despre ajutoarele pe care i le pot da lui Henric al III-lea.

„Bine! se gândi Pardaillan. S-a şi convertit. Şi să mai zici că ultimul grăjdar al acestui rege se lasă mai degrabă tăiat în bucăţi decât să renunţe la religia strămoşilor săi, cum zicea singur

— Domnule, reluă vorba regele, eşti oaspetele meu pentru câteva zile. Îl voi trimite pe domnul d’Aubigné în tabăra

regelui Franţei.

„Bun! Deci, mă ţine ostatec… Dar, dacă poftesc, îmi iau tălpăşiţa… Da, însă vreau să văd sfârşitul comediei…”

— Sire, adăugă cu glas tare Pardaillan, primesc ospitalitatea pe care mi-o oferă cu atâta graţie majestatea-voastră, până în momentul când se va fi înţeles cu cealaltă majestate…

După o oră, Agrippa d’Aubigné pornea spre tabăra lui Henric al III-lea, purtând propunerile de alianţă ale Béarnezului. A doua zi seara se înapoie, aducând răspunsul lui Valois: regele Franţei îi dădea întâlnire regelui Navarrei în castelul Plessy-lčs-Tours.

Vestea se răspândi îndată în toată tabăra hughenoţilor. Béarnezul dădu pe loc dispoziţii. Anunţă că va pleca cu douăzeci de ofiţeri şi o sută de oameni înarmaţi. Restul armatei îi va urma fără să se grăbească. A doua zi, regele porni cu mica escortă pe care o indicase, pe când armata lui se urnea încet. Pardaillan se învârtea printre ofiţerii regelui. Uneori, regele îl chema lângă el şi îi punea întrebări.

Când ajunseră în faţa castelului Plessy, văzură că toată armata lui Henric al III-lea se afla acolo, în cantonament.

Henric al III-lea aştepta în grădină, înveşmântat într-un splendid costum de satin alb, purtând la gât marele colan al ordinului al cărui întemeietor era, sprijinindu-şi mâna pe mânerul unei săbii bătută în diamante şi cu umerii acoperiţi de o mantie scurtă de mătase vişinie.

În spatele lui, pe o adâncime de cincisprezece sau douăzeci de rânduri, curtenii şi ofiţerii lui, înveşmântaţi în haine de ceremonie, alcătuiau un cadru de o stranie măreţie. În spatele acestei mase de costume strălucitoare, la stânga şi la dreapta, un şir dublu de halebardieri în costume de curte, majestuoşi şi impunători, închideau trei laturi ale unui careu mare, care avea deschisă doar o singură latură. În sfârşit, în spatele halebardierilor, trei regimente în ţinută de campanie: în fund, puşcaşii, la

dreapta şi la stânga, lăncierii. În mijlocul acestei enorme scene bine regizate, pe care o contempla mulţimea adunată, Henric al III-lea, singur într-un spaţiu gol, aştepta nemişcat.

Béarnezul înaintă, urmat de escorta lui formată din trei oameni plini de praful drumului străbătut. Cu un gest îşi opri tovarăşii şi înaintă singur.

O tăcere de plumb se aşternu peste întreaga curte şi peste poporul atent la orice mişcare, atunci când Béarnezul se opri la trei paşi de Henric al III-lea, singur, cu vechea lui tunică uzată, pălăria cenuşie împodobită cu o medalie, cizmele cu tălpile tocite şi pintenii ruginiţi.

Brusc, Béarnezul deschise braţele. Henric de Valois, cu inima strânsă, făcu trei paşi repezi şi se aruncă în braţele deschise murmurând:

— Frate! … Of! Fratele meu… Sunt foarte nenorocit! …

În faţa acestui spectacol, un freamăt prelung străbătu şirurile curtenilor şi ostaşilor, cuprinse mulţimea adunată, se învolbură ca foşnetul frunzelor, când începe să bată vântul, se urcă, se umflă şi, deodată, pe când toate capetele se descopereau, izbucni o aclamaţie imensă: „Trăiască regele! …” Şi atunci, la acest strigăt pe care nu-l mai auzise de multă vreme, Henric al III-lea începu să plângă.

— Ei! Ventre saint-gris! zise cu voioşie ragele Navarrei. Nu-ţi pierde curajul, frate! Cu ajutorul muntenilor mei, te voi duce înapoi la Paris, până în palatul Luvru!

Alianţa era încheiată. Această alianţă avea să ducă la instalarea Béarnezului pe tron şi la instaurarea dinastiei Bourbonilor.

Trei zile mai târziu, cele două armate reunite mărşăluiau împreună, respingeau la Tours trupele lui Mayenne, se îndreptau spre Paris şi îşi stabileau cartierele generale de la Saint-Cloud şi până la Vaugirard. Parisul, înmărmurit de aceste succese fulgerătoare, avea să cedeze…

Capitolul 44

Jacques Clément.

Pardaillan îi urmase până la Saint-Cloud pe aliaţi, ca un spectator independent şi curios să examineze câtva timp rezultatele unei alianţe care era opera sa.

Zadarnic însă Béarnezul şi Henric al III-lea căutară să-l atragă de partea lor. Béarnezul, prin mijlocirea lui du Bartas, îi oferi un post în sfatul său intim. Şi i-l oferi, spuse du Bartas, ca celui mai fin şi mai leal diplomat pe care îl cunoscuse vreodată. Pardaillan se porni pe râs şi răspunse că şi-aşa îi era destul de anevoie să se sfătuiască pe el însuşi. Henric al III-lea îi oferi, prin Crillon, o sabie de mareşal în armatele sale. Însă Pardaillan răspunse că avea de gând să se mulţumească doar cu buna lui spadă.

La 2 august, după ce luă masa cu Crillon şi cu du Bartas, Pardaillan îşi luă rămas bun de la aceştia, spunând că va pleca într-o ţară îndepărtată. Cei doi ofiţeri îl îmbiară în van să rămână şi, văzând că era de neclintit, îl strânseră în braţele lor. Pardaillan se urcă pe cal şi, trecând podul de la Saint-Cloud, se îndreptă spre Paris, fără dealtfel să ştie dacă va putea intra în oraş. Nu era mânat de un gând anume. Dacă izbutea să intre în Paris, plănuia pur şi simplu să se odihnească vreo două sau trei luni de la hanul Deviničre. Datorită Mariei Touchet era un om bogat.

Pardaillan mergea deci în pasul calului, foarte gânditor, când visând la trecutul său atât de plin de evenimente, când la viitorul care se arăta atât de gol.

Tocmai atunci când soarele pogora la asfinţit, calul său sări deodată într-o parte. Aruncându-şi privirile în jur, văzu că animalul se speriase de un bărbat care tocmai se oprise în faţa lui şi îi zâmbea. Bărbatul acesta purta rasa călugărilor iacobini. Pardaillan tresări, recunoscându-l pe Jacques Clément.

— Unde te duci, dragă prietene? exclamă Jacques Clément cu un glas atât de limpede, atât de răsunător şi de voios, încât Pardaillan rămase mirat şi se gândi: „Asta înseamnă că a renunţat!”

— Mă duc la Paris, zise el cu glas tare. Nu te-am văzut niciodată zâmbind astfel. Eşti aşa dar fericit?

— Peste poate, prietene, dragul meu prieten…

— Ei! Ei! exclamă cavalerul uimit. Şi de unde vii?

— Din împărăţia dragostei, zise Jacques Clément.

— Drace! Să-ţi fie de bine! … Şi unde te duci?

— La moarte, răspunse Jacques Clément.

Pardaillan rămase deodată ca îngheţat. Îl privi mai bine pe călugăr. Şi, în ochii lui strălucitori, întrevăzu un abis. Sub văpaia obrajilor, întrevăzu paloarea spectrală a unui om care îşi sacrifică viaţa.

— Dar, reluă Jacques Clément făcând cu ochiul într-un fel maliţios, cum vei intra în Paris? Hai, lasă-mă să-ţi fac un serviciu cu totul neînsemnat. Ia medalia asta. Cu ajutorul ei nu numai că vei putea trece porţile, dar vei putea umbla pretutindeni în Paris.

Pardaillan luă medalia. Îşi puse o mână pe umărul călugărului şi îi spuse:

— Ascultă-mă.

— Taci! îl întrerupse cu glas înfundat Jacques Clément, ai cărui ochi se stinseră deodată, devenind sticloşi. Nimic pe lumea asta, înţelegi, nimic nu mă poate împiedica să merg unde mă duc!

Pardaillan aruncă o privire asupra călugărului şi, pe chipul înflăcărat al acestuia, citi o hotărâre atât de implacabilă, încât înţelese că, într-adevăr, orice vorbă ar fi de prisos. Îşi luă deci în puţine cuvinte rămas bun de la Jacques Clément, se urcă iarăşi pe cal şi porni pe drumul spre Paris, unde, într-adevăr, datorită medaliei călugărului izbuti să intre fără greutate.

Trebuie să ştim că Parlamentul din Paris fusese arestat în întregime la o lună după moartea ducelui de Guise.

Or, în lunile care urmară, nefericiţii consilieri, nemaiavând nici o speranţă de a fi puşi în libertate de către rege, îşi petrecură timpul încercând să corespondeze cu el. Erau însă supravegheaţi îndeaproape. În cele din urmă, pe la

sfârşitul lunii iulie, un consilier bolnav ceru să i se aducă un duhovnic. Acest duhovnic era un călugăr capucin pe care consilierul îl trase de limbă cu dibăcie. Capucinul mărturisi că era cu sufletul de partea regelui. Consilierul mărturisi atunci că nu era bolnav şi îl întrebă pe duhovnic dacă ar vrea să-şi ia sarcina de a-i transmite regelui câteva scrisori.

Capucinul acceptă cu entuziasm, plecă ascunzând scrisorile sub anteriu şi… le duse direct lui Mayenne, unde se ţinea un sfat la care asista ducesa de Montpensier. Aceste fapte se petreceau la 31 iulie. Ducele de Mayenne citi cu glas tare scrisorile şi adăugă că era necesar ca ele să fie arse.

— Trebuie să i le trimitem lui Valois! exclamă ducesa de Montpensier. Domnilor, vă asigur că suntem salvaţi, că peste trei zile Parisul nu va mai fi asediat şi că mâine ne vom putea ruga diavolului pentru mântuirea sufletului lui Irod!

În aceeaşi seară, Jacques Clément avea scrisorile. Marie de Montpensier rămase cu el în noaptea aceea şi o parte din ziua următoare. Fără îndoială că folosi din plin aceste ceasuri pentru a-şi desfăşura un plan de asasinat pe care tânărul călugăr îl pricepu în cele din urmă, deoarece porni la drum…

Tocmai scrisorile consilierilor întemniţaţi în Bastilia le purta Jacques Clément la Saint-Cloud. Dar mai purta cu el şi pumnalul pe care, la miezul nopţii, în capela iacobinilor, un înger i-l aruncase la picioare.

Ajuns la Saint-Cloud, prima grijă a lui Jacques Clément fu să ia informaţii despre rege. Regele era la Meudon, unde Béarnezul îşi stabilise cartierul general… Călugărul se înfăţişă la casa în care locuia Henric de Valois. Intrarea casei era păzită de cincizeci de oameni.

Jacques Clément aşteptă nu departe de uşa de intrare până la orele unsprezece din noapte, oră la care văzu intrând pe stradă o trupă numeroasă de călăreţi, precedată şi flancată de purtători de torţe. Trupa aceasta înainta în

trap întins, într-o mare larmă de copite şi de arme… Jacques Clément îl văzu deodată pe rege descălecând. Chipul lui sulemenit îi apăru în lumina torţelor, pe când oamenii din escortă se rânduiau în semicerc şi dădeau onorurile.

Călugărul, cuprins de friguri, se culcă în noaptea aceea într-o şură din vecinătate.

La revărsatul zorilor, când trompeţii începură să sune, când toţi se scuturau de somnul nopţii şi se trezeau în tabăra vastă, Jacques Clément se sculă. Tremura din tot trupul şi îi clănţăneau dinţii. Îşi dădu atunci seama că şura aceea unde îşi petrecuse noaptea ţinea de un han. Intră în sala hanului, unde o slujnică aprindea focul şi îi ceru o sticlă din care bău jumătate. Apoi, după ce plăti, ieşi şi începu să rătăcească prin Saint-Cloud.

Pe la orele nouă de dimineaţă se afla în faţa porţii locuinţei regale. În fiecare clipă soseau sau ieşeau de acolo curieri. Jacques Clément rămase un ceas urmărind acest du-te-vino şi toate mişcările ce se făceau în jurul casei. Se îndreptă spre uşa locuinţei.

— Şterge-o de-aici! strigă santinela îndreptându-şi spre el suliţa.

— Vreau să-l văd pe rege! strigă Jacques Clément.

În momentul acela, Henric al III-lea trecea dintr-o încăpere într-alta, prin dreptul intrării.

— Ce vrea omul acela? îl întrebă el pe un ofiţer.

— Mă duc să întreb, sire, răspunse ofiţerul.

— Ce doriţi, părinte? întrebă ofiţerul apropiindu-se de Jacques Clément.

— Să-i vorbesc regelui, spuse călugărul cu glas ferm.

— Nu se intră aşa la majestatea-sa.

— Vin de la Paris, spuse atunci Jacques Clément. Primejduindu-mi viaţa, îi aduc regelui scrisori de mare însemnătate.

— Scrisori de la Paris! O! Asta-i cu totul altceva… Daţi-mi-le, domnule, daţi-mi-le! …

Jacques Clément scoase de sub rasă un pachet format din şapte sau opt scrisori, luă una la întâmplare şi i-o întinse ofiţerului, spunându-i:

— Regele s-o citească pe-această. Dacă socoate că merită osteneala, mă va chema. Dar jur că numai eu singur i le voi înmâna pe celelalte.

Ofiţerul, convins că omul nu voia să scape un bun prilej de a fi răsplătit, aprobă cu un semn din cap şi duse scrisoarea lui Henric al III-lea… Jacques Clément rămase câteva minute în faţa intrării, sub ochii gărzilor. Ofiţerul reapăru şi îi făcu semn… călugărul îşi îndreptă spinarea.

În încăperea unde fusese introdus, îl văzu pe Henric al III-lea aşezat într-un jilţ şi înconjurat de vreo zece dintre ofiţerii lui principali. Regele abia catadicsi să arunce o privire asupra călugărului şi, cu un ton apatic, întrebă:

— Se pare că mai ai şi alte scrisori? Dă-le.

— Sire, spuse Jacques Clément cu glas forţat, scăzut şi răguşit, cu un glas care-i făcu să freamăte pe cei de faţă, sire, scrisorile nu înseamnă nimic, ceea ce am a vă spune este totul.

— Vorbeşte deci… Vii de la Paris? … Ai intrat în Bastillia?

— Sire, nu pot vorbi decât între patru ochi cu majestatea-voastră. Ceea ce am de spus este de o importanţă vitală…

Henric al III-lea făcu un gest. Ofiţerii şovăiră. Dar regele repetă gestul, fără să scoată o vorbă. Ei ieşiră. Jacques Clément îi urmări din ochi… Uşa se închise în urma lor.

— Iată scrisorile, sire, spuse Jacques Clement care îi întinse un pachet.

Regele începu să scoată peceţile şi să citească prima scrisoare, spunând:

— Bine… foarte bine… O! Dar e admirabil… Şi domnia ta, jupâne, ce mai ai de adăugat? … Te as…

Un ţipăt cumplit ţâşni din gâtlejul regelui, întrerupându-i fraza: văzuse un pumnal în mâna călugărului, care cu chipul schimonosit, înspăimântător, se apleca asupra lui rostind cu glas tunător:

— Irod! Am să-ţi spun din partea lui Dumnezeu că ţi-a sunat ceasul de pe urmă! …

În aceeaşi clipă, Henric al III-lea simţi un soi de frig cum îi pătrunde în burtă. Vru să se ridice şi căzu la loc. În acelaşi timp, văzu că era inundat de sânge şi că sub vintre purta un pumnal înfipt până în plăsele. Călugărul nu făcuse decât un singur gest şi apoi se dăduse îndărăt, cu braţele încrucişate…

Toate acestea, începând cu remiterea scrisorilor, duraseră abia treizeci de secunde, dar, la strigătul regelui, încăperea se umplu de ofiţeri şi de gărzi, care îl prinseră pe călugăr.

— Sire! întrebă Crillon. Ce se întâmplă? Omul acesta v-a insultat?

Atunci văzură cu toţii ceea ce nu zăriseră de la început, pumnalul înfipt în vintrele regelui care, cu glas stins, murmură:

— Ah! Călugăr mişel! … M-a omorât! …

În acelaşi moment, Jacques Clément căzu la pământ, doborât de o lovitură de măciucă dată de un străjer, un altul îi descărcă pistolul drept în ureche, trei sau patru străjeri îl sfâşiară cu săbiile. Într-o clipită, trupul acesta nu mai fu decât o rană vie, înfiorătoare şi, clătinându-se încă pe picioare, fu târât afară, dat pe mâna mulţimii care alergase, rupându-l în bucăţi, prefăcându-l în mici fărâme.

În vremea asta, numeroţi curieri porneau dn toate direcţiile. După un ceas, regele Navarrei sosea, cu calul în spume şi intra dintr-un salt în camera unde Henric al III-lea, întins pe un pat de campanie, zăcea leşinat, pe când doi chirurgi îi oblojeau rana…

Atunci, o tăcere posomorâtă se aşternu peste tabără…

Abia spre seară Henric al III-lea îşi recăpătă cunoştinţa. Declară cu mult curaj tuturor acelora care se aflau în jurul său că nu era nimic, că era rezistent şi că îşi va reveni. Apoi porunci să fie lăsat singur cu regele Navarrei şi să i se aducă instrumente de scris.

— Sire, rosti Henric cu glas ferm.

— Fratele meu! îl întrerupse Béarnezul plângând.

— Sire! Ascultaţi-mă! Am să mor. Mi-a rămas de trăit doar vreo oră. Este de ajuns pentru a întocmi actul care vă desemnează drept unicul meu urmaş la tronul Franţei! …

Şi, luând pana în mână, adăugă cu un zâmbet:

— Regele trage să moară… Trăiască regele! …

Capitolul 45

Gazda cea bună.

Pardaillan, aşa cum am mai spus, intrase în Paris şi, datorită medaliei pe care i-o dăduse Jacques Clément, fusese liber să circule. Izbuti să ajungă până la „Cei doi morţi care vorbesc”, o cârciumă la care se ducea pe vremuri atunci când era ţinută de admirabila Cahto. Era un han dărăpănat şi foarte deocheat. Clientela lui era alcătuită din femei desfrânate, bătăuşi şi ucigaşi cu simbrie.

Rămase acolo două zile încuiat în odaie, râzând şi glumind cu oaspeţii nu prea recomandabili ai locului şi gândindu-se uneori ce avea să se întâmple cu el.

În fond, Pardaillan se simţea chemat spre a lua două hotărâri, care nu-l mulţumeau niciuna, nici cealaltă. Prima era să primească ospitalitatea care îi fusese oferită la Orléans de către Charles d’Angoulęme ţi mama acestuia, a doua era, aţa cum îi făgăduise blândei Huguette şi cum îl bătea şi pe el gândul, de a merge să se odihnească la hanul Deviničre. Înlătură repede prima soluţie. Şi, în privinţa celei de-a doua, rămase în cumpănă.

În dimineaţa celei de-a treia zi, Pardaillan ieşi pe jos şi se duse la Deviničre. Parisul era cuprins de freamăt. O enormă bucurie izbucnea pe toate străzile. Oamenii dansau, aruncau pocnitori, purtau eşarfe verzi – culoarea speranţei – care fuseseră împărţite de doamna de Nemours şi de fiica ei, ducesa de Montpensier… Bucuria aceasta, eşarfele acestea verzi, dansurile, strigătele, beţia aceasta a unui popor întreg, era Parisul care purta doliu după dinastia Valois. De la primele strigăte pe care le auzi, Pardaillan înţelese că lucrul acela se isprăvise. Se vindeau pancarte cu

portretul lui Jacques Clément, martirul şi salvatorul poporului.

„Bietul nenorocit! se gândea cavalerul. Iată un om care a plătit scump câteva sărutări ale şchioapei… Offf! Offf! Ce dracu s-a petrecut la Deviničre?”

Ajunsese în strada Saint-Denis, în faţa tindei vestitului han. Uşa de la bucătărie era zidită. În locul uşii cu geamlâc de la intrare, acum era o frumoasă uşă de stejar masiv, împodobită cu nituri. Însăşi tinda era modificată şi îmbogăţită cu o rampă frumoasă de fier forjat. Firma dispăruse. Casa fusese zugrăvită proaspăt, cu ferestre noi, totul căpătase un aer burghez dintre cele mai înstărite. Pardaillan rămase zece minute uimit şi oarecum întristat.

„S-a dus hanul Deviničre! gândi el suspinând. Uite cum apune gloria acestei lumi! …”

Era gata să plece, trist la culme, când, în partea stângă a frumoasei uşi de stejar observă o placă de marmură, pe care era gravată o inscripţie. Se apropie, îmboldit de curiozitate şi citi aceste cuvinte:

CASA PARDAILLAN

„Casa Pardaillan! repetă în sinea lui cavalerul, uluit. Ia te uită! Deci eu am o casă la Paris! Şi n-am ştiut nimic!”

Urcă treptele tindei şi lovi cu ciocanul în uşă. O slujnică simpatică şi amabilă deschise de îndată, îl cercetă o clipă şi îl rugă să intre.

Şi intră în sala cea mare, unde o nouă surpriză îl făcu să holbeze ochii: într-adevăr, dacă hanul nu mai era un han în exterior, înăuntru însă era mai mult ca oricând. Nimic nu se schimbase în sala cea mare. Aceleaşi mese de stejar înnegrite de vreme, aceleaşi scaune cu spătarele sculptate, aceleaşi vase de aramă agăţate pe pereţi şi strălucind ca aurul şi, în fund, aceeaşi bucătărie, cu aceeaşi sobă mare în care ardea un foc straşnic. Pipeau, bătrânul câine Pipeau, se gudura la picioarele lui şi gemea de bucurie şi Huguette, gazda cea bună, cu braţele dezgolite, îl primea ca o adevărată gazdă bună, spunându-i:

— A! Domnule cavaler, deci domnia ta eşti? … Repede, Margot, fă o omletă bună pentru domnul cavaler, căruia desigur îi este foame. Repede, Gillette, dă o fugă în pivniţă, căci domnului cavaler desigur că i-e sete…

Şi Huguette venea, cu mâinile întinse, spre Pardaillan, care o sărută pe amândoi obrajii.

— Stai binişor, dragă prietenă, spuse atunci cavalerul. Nu mi-e foame şi n-o să mă ating de omleta domniei tale. Nu mi-e sete şi n-o să-ţi beau vinul. Dar sunt în schimb înfometat şi însetat de curiozitate, explică-mi şi mie…

— Orice doreşti, răspunse Huguette zâmbind.

Şi, deodată, se roşi, apoi păli, zâmbetul ei deveni trist şi neliniştit. Şi, cu un glas ceva mai tremurător, adăugă:

— Ce doreşti să afli?

— Ai închis hanul Devinicre?

— Doamne sfinte, da, monseniore. Am agonisit în chip onest o oarecare avere şi m-am gândit… ideea asta mi-a venit într-o seară, stând lângă focul din cămin şi uitându-mă la Pipeau… m-am gândit că n-aş mai vrea să fiu o hangiţă a cărei casă este deschisă pentru fitecine. Dar, dacă Devinicre nu mai există pentru nimeni de pe lume, am vrut însă ca acest local să existe mereu şi ca mereu, atât timp cât voi fi eu în viaţă, să fie un bun adăpost pentru cineva, care mi-a făgăduit că va veni într-o bună zi să-şi caute aici odihna… Domnule cavaler, adăugă ea ridicându-şi capul şi ţintuindu-l cu ochii ei frumoşi, umeziţi de lacrimi. Devinicre nu mai este hanul de pe strada Saint-Denis, ci este un han bun, rezervat numai pentru domnia ta, este… casa lui Pardaillan…

Ce vrei, cititorule? Fidelitatea aceasta, statornicia unei naivităţi încântătoare, delicateţea mişcătoare, ideea adorabilă de a închide hanul şi de a face din el totuşi un han rezervat doar pentru el… şi-apoi hangiţa era fermecătoare… şi-apoi Pipeau îl trăgea de haine chelălăind fericit… şi-apoi locul acesta îl făcea să retrăiască, palpitându-i inima, toată poezia tinereţii lui… pe scurt,

dragul meu cititor, Pardaillan îşi deschise braţele. Huguette se aruncă la pieptul lui, tremurând şi plânse aşa multă vreme.

O lună mai târziu avu loc căsătoria Huguettei, gazda cea bună, cu cavalerul de Pardaillan. Şi Huguette era mândră şi fericită şi încântată şi extaziată de a avea un asemenea soţ, ceea ce abia dacă mai este nevoie s-o spunem. În ce-l priveşte pe Pardaillan, a fost îndeajuns de generos pentru a se arăta încă şi mai fericit decât Huguette. Îşi agăţase spada în cameră şi, numai când rămânea singur, uneori nu se putea împiedica să ofteze, şi-atunci se întreba şi era nevoit să-şi mărturisească sieşi că fericirea asta molcomă îl plictisea puţin pe cavalerul rătăcitor, pe aventurierul, pe căutătorul necunoscutului care nu încetase să existe în el…

În luna decembrie din anul următor, Pipeau muri încărcat de ani şi de fericire. Muri ca urmare a unei indigestii, deoarece într-o seară înfulecă o curcă grasă pe care, credincios vechilor sale instincte de borfaş, o furase dintr-un dulap…

Biata Huguette nu era menită să se bucure multă vreme de fericirea pe care şi-o crease prin drăgălăşenia şi graţioasa ei fidelitate. Cam în perioada când muri Pipeau, ea răci tare şi forţele o părăsiră repede. Pardaillan stătu neclintit la căpătâiul patului ei şi o îngriji pe gazda cea bună, nu ca un bun soţ sau ca un bun frate, ci ca un iubit pătimaş.

Aşa încât Huguette se bucură de o agonie minunată şi fericită. În ciuda tuturor manifestărilor, până acum se îndoise de dragostea cavalerului. Văzându-l însă atât de disperat, atât de atent s-o îngrijească şi să-i aline suferinţa, mereu alături, mereu găsind cuvinte de îmbărbătare, străduindu-se mereu s-o facă să râdă, să o convingă că va trăi şi că va fi fericită, ea nu se mai îndoi de sentimentele lui şi, de atunci încolo, deveni într-adevăr fericită.

— Of! Prietenul meu drag, murmura ea uneori, de ce nu pot să mor de o sută de ori pentru a mă bucura de o sută de

agonii asemănătoare! …

Şi, totuşi, gazda cea bună muri în cele din urmă! … Muri cu zâmbetul pe buze, cu chipul iluminat de extazul fericirii şi al dragostei, muri într-o sărutare cu care scumpul, marele ei prieten, cum spunea ea, îi pecetluise buzele, în clipa cea de pe urmă.

Cavalerul închise cu un gest pios aceşti ochi care îi zâmbiseră de atâtea ori. O plânse zile întregi. O lună după moartea bunei Huguette, Pardaillan deschise testamentul pe care îl lăsase gazda cea bună.

„Las moştenire bunurile mele, mobile şi imobile, scumpului meu soţ, cavalerul de Pardaillan…”

Testamentul începea cu aceste cuvinte. Urma după aceea enumerarea sus numitelor bunuri, mobile şi imobile, al căror total se ridica la suma rotundă de două sute douăzeci de mii de livre.

Pardaillan străbătu încăperile care, pe vremuri, alcătuiseră hanul Devinicre ţi adună câteva mărunte amintiri, mai cu seamă un portret mic al Huguettei, pe care îl închise într-un medalion de aur. Apoi se duse la primul notar, îi arătă testamentul şi îi declară că, la rândul său, dăruia sus numitele bunuri, mobile şi imobile, oamenilor săraci din cartierul Saint-Denis.

Hanul Devinicre fu transformat deci într-un azil pentru cei bătrâni şi neputincioşi. Pardaillan ceruse ca sala cea mare şi bucătăria să rămână neatinse şi ca o parte din venituri să fie alocată pregătirii zilnice a unei supe bune, care să fie împărţită gratuit celor nevoiaşi şi lipsiţi de adăpost şi de hrană.

Rânduindu-şi astfel treburile, Pardaillan se urcă pe cal şi ieşi din Paris.

Era într-o seară de februarie. Un vânt uşor şi înţepător îi biciuia obrajii. Mergea în trap pe drum şi copitele calului răsunau pe pământul întărit de îngheţ.

Unde se ducea? …

Habar n-avea… mergea pe drum şi-atât! …

Câteodată murmura cuvântul care i se părea că cuprinde toate gândurile lui şi că îi rezumă trecutul, prezentul, viitorul… un cuvânt pe care îl rostea fără amărăciune, cu un soi de bucurie şi de mândrie: „SINGUR! …”

Soarele dispăru la asfinţit. Se lăsă seara. Peisajul era melancolic şi înnegurat. Spaţiul se întindea în faţa lui cât cuprindea cu ochii… Pardaillan se înfundă în zările îndepărtate. Puţin câte puţin, silueta lui se topi în negura necunoscutului.

Capitolul 46

În aceeaşi lună februarie, se petrecu la Roma un eveniment pe care trebuie să-l semnalăm. La castelul Sant’Angelo, într-o odaie sărăcăcios mobilată, pe un pat îngust, era culcată o femeie. Ochii ei, plini de mister, visători şi neclintiţi, ochii acestei femei cu un cap sculptural, cu un bogat păr negru ce-i cădea pe umerii de marmură, ochii acestei femei cu atitudini de forţă şi de măreţie, chiar în ceasul acesta când zăcea, doborâtă de natură, ea care visase să triumfe asupra omenirii, ochii aceştia ca două diamante funebre priveau, gravi, adânci, un copil care dormea alături de ea, un prunc, o mică fiinţă voinică, puternică, cu pumnişorii strânşi energic. O slujnică aplecată deasupra patului privea şi ea.

Odaia asta era o temniţă. Slujnica aceasta era Myrthis. Femeia culcată era Fausta. Copilul era fiul Faustei şi al lui Pardaillan.

Fausta, arestată de zbirii lui Sixtus în noaptea când arsese Palatul Riant, fusese întemniţată în castelul Sant’Angelo unde, ca unică favoare, i se îngăduise s-o păstreze pe Myrthis lângă ea.

Sixtus adună un conciliu secret, care avu misiunea să o judece pe rebelă. Acest tribunal excepţional puse peste două sute de întrebări. La toate întrebările acestea, se răspunsese în unanimitate că Fausta era vinovată. În consecinţă, în luna august 1589, ea fu condamnată să fie decapitată, apoi arsă şi cenuşa să fie aruncată în cele patru

vânturi. Abia la 15 august i se comunică Faustei sentinţa, în odaia unde era ţinută prizonieră. O ascultă fără să se clintească. Execuţia trebuia să aibă loc a doua zi de dimineaţă.

Când judecătorii se retraseră, Myrthis îngenunche hohotind la picioarele stăpânei sale şi murmură:

— Ce chin cumplit! O, stăpână! Este oare cu putinţă? …

Fausta zâmbi, o ajută pe slujnică să se ridice, scoase din sân un medalion de aur pe care îl deschise şi îi arătă lui Myrthis ce avea înlăuntrul lui.

— Fii pe pace! N-o să fiu supusă chinurilor. Nu vor avea decât cadavrul meu. Vezi grăunţele astea? Una este de ajuns să te adoarmă şi dormi câteva zile în şir. Două te fac de asemenea să adormi, dar nu te mai trezeşti niciodată. Trei te doboară într-un timp mai scurt decât cel mai rapid fulger şi mori fără să suferi.

— Stăpână, spuse Myrthis, dacă muriţi, viaţa mea nu va mai fi decât o agonie. Sunt trei grăunţe pentru domnia voastră şi trei pentru credincioasa domniei voastre slugă.

— Fie, rosti simplu Fausta. Pregăteşte-te deci să mori, aşa cum voi muri şi eu.

Fausta vărsă trei grăunţe de otravă într-o cupă şi trei într-o altă cupă. Myrthis se pregătea să verse puţină apă în cupe… În clipa aceea, Fausta se făcu albă la faţă, un fior prelung o scutură până în străfundurile fiinţei sale, îşi duse mâinile la pântece şi un ţipăt răguşit, un ţipăt în care se amestecau neliniştea, groaza, uimirea, scârba îi ţâşni de pe buzele ei albe.

— Opreşte-te! rosti ea cu glas tunător. Nu am încă dreptul să mor! …

Cele şase grăunţe de otravă fură vârâte la loc în medalionul de aur pe care Fausta îl ascunse în sân.

Toată noaptea Fausta păru că se întreabă, că ascultă înlăuntrul său şi, blând, îşi mângâia pântecele cu mâinile. Şi chipul ei exprima când o uimire fără margini, când o disperare neagră şi când un fel de încântare…

De dimineaţă, numeroşi paşi se apropiară de uşă şi Myrthis, ignorând ce se petrecea în fiinţa Faustei, începu din nou să plângă, deoarece veneau s-o ia pe stăpâna ei şi s-o conducă la supliciu. Într-adevăr, pe sală veneau judecătorii, gărzile şi călăul. Unul dintre judecători desfăşură un pergament şi citi din nou sentinţa. Atunci, călăul înaintă pentru a o lua pe Fausta şi a o duce. Dar ea îl respinse cu un gest şi, senină, rece, orgolioasă, aşa cura fusese totdeauna, rosti:

— Călăule, n-a venit încă timpul să-ţi îndeplineşti menirea. Judecători, nu puteţi să mă ucideţi încă… Pentru că nu puteţi ucide două vieţi, când n-aţi osândit decât una, deoarece în pântecele meu port o viaţă nouă care nu poate fi atinsă de justiţia voastră, pentru că nu mai sunt fecioară, pentru că o să devin mamă! …

Judecătorii se înclinară şi ieşiră. Într-adevăr, era o lege sacră, dominând toate legile ţărilor din Europa, după care o femeie însărcinată nu putea fi executată… Sixtus al V-lea obţinu din partea tribunalului, care o condamnase pe rebelă, ca să nu i se cruţe viaţa, ci doar ca execuţia să fie amânată până la naşterea copilului. Această nouă sentinţă i-a fost comunicată Faustei pe la sfârşitul lui septembrie: ea o primi cu zâmbetul pe buze…

Trecuseră trei zile de când se născuse copilul. Totul, în fiinţa aceasta mică, dovedea o stranie vigoare, o poftă furioasă de viaţă. Strângea pumnii, se crispa, ţipa ca alţi copii la trei luni. Era nevoie să i te supui îndată, atunci când cerea să bea. Myrthis, încântată, extaziată de admiraţie, îl hrănea cu laptele pe care i-l dădea temnicerul…

Dar Fausta, în ce o priveşte, nu scotea o vorbă! … Numai că, de îndată ce Myrthis potolea foamea imperioasă a nou-născutului, cerea să i-l aşeze lângă ea, pe pernă, şi, ore întregi, îl privea cum doarme cu un somn solid şi robust.

Fausta nu zâmbea, nu spunea un cuvânt. În răstimpul acestor trei zile, ea nu dormi. Rămase să-şi contemple fiul, cu o privire stranie. Nici măcar o dată nu-şi lipi buzele de

fruntea sau de mânuţele micuţei fiinţe, aşa cum fac toate mamele.

În seara celei de-a treia zi, aceeaşi sinistră ceremonie care se săvârşise, se reproduse în aceeaşi încăpere: veniră judecătorii, însoţiţi de călău şi o anunţară pe Fausta că era destul de în putere pentru a merge la supliciu a doua zi de dimineaţă, în zori. Adăugară numai că pruncul rebelei va fi abandonat, doar dacă nu cumva vreun om milos va cere să-l ia de suflet. Apoi se retraseră.

Noaptea se scurse fără ca osândita să-şi dezlipească ochii de pe copil, aruncându-i o privire încărcată de mister, prin care s-ar fi spus că încerca să-i comunice propria ei voinţă. Un orologiu îndepărtat bătu de ora şase dimineaţa. Atunci Fausta o chemă pe Myrthis şi îi porunci să verse într-o cupă cele şase grăunţe de otravă. Myrthis se supuse, plângând… nu mai spunea nimic despre moartea ei, deoarece înţelesese că trebuia să trăiască pentru copil.

— Îl vei lua, zise într-adevăr Fausta cu un glas la fel de calm ca pe vremea când vorbea ca o suverană, îl vei lua şi îl vei creşte. Vreau să crească la Paris şi să trăiască acolo. Apoi, când va fi un bărbat în toată firea, îi vei spune cine este şi îi vei istorisi povestea mea şi a tatălui său…

— Jur că vă voi da ascultare, hohoti Myrthis.

Fausta făcu un semn din cap, însemnând că e bine, aruncă o privire spre cupa cu otravă care era aşezată pe o măsuţă, la îndemână, şi-atunci, pentru prima dată, luă copilul în braţe. Copilul se trezi şi, clipind din ochi, păru că o priveşte… şi-atunci Fausta îi vorbi:

— Fiul Faustei… fiul lui Pardaillan… ce se va întâmpla cu tine? … Te vei ridica într-o bună zi în faţa tatălui tău? … Îţi vei răzbuna mama? … Fiul Faustei şi al lui Pardaillan. Îţi doresc să ai inima învelită în trei scuturi de oţel! Îţi doresc ca sufletul tău de nepătruns să nu cunoască niciodată mila, dragostea, simţămintele de slăbiciune şi de înrobire! Îţi urez să treci prin viaţă ca un meteor fierbinte care împinge fatalitatea din spate! Adio, fiu al lui Pardaillan!

În acelaşi timp luă în mână cupa cu otravă, o goli dintr-o sorbitură, o aruncă şi, cu violenţă, în spasmul suprem al morţii, depuse un sărut ca o muşcătură de neşters pe fruntea pruncului...

Şi căzu pe pernă... moartă...

Ce avea să devină, într-adevăr, acest copil, zămislit de două fiinţe pline de forţă şi de viaţă intensă, la fel de uimitoare şi una şi cealaltă, dar una, prototip al cavalerismului, sinteză a generozităţii, cealaltă, prototip al ambiţiei, sinteză a orgoliului? Dar, ce avea să reprezinte produsul acestor două figuri atât de deosebite, copilul care întâlnise înspăimântătoarea imprecaţie a Faustei în pragul vieţii, care moştenea poate incalculabila forţă a răului care sălăşluia în spiritul Faustei şi în care palpita poate sufletul mărinimos al lui Pardaillan? ...

SFÂRŞIT

1 În înţelesul de locuitori ai burgurilor, ai cetăţilor fortificate din evul mediu. (N. T.)

2 Numele străvechi al regiunii Aquitaine, din sud-vestul Franţei.

3 Din latină prior – primul din doi, superior, stareţ (sau egumen) în anumite mănăstiri catolice. (N. T.)

4 „Ventre-Saint-Gris”, în traducere aproximativă: „Pe toţi dracii!”. După tradiţie, se pare că ar fi fost înju-rătura obişnuită a lui Henric al IV-lea (n. 1553), rege al Franţei între 1589 şi 1610, întemeietorul ramurii de Bourbon al dinastiei Capeţienilor. (N. T.)